H. G. WELLS

De første mænd på månen

Bibliotek 1800

H. G. Wells

De første mænd på månen

Menippos: Lad det ikke undre dig, min ven, om min tale synes dig at bevæge sig i de overjordiske og luftige egne; thi jeg beregner netop for mig selv den hele vejlængde af den rejse, jeg nylig har foretaget.

Lukianos fra Samosata:
Menippos' rejse til himlen.

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af H. G. Wells: *De første mænd på månen* er baseret på en engelsk original, som på udgivelsestidspunktet er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+70 år, samt i USA.

Den danske oversætter har givet tilladelse til distribution af nærværende oversættelse på samme vilkår som den originale tekst, som (under hensyntagen til de overordnede love om ophavsret på læserens opholdssted) frit kan downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU eller USA, bør du således tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en original, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of H. G. Wells: *De første mænd på månen* is based upon an english source in the public domain in countries where copyright is based upon Life+70 years, and in the USA (at the time of publishing).

As for this danish translation, the translator has consented to the free download and use under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU and USA, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1. Mr. Bedford møder mr. Cavor i Lympne

Når jeg nu sidder her i skyggen af vinrankernes løv under Syditaliens blå himmel, falder det mig ind – til en vis overraskelse for mig selv – at min deltagelse i mr. Cavors fantastiske eventyr egentlig kun var resultatet af et rent tilfælde. Det kunne have været hvem som helst. Jeg dumpede ned i det på et tidspunkt, hvor jeg mente, at jeg var så langt fra enhver mulighed for at opleve noget eventyr som vel muligt. Jeg var taget til Lympne, fordi jeg forestillede mig det som det mest begivenhedsløse sted i hele verden. "Her, om noget sted," sagde jeg til mig selv, "vil jeg kunne finde ro og få mulighed for at arbejde."

Og denne bog er historien om, hvad der i virkeligheden skete. Så fuldstændig forskellig kan skæbnen være fra alle menneskets små planer.

Jeg skal måske nævne, at jeg for ikke så lang tid siden havde haft nogle grimme uheld i nogle forretningsanliggender. Som jeg sidder her, omgivet af al den komfort, man kan få for penge, er der en vis form for nydelse ved at indrømme, hvor langt nede jeg var dengang. Jeg kan endda indrømme, at katastrofen til en vis grad var et resultat af min egen dumhed. Det er muligt, at der findes områder, som jeg har et vist talent for, men at styre en forretning er ikke et af dem. Men dengang var jeg ung, og denne min ungdom gav sig blandt andre uheldige udslag også det, at jeg troede, jeg var en dygtig forretningsmand. Jeg er stadig ung af år, men de ting, der er hændt mig, har slidt noget af ungdommen af mit sind. Om de så også har gjort mig klogere i andre henseender er nok tvivlsomt.

Men det er næppe nødvendigt at gå i detaljer med de omstændigheder, der bragte mig til Lympne i Kent. Nu for tiden er der jo et vist element af eventyr i en hvilken som helst forretningsaffære. Jeg tog visse chancer. En forretning er altid spørgsmål om at give og tage, og i dette tilfælde endte det med at blive mig, der – omend modstræbende – blev den givende part. Selv efter at jeg var kommet ud af det, vedblev en af kreditorerne at være på nakken af mig. Måske har De oplevet denne uudslukkelige form for krænket dyd, eller De har måske selv følt den. Han blev ved at forfølge mig. Det forekom mig til sidst, at det eneste jeg kunne gøre, var at begynde at skrive et skuespil, hvis jeg ikke ville tilbringe resten af livet i en kedsommelig kontorstilling. Jeg er i besiddelse af en vis fantasi og har desuden luksuriøse tilbøjeligheder, og jeg agtede at yde skæbnen hård modstand, før jeg ville lade mig overvinde af den. Foruden min tro på mine evner som forretningsmand nærede jeg også den gang en fast overbevisning om, at jeg ville være i stand til at skrive et endog særdeles glimrende skuespil. Så vidt jeg ved, er det en ret almindeligt udbredt overbevisning. Jeg mente desuden, at der er ikke er andet, bortset fra egentlige forretninger, der giver én så store muligheder, og det påvirkede nok min dømmekraft. Jeg havde faktisk vænnet mig til at tænke på dette uskrevne drama som en rar lille reservekapital til dårlige tider. De dårlige tider var nu indtruffet, og jeg gik i gang.

Jeg fandt snart ud af, at det at skrive et skuespil var en noget mere langsommelig affære, end jeg havde tænkt mig; jeg havde afsat ti dage til forehavendet, og det var for at have ro til det, at jeg var kommet til Lympne. Jeg tænkte, jeg havde været heldig,

da jeg fik fat i det lille hus. Jeg havde lejet det for tre år. Jeg møblerede det nødtørftigt, og mens jeg skrev på mit skuespil, lavede jeg selv min mad. Min madlavning ville nok have rystet mrs. Bond. Men den var dog ganske smagfuld. Jeg var i besiddelse af en kaffekande, en kasserolle til at koge æg i og en til kartofler, samt en stegepande til pølser og bacon – det var hele mit simple køkkenudstyr. Man kan jo ikke altid føre sig storslået frem, og så er enkelhed jo et glimrende alternativ. Jeg havde desuden en 18-gallons tønde med øl (på kredit), og en tillidsfuld bager kom forbi hver dag. Det var måske ikke ligefrem nogen sybaritisk levemåde, men jeg har oplevet det, der var værre. Jeg havde en smule medlidenhed med bageren, som egentlig var en rar og anstændig fyr, men jeg holdt håbet oppe for ham også.

Hvis man har brug for at være alene, så er Lympne det helt rigtige sted. Det ligger i den del af Kent, hvor lerjorden er den fremherskende, og mit hus lå på randen af en klippe, der engang havde skuet ud over havet, men nu kun havde udsigt ud over det flade land ved Romney Marsh. I meget vådt vejr er stedet nærmest utilgængeligt, og jeg har ladet mig fortælle, at postbuddet ofte spændte brædder under støvlerne for at komme over de mere sumpede dele af ruten. Jeg så det aldrig, men jeg kan levende forestille mig det. Foran dørene af de få hytter og huse, der udgør landsbyen, ligger der store birkeris til at skrabe det værste mudder af på, hvilket giver et indtryk af terrænforholdene deromkring. Jeg tvivler på, at stedet overhovedet ville eksistere, hvis det ikke var for at give nogle mindelser om noget, der var forsvundet for altid. Det var en af Englands største havne i romertiden – Portus Lemanus – men

nu ligger havet fire miles borte. Hele vejen ned langs den stejle bakke finder man vældige kampesten og romersk murværk, og derfra udgår den gamle Watling Street, som stadig er brolagt sine steder, som en pil mod nord. Jeg plejede at stå på bakketoppen og tænke på alt dette, på galejerne og legionerne, slaverne og embedsmændene, kvinderne og handelsfolkene, spekulanter som mig selv, hele den sværm og tumult, der udgjorde en travl havneby. Og nu var der kun nogle få murbrokker, et par får – og så mig. Og hvor havnen havde ligget var der nu en sumpet marsk, der bredte sig ud mod det fjerne Dungeness, med en plet hist og her, der var træer og kirketårne i de gamle middelalderbyer, der er på vej til at følge Lemanus i tilintetgørelsen.

Den udsigt over marsken var faktisk en af de smukkeste, jeg nogensinde har set. Jeg vil tro, Dungeness lå en femten miles borte, nærmest som en flåde på havet, og endnu længere mod vest lyste bakkerne ved Hastings i den nedgående sols stråler. Sommetider var de tydelige og klare, sommetider tågede, og ofte bevirkede vejrforholdene, at de forsvandt helt ud af syne. Den nærmeste del af marsken var som et filigranværk af diger og kanaler.

Det vindue, hvor jeg sad og arbejdede, havde udsigt over mosen og de fjerne bakker, og det var fra det vindue, jeg første gang fik øje på Cavor. Jeg sad netop og kæmpede med den indledende scene af mit skuespil og søgte krampagtigt at koncentrere mig om dette hårde arbejde, så det var ganske naturligt, at han fangede min opmærksomhed.

Solen var gået ned, himlen var rolig og strålede i grønne og gule nuancer, og på denne baggrund dukkede hans sorte silhuet

frem – den mærkværdigste lille skikkelse.

Han var en lavstammet, rund lille mand med tynde ben og en hoppende gang; han havde fundet det passende at iklæde sin besynderlige person en cricket-kasket, en overfrakke, knæbukser og lange strømper. Hvorfor han gik således klædt, ved jeg endnu den dag i dag ikke, for han hverken cyklede eller spillede cricket. Det var en fuldkommen tilfældig, uordentlig sammensætning af tøj, der stammede fra jeg ved ikke hvor. Han gestikulerede med hænder og arme, kastede hovedet fra side til side og – *summede*. Han summede som et eller andet stykke elektrisk udstyr. De har aldrig hørt en sådan summen. Og fra tid til anden klarede han halsen med højst besynderlig lyd.

Det havde regnet, og hans hoppende gang blev yderligere forbedret ved stiens overordentlige slibrighed. Netop i det øjeblik, hvor han stod i silhuet, standsede han, trak et ur op af lommen, og tøvede. Derpå vendte han sig med en slags krampagtig gestus og gik tilbage med alle tegn på hastværk; han gestikulerede ikke mere, men gik med lange skridt, der understregede hans fødders temmelig store størrelse – de var, husker jeg, ligesom grotesk forstørrede af det mudder, der hang ved dem.

Dette skete allerede den første dag af mit ophold, da jeg endnu drev mit skuespil-skriveri med stor energi, og jeg betragtede hændelsen som en irriterende, men tilfældig distraktion – fem spildte minutter. Jeg vendte tilbage til min scenebeskrivelse. Men da synet gentog sig med bemærkelsesværdig præcision aftenen derpå, og igen den næste aften – ja, faktisk hver eneste aften, hvis det ikke regnede – blev det efterhånden ret svært for mig at holde min opmærksomhed

ved skuespillet. "Pokker tage manden," sagde jeg, "man skulle tro, han trænede sig op som marionetdukke!" og de efterfølgende aftener bandede jeg ham ret så dybtfølt.

Så forandrede min ærgrelse sig til undren og nysgerrighed. Hvor i alverden gjorde dette menneske dog sådan? Den fjortende aften kunne jeg ikke udholde det længere, og så snart han viste sig, åbnede jeg verandadøren, gik over verandaen og satte kurs mod det sted, hvor han altid standsede.

Han havde taget uret frem, da jeg nåede ham. Han havde et buttet, rødmosset ansigt med rødbrune øjne – indtil da havde jeg kun set ham i silhuet. "Et øjeblik, sir," sagde jeg, idet han vendte sig om.

Han stirrede på mig. "Et øjeblik," sagde han. "Jamen naturligvis. Men hvis De ønsker at tale med mig i lidt længere tid, og det ikke er at bede om for meget – Deres øjeblik er gået – ville det måske ikke være Dem til for megen ulejlighed at følges med mig?"

"Ikke det mindste," sagde jeg, og gik op på siden af ham.

"Jeg har regelmæssige vaner. Min tid til samtaler er – meget begrænset."

"Dette er, antager jeg, Deres motionstid?"

"Det er det. Jeg kommer her for at nyde solnedgangen."

"Det gør De da ikke."

"Min herre?"

"De ser jo aldrig på den."

"Ser aldrig på den?"

"Nej. Jeg har iagttaget Dem i tretten dage, og ikke en eneste gang har De set på solnedgangen – ikke én."

Han rynkede panden som en, der støder på et problem.

"Nuvel, jeg nyder sollyset – stemningen – jeg går ad denne sti, gennem denne låge" – han gjorde et kast bagud med hovedet – "og rundt –"

"Det gør De ikke. De har aldrig – Det hele er noget vrøvl. Der findes ingen vej. Nu her i aften, for eksempel –"

"Åh! i aften! Lad mig se. Ja! Jeg så netop på mit ur, og opdagede, at jeg netop havde været ude tre minutter mere end den halve time, besluttede, at jeg ikke havde tid til at gå rundt, vendte mig –"

"Det gør De hver aften."

Han så eftertænksomt på mig. "Det gør jeg muligvis nok, når jeg nu tænker over det. Men hvad var det egentlig, De ville tale med mig om?"

"Dette!"

"Dette?"

"Ja. Hvorfor gør De det? Hver aften kommer De her og laver denne lyd –"

"Laver denne lyd?"

"Sådan her." Jeg efterlignede hans summen.

Han så på mig, og det var tydeligt, at summeriet vakte hans afsky. "Gør jeg *sådan*?" spurgte han.

"Hver evige eneste aften."

"Det anede jeg ikke."

Han standsede brat. Han så alvorligt på mig. "Kan det tænkes," spurgte han, "at jeg har tillagt mig en vane?"

"Tja, det kunne se sådan ud. Ikke sandt?"

Han trak sin underlæbe ned med fingrene. Så betragtede han en vandpyt foran sig.

"Jeg har meget at tænke over," sagde han. "Og De vil vide *hvorfor*! Min herre, jeg kan forsikre Dem, at ikke blot ved jeg ikke, hvorfor jeg gør disse ting, jeg ved endog ikke, at jeg overhovedet gør dem. Men når jeg tænker over det, så er det rigtigt nok, hvad De siger; jeg *har* aldrig været over den mark … Og disse ting irriterer Dem?"

Af en eller anden grund var jeg begyndt at blive mildere stemt mod ham. "Ikke *irriterer* som sådan," sagde jeg. "Men tænk selv på – forestil Dem at skulle skrive et skuespil!"

"Det kunne jeg slet ikke."

"Nå, men så noget andet, der kræver koncentration."

"Åh!" sagde han, "selvfølgelig." Han tænkte efter. Han så pludselig så ulykkelig ud, at jeg blev endnu blidere. Der er jo trods alt et strejf af krigeriskhed ved at afkræve et menneske, man ikke kender, en forklaring på, hvorfor han summer på en offentlig tilgængelig sti.

"Ser De," sagde han svagt, "det er sådan en vane."

"Det forstår jeg så udmærket."

"Jeg må holde op med det."

"Da ikke, hvis det fornøjer Dem. Det kommer jo trods alt ikke mig ved – jeg tog mig en frihed …"

"Slet ikke, sir," sagde han, "slet ikke. Jeg står i gæld til Dem. Jeg skal passe på med disse ting. Det skal jeg nok fremover. Må jeg ulejlige Dem endnu en gang? Denne lyd?"

"Noget i retning af dette her," sagde jeg. "Zuzzoo, zuzzoo. Men, De ved –"

"Jeg er Dem inderligt forbunden. Jeg vidste nok, at jeg på vej til at blive voldsomt adspredt. De har fuldstændig ret, sir – fuldstændig ret. Jeg står virkelig i gæld til Dem. Det må høre op.

Men nu har jeg jo allerede ført Dem længere væk, end jeg skulle have gjort."

"Jeg håber ikke, min påtrængenhed –"

"Slet ikke, sir, slet ikke."

Vi så et øjeblik på hinanden. Jeg lettede på hatten og ønskede ham en god aften. Han svarede med en krampagtig bevægelse, og vi gik hver til sit.

Ved gærdet vendte jeg mig og så efter hans forsvindende skikkelse. Hans holdning havde forandret sig bemærkelsesværdigt, han forekom mig slatten og indskrumpet. Denne kontrast til hans tidligere gestikulerende, summende Jeg forekom mig på eller anden måde patetisk. Jeg så efter ham, til han forsvandt ud af syne. Idet jeg inderligt ønskede, at jeg havde passet mine egne sager, vendte jeg tilbage til mit hus og mit skuespil.

Den næste aften kom han ikke, og heller ikke aftenen derpå. Men jeg tænkte en del på ham, og det forekom mig, at han kunne bruges som en sentimentalt-komisk figur i mit skuespil. Den tredje dag besøgte han mig.

I begyndelsen undrede jeg mig over, hvad der kunne have fået ham til at komme. Han konverserede mig om en mængde ligegyldigheder i en formel tone, men så kom han pludselig til sagen. Han ville købe mig ud af mit hus.

"Jeg skal sige Dem," sagde han, "jeg bebrejder Dem ikke det mindste, men De har ødelagt en vane for mig, og det skaber uorden i min dag. Jeg er gået her forbi i årevis – årevis. Jeg har uden tvivl summet … Men De har gjort det alt sammen umuligt!"

Jeg foreslog, at han kunne gå en anden vej.

"Nej. Der er ikke nogen anden vej. Det her er den eneste. Jeg har spurgt mig for. Og nu – hver eneste aften klokken fire – støder jeg på en mur."

"Men, kære ven, hvis det er så vigtigt for Dem –"

"Det er livsvigtigt. Jeg skal sige Dem, jeg er forsker – jeg beskæftiger mig med videnskabelig forskning. Jeg bor –" Han holdt inde og lod til at tænke sig om. "Lige der ovre," sagde han, og stak pludselig en pegefinger frem i betænkelig nærhed af mit øje. "Huset med de hvide skorstene, som De kan se derhenne over træerne. Og mine forhold er usædvanlige – ganske usædvanlige. Jeg er netop ved at fuldende et af de vigtigste eksperimenter – jeg forsikrer Dem: *et af de vigtigste* eksperimenter, verden endnu har set. Det kræver konstant tænkning, konstant mental ro og fysisk aktivitet. Og eftermiddagen var min bedste tid! – jeg flød over med nye ideer – nye synsvinkler."

"Men hvorfor så ikke bare blive ved at komme forbi?"

"Men det ville være helt anderledes. Jeg ville være bevidst om, hvad jeg gjorde. Jeg ville tænke på Dem, hvordan De sad ved Deres skuespil – så ærgerlig efter mig – i stedet for at tænke på mit arbejde. Nej! Jeg må have dette hus."

Jeg tænkte efter. Jeg var naturligvis nødt til at tænke sagen igennem, før noget afgørende blev sagt. Jeg var dengang altid klar til en handel, og det har altid moret mig at sælge, men for det første tilhørte huset ikke mig, og hvis jeg virkelig solgte det til ham til en god pris, kunne jeg få vanskeligheder med den egentlig ejer, hvis han fik nys om transaktionen, og for det andet – ja – så var jeg jo en fallitspiller uden rådighed over mine midler. Det var helt klart noget, der krævede delikatesse. Og

desuden interesserede den mulighed mig, at han var ved at gøre en værdifuld opfindelse. Det faldt mig ind, at jeg nok kunne lide at finde ud af noget mere om hans forskning, ikke med nogen uærlig hensigt, men simpelthen af nysgerrighed – og så kunne det jo også være en rar afveksling fra skuespil-skriveriet. Jeg stak derfor et følehorn frem.

Han var ganske villig til at give oplysninger. Da han først var kommet i gang, blev konversationen ligefrem til en monolog. Han talte som en mand, der længe har holdt noget tilbage, og som har talt det igennem med sig selv utallige gange. Han talte uafbrudt i næsten en time, og jeg må indrømme, at jeg fandt det temmelig anstrengende. Men imens havde jeg den vældigt tilfredsstillende følelse, man får, når man forsømmer det arbejde, man egentlig havde foresat sig. Ved denne første samtale forstod jeg ikke ret meget af, hvad han arbejdede med. Halvdelen af, hvad han sagde, var tekniske udtryk, som var mig fuldstændig fremmede, og han illustrerede et eller to punkter med noget, han var så elskværdig at kalde "elementær matematik", som han skrev ned på bagsiden af en konvolut, på en måde, der gjorde det svært for mig blot at prøve at forstå det. "Ja," sagde jeg, "ja. Fortsæt endelig!" Ikke desto mindre fik jeg tilstrækkeligt ud af det til at overbevise mig om, at han ikke var en hvilken som helst galning, der morede sig med at finde op. Trods hans vanvittige udseende var der en kraft over ham, som gjorde dette umuligt. Hvad det så end var, så var det et eller andet med visse mekaniske muligheder. Han fortalte mig om et skur, han arbejdede i, og om tre medhjælpere – oprindelig havde de været tømrere – som han havde oplært. Og der er jo selvfølgelig kun ét skridt fra arbejdsskuret til patentkontoret.

Han inviterede mig over for at se på det. Jeg indvilligede straks, og takkede ham flere gange for at understrege det. Den foreslåede hushandel var heldigvis trådt i baggrunden.

Endelig rejste han sig for at gå, med en undskyldning for, at han var blevet så længe. Det var så sjældent, sagde han, at han havde lejlighed til at tale om sit arbejde. Det var ikke ofte, at han fandt en så intelligent tilhører som mig; han havde sjældent omgang med professionelle videnskabsmænd.

"Al denne smålighed," forklarede han, "alle disse intriger! Og når man så virkelig har en idé – en ny, frugtbar idé – ja, jeg vil ikke dømme nogen, men –"

Jeg er et menneske, der tror på indskydelser. Jeg fremsatte derfor, hvad der måske var et overilet forslag. Men De må huske på, at jeg havde været alene, siddet der alene i Lympne og skrevet på dette skuespil i stive fjorten dage, og jeg havde samvittighedsnag over hans ødelagte spadseretur. "Hvorfor gør De ikke dette her til Deres nye vane?" spurgte jeg. "I stedet for den, jeg har ødelagt? Om ikke andet, så indtil vi kan blive enige om huset. Det, De har brug for, er en mulighed for at vende Deres arbejde med nogen. De har gjort det med Dem selv på Deres eftermiddags-spadsereture. Desværre er det jo forbi – De kan ikke få det til at blive igen, sådan som det var. Men hvorfor ikke komme og tale med mig om Deres arbejde; brug mig som en slags mur, De kan kaste Deres ideer og tanker imod som bolde og fange dem igen? Jeg ved ikke nok om noget til at kunne stjæle Deres ideer, så meget er sikkert – og jeg kender ikke nogen videnskabsmænd –"

Jeg holdt inde. Han overvejede det. Åbenbart tiltrak denne mulighed ham. "Men jeg er bange for, jeg kommer til at kede

Dem," sagde han.

"Tror De, jeg er for dum?"

"Bestemt ikke, men disse tekniske sager –"

"Nuvel, De har været mig særdeles interessant her i eftermiddag."

"Naturligvis *ville* det være en stor hjælp for mig. Der er ikke noget, der sådan tjener til at opklare éns ideer så meget som at forklare dem for andre. Hidtil –"

"Kære ven, sig ikke mere."

"Men har De da virkelig tid?"

"Der er ikke noget mere afslappende end at skifte beskæftigelse," sagde jeg med dyb overbevisning.

Og så var sagen afgjort. Han vendte sig om på trappen til verandaen. "Jeg står allerede i stor gæld til Dem," sagde han.

Jeg udstødte en spørgende lyd.

"De har fuldstændig kureret mig for den tåbelige vane med at summe," forklarede han.

Jeg tror nok, jeg sagde, at jeg var glad for at kunne hjælpe, og så gik han.

Alle de nye tanker, vor samtale havde frembragt hos ham, må straks have optaget ham Hans arme begyndte at vifte omkring ligesom tidligere. Og ekkoet af en *summen* blev båret tilbage til mig på aftenbrisen …

Nå, men det kom jo ikke mig ved …

Han kom igen dagen efter, og atter den næste dag, og holdt til vor gensidige tilfredsstillelse to foredrag om fysik. Han talte, som om han mente, han udtrykte sig fuldstændig klart om ting som "æteren", "kraftrør" og "gravitationspotentiale", og jeg sad i min liggestol og sagde "Ja," "Fortsæt endelig," og "Jeg er helt

med," for at holde ham gående. Det var uhyre vanskelige sager, men jeg tror ikke, han nogensinde så meget som havde en mistanke om, hvor meget jeg ikke forstod, af det han sagde. Der var øjeblikke, hvor jeg kom i tvivl om, hvorvidt jeg spildte tiden, men om ikke andet så fik jeg da fred for det forbistrede skuespil. Nu og da var der noget, der stod klart for mig et kort øjeblik, blot for at forsvinde igen, når jeg troede, jeg havde fat i noget. Til andre tider vandrede min opmærksomhed andetsteds, og jeg gav op og sad og stirrede på ham, mens jeg spekulerede på, om jeg ikke hellere skulle benytte ham som den centrale figur i en farce og glemme alt det andet. Og så fangede jeg måske igen et eller andet.

Ved først givne lejlighed besøgte jeg ham i hans hus. Det var stort og temmelig skødesløst møbleret; der var ikke andre tjenestefolk end hans tre medhjælpere, og hans madlavning og privatliv i det hele taget var karakteriseret ved en filosofisk enkelhed. Han drak kun vand, var vegetar og så fremdeles. Men da jeg så hans videnskabelige udstyr, lagde min tvivl sig omgående. Det så meget professionelt ud – fra kælder til kvist – et forbløffende sted i sådan en afsidesliggende landsby. Stueetagen indeholdt arbejdsborde og videnskabelige apparater, bageriet og bryggerset var forvandlet til vældige ovne, kælderen var fyldt med dynamoer, og der var opstillet en gasbeholder i haven. Han viste mig det hele med den tillidsfulde iver, man finder hos en mand, der har levet alene for længe. Hans tilbageholdenhed var erstattet af en overflod af tillid, og jeg var den heldige, der var modtageren.

De tre medhjælpere var fuldendte eksemplarer af den klasse af "altmuligmænd", de var udsprunget af. Samvittighedsfulde,

omend ubegavede, stærke, høflige og arbejdsvillige. En af dem, Spargus, som stod for madlavningen og alt metalarbejdet, havde været sømand; den anden, Gibbs, var snedker, og den tredje var tidligere gartner, nu medhjælper ved enhver forekommende opgave. De var kun arbejdere. Alt tænkning blev udført af Cavor. De befandt sig i det dybeste mørke af uvidenhed, selv set i forhold til min noget forvirrede forståelse.

Og nu til arten af hans forskning. Her støder jeg desværre på en alvorlig vanskelighed. Jeg er ikke nogen videnskabelig ekspert, og hvis jeg skulle beskrive formålet med mr. Cavors forskning i hans eget videnskabelige sprog, er jeg alvorligt bange for, at jeg ville forvirre læseren lige så meget som mig selv, og jeg vil med stor sikkerhed lave en eller anden fejl, som ville indbringe mig en hvilken som helst nybagt students hånlatter. Det bedste jeg kan gøre, er derfor, tror jeg, at give Dem mine indtryk i mine egne, upræcise vendinger, uden at forsøge at iklæde mig et klædebon af viden, som jeg ikke kan gøre krav på at besidde.

Mr. Cavors forskning drejede sig om en substans, der var "uigennemsigtig" – han brugte et andet ord, som jeg har glemt, men "uigennemsigtig" giver en meget god idé om, hvad det er – for "alle former for stråle-energi", "Stråle-energi" var, efter hvad han forsøgte at forklare mig, alt muligt i retning af lys eller varme, disse hersens røntgenstråler, der var så megen tale om for et års tid siden, eller Marconis elektriske bølger, eller tyngdekraften. Alle disse ting, sagde han, *stråler* ud fra et punkt, og påvirker legemer i en vis afstand, heraf betegnelsen "stråle-energi". Alle stoffer er uigennemsigtige for en eller anden form for stråleenergi. Glas er for eksempel gennemsigtig for lys, men

langt mindre for varme, så at man kan bruge det som afskærmning af ild; og alun er gennemsigtigt for lys, men blokerer varme fuldstændig. En opløsning af jod i carbondisulfid, på den anden side, blokerer lys fuldstændig, men er ret transparent for varme. Det vil skjule synet af en flamme for én, men tillader al varmen fra den at passere. Metaller er ikke alene gennemsigtige for lys og varme, men også for elektrisk energi, der ville passere uhindret igen både jod-opløsningen og glasset, som om de ikke fandtes. Og så videre.

Alle kendte stoffer er "gennemsigtige" for tyngdekraften. Man kan bruge skærme af forskellig art til at afskære lys eller varme, solens elektriske udladninger, eller jordens varme; man kan afskærme en genstand fra Marconis stråler med en metalplade, men intet vil afskære solen eller jordens tiltrækningskraft. Men hvorfor det er sådan, er vanskeligt at sige. Cavor kunne ikke indse, hvor der ikke skulle findes et sådant stof, og jeg kunne i hvert fald ikke sige ham det. Jeg havde aldrig tænkt på en sådan mulighed. Han viste mig nogle beregninger, han havde skrevet ned, som lord Kelvin, eller professor Lodge, eller professor Karl Pearson eller andre af de store videnskabsmænd sikkert ville have forstået, men som blot gjorde mig fuldstændig forvirret, og som gik ud på, at sådant et stof måtte være muligt, men kun under visse forhold. Det var en forbløffende tankerække. Så forbløffende og interessant det forekom mig dengang, er jeg ikke nu i stand til at gengive det. "Ja," sagde jeg til det hele, "ja, ja, fortsæt endelig!" Det væsentligste for denne historie er, at han mente sig i stand til at fremstille denne hypotetiske substans, der ville være

uigennemsigtig for tyngdekraften, af en kompliceret legering af metaller og et eller andet nyt – et helt nyt grundstof, tror jeg – som jeg mener, han kaldte *helium*, og som han fik tilsendt fra London i forseglede stentøjsbeholdere. Der er blevet sået tvivl om denne detalje, men jeg er næsten fuldstændig sikker på, at det var *helium*, der var i de beholdere. Det var i hvert fald noget, der var meget luftigt og tyndt. Havde jeg blot skrevet noget ned …

Men hvordan skulle jeg dengang have forudset nødvendigheden af at skrive noter?

Enhver med blot den mindste forestillingsevne vil kunne opfatte de ekstraordinære muligheder i et sådant stof, og vil kunne føle en smule med mig, når jeg tænker på, at denne nødvendighed burde være opstået hos mig under de tåger af dunkle vendinger, Cavor udtrykte sig med. Komisk bifigur i et skuespil – jeg be'r Dem! Det tog nogen tid, før jeg troede, jeg havde opfattet de ting, han sagde, korrekt, og jeg var meget forsigtig med at stille spørgsmål, som kunne have sat ham i stand til at måle dybden af det misforståelsens hav, hvori han kastede sine daglige visdomsord. Men ingen, der læser dette, vil kunne forstå det fuldt ud, for det er umuligt gennem denne enkle fortælling at fatte styrken af den overbevisning, der efterhånden opstod hos mig, om at dette stof faktisk *ville* blive fremstillet.

Jeg erindrer ikke, at jeg ofrede mit skuespil en eneste sammenhængende arbejdstime efter mit besøg i Cavors hus. Min fantasi havde andet at lave. Der syntes ikke at være nogen grænse for de muligheder, der lå i dette stof; alle vegne så jeg nye mirakler og revolutioner. Hvis man for eksempel skulle

løfte noget tungt, ligegyldigt hvor meget, så behøvede man blot at skubbe en plade af dette stof ind under det, og man kunne flytte rundt med det som ingenting. Min første indskydelse var at anvende princippet på kanoner og panserskibe og alt muligt andet, der henhørte til krigsmateriel og krigsførelse, og derfra videre til skibsfart, landtransport, byggeri, ja enhver tænkelig form for menneskelig virksomhed. Det tilfælde, der havde skubbet mig ind i den nye tids fødselskammer – for det drejede sig jo om en ny epoke, hverken mere eller mindre – var en af de chancer, der kun bød sig en gang i hvert årtusinde. Det udviklede sig i min fantasi, voksede og voksede. Jeg så blandt andre ting min redning som forretningsmand. Jeg så et holdingselskab, datterselskaber i massevis, anvendelsesmuligheder til både højre og venstre, truster, privilegier og rettigheder, der udbredte sig i alle retninger, indtil ét vældigt, uhyre Cavorit-selskab styrede hele verden.

Og jeg stod i spidsen for det!

Jeg indtog straks min stilling. Jeg vidste, at jeg satte alt på spil, men jeg sprang til med det samme.

"Vi har fat i det største, der nogen sinde er blevet opfundet," sagde jeg, og lade eftertryk på "vi". "Hvis De vil holde mig ude fra det her, må De bruge våbenmagt. Jeg melder mig som Deres fjerde medhjælper fra i morgen."

Han lod til at blive overrasket over min entusiasme, men på ingen måde mistænksom eller fjendtlig. Han var snarere tilbøjelig til at formindske sin egen betydning.

Han så tvivlende på mig. "Men tror De da virkelig –?" sagde han. "Og hvad så med Deres skuespil! Hvad med det?"

"Forsvundet!" råbte jeg. "Kæreste ven, kan De ikke se, hvad det er, De har fat i? Ser De ikke, hvad De er i færd med?"

Det var egentlig kun retorisk ment, men det gjorde han faktisk ikke. Først kunne jeg ikke tro det. Han havde ikke den mindste lille anelse af en idé om det. Denne forbløffende lille mand havde hidtil kun arbejdet med teorier! Når han sagde, det var "det vigtigste eksperiment", verden nogensinde havde set, havde han kun forestillet sig det som en række teorier, der løste de og de problemstillinger; han havde ikke tænkt mere over brugen af det stof, han var ved at opfinde, end en maskine, der fremstiller geværer, tænker over, hvad de skal anvendes til. Dette stof var faktisk muligt, og han ville komme til at lave det! "*Voila tout*", som franskmændene siger.

For resten var han som et barn. Hvis han fik det fremstillet, så ville det blive kendt for eftertiden som cavorit eller cavorin, og han ville blive medlem af Videnskabernes Selskab, få sit portræt på en eller anden medalje, komme i bladene osv. Andet så han ikke! Han kunne have ladet denne bombe springe på samme måde som hvis han havde opdaget en ny insektart, hvis jeg ikke havde været der. Og der ville den så have ligget og fuset ud, som så mange andre ting, videnskaben har antændt og kastet ud i verden.

Da jeg opdagede dette, blev det pludselig mig, der talte, og Cavor, der sagde "Fortsæt endelig!" Jeg sprang op. Jeg vandrede frem og tilbage i værelset, gestikulerende som en ung knægt på tyve. Jeg prøvede at få ham til at forstå sine forpligtelser og sit ansvar – *vores* forpligtelser og ansvar. Jeg forsikrede ham, at vi ville blive rige nok til at skabe en hvilken som helst social revolution, vi fik lyst til; vi ville komme til at eje og ordne hele

verden. Jeg fortalte ham om selskaber og patenter, og nødvendigheden af at gå hemmeligt til værks. Alt dette lod til at interessere ham lige så meget, som hans matematiske beregninger havde interesseret mig. Hans lille rødmossede ansigt antog et rådvildt udtryk. Han stammede noget om, at han var ligeglad med penge, men jeg affejede ham. Han skulle være rig, hans stammende indvendinger var uden betydning. Jeg lod ham forstå, hvad slags menneske jeg var, og at jeg havde en meget betydelig erfaring med forretninger. Jeg fortalte ham dog ikke, at jeg var konkurs, for det var jo kun noget midlertidigt, men jeg tror nok, at jeg brugte min for tiden værende finansielle tilstand som grund for at have en åbenlys ret til at være med i hans forehavende. Og ganske umærkeligt, som den slags projekter har for vane, voksede der efterhånden en fælles forståelse af cavorit-monopolet op imellem os. Han skulle fremstille stoffet, og jeg skulle få det til at betale sig.

Jeg klyngede mig som en igle til ordet "vi" – "du" og "jeg" fandtes ikke mere i mit ordforråd.

Han havde ganske vist en idé om, at den fortjeneste, jeg snakkede om, skulle gå til videnskabelig forskning, men det var noget, vi måtte afgøre på et senere tidspunkt. "Udmærket," råbte jeg, "udmærket." Det vigtigste foreløbig var at få det gjort færdigt.

"Her har vi et stof," råbte jeg, "som intet hjem, ingen fabrik, ingen fæstning, intet skib kan være foruden – det er mere universelt anvendeligt end selv den bedste patentmedicin. Det er ikke et anvendelsesområde, ikke en af de tusinde muligheder, det har, som ikke vil gøre os rige ud over enhver grisk drøm, Cavor!"

"Nej!" sagde han. "Jeg begynder at indse det. Det er forbløffende, hvordan man får nye synspunkter, når man taler med hinanden om tingene."

"Og De har netop fat i den rette mand til at få det til at ske!"

"Jeg tænker," sagde han, "at intet menneske vel er ligefrem *modstander* af at være enormt rig. Selvfølgelig er der en enkelt ting –"

Han holdt inde. Jeg stod stille.

"Der er jo den lille mulighed, ved De nok, at vi alligevel ikke kan fremstille det! Det *kan* være en af den slags ting, der findes som en teoretisk mulighed, men er en praktisk umulighed. Eller at der er en eller anden lille hage ved det, når vi først får det fremstillet."

"Det tager vi, når det kommer," sagde jeg.

2. Cavoritten fremstilles for første gang

Men Cavors tvivl var grundløs, i hvert fald hvad fremstillingen angik. Den 14. oktober 1899 blev dette fantastiske stof fremstillet!

Sært nok skete det ved et tilfælde, på et tidspunkt hvor mr. Cavor mindst af alt havde ventet det. Han havde blandet forskellige metaller og nogle andre ting – jeg ville ønske, jeg kendte sammensætningen nu! – og han havde tænkt sig at lade blandingen stå opvarmet i en uge og derpå lade den afkøle, ganske langsomt. Hvis han ikke havde regnet forkert, mente han at det sidste stadium i stoffets udvikling ville indtræde, når dets temperatur faldt til omkring 60° Fahrenheit.

Uden at Cavor vidste det, var der imidlertid opstået nogle stridigheder angående pasningen af smelteovnen. Gibbs, som havde haft denne opgave, havde pludselig forsøgt at få den mand, der havde været gartner, til at overtage den, med den begrundelse, at kul var en slags jord, som man gravede i, og den slags arbejde kunne umuligt være passende for en snedker; men den mand, der havde været gartner, påstod, at kul var en slags metal eller erts, og at han for øvrigt var kok. Den tredje af dem, Spargus, insisterede på, at Gibbs skulle passe indfyringen, eftersom han var snedker, og det var en velkendt sag, at kul var fossilt træ. Enden på det blev, at Gibbs holdt op med skovle kul, og der var heller ikke andre, der gjorde det, og Cavor var alt for optaget af nogle interessante spørgsmål angående en flyvemaskine af cavorit (han overså luftmodstanden og et par andre detaljer) til at opfatte, at der var noget i vejen. Den for tidlige fødsel af hans opfindelse skete på det tidspunkt, da han

netop var på vej over til mit hus til vores eftermiddagssnak og en kop te.

Jeg husker det særdeles levende. Tevandet kogte, og alt var parat; lyden af hans summen havde kaldt mig ud på verandaen. Hans livlige lille skikkelse stod sort mod efterårssolnedgangen. Til højre for mig kunne jeg se skorstenene på hans hus mod en gruppe strålende oplyste trætoppe. Længere borte hævede Wealden Hills sig slørede og blålige, mens det tågede marsklandskab udbredte sig til venstre. Og så –

Skorstenene fo'r til himmels, idet de skiltes til en række af mursten undervejs, og taget fulgte efter sammen med et udvalg af husets møblement. Så blev de overhalet af en vældig, hvid flamme. Træerne ved bygningen svajede og hvirvlede rundt og knustes til pindebrænde, der fulgte efter lysglimtet. Mine øren ramtes af et tordenskrald, der gjorde mig døv for livet på det ene øre, og rundt om mig knustes vinduesruderne.

Jeg tog tre skridt ud fra verandaen mod Cavors hus, og i samme øjeblik kom vindstødet.

Min jakke blæste op om hovedet på mig, og jeg blev drevet afsted mod min vilje, i store spring og hop, hen mod ham. I samme øjeblik blev opfinderen grebet af den hylende vind, hvirvlede rundt og fløj gennem luften. Jeg så en af mine skorstenspiber ramme jorden mindre end fem meter borte, springe en halv snes meter op i luften og derfra i vældige hop bevæge sig hen mod fænomenets centrum. Cavor ramte jorden igen, sprællende og sparkende, rullede frem og tilbage nogle gange, fik sig kæmpet på benene, og blev løftet og båret fremad i en vældig fart, indtil han til sidst forsvandt mellem de svajende træer, der vred sig rundt om hans hus.

Så kom der en vældig sky af røg og aske, og en firkantet plade af et eller andet, som skinnede blåt, fo'r op mod himmelhvælvet. Et stort stykke af noget hegn kom sejlende forbi mig, vendte sig, faldt til jorden og væltede om, og så var det værste overstået. Luftens oprør dæmpedes efterhånden, indtil det kun var en almindelig stærk storm, og jeg pludselig igen opdagede, at jeg havde ben og fødder og kunne trække vejret. Ved at læne mig op mod vinden lykkedes det mig at stå stille og blev i stand til at samle mig nogenlunde.

På disse få øjeblikke var hele verden forandret. Den rolige solnedgang var borte, himlen var mørk med flyvende skyer, alting var hærget og bøjet af orkanen. Jeg så mig bagud for at se, om mit hus stadig stod, vaklede så frem mod de træer, hvor Cavor var forsvundet, og mellem hvis nøgne grene man kunne se flammerne i hans brændende hus.

Jeg gik ind i den lille lund, klamrende mig til det ene træ efter det andet, og i nogen tid søgte jeg forgæves efter ham. Så opdagede jeg noget, der bevægede sig i en bunke af afrevne grene og knust rækværk, der havde samlet sig op mod havemuren. Jeg løb hen imod det, men før jeg nåede derhen, gjorde en brun genstand sig fri af bunken, rejste sig op på to mudrede ben og strakte to slappe, blødende hænder frem mod mig. Nogle lasede tøjstumper faldt af dens midterste del og fløj bort med vinden.

En stund genkendte jeg ikke denne tilsølede klump; så opdagede jeg, at det var Cavor, indsmurt i det mudder, han havde rullet rundt i. Han lænede sig frem mod vinden, mens han gned snavset væk fra øjnene og munden.

Han strakte en mudret klump af en hånd frem, og tog et usikkert skridt hen mod mig. Hans ansigt udtrykte en stærk sindsbevægelse, der faldt hele tiden små klumper af mudder af det. Han så så medtaget og elendig ud som noget levende væsen, jeg nogensinde har set, og det han nu sagde, forbløffede mig derfor voldsomt.

"Ønsk mig til lykke," gispede han, "ønsk mig til lykke!"

"Ønske Dem til lykke?" sagde jeg. "Store Himmel! Med hvad dog?"

"Jeg har gjort det."

"Det må man sige. Men hvad i al verden var dog årsagen til den eksplosion?"

Et vindstød greb hans ord og førte dem bort fra mig. Jeg opfattede, at han sagde noget om, at det slet ikke var en eksplosion. Så kastede vinden mig mod ham, og vi stod og klamrede os til hinanden.

"Prøv at komme med tilbage – tilbage til mit hus," brølede jeg i øret på ham. Han hørte mig ikke, og råbte noget om "tre martyrer på videnskabens ..." og noget mere om "var alligevel ikke til noget ..." Han mente vist nok dengang, at hans tre medhjælpere var omkommet i orkanen. Det var dog heldigvis ikke rigtigt. Så snart han havde forladt sit hus, var de forsvundet hen på den lokale kro i Lympne for at diskutere spørgsmålet om indfyringen over et glas.

Jeg gentog mit forslag om at gå over til mit hus, og denne gang forstod han mig. Klyngende os til hinanden gik vi arm i arm, og det lykkedes os at nå hen i ly af, hvad der var tilbage af mit tag. En stund sad vi i hver sin lænestol og stønnede. Alle vinduesruder var knuste, og de lettere dele af møblementet lå

hulter til bulter, men der var dog ikke sket uoprettelig skade. Heldigvis havde køkkendøren holdt til trykket, så alt mit porcelæn og mine gryder og pander, havde overlevet. Oliekaminen brændte stadig, og jeg satte en ny kedel vand over til te. Da den var færdig, vendte jeg mod Cavor for at høre hans forklaring.

"Helt rigtigt," sagde han igen og igen, "helt rigtigt. Jeg har gjort det, og det er helt rigtigt."

"Jamen ..." protesterede jeg. "Helt rigtigt, siger De! Men der er næppe en høstak, et hegn eller stråtag i tyve miles omkreds, som er ubeskadiget ..."

"Det er helt rigtigt – *det er det virkelig*. Jeg havde selvfølgelig ikke forudset denne lille forstyrrelse. Jeg var optaget af et andet problem, og så har jeg en tendens til at se bort fra sådanne praktiske spørgsmål. Men det er helt rigtigt –"

"Kære ven!" råbte jeg, "kan De da ikke se, at De har forårsaget skader for tusindvis af pund?"

"Jeg stoler på Deres diskretion. Jeg er jo ikke nogen særlig praktisk anlagt mand, men tror De ikke, man vil mene, der har været en slags orkan eller sådan noget?"

"Men eksplosionen –"

"Det var ikke en eksplosion. Det er i virkeligheden ganske simpelt. Men, som jeg sagde, jeg har en tendens til at overse disse små detaljer. Det er dette her summeri i en lidt større målestok. Uden at tænke over det fremstillede jeg dette stof, dette cavorit, som en stor, tynd plade ..."

Han holdt inde. "De er naturligvis klar over, at dette stof er uigennemtrængeligt for tyngdekraften, at det afskærer ting fra at øve tiltrækning mod hinanden?"

"Ja," sagde jeg. "Ja."

"Nuvel, så snart det havde nået en temperatur på 60 grader Fahrenheit, og fremstillingsprocessen var tilendebragt, ophørte de dele af loftet, der lå lige over det, og gulvet i etagen ovenover, at have nogen vægt. Jeg tror, De ved – alle mennesker ved den slags nu om stunder – at luften har en vægt, at den trykker på alt, hvad der er på jordens overflade, i alle retninger, med et tryk på fjorten og et halvt pund pr. kvadrattomme?"

"Det ved jeg," sagde jeg. "Fortsæt."

"Jeg ved det også," bemærkede han. "Men det tjener kun til at vise, hvor værdiløs al viden er, hvis man ikke ved, hvad den skal bruges til. Ser De, oven over vores cavorit holdt dette op med at være tilfældet, luften ophørte med at øve noget tryk, og luften rundt om – men ikke over – cavoritpladen udøvede et tryk på fjorten og et halvt pund pr. kvadrattomme mod denne pludselig vægtløse luft. Begynder De at indse det? Luften rundt om cavoritten slog ind på luften over det med uimodståelig kraft. Luften over cavoritten blev tvunget opad, luften, der styrtede ind for at erstatte den, blev øjeblikkelig vægtløs, hørte op med øve noget tryk, fulgte efter det foregående, blæste gennem loftet og taget …

De ser altså," sagde han, "at det dannede en slags atmosfærisk springvand, en form for skorsten op gennem atmosfæren. Og hvis cavoritpladen ikke havde ligget løst og var blevet suget op gennem denne skorsten, kan De så forestille Dem, hvad der ville være sket?"

Jeg tænkte mig om. "Jeg vil tro," sagde jeg, "at luften ville blive ved med at fare op og op over den djævelske plade."

"Netop," sagde han. "En vældig fontæne –"

"Der sprang ud i det tomme rum! Du gode Gud! Den ville have sendt hele jordens atmosfære til himmels! Fjernet al luft fra hele verden! Det ville have været menneskehedens undergang! Den lille plade!"

"Nu ikke ligefrem ud i det tomme rum," sagde Cavor. "Men lige så slemt – i praksis. Det ville have flået luften bort fra jorden, som man skræller en banan, og slynget den tusinder af miles væk. Luften ville naturligvis være faldet tilbage igen – men på en kvalt verden. Set fra vores synspunkt ville det ikke have været så frygtelig meget bedre end om den aldrig kom tilbage!"

Jeg stirrede på ham. Jeg var i øjeblikket for forbløffet til at se, at der var blevet vendt op og ned på alle mine forventninger. "Hvad har De tænkt at gøre nu?" spurgte jeg.

"For det først vil jeg, hvis jeg må låne en lille haveskovl, skrabe noget af alt det jord af, jeg er smurt ind i, og derefter vil jeg nok benytte Deres hus' faciliteter og tage et bad. Når det er overstået, kan vi snakke videre. Det vil nok være klogt, tror jeg," – han lagde en mudret hånd på min arm – "hvis vi ikke taler med nogen andre om hele denne affære. Jeg ved nok, at jeg har vært årsag til store skader – muligvis er der endog et par beboelseshus hist og her i omegnen, der er blevet ødelagt. Men på den anden side kan jeg på ingen mulig måde betale for de skader, jeg har forvoldt, og hvis den virkelige årsag kom til offentlig kundskab, ville det kun føre utilfredshed; og man ville lægge mig hindringer i vejen for mit videre arbejde. Man kan jo ikke forudse *alting*, vel, og jeg kan ikke tillade, at man så meget som et øjeblik bebyrder mig med praktiske overvejelser i min forskning. Senere, når De med Deres praktiske sans har gjort

Dem Deres tanker, og cavoritten er blevet søsat – søsat må vel være det rette ord, ikke sandt? – og alt det, De forestiller Dem, er blevet virkelighed, så kan vi måske godtgøre disse mennesker deres tab. Men ikke nu – ikke nu. Hvis der ikke bliver fremlagt nogen anden forklaring, vil folk, med meteorologiens nuværende utilfredsstillende udviklingsstade, tilskrive en orkan hele miseren; der bliver måske en offentlig indsamling til fordel for ofrene, og eftersom mit hus er faldet fuldstændig sammen og brændt, vil jeg sikkert få en betydelig andel af de indsamlede midler, hvilket vil være til overordentlig god gavn for vores fortsatte forskning. Men hvis nogen får at vide, at *jeg* forårsagede dette her, så bliver der ikke nogen indsamling, og alle kommer til at tabe ved det. For mit eget vedkommende ville jeg næppe nogen sinde igen få en mulighed for at arbejde i fred. Mine tre medhjælpere er måske og måske ikke omkommet. Det er en detalje. Hvis de er omkommet, så er det ikke noget stort tab, de var mere nidkære end egentlig praktisk anlagte, og denne begivenhed skyldes vist i høj grad deres fælles vanrøgt af ovnen. Hvis de stadig skulle være i live, tvivler jeg på, at de er i besiddelse af tilstrækkelig intelligens til at forklare sig sagen. De vil acceptere orkan-historien. Og hvis jeg så under denne min boligs midlertidige uegnethed til bolig kunne få lov at bo i et af de tomme værelser i Deres hus her –"

Han tav og så på mig.

Jeg tænkte, at en mand med sådanne evner ikke ville være nogen almindelig logerende.

"Måske," sagde jeg, idet jeg rejste mig, "skulle vi hellere begynde at lede efter en skovl." Jeg gik foran ud i resterne af drivhuset.

Mens han var i bad overvejede jeg hele affæren alene. Det var klart, at der var visse ulemper ved Cavors selskab, som jeg ikke havde forudset. Den åndsfraværelse, der for nogle øjeblikke siden næsten havde affolket jordkloden, kunne når som helst bevirke andre alvorlige gener. På den anden side var jeg jo endnu ung, mit liv var et rod, og jeg var lige i humør til et eller andet halsbrækkende eventyr – hvis der var en chance for at få noget godt ud af det i enden. Jeg havde i mit stille sind besluttet, at jeg skulle have mindst halvdelen af det udbytte, der blev resultatet. Heldigvis havde jeg, som jeg allerede har forklaret, lejet huset for tre år, uden ansvar for eventuelle nødvendige reparationer, og mine møbler – den smule, jeg havde – var et hastigt sammenskrab, som ikke havde kostet noget og heller ikke havde nogen værdi for mig. Så jeg endte med at beslutte, at jeg ville fortsætte bekendtskabet med Cavor, og se hvad det det hele endte med.

Udsigterne havde helt sikkert forandret sig overordentlig meget. Jeg var ikke mere i tvivl om dette stofs enorme muligheder, men jeg begyndte at tvivle på, at de havde noget at gøre med kanontransport og patentstøvler.

Vi gik straks i gang med at genopbygge hans laboratorium og fortsætte eksperimenterne. Cavor var begyndt at snakke på en måde, jeg kunne forstå, når det kom til spørgsmålet om, hvordan vi skulle fremstille stoffet igen.

"Naturligvis må vi fremstille det igen," sagde han, med et fornøjet udtryk, jeg ikke havde forventet, "naturligvis må vi fremstille det igen. Vi står måske stadig med noget ukendt, men vi er ude over de blotte teorier. Hvis vi kan undgå at smadre vores lille planet her, så gør vi det. Men – det *er*

nødvendigt at løbe visse risici! Det kan ikke være andet. Sådan er det med eksperimentelt arbejde. Og det er her, *De* – som en praktisk anlagt mand – kommer ind i billedet. Jeg mener selv, at stoffet skal fremstilles på højkant, så at sige, og meget tyndt. Men jeg er ikke sikker. Jeg har en vag idé om, at der er en anden måde. Jeg kan ikke forklare det endnu. Men sært nok fik jeg ideen, mens jeg lå og rullede rundt i mudderet under orkanen og var i tvivl om, hvordan det hele skulle ende – det faldt mig ind, at det var dén måde, og ingen anden, jeg burde have gjort det på."

Men selv med min bistand voldte det os problemer, og imens fortsatte vi med at genopbygge laboratoriet. Der var masser at gøre, før det blev absolut nødvendigt at tage en beslutning om, hvilken form og metode, vi skulle bruge ved det næste forsøg. Den eneste hindring var, at de tre medhjælpere var gået i strejke som protest mod, at jeg førte mig frem som leder. Den sag fik vi dog bilagt i løbet af et par dage.

3. Vi bygger kuglen

Jeg erindrer tydeligt den dag, hvor Cavor fortalte mig sin idé med kuglen. Tanken havde foresvævet ham før, men nu lod det til at slå ned i ham som et lyn. Vi var på vej tilbage til mit hus for at drikke te, og undervejs begyndte han at nynne. Pludselig råbte han: "Det er dét! Sådan skal det gøres! En slags gardin!"

"Sådan skal hvad gøres?" spurgte jeg.

"Rummet – hvor som helst! Månen!"

"Hvad mener De?"

"Mener? Jamen – det skal jo være en kugle! Det er det, jeg mener!"

Jeg indså, at jeg var udenfor, og i nogen tid lod jeg ham snakke løs på hans egen facon. Jeg havde ingen som helst idé om, hvad han talte om. Men da vi havde fået te, forklarede han mig det hele.

"Nu skal De høre," sagde han. "Sidst jeg fremstillede dette her stof, der afskærer ting fra tyngdekraften, var det en plade i en æske med et låg, der holdt det nede. Og det var straks, da det var afkølet og processen var færdig, at al denne tumult indtraf; der var intet over den, som vejede noget, og luften fo'r til himmels, huset fo'r til himmels, og hvis pladen ikke også var faret til himmels, ved jeg ikke, hvad der ville være sket! Men hvad nu, hvis stoffet ligger løst, og kan gå op uden hindringer?"

"Så vil det gå op med det samme!"

"Netop. Uden anden forstyrrelse end når man affyrer en stor kanon."

"Men hvad skulle det nytte?"

"Jeg går op med det!"

Jeg satte min tekop fra mig og stirrede på ham.

"Forestil Dem en kugle," forklarede han, "stor nok til at rumme to mennesker og deres bagage. Den skal laves af stål og tykt glas; den skal medbringe en passende forsyning af komprimeret luft, komprimeret mad, udstyr til at rense vand med, og så videre. Og den skal være beklædt på ydersiden med –"

"Cavorit?"

"Ja."

"Men hvordan vil De komme ind i den?"

"Nogen havde engang et lignende problem med et indbagt æble."

"Ja, det kender jeg godt. Men hvordan?"

"Det er ganske enkelt. Alt hvad der skal bruges, er en lufttæt lem. Denne del vil nok blive en smule kompliceret; der skal også være en slags ventil, så man kan smide ting ud, hvis det bliver nødvendigt, uden at miste for meget luft."

"Ligesom Jules Vernes tingest i *Rejsen til Månen*."

Men Cavor læste ikke skønlitteratur.

"Jeg begynder at se, hvor De vil hen," sagde jeg langsomt. "Og man kan komme ind og lukke lugen, mens cavoritten stadig er varm, og så snart den er kølet af, vil den blive uigennemtrængelig for tyngdekraften, og afsted går det –"

"I en vinkel."

"Man vil da gå op i en lige linje –" Jeg tav et øjeblik. "Hvad skulle forhindre tingesten i at styre i en lige linje ud i rummet i al evighed?" spurgte jeg så. "Man kan ikke være sikker på at komme noget bestemt sted hen, og hvis man endelig gør – hvordan kommer man så tilbage?"

"Det har jeg netop fundet ud af," sagde Cavor. "Det var det jeg mente, da jeg sagde, at det er færdigt. Den indre glaskugle kan være lufttæt, og bortset fra lugen, i ét stykke, medens det ydre stålskelet kan fremstilles i sektioner, og hver sektion skal kunne trækkes fra, på samme måde som en skodde eller et gardin. De vil nemt kunne styres ved hjælp af fjedre, og åbnes og lukkes ad elektrisk vej gennem platinledninger, der er støbt igennem glasset. Det er alt sammen detaljer. Så De ser altså, at bortset fra stålskelettet, vil det ydre af kuglen bestå af cavoritskodder, gardiner eller hvad De vil kalde dem. Når alle disse skodder eller gardiner er lukkede, vil intet lys, ingen varme, ingen tyngdekraft, ingen form for stråleenergi kunne nå ind i kuglen, den vil flyve gennem rummet i en lige linje, sådan som De siger. Men prøv at vippe en skodde – forestil Dem hvad der så sker. Straks vil et hvilket som helst tungt legeme, der tilfældigvis måtte være i den retning, tiltrække os –"

Jeg sad og forsøgte at forstå det.

"Kan De se det?" sagde han.

"Åh, ja."

"Vi vil praktisk taget være i stand til at fare omkring i rummet, præcis som vi vil. Lade os tiltrække af det ene og det andet."

"Åh, ja. *Det* er jo klart nok. Men –"

"Ja?"

"Jeg kan ikke helt se, *hvorfor* vi skulle gøre det! Det er jo i virkeligheden bare at springe af jorden og tilbage igen."

"Naturligvis! Man kunne jo for eksempel tage til månen."

"Og når man så kom derop? Hvad ville man finde der?"

"Man ville finde – Åh! tænk dog på al den nye viden."

"Er der nogen luft deroppe?"

"Måske."

"Det er en god idé," sagde jeg, "men den slår mig nu alligevel som lidt for meget af det gode. Månen! Jeg ville langt hellere prøve noget mindre først."

"Men det udelukket, på grund af det med luften."

"Hvor ikke bruge den idé med fjedrene og skodderne – cavoritskodder i kraftige stålkasser – til at løfte tunge ting?"

"Det ville ikke fungere," mente han. "Og at tage ud i det ydre rum er vel trods alt ikke så meget værre end en polar-ekspedition. Mennesker drager ud på polar-ekspeditioner, ved De nok."

"Ikke forretningsfolk. Og for øvrigt bliver de betalt for at tage på polar-ekspeditioner. Og hvis noget går galt, sender man redningsekspeditioner ud efter dem. Men dette – det er jo bare at skyde os selv ud af denne verden for ingenting."

"Kald det en opdagelsesrejse med det formål at tjene penge."

"Det kunne man … Man kunne måske skrive en bog om det," sagde jeg.

"Jeg er ikke tvivl om, at der findes mineraler," sagde Cavor.

"Som for eksempel?"

"Åh, svovl måske – malm, guld – måske endda helt nye grundstoffer."

"Hvad med udgiften til transport," sagde jeg. "De ved jo, at De *ikke* ligefrem er nogen praktisk anlagt mand. Månen ligger en kvart million miles væk."

"Jeg tænker ikke, det ville koste meget at transportere hvad som helst hvor som helst, hvis man pakkede det ned i en cavoritkasse."

Det havde jeg ikke tænkt på. "Frit leveret i hovedet på køberen, hvad?"

"Det er jo heller ikke fordi vi er begrænset til månen."

"Hvad mener De?"

"Der er jo Mars – en ren atmosfære, nye omgivelser, en oplivende fornemmelse af lethed. Det kunne være et ret behageligt sted at tage hen."

"Er der luft på Mars?"

"Bestemt."

"Det lyder, som om man kunne drive det som en slags sanatorium. Hvor langt er der til Mars, for øvrigt?"

"To hundrede millioner miles lige i øjeblikket," sagde Cavor i en henkastet tone, "og man skal tæt forbi solen."

Min fantasi tog over igen. "Jahh ..." sagde jeg, "der er måske noget i alt dette her. Rejser –"

En forbløffende tanke opstod i mit sind. Som i en vision så jeg hele solsystemet fyldt med cavorit-skibe og luksuskugler. "Rettigheder," lød det i mit hoved, "eneret til udnyttelse af planeterne." Jeg erindrede det gamle spanske monopol på guld fra Sydamerika. Og det var ikke blot den ene eller den anden planet – det var dem alle sammen. Jeg stirrede på Cavors rødmossede ansigt, og pludselig gik min fantasi amok. Jeg rejste mig, gik frem og tilbage, sludrede løs.

"Jeg begynder at se mulighederne," sagde jeg; "jeg begynder virkelig at se mulighederne." Overgangen mellem tvivl og begejstring lod slet ikke til at tage nogen tid overhovedet. "Men det er fantastisk!" råbte jeg. "Det er storslået! Jeg havde ikke drømt om sådan noget."

Da min modstand var borte, fik hans egen indestængte ophidselse frit løb. Han rejste sig op og begyndte også at gå frem og tilbage i værelset. Også han gestikulerede og råbte. Vi opførte os som besatte. Vi *var* besatte.

"Det ordner vi alt sammen!" sagde han som svar på en eller anden forhindring, jeg havde draget frem. "Det ordner vi med det samme! Vi begynder på arbejdstegningerne allerede i aften."

"Vi begynder nu," svarede jeg, og vi ilede afsted til laboratoriet for at gå i gang med det samme.

Jeg havde det som et barn i Eventyrland hele den aften. Da daggryet krøb frem, var vi stadig i gang – vi lod det elektriske lys brænde, selv om det var højlys dag. Jeg husker stadig nøje, hvordan disse tegninger så ud. Jeg lagde skygger og rentegnede, mens Cavor lavede udkast – udtværede og hastige i hver eneste linje, men vidunderligt rigtige. Vi afsendte bestillinger på stålskodder og rammer, og tegningerne til glaskuglen blev færdige i løbet af en uge. Vi opgav vore eftermiddagssamtaler og alle de andre vaner, vi havde haft. Vi arbejdede, og vi sov og vi spiste, når vi ikke længere var i stand til at arbejde for sult og udmattelse. Vores iver smittede endog vore tre medhjælpere, skønt de ikke havde den ringeste idé om, hvad kuglen skulle gøre godt for. I de dage holdt Gibbs op med at gå almindeligt, og fo'r rundt over alt, selv i det lille laboratorium, i en art kluntet løb.

Og den voksede – kuglen. December gik, januar – jeg brugte en dag med en kost på at lave en sti gennem sneen fra huset til laboratoriet – februar – marts. Hen mod slutningen af marts kunne vi se enden på det. I januar var der ankommet et spand

heste med en vældig pakkasse; vi havde nu vor glaskugle klar og sat i stilling under den kran, vi havde stillet op til at løfte den ind i sin stålskal. Alle stålskallens bjælker og skodder – den var ikke helt en cylinder, men snarere en kugle med en mængde facetter, hvor der sad en skodde i hver facet – var kommet i februar, og den nederste halvdel var samlet. Cavoritten var halvt færdig i marts; den metalliske pasta var igennem to af processerne i fremstillingen, og vi havde smurt den på stålskelettet og skodderne. Det var egentlig forbløffende, hvor nøje vi fulgte den fremgangsmåde, som Cavor havde skitseret allerede fra starten. Da vi var færdige med at samle delene til kuglen, foreslog han, at vi fjernede taget på det midlertidige laboratorium, hvor vi arbejdede, og byggede en ovn rundt om det. På den måde kunne det sidste stadium af cavorit-fremstillingen, hvorunder pastaen bliver opvarmet til rødglødende tilstand, mens man tilfører helium, udføres efter at den allerede var påført kuglen.

Og derpå skulle vi blive enige om, hvilket udstyr og madvarer, vi skulle have med – konserves, stålcylindre med ilt, et apparat til at fjerne kulsyre og andre affaldsstoffer fra luften og gendanne ilt ved hjælp af natrium-peroxid, et destillationsapparat til at rense vand og så videre. Jeg husker stadig den lille bunke, der efterhånden dannede sig i hjørnet – dåser, ruller, æsker – alt sammen forbavsende prosaisk og hverdagsagtigt.

Det var en anstrengende periode, uden megen tid til eftertænksomhed. Men en dag, da vi var ved at nærme os målet, blev jeg overfaldet af en mærkelig stemning. Jeg havde været i gang med at mure ovnvæggen op hele formiddagen, og sad nu

og hvilede mig, fuldstændig udkørt. Alt forekom mig tåget og umuligt.

"Hør lige her, Cavor," sagde jeg. "Hør lige! Hvad skal det alt sammen gøre godt for?"

Han smilede. "For at komme afsted."

"Men månen," sagde jeg eftertænksomt. "Hvad venter De at finde dér? Jeg troede, månen var en død verden."

Han trak på skuldrene.

"Det får vi at se."

"Gør *vi*?" sagde jeg, og stirrede frem for mig.

"De er træt," bemærkede han. "De burde nok tage Dem en spadseretur her i eftermiddag."

"Nej," sagde jeg påståeligt; "jeg skal være færdig med at mure."

Og det blev jeg, og tilbragte den efterfølgende nat søvnløs. Jeg tror aldrig, jeg har gennemgået en sådan nat hverken før eller siden. Jeg havde nogle slemme nætter, dengang min forretning gik ned, men selv de værste af dem var den sødeste slummer, når jeg sammenligner dem med denne evighed af pinefuld årvågenhed. Jeg var pludselig blevet grebet af en panisk rædsel over denne ting, vi stod i begreb med.

Jeg kan ikke huske, at jeg før denne nat havde gjort mig mange tanker over, hvilke farer, vi udsatte os for. Nu overfaldt de mig, ligesom den flok af spøgelser, der engang havde belejret Prag, og slog sig ned rundt om mig. Jeg blev overvældet af følelsen af det fremmedartede, fantastiske, overjordiske i det hele. Jeg følte mig som et menneske, der netop er vågnet af en behagelig drøm, og befinder sig i de mest uhyggelige omgivelser. Jeg lå der med vidåbne øjne, og kuglen forekom mig stadig mere spinkel og gennemsigtig, og Cavor stadig mere

uvirkelig og fantastisk, og hele foretagendet mere og mere sindssygt for hvert minut.

Jeg stod op og begyndte at vandre rundt i værelset. Jeg sad ved vinduet og stirrede ud i det uendelige verdensrum. Derude mellem stjernerne var tomheden, det ufattelige, evige mørke! Jeg prøvede at genkalde mig de brudstykker af astronomien, jeg havde samlet sammen ved mine uregelmæssige studier, men det var alt sammen for vagt til at give nogen rigtig idé om, hvad vi kunne forvente. Til sidst gik jeg i seng igen og stjal mig til nogle få øjeblikkes søvn – eller snarere mareridt – hvor jeg faldt og faldt i en evighed ned gennem himlens uendelige afgrunde.

Jeg overraskede Cavor ved morgenmaden. Jeg meddelte ham kort: "Jeg tager ikke med Dem i kuglen."

Jeg imødegik alle hans protester med en tvær stædighed. "Det hele er galmandsværk," sagde jeg, "og jeg vil ikke med. Galmandsværk!"

Jeg ville heller ikke gå med ham over i laboratoriet. Jeg vandrede hvileløs rundt i huset i nogen tid, og tog så min hat og min stok og begav mig ud, uden at vide hvorhen. Tilfældet ville, at det var en vidunderlig smuk morgen med en lun vind og dybblå himmel, forårets første lysegrønne spirer dækkede jorden og man hørte en hærskare af fugle synge. Jeg fik et stykke steg og et krus øl på et lille værtshus i nærheden af Elham, og forskrækkede værten ved at bemærke, apropos vejret, at "et menneske, der forlader denne verden, når der findes sådanne dage, er en tåbe!"

"Det var også det, jeg sagde, dengang jeg hørte om det," sagde værten, og jeg fik at vide, at i det mindste for én stakkels

sjæl havde denne verden været for meget, og han havde søgt døden. Mine tanker tog en ny retning.

Om eftermiddagen fik jeg mig en behagelig lur i solen, og fortsatte forfrisket min vandring.

Jeg kom til hyggeligt udseende kro i nærheden af Canterbury. Den var hvidkalket med slyngplanter op ad murene, og værtinden var en proper gammel kone, som umiddelbart tiltalte mig. Jeg havde lige akkurat penge nok med mig til at betale for mit ophold. Jeg besluttede at tilbringe natten der. Hun var en snaksom sjæl, og blandt mange andre detaljer fik jeg at vide, at hun aldrig havde været i London. "Canterbury er det længste, jeg har været væk," sagde hun. "Jeg hører ikke de mest rastløse."

"Hvad ville De synes om en tur til månen?" råbte jeg.

"Jeg har aldrig brudt mig om disse hersens balóner," sagde hun, åbenbart i den tro, at det var en almindeligt forekommende udflugt. "Jeg ville aldrig gå op i sådan én – ikke for aldrig det!"

Dette slog mig som temmelig morsomt. Da jeg havde spist, sad jeg på en bænk uden for krodøren og sludrede med nogle arbejdere om at mure, og om biler og om den sidste cricket-sæson. Man kunne se en svag nymåne, blå og vag som et fjernt bjerg, som sank lige i hælene på solen ude i vest.

Den næste dag vendte jeg tilbage til Cavor. "Jeg tager med," sagde jeg. "Jeg har været lidt ved siden af mig selv, det er det hele."

Det var den eneste gang, jeg nærede nogen alvorlig tvivl om vort forehavende. Ikke andet end nerver! Efter den dag arbejdede jeg i et mere roligt tempo, og gik en tur en times tid

hver dag. Og til sidst var vort arbejde færdigt; kun opvarmningen i ovnen manglede.

4. Inde i kuglen

"Fortsæt bare," sagde Cavor. Jeg sad overskrævs på kanten af åbningen og kiggede ned i kuglens mørke indre. Vi var alene. Det var aften, solen var gået ned, og tusmørkestilheden lå over alt.

Jeg stak det andet ben ind og gled ned langs det glatte glas til bunden af kuglen, og vendte mig derpå om for at tage imod dåserne med mad og andre ting, som Cavor rakte ned til mig. Der var varmt inde i kuglen, termometret viste 80° F., og da vi ikke ville komme til at tabe noget varme ved udstråling, var vi klædt i tynde sko og flannel. Vi havde dog medtaget et bundt tykt, uldent tøj og adskillige tykke tæpper for alle tilfældes skyld.

Jeg anbragte de forskellige pakker og ilt-cylindrene efter Cavors anvisninger rundt om mig, og snart havde vi fået det hele ind. Han gik rundt i det tagløse skur flere gange for at se, om vi havde overset noget, og derpå kravlede han ind til mig. Jeg så, han havde noget i hånden.

"Hvad har De der?" spurgte jeg.

"Har De ikke taget noget med at læse i?"

"Gode Gud! Nej!"

"Det har jeg glemt at sige til Dem. Der er jo en vis usikkerhed – Rejsen kan godt komme til at vare – Det kan jo tage flere uger!"

"Men –"

"Vi kommer til at flyde rundt i denne her kugle uden noget som helst at tage os til."

"Hvis jeg bare havde vidst –"

Han kiggede ud af åbningen. "Se!" sagde han. "Der ligger noget der!"

"Har jeg tid?"

"Det varer en time endnu."

Jeg kiggede ud. Det var et gammelt nummer af *Tit-Bits*, som en af medhjælperne måtte have efterladt. Længere væk så jeg et laset eksemplar af *Lloyd's News* ligge i et hjørne. Jeg greb dem begge og fo'r tilbage i kuglen. "Hvad har De selv?" sagde jeg.

Jeg tog bogen ud af hånden på ham og læste, "*William Shakespeares samlede Værker*".

Han rødmede en anelse. "Min uddannelse indtil nu har udelukkende været af videnskabelig art –" sagde han undskyldende.

"De har aldrig læst ham?"

"Aldrig."

"Han vidste et og andet – på en lidt tilfældig måde, ganske vist."

"Det er netop, hvad jeg har hørt," sagde Cavor.

Jeg hjalp ham med at skrue glaslåget fast i åbningen, og derpå trykkede han på en knap for at lukke den tilsvarende skodde udenpå. Den lille aflange stribe tusmørke forsvandt. Vi sad i mørke. En tid lang sagde ingen af os noget. Selv om vores kugle ikke var uigennemtrængelig for lyd, var alting meget stille. Jeg kom i tanker om, at der ikke var noget at holde fast i, når vi gik op, og at det ville blive ubehageligt ikke at have en stol.

"Hvorfor har vi ikke nogen stole?" spurgte jeg.

"Det har jeg ordnet," sagde Cavor. "Vi får ikke brug for dem."

"Hvorfor ikke?"

"Det får De at se," sagde han i et tonefald som en, der nægter at sige noget.

Jeg tav. Pludselig stod det fuldstændig klart og levende for mig, at jeg var en tåbe, siden jeg befandt mig inde i denne kugle. Var der endnu tid, spurgte jeg mig selv, til at jeg kunne nå at trække mig ud? Verden uden for kuglen var kold og ugæstfri over for mig, det vidste jeg nok – jeg havde levet i månedsvis af tilskud fra Cavor – men ville den trods alt være lige så kold som det uendelige intet, så ugæstfri som det tomme rum? Hvis det ikke havde været, fordi det ville se ud som fejhed, tror jeg, at jeg selv i dette sidste øjeblik ville have fået ham til at lukke mig ud. Men jeg tøvede – netop af denne grund – og tøvede, og blev mere og mere irritabel og vred – og tiden gik.

Så kom der et lille ryk, en lyd som en champagneflaske, der blev åbnet i et andet værelse, og en svag, fløjtende lyd. I et kort øjeblik havde jeg fornemmelsen af en enorm spænding, en forbigående følelse af, at mine fødder blev presset mod underlaget med en vægt på utallige tons. Det varede kun en forsvindende kort tid.

Men det fik mig til at handle. "Cavor!" sagde jeg ud i mørket, "mine nerver hænger i laser. Jeg tror ikke –"

Jeg holdt inde. Han svarede ikke.

"For pokker!" råbte jeg; "jeg er en tåbe! Hvad har jeg at gøre her? Jeg tager ikke med, Cavor. Det er alt for risikabelt. Jeg vil ud."

"Det kan du ikke," sagde han.

"Kan ikke! Det skal vi snart få at se!"

Han svarede ikke, vel i henved ti sekunder. "Det er for sent for os at skændes nu, Bedford," sagde han. "Det lille ryk var starten.

I dette øjeblik flyver vi med en geværkugles fart op i verdensrummet."

"Jeg –" sagde jeg, og så betød ingenting pludselig noget. I nogen tid var jeg ligesom lammet; jeg havde ikke noget at sige. Det var nærmest, som om jeg aldrig havde så meget som hørt om denne idé med at forlade jorden. Så mærkede jeg en uforklarlig forandring i min krops følelser. Det var en følelse af lethed, af uvirkelighed. Samtidig havde jeg en underlig fornemmelse i hovedet, nærmest som en række slag, og blodet hamrede i mine øren. Ingen af disse følelser forsvandt igen, men jeg blev til sidst så vant til det, at jeg ikke mærkede noget ubehag.

Jeg hørte et klik, og en lille glødelampe lyste op.

Jeg så Cavors ansigt, lige så hvidt som jeg følte, mit eget måtte være. Vi betragtede hinanden i stilhed. Det gennemsigtigt sorte glas bag ham fik ham til at se ud, som om han flød omkring i et tomrum.

"Nuvel, så er det altså gjort," sagde jeg endelig.

"Ja," sagde han, "det er gjort."

"Bevæg Dem ikke," udbrød han, da jeg antydede en gestus. "Lad Deres muskler være ganske slappe – ligesom når De ligger i Deres seng. Vi befinder os her i vores eget lille univers. Se på vores ting!"

Han pegede på de løse kasser og bundter, der havde ligget på tæpperne på bunden af kuglen. Jeg blev forbløffet ved at se, at de flød rundt omkring en fod fra den buede væg. Så så jeg af hans skygge, at Cavor ikke længere sad lænet op af glasset. Jeg stak en hånd ud bag mig, og opdagede, at jeg også hang frit i rummet, klar af glasset.

Jeg gav ikke en lyd fra mig, eller gjorde nogen bevægelse, men jeg blev grebet af frygt. Det var ligesom at blive løftet og holdt oppe af et eller andet – som man ikke ved hvad er. Den blotte berøring af glasset fik mig til at bevæge mig hurtigt rundt. Jeg forstod, hvad der var sket, men det forhindrede mig ikke i at være bange. Vi var afskåret fra al udvendig tyngdekraft, kun tiltrækningen fra de forskellige ting inde i vores kugle havde en smule effekt. Som følge deraf faldt alt, hvad der ikke var fastgjort, langsomt ind mod gravitationscentret i vores lille verden, hvilket åbenbart var så nogenlunde midt i kuglen, en anelse nærmere mig selv end Cavor, på grund af min større vægt.

"Vi må vende os om," sagde Cavor, "og flyde ryg mod ryg, med tingene imellem os."

Det var den mest forunderlige fornemmelse, sådan at flyde frit rundt i rummet; til at begynde med rædselsfuldt fremmed, men da rædslen havde lagt sig, slet ikke ubehageligt, ja, ligefrem overordentligt afslappende; det nærmeste jeg kan komme på en tilsvarende oplevelse på jorden må være det at ligge på en meget tyk, blød fjermadras. Men hvilken følelse af frihed! Jeg havde ikke regnet med noget som dette. Jeg havde forventet et voldsomt ryk ved starten, og en svimmel fornemmelse af fart. I stedet følte jeg mig nærmest, som om jeg var frigjort fra min krop. Det var ikke som begyndelsen på en rejse; det var som begyndelsen på en drøm.

5. Rejsen til månen

Cavor slukkede lyset. Han sagde, vi ikke havde ret meget elektrisk energi oplagret, og vi måtte spare på, hvad vi havde. I nogen tid – jeg ved ikke hvor længe – var der ikke andet omkring mig end kulsort mørke.

Så dukkede der et spørgsmål ud af det tomme intet. "Hvilken retning flyver vi i?" sagde jeg. "Hvad er vores kurs?"

"Vi flyver bort fra jorden ad en tangent, og eftersom månen nærmer sig sit tredje kvarter, flyver vi nogenlunde i retning af den. Jeg vil åbne en skodde –"

Der lød et klik, og et vindue på ydersiden åbnede sig. Himlen udenfor var lige så sort som mørket inde i kuglen, men åbningen var markeret af en uendelighed af stjerner.

De, der kun har set stjernehimlen fra jorden, kan ikke forestille sig, hvordan den ser ud, når vor atmosfæres vage, halvgennemsigtige slør er trukket fra. De stjerner, vi kan se fra jorden er blot spredte overlevende, der gennemtrænger vor disede atmosfære. Men nu kunne jeg endelig fatte meningen med vendingen "himmelske hærskarer"!

Vi skulle komme til at se mere mærkværdige ting senere, men denne lufttomme, stjernebestrøede himmel! Af alle de ting, jeg så, tror jeg, det vil være en af de sidste, jeg glemmer.

Det lille vindue forsvandt med et klik, et andet ved siden af åbnede sig og lukkedes straks, så et tredje, og et øjeblik blev jeg nødt til at lukke øjnene for den blændende pragt af den aftagende måne.

En tid var jeg nødt til at stirre stift på Cavor og de hvidt belyste ting omkring mig for at vænne mine øjne til lyset igen,

før jeg kunne vende dem mod det blege skær.

Fire vinduer blev åbnet, for at månens tiltrækning kunne øve sin virkning på indholdet af vor kugle. Jeg opdagede, at jeg ikke længere flød frit omkring i rummet, men at mine fødder hvilede på glasset i retning af månen. Tæpperne og kasserne med proviant krøb også langsomt ned ad glasset, og faldt så til ro og skjulte udsigten. Det forekom mig naturligvis som om jeg havde set "ned" på månen. På jorden betyder "ned" i retning af jorden, den vej, ting bevæger sig, når de falder, og "op" er den modsatte retning. I dette øjeblik blev vi tiltrukket af månen, og efter alt, hvad jeg vidste, måtte jorden befinde sig over vore hoveder. Og når alle cavoritskodderne var lukket, ville "ned" naturligvis være i retning af kuglens centrum, og "op" dens ydervæg.

Det var så mærkeligt forskelligt fra al jordisk erfaring, at lyset på den måde kom *op* imod mig. På jorden falder lyset ned fra oven, eller kommer skråt ind fra siden, men her kom det fra et sted neden under vore fødder, og for at se vore skygger, måtte vi kigge op.

Til at begynde med blev jeg nærmest svimmel ved at stå på en plade af tykt glas og se ned på månen gennem hundrede af tusinder af miles af tomt rum, men kvalmen fortog sig hurtigt. Og derefter – åh! hvilket pragtfuldt syn!

Læseren kan måske bedst forestille sig, hvordan det var, ved at lægge sig fladt ned på jorden en eller anden varm sommernat, løfte benene i vejret, og se månen mellem sine fødder, men af en eller anden grund, måske fordi den manglende atmosfære gjorde den så meget mere skinnende lys, forekom månen allerede betydelig større, end den gør fra

jorden. De mindste detaljer af dens overflade var fuldkommen klare. Og eftersom vi ikke så den gennem noget luftlag, var dens omrids klart og skarpt, der var ingen glød eller glorie omkring den, og stjernestøvet, der omgav den, lå helt tæt ind til den og afmærkede omridset af den uoplyste del. Som jeg stod og stirrede på månen mellem mine fødder, vendte den fornemmelse af det umulige, jeg havde mærket lige siden starten, tilbage med ti ganges styrke.

"Cavor," sagde jeg, "dette her er underligt. De foretagender, vi skulle drive, og alt det der om metaller og mineraler?"

"Nå?"

"Jeg kan ikke finde dem her."

"Nej," sagde Cavor, "men det kommer De nok over igen."

"Jeg tror, jeg kommer ud af det her med skindet på næsen. Men alligevel – *dette* – Et øjeblik kunne jeg næsten tro, at der slet ikke eksisterede nogen verden."

"Det nummer af *Lloyd News*, De tog med, kan måske være til hjælp."

Jeg stirrede et øjeblik på avisen, holdt den op foran ansigtet, og så, at jeg kunne læse den uden besvær. Jeg fandt en klumme med små, dumme annoncer. "Bemidlet herre villig til at udlåne penge," læste jeg. Jeg kendte godt den herre. Så var der en eller anden excentrisk herre, der ville sælge en cykel, "helt ny og har kostet 15 pund" for fem pund; og en dame i nød, der ønskede at skille sig af med et sæt fiskebestik, "en bryllupsgave" og af stor affektionsværdi. Der var sikkert en eller anden dumrian, der netop nu var i færd med at undersøge disse knive og gafler, og en anden, der lykkelig kørte afsted på cyklen, og en tredje, der

tillidsfuldt konsulterede den velvillige, bemidlede herre. Jeg lo, og lod avisen flyde mig ud af hånden.

"Kan man se os fra jorden?" spurgte jeg.

"Hvorfor det?"

"Jeg har kendt en, der var meget interesseret i astronomi. Det faldt mig ind, at det ville være temmelig mærkværdigt, hvis denne – min ven – tilfældigvis netop nu sad og kikkede i et teleskop."

"Det skulle så være det kraftigste teleskop på jorden, hvis det skulle kunne se os blot som en lille bitte plet."

En tid sad jeg tavs og stirrede på månen.

"Det er en hel verden," sagde jeg, "man mærker det uendelig meget mere, end man nogensinde har gjort det på jorden. Måske med folk –"

"Folk!" udbrød han. "*Nej!* Glem alt sådan noget! Tænk i stedet på Dem selv som en slags ultra-arktisk rejsende, der udforsker rummets øde vidder. Se på den!"

Han slog ud med hånden mod det skærende lys nedefra. "Den er død – død! Vældige udslukte vulkaner, lava-vildmarker, ørkener af sne eller frossen kulsyre, eller frossen luft, og overalt skred i grunden, dybe revner og kløfter. Intet sker. Mennesket har iagttaget denne planet systematisk med teleskoper i over to hundrede år. Hvor mange forandringer tror De, de har opdaget?"

"Ingen."

"De har sporet to uomtvistelige jordskælv, en tvivlsom revne, og en minimal periodisk forekommende ændring i farven – det er alt."

"Jeg vidste ikke, man havde set noget af det, De siger."

"Åh, jo. Men folk –!"

"For resten," spurgte jeg, "hvor små kan de ting være, som man kan se i de største teleskoper fra jorden?"

"Man kunne vel se en kirke af en vis størrelse. Man ville helt sikkert kunne se byer eller bygninger, eller andre ting, der lignede menneskeværk. Der kan måske være insekter, for eksempel noget i retning af myrer, der kunne skjule sig i dybe huler fra solen, eller måske en ny form for skabninger, der ikke ligner noget, vi kender på jorden. Det er nok det mest sandsynlige, hvis vi da overhovedet finder noget liv der. Tænk blot på forskellen i livsbetingelserne! Livet på månen skal indrette sig på en dag, der varer fjorten jord-dage, en skyfri himmel, hvorfra solen bager ned i fjorten dage, og derpå en nat af samme længde, hvor det bliver stadig koldere og koldere under de iskolde stjerner. Om natten må der være koldt, den yderste kulde, det absolutte nulpunkt på 273° C. under jordens frysepunkt. Hvad liv der end måtte være, ville være nødt til at gå i dvale imens, og vågne igen hver dag."

Han grublede. "Man kan måske forestille sig et eller andet ormelignende," sagde han, "noget der kan ånde luft i frossen form, ligesom en regnorm sluger jord, eller uhyrer med en tyk hud –"

"For resten," sagde jeg, "hvorfor har vi ikke taget et gevær med?"

Han svarede ikke. "Nej," sagde han endelig, "vi må bare videre. Vi får at se, når vi kommer frem."

Jeg kom i tanker om noget. "Der er jo selvfølgelig mine mineraler," sagde jeg, "uanset hvordan ellers betingelserne måtte være."

Så fortalte han mig, at han ville ændre vores kurs en smule ved at lade jordens tiltrækning påvirke os et øjeblik. Han ville åbne én skodde i retning af jorden i tredive sekunder. Han advarede mig om, at det ville gøre mig svimmel og give mig kvalme, og rådede mig til at strække hænderne ud mod glasset for at bryde mit fald. Jeg gjorde, som han sagde, og pressede mine fødder mod kasserne og luftcylindrene for at undgå, at de faldt ned på mig. Så fløj skodden op med et klik. Jeg faldt kluntet ned på hænder og ansigt, og så et øjeblik mellem mine sorte, udstrakte fingre vor gamle Moder Jord – en planet i himmelrummet under os.

Vi var stadig meget tæt på den – Cavor fortalte mig, at afstanden var sådan noget som otte hundrede miles – og den vældige jordskive fyldte hele himlen. Men det var allerede ganske tydeligt at se, at verden var en kugle. Landet under os lå i tusmørke og var temmelig utydeligt, men mod vest skinnede Atlanterhavets vældige grå vidder som flydende sølv i den forsvindende dag. Jeg mente at kunne genkende Frankrigs og Spaniens skyede kystlinjer og det sydlige England; så lukkede skodden atter med et klik, og jeg følte atter den samme forvirring, mens jeg gled ned ad det glatte glas.

Da tingene endelig igen faldt til ro i mit indre, var det uden for enhver tvivl, at månen var "ned" og under mine fødder, og at jorden var et eller andet sted under horisonten – den jord, der havde været "ned" for mig og min art siden tidernes begyndelse.

Og så lidt behøvede vi at anstrenge os, så let gjorde vores vægtløshed alt, hvad vi behøvede at foretage os, at nødvendigheden af at indtage føde ikke faldt os ind i næsten seks timer efter vor start, i følge Cavors kronometer. Jeg var

forbløffet over, hvor lang tid, der var gået. Og selv da blev jeg mæt af næsten ingenting. Cavor undersøgte det apparat, der optog kulsyre og vand, og erklærede, at det var i tilfredsstillende orden; vort forbrug af ilt havde været overordentlig lille. Og da vore samtaleemner for øjeblikket var udtømte, og vi ikke havde andet at lave, gav vi efter for en særegen døsighed, der havde bemægtiget sig os, og udbredte vore tæpper på bunden af kuglen, således at vi lukkede så meget af månelyset ude som muligt, ønskede hinanden en god nat, og faldt uden videre i søvn.

Og på denne måde, mens vi sov og af og til talte sammen og læste lidt, uden den store appetit, og det meste af tiden i en tilstand af en slags ubevægelighed, der hverken var søvn eller vågen, faldt vi gennem et tidsrum, hvor der var hverken nat eller dag, lydløst, blidt og hurtigt ned mod månen.

[Note: Det er et mærkeligt faktum, at så længe vi var i kuglen, følte vi ikke den mindste lyst til mad, og heller ikke at vi manglede føde, selv om vi undlod at spise. I begyndelsen tvang vi os til at spise, men efterhånden fastede vi fuldstændigt. Alt i alt konsumerede vi ikke en hundrededel af den konserves, vi havde bragt med os. Den mængde af kulsyre, vi udåndede, var også unaturligt lav, men hvorfor det var sådan, er jeg ude af stand til at forklare.]

6. Vi lander på månen

Jeg husker, da Cavor en dag pludselig åbnede seks skodder og blændede mig sådan, at jeg skreg højt. Hele det åbne område var opfyldt af månen, en vældig krumsabel af hvidt lys, med en takket rand af mørke, en segl af lys mod mørkets vigende tidevand, hvorfra toppe og tinder glimtede i den blændende sol. Jeg tænker, læseren har set billeder og fotografier af månen, så jeg ikke behøver at beskrive de mere almindelige karaktertræk ved dette landskab, de vældige ringlignende områder, langt større end nogen jordisk bjergkæde, hvis toppe skinnede i dagslyset, medens kulsort mørke fyldte de dybe dale, de grå, uregelmæssige sletter, kamme, bakker, småkratere, der alt sammen skiftede mellem det skærende lys og det dybe, hemmelighedsfulde mørke. Over denne verden fløj vi, næppe hundrede miles over dens bjergkamme og tinder. Og nu kunne vi se, hvad intet øje på jorden nogensinde vil se, at under den fremskridende dags blændende lys blev de barske konturer af sletter og kratere grå og utydelige under en stadig tykkere tåge, at det hvide, der lå over de oplyste flader brød op i klumper og revner og svandt ind og forsvandt, og at der hist og her brød sære nuancer af brunt og olivengrønt frem og bredte sig.

Men vi havde ikke megen tid til at iagttage dette. For nu var vi nået til denne rejses virkelig farlige punkt. Vi måtte falde tættere og tættere ind til månen, mens vi kredsede om den, for at sænke farten indtil vi til sidst vovede at dumpe ned på dens overflade.

For Cavor betød det en periode af vældig og anstrengende virksomhed, for mig blot en ængstelig ventetid. Jeg lod til

bestandig at komme i vejen for ham. Han sprang omkring i kuglen med en adræthed, der ville have været umulig på jorden. Han åbnede og lukkede ustandselig cavoritskodderne, foretog beregninger og så på kronometret ved hjælp af vores glødelampe, i disse sidste, begivenhedsrige timer. I lang tid var alle skodderne lukkede, og vi hang tavse i mørket, mens vi fo'r gennem rummet.

Så følte han efter kontakterne, og pludselig åbnede han fire skodder. Jeg vaklede og dækkede øjnene, badet, brændt, blændet af sollysets uvante pragt under mine fødder. Så lukkede skodderne igen, og efterlod mig i et svimlende mørke, der ligefrem pressede mod mine øjne. Og derefter flød jeg atter rundt i en uendelig, sort stilhed.

Så tændte Cavor det elektriske lys, idet han bemærkede, at han ville foreslå, at vi bandt vor bagage sammen i et bundt og viklede tæpperne rundt om for at beskyttede det mod rystelserne ved landingen. Dette gjorde vi så, med alle skodderne lukket, for på den måde samlede alt det medbragte gods sig af sig selv i midten af kuglen. Det var nu også et underligt stykke arbejde: to mennesker, der flød frit rundt i dette kugleformede rum og samlede pakker sammen og trak i reb. Forestil Dem det, hvis De kan! Intet op eller ned, og enhver bevægelse havde uventede virkninger. Det ene øjeblik blev jeg presset ind mod glasset af Cavor, det næste sprællede jeg hjælpeløst i det tomme rum. Så var den lille stjerne af elektrisk lys over mig, så under. Nu flød Cavors fødder rundt i øjenhøjde, og det næste øjeblik lå vi over kors. Men endelig var alt vort gods samlet og bundet sikkert sammen i en stor, blød balle,

undtagen to tæpper med huller i til hovedet, som vi ville svøbe om os selv.

Så åbnede Cavor et øjeblik en skodde mod månen, og vi så, at vi faldt ned mod et vældigt centralt krater omgivet af et antal mindre kratere. Og atter åbnede Cavor nogle skodder mod den skærende, blændende sol. Jeg tror, han brugte solens tiltrækning som en slags bremse. "Tag tæppet over dig," råbte han, idet han skubbede sig bort fra mig. Et øjeblik forstod jeg ikke, hvad han mente.

Så halede jeg tæppet frem og fik det viklet om mig og over mit hoved og øjne. Så lukkede han brat skodderne igen, åbnede én og lukkede den, og begyndte til sidst at åbne dem alle sammen på én gang. Det kom et ryk, og så rullede vi rundt og rundt, stødte mod glasset og ballen med vor bagage, mens vi klamrede os til hinanden, og udenfor sprøjtede en eller anden hvid substans mod kuglens glas, som om vi rullede ned ad en snedækket skråning …

Rundt og rundt og bump og rundt igen … igen …

Endelig kom der et sidste bump, og jeg lå halvt begravet under ballen med vore ejendele. En tid var alting stille. Så kunne jeg høre Cavor stønne og grynte, og en skodde, der klikkede i sin ramme. Jeg gjorde en anstrengelse, fik skubbet den tæppe-indpakkede bagage bort, og kravlede frem fra den. Vore åbne vinduer kunne akkurat ses som noget dybsort fyldt med stjerner.

Vi var stadig i live, og vi lå i den mørke skygge fra randen af det store krater, vi var faldet ned i.

Vi satte os op og fik vejret, mens vi følte efter, om der var nogle skader på vore lemmer. Jeg tror ikke, nogen af os havde

haft nogen klar forventning om den hårde medfart, vi ville komme ud for under landingen. Jeg kæmpede mig besværligt på benene. "Og nu," sagde jeg, "vil jeg se på et landskab på månen! Men –! Her er altså frygtelig mørkt, Cavor!"

Glasset var dugget, og jeg tørrede det af, mens jeg talte. "Der er en halv times tid til daggry," sagde han. "Vi må vente."

Det var umuligt at se noget som helst. Vi kunne lige så godt have været lukket inde i en kugle af stål, så meget kunne vi se. Min gnubben med tæppet mod glasset tværede blot duggen ud, og lige så hurtigt jeg kunne gnide det rent, lige så hurtigt blev det uigennemsigtigt igen af ny fugt, stadig mere opblandet af fnug fra tæppet. Jeg skulle selvfølgelig ikke have brugt tæppet. I min iver for at tørre glasset gled jeg på den fugtige overflade, og slog mit skinneben mod en af iltbeholderne, der stak ud fra ballen.

Dette var utroligt – absurd. Her var vi, netop ankommet til månen, midt i jeg ved ikke hvilke vidundere, og alt hvad vi kunne se, var det grå, strimede glas af den boble, vi var kommet i.

"For pokker!" sagde jeg, "vi kunne lige så godt være blevet hjemme!" og jeg satte mig på hug på ballen og rystede og trak mit tæppe tættere omkring mig.

Pludselig forvandledes fugten til stjerner og pailletter af is. "Kan du nå det elektriske varmeapparat?" spurgte Cavor. "Ja dér – den sorte knop. Ellers kommer vi til at fryse."

Jeg lod mig det ikke sige to gange. "Og hvad skal vi så gøre nu?" sagde jeg.

"Vente," sagde han.

"Vente?"

"Ja, naturligvis. Vi er nødt til at vente, indtil luften bliver varm igen, og så vil glasset blive klart. Vi kan ikke foretage os andet indtil da. Det er endnu nat her; vi må vente til daggryet når os. Men for øvrigt, er du så ikke sulten?"

En tid svarede jeg ham ikke, men sad og blev mere og mere bekymret. Så vendte jeg mig tøvende mod ham fra det udtværede mønster på glasset, og stirrede ham ind i ansigtet. "Jo," sagde jeg, "jeg er sulten. Jeg føler mig på en eller anden måde vældig skuffet. Jeg havde ventet – ja, jeg ved ikke, hvad jeg havde ventet, men ikke – dette."

Jeg fik samlet mig sammen, og idet jeg ordnede mit tæppe omkring mig, satte jeg mig igen ned på ballen og begyndte mit første måltid på månen. Jeg tror ikke, jeg spiste det hele – det har jeg glemt. For nu begyndte glasset at klare sig, først pletvis, så hastigt samlende sig til større og større områder. Det tågede slør, der havde skjult månen for vore øjne, blev lidt efter lidt trukket fra.

Vi kiggede ud på månelandskabet.

7. Solopgang på månen

Som vi først så det, var det det vildeste og mest øde sceneri, der lå foran os. Vi befandt os i en slags enormt amfiteater, en vældig cirkelformet slette: bunden af kæmpekrateret. Vi var omgivet af lodrette klippevægge til alle sider. Lyset fra den endnu usynlige sol faldt fra vest ned over dem, nåede til foden af klippevæggen og afslørede en ujævn skrænt af kedsommelig grå klippe, hist og her dækket af pletter og driver af sne. Denne skrænt var måske ti-tolv miles borte, men endnu fandtes ingen atmosfære, der kunne dæmpe indtrykket, og alting skinnede os i møde i blændende detaljer. Kraterranden stod frem, klar og skinnende mod en baggrund af stjernebestrøet sorthed, der for vore jordiske øjne snarere så ud som et skønt, juveldækket fortæppe end himmelrummets uendelighed.

Skrænten mod øst var til at begynde med kun en stjerneløs søm på den stjerneklare kuppel. Intet rosenfingret daggry, intet snigende, blegt lys bekendtgjorde den kommende dag. Kun solens corona, zodiakallyset, en vældig kegleformet, lysende tåge, der pegede opad mod den strålende morgenstjerne, forkyndte os solens komme.

Det lys, der omgav os, var reflektioner fra klipperne mod vest. Det viste os en vældig, bølgende slette, kold og grå, en grå nuance, der blev stadig dybere mod øst, indtil den gled over i klippeskyggens fuldstændige, ravnsorte mørke. Utallige afrundede, grå toppe, spøgelsesagtige høje, bølger af en sneagtig substans, strakte sig i række efter række, til de flød sammen i uendeligheden, gav os en anelse om, hvor langt borte den modsatte kratervæg var. Højene så ud som sne. Dengang

tænkte jeg, at de var sne. Men det var de ikke – de var driver og flader af frossen luft.

Sådan var det i begyndelsen, og så – pludseligt, hurtigt, fantastisk – kom månedagen.

Sollyset var krøbet ned ad klippevæggen, berørte de sammenføgne masser på bunden og bevægede sig med syvmilestøvler over kraterbunden mod os. Den fjerne klippevæg syntes at skælve og dirre, og ved dagslysets berøring emmede grå tåger op fra kraterbunden, hvirvler og pust og drivende ånder af gråt, der blev tykkere og bredere og tættere, indtil endelig hele den vestlige slette dampede som et vådt håndklæde, der holdes op til kaminilden, og den vestlige klippevæg kun kunne anes som en genskær bag det.

"Det er luft," sagde Cavor. "Det *må* være luft – ellers ville det ikke stige op på den måde – ved den blotte berøring af en solstråle. Og i den fart …"

Han så opad. "Se!" sagde han.

"Hvad?" spurgte jeg.

"På himlen. Allerede. Et lille strejf af blåt i det sorte. Se! Stjernerne virker større. Og de små af dem, og alle de vage stjernetåger, vi kunne se i det tomme rum – de er borte, skjult!"

Hurtigt og støt nærmede dagen sig til os. Den ene grå tinde efter den anden blev overhalet af det blændende lys og blev til rygende, intenst hvidt lys. Og der var intet andet vest for os end en banke af bølgende tåge, en tumlende, skylignende bølge, der kom nærmere og nærmere. Den fjerne klippevæg havde trukket sig længere og længere tilbage, skiftede udseende gennem hvirvlerne, svandt ind og blev til sidst helt borte.

Nærmere og nærmere kom de dampende hvirvler, så hurtigt som skyggen af en sky, der driver for en sydvestenvind. Nu steg en tynd forudanelse af en tåge op omkring os.

Cavor greb mig i armen.

"Hvad?" sagde jeg.

"Se! Solopgangen! Solen!"

Han drejede mig omkring og pegede på randen af den østlige klippevæg, der hævede sig truende over os, blot en anelse lysere end himlens mørke. Men nu var den markeret af sære, rødlige figurer, tunger af kraprøde flammer, der dansede og vred sig. Jeg tænkte, det måtte være spiraler af damp, der fangede lyset og dannede denne krone af ildtunger mod himlen, men i virkeligheden var det solen, en krone af ild omkring solen, der er skjult for jordiske øjne af vor slørede atmosfære.

Og så – solen!

Jævnt, støt, uimodståeligt viste sig en lysende linje, en tynd kant af uudholdelig stråleglans, som antog form af en cirkel, en bue, et blændende scepter, der slyngede et spyd af varme mod os.

Det var som det stak mine øjne ud! Jeg skreg højt og vendte mig blændet bort, famlende efter mit tæppe under ballen.

Og samtidig med dette glødende lys kom en lyd, den første lyd, der nåede os udefra, siden vi havde forladt jorden, en hvislende, raslende lyd fra stormen, den smeltende luft rejste i den gryende dag. Og sammen med lyden og lyset steg ildkuglen opad, og blændede og forvirrede vaklede vi hjælpeløse rundt inde i kuglen og stødte ind i hinanden. Den hvislende lyd voksede. Jeg havde lukket øjnene krampagtigt, mens jeg gjorde klodsede forsøg på at dække hovedet med mit tæppe. En brat

bevægelse af kuglen slog benene væk under mig. Jeg faldt ned på ballen, og idet jeg faldt, åbnede jeg øjnene og fik et lille glimt af luften lige uden for vort glas. Den løb – den kogte – som sne, man smider en hvidglødende jernstang i. Hvad der havde været frossen luft var pludselig ved solens berøring blevet til en dej, til mudder, et pløret fluidum, der hvæsede og boblede og blev til luft.

Så greb en endnu voldsommere hvirvel kuglen, og vi klamrede os til hinanden. Et øjeblik efter drejede vi rundt igen. Rundt og rundt og rundt – og pludselig lå jeg på alle fire. Månedagen havde grebet os. Den havde tænkt sig at vise os små mennesker, hvad månen kunne gøre ved os.

Jeg fik et nyt glimt af tingene udenfor, dampstråler, halvflydende sjap; vi gled, faldt, rullede. Så dukkede vi ned i mørket. Jeg faldt omkuld med Cavors knæ i brystet. Så syntes han at flyve bort fra mig, og et øjeblik lå jeg åndeløs og stirrede opad. En faldende skrænt af den smeltende masse var faldet ned over os, havde begravet os, og nu blev den tyndere og kogte bort over os. Jeg så boblerne danse på glasset over mig. Jeg hørte et svagt udbrud fra Cavor.

Så fangede et vældigt skred af optøende luft os, og vi begyndte at rulle ned ad en skrænt, hurtigere og hurtigere, sprang over revner og slog mod fremspring, stadig længere vestpå ind i den hvidglødende, kogende månedag.

Vi klyngede os til hinanden, rullede rundt, først i en retning, så i en anden, mens vores bagage blev kastet omkring og stødte mod os. Vi fo'r mod hinanden, greb hinanden, blev revet fra hinanden – vore hoveder stødte mod hinanden, og hele universet brast i dansende ildkugler og stjerner! På jorden ville

vi have knust hinanden de første tyve gange, men på månen var vores vægt heldigvis kun en sjettedel af, hvad den normalt ville være, og vi faldt blødt. Jeg husker en følelse af voldsom kvalme, en følelse, som om der var vendt op og ned på min hjerne inde i mit hoved, og så –

Et eller andet bevægede sig på mit ansigt, jeg kunne mærke nogle tynde følehorn i ørene. Så opdagede jeg, at det strålende landskab omkring mig var dæmpet af blå briller. Cavor stod bøjet over mig, og jeg kunne se hans ansigt vendt på hovedet. Hans øjne var ligeledes beskyttet af farvede briller. Hans åndedræt var uregelmæssigt, og hans læbe blødte fra et sår. "Har du det bedre nu?" sagde han, idet han tørrede blodet af med bagen af sin hånd.

Alting sejlede for mig en tid, men det var kun svimmelhed. Jeg så, at han havde lukket nogle at skodderne uden på kuglen for at beskytte mig mod solens direkte stråler. Alting omkring os var blændende oplyst.

"Store Himmel!" gispede jeg. "Men dette –"

Jeg strakte hals for at se. Jeg så, at der var et blændende skær udenfor, en fuldkommen modsætning til det dystre mørke, der havde været vort første indtryk. "Har jeg været bevidstløs længe?" spurgte jeg.

"Det ved jeg ikke. Kronometret er slået itu. Nogen tid, i hvert tilfælde … Kære ven! Jeg har været bekymret …"

Jeg lå stille en tid og grublede. Jeg kunne se, at hans ansigt stadig bar spor af hans bekymring. I nogen tid sagde jeg ingenting. Jeg følte nysgerrigt efter, om jeg havde nogen sår og stirrede undersøgende på hans ansigt efter lignende skader. Min højre hånd havde lidt mest skade; den var hudløs og gjorde

ondt. Jeg havde et blødende sår i panden. Han gav mig et eller andet styrkende – jeg husker ikke hvad – som han havde medbragt. Efter en tid følte jeg mig lidt bedre tilpas. Jeg begyndte at strække mig forsigtigt. Snart var jeg i stand til at tale.

"Det ville ikke have nyttet," sagde jeg, som om der ikke havde været noget ophold i vores samtale.

"Nej, det ville det *ikke*."

Han tænkte. Hans hænder hvilede løst på knæene. Han kiggede ud gennem glasset og stirrede derpå på mig.

"Gode Gud!" sagde han. "*Nej!*"

"Hvad er der sket?" spurgte jeg efter en pause. "Er vi sprunget til troperne?"

"Det var som jeg havde forventet. Luften er fordampet – hvis det altså er luft. Under alle omstændigheder er det fordampet, og man kan se selve månens overflade. Vi ligger på en banke af smuldret klippe. Hist og her kan man se den bare jord. En underlig form for jord!"

Det faldt ham ind, at det var unødvendigt at forklare det. Han hjalp mig op i siddende stilling, og jeg kunne se for mig selv.

8. Morgen på månen

Det hårde, nådesløse sort-hvide landskab var næsten forsvundet. Solens blændende lys havde antaget et vagt ravfarvet skær; skyggerne på kraterets klipper var dyblilla. Mod øst krøb en mørk tågebanke endnu sammen i ly for solopgangen, men mod vest var himlen blå og klar. Jeg begyndt at fatte, hvor længe jeg havde været bevidstløs.

Vi befandt os ikke længere i et tomrum. En atmosfære var opstået rundt om os. Omgivelsernes linjer havde fået mere karakter, var blevet skarpe og afvekslende; når man undtager nogle skyggede pletter af en hvid substans hist og her, som endnu ikke var luft, men sne, var det arktiske præg fuldstændig forsvundet. Over alt var der brede, rustbrune bælter af bar, løs jord, som glødede i solen. Her og der så man svindende småsøer af hvirvlende vand ved kanten af snedriverne, det eneste, der bevægede sig på den øde slette. Sollyset trængte ind gennem de øverste skodder i kuglen og forvandlede dens indre klima til højsommer, men den nederste del lå stadig i skygge, og den lå ovenpå en snedrive.

Spredt omkring på skråningen, fremhævet af nogle striber hvid, uoptøet sne, lå der noget, som lignede tørre, krogede kviste af samme rustrøde farve som klippen, ved siden af. Det gav én noget at tænke over. Kviste! I en livløs verden? Da mine øjne efterhånden vænnede sig til lyset, kunne jeg se, at hele denne overflade var af en blød, ujævn struktur, nærmest som det dække af brune nåle, man finder i skyggen af grantræer.

"Cavor!" sagde jeg.

"Ja."

"Det her er måske nok en død verden nu – men engang –"

Noget fangede min opmærksomhed. Jeg havde opdaget en mængde små, runde genstande mellem nålene. Og det forekom mig, at en af dem havde bevæget sig.

"Cavor," hviskede jeg.

"Hvad?"

Men jeg svarede ikke straks. Jeg stirrede vantro. Et øjeblik kunne jeg ikke tro mine egne øjne. Jeg udstødte et uartikuleret skrig. Jeg greb hans arm. Jeg pegede. "Se!" Jeg fik mælet igen, og skreg: "Dér! Ja! Og der!"

Hans øjne fulgte min pegende finger. "Hvad?" sagde han.

Hvordan kan jeg beskrive den ting jeg så? Det er kun en ganske lille ting, og dog forekom den mig så vidunderlig, så gribende. Som sagt lå der blandt laget af kviste disse runde tingester, små ovale genstande, der lige så godt kunne have været grus og småsten. Og nu rørte først én, så en anden sig, rullede rundt og revnede, og i revnen viste sig en smal linje af gulliggrønt, som åbnede sig mod den nyopståede sol. Et øjeblik skete der ikke mere, og så bevægede endnu en sig, og brast!

"Det er frø," sagde Cavor. Og så hørte jeg ham hviske meget sagte: "*Liv!*"

"Liv!" Og pludselig følte vi, at vores lange rejse ikke havde været forgæves, at vi ikke var kommet til uddød stenørken, men til en verden, der levede og bevægede sig! Vi fulgte intenst, hvad der skete. Jeg husker, jeg blev ved at gnide glasset foran med mit ærme for at fjerne selv den mindste antydning af uklarhed.

Udsynet var kun klart og tydeligt midt på glasset. Uden om blev de døde kviste og frø forstørret og fordrejet af glassets krumning. Men vi kunne se nok! Et efter et brast disse

mirakuløse små brune legemer på den sollyse skråning, som frøbælge, frugter, nøddeskaller; åbne, ivrige munde, som inddrak varmen og lyset, der vældede ned over dem fra den nyfødte sol.

Hvert øjeblik bristede flere af frøene, og samtidig kastede deres forgængere skallerne af sig og fortsatte deres vækst til et nyt stadium. Disse forbløffende frøplanter stak en lille rod ned i jorden og et mærkværdigt udseende lille bundt af knopper op i luften. I løbet af kort tid var skråningen oversået med bittesmå planter, der stod stift oprette i solen.

De stod ikke ret længe. De små bundter svulmede og strakte sig, åbnede sig og spredte en krone af bittesmå, spidse, brunlige blade, der hurtigt blev længere og længere, medens vi så på. Bevægelsen var langsommere end et dyrs, men hurtigere end hos nogen plante, jeg nogensinde har set. Hvordan kan jeg beskrive det for Dem – den måde, de fortsatte med at vokse? Bladspidserne voksede og bevægede sig videre, mens vi iagttog dem. Den brune frøskal tørrede ind og forsvandt lige så hurtigt. Har De nogensinde på en kold dag taget et termometer i Deres varme hånd og set, hvordan den lille, trådtynde kviksølvsøjle kryber opad i sit rør? Sådan voksede disse måneplanter.

På få minutter var de små knopper vokset og havde forlænget sig til en stilk og havde ansat et nyt bundt blade, og hele skråningen, der for et øjeblik siden havde forekommet os at være et livløst øde, var nu mørk af olivengrønne gevækster i stadig bevægelse.

Jeg vendte mig om, og se! langs klipperanden mod øst kunne man se en lignende frynse af vækster, der var næsten lige så langt fremme, og viste deres skarpe silhuet mod solens

blændende skær. Og bag denne kunne vi se omridset af en tyk masse, der grenede sig klodset ligesom en kaktus og svulmede op, svulmede ligesom en blære, man fylder med luft.

Mod vest så jeg en lignende form hæve sig over krattet. Men her faldt lyset på den side, der vendte imod mig, og jeg kunne se, at den havde en skrigende orangegul farve. Den voksede, medens jeg så på den; kiggede man bort et minut eller så, var konturen forandret, den delte sig og stak stumpe, tykke grene ud, indtil den snart stod som en koral-agtig figur på mange fods højde. I sammenligning var for eksempel den jordiske støvbold-svamp, der kan brede sig med en fod i diameter i løbet af en nat, en håbløs sinke. Men støvbolden har jo også en tyngdekraft på seks gange månens at kæmpe imod. Længere borte, fra kløfter og sletter, der lå skjult fra os, men ikke fra den stigende sol, over revler og banker af skinnende klipper, myldrede en vegetation frem af strittende, saftige planter, nærmest som om de kappedes om at få så meget ud af den korte dag som muligt, hvor de skulle nå at blomstre og sætte frugt og danne frø, før de atter døde. Det var som et mirakel, al denne vækst. Man kan forestille sig, at det var sådan, træerne og planterne opstod ved verdens skabelse og dækkede den nyskabte jords øde.

Forestil Dem det! Forestil Dem det daggry! Den frosne lufts genfødelse, jordens befrielse, og så denne tavse opståen af vegetation, denne overjordiske vækst af kødfulde blade og torne. Forestil Dem det hele oplyst af et blændende skær, der ville få selv det mest intense sollys på jorden til at ligne mudret vand. Og midt i denne bevægelige jungle, hvor som helst der var en skygge, lå der endnu driver af blålig sne. For at få et

fuldstændigt billede af vore indtryk, må De desuden huske på, at vi så det hele gennem et tykt lag buet glas, der forvrængede alting som i en linse, kun tydeligt i midten, medens det blev stadig mere forstørret og uvirkeligt ud mod kanterne.

9. Vi begynder vore undersøgelser

Vi holdt op med at stirre ud. Vi vendte os mod hinanden med den samme tanke, det samme spørgsmål lysende ud af øjnene. For at disse planter kunne vokse, måtte der findes luft, måske meget fortyndet, men dog luft, som vi også burde være i stand til at ånde i.

"Lugen?" sagde jeg.

"Ja!" sagde Cavor, "hvis vi blot *vidste*, det er luft!"

"Om kort tid," sagde jeg, "vil disse planter være lige så høje som os selv. Hvad hvis – trods alt – Er det sikkert? Hvordan kan vi vide, at det *er* luft? Det kan være nitrogen – måske endda kulsyre!"

"Det er nemt nok," sagde han, og gik i gang med at bevise det. Han fandt et stort stykke krøllet papir blandt vore ejendele, antændte det og kastede det hurtigt ud gennem ventilen i dækslet. Jeg bøjede mig frem og så efter det gennem det tykke glas – så efter den lille flamme, af hvis vidnesbyrd der afhang så meget!

Jeg så papiret falde ned og blive liggende på sneen. Den spinkle flamme forsvandt. Et øjeblik lod den til at være slukket. Og så så jeg en lille blå tunge, der skælvende krøb frem langs papirets rand og bredte sig!

Roligt krøllede papiret sig sammen og forkullede, undtagen hvor det havde direkte kontakt med sneen, idet det sendte en trådtynd røgsøjle til vejrs. Der var ingen tvivl mulig; atmosfæren på månen var enten ren ilt eller luft som på jorden, og måtte derfor – hvis den da ikke var *meget* tynd – være i stand

til at opretholde vort fremmede liv. Vi kunne komme ud – og leve!

Jeg satte mig med benene på hver side af lugen og begyndte at skrue den løs, men Cavor standsede mig. "Der er først en lille sikkerhedsforanstaltning," sagde han. Han gjorde mig opmærksom på, at selv om der sikkert var en iltholdig atmosfære udenfor, så kunne den stadig være så fremmedartet, at den kunne skade os alvorligt. Han erindrede mig om bjergsyge, og om de blødninger, der ofte påkommer flyvere, der er steget for hurtigt op, og han brugte nogen tid på at tilberede en afskyeligt smagende drik, som han insisterede på at dele med mig. Den gjorde mig en smule følelsesløs, men påvirkede mig ellers ikke. Derefter gav han mig lov til at skrue dækslet løs.

Snart var glasproppen i lugen så vidt åbnet, at den tættere luft inde i kuglen begyndte at slippe ud gennem skruegangen, idet den hvislede som en kedel, der er ved at koge. Han standsede mig. Det var klart, at trykket udenfor var langt mindre end indenfor. Hvor meget mindre havde vi ikke nogen mulighed for at finde ud af.

Jeg holdt fast på dækslet med begge hænder, klar til at skrue det til igen, hvis måneatmosfæren, stik mod alle vore forhåbninger, skulle vise sig at være for tynd for os, og Cavor sad klar med en beholder med komprimeret luft til at genoprette trykket i kuglen. Vi så tavse på hinanden, og derpå ud på den fantastiske vegetation, der svajede og voksede synligt og lydløst udenfor. Og den skingre hvislen blev ved.

Blodet begyndte at dunke i mine øren, og lyden af Cavors bevægelser forsvandt for mig. Jeg bemærkede, hvor stille alting var blevet på grund af den tyndere luft.

Idet vor luft hvislede ud, fortættedes fugtigheden i den til små dampskyer.

Jeg mærkede en underlig stakåndethed, der for øvrigt vedvarede under hele vort ophold i månens atmosfære, og fik en temmelig ubehagelig følelse omkring ørene og fingerneglene og i struben, som dog snart forsvandt igen.

Men så kom svimmelheden og kvalmen, der brat fik mit mod til dæmpe sig. Jeg drejede dækslet en halv omgang og forklarede Cavor hvorfor; men nu var han blevet den mere optimistiske af os. Han svarede mig med en stemme, der forekom mig overordentlig spinkel og fjern på grund af den tynde luft, der bar lyden. Han anbefalede mig at tage en slurk brandy, hvilket han også selv gjorde, og jeg fik det snart bedre. Jeg drejede dækslet op igen. Blodets dunken i mine øren blev stærkere, og så opdagede jeg, at den hvislende lyd af luften, der fo'r ud, var ophørt. Nogle øjeblikke var jeg dog ikke helt sikker på, at den var ophørt.

"Nå?" spurgte Cavor med sin spinkle spøgelsesstemme.

"Nå?" sagde jeg.

"Skal vi fortsætte?"

Jeg tænkte mig om. "Er det det hele?"

"Hvis du kan klare det."

Som svar skruede jeg dækslet helt af. Jeg løftede den cirkelrunde prop ud af sit leje og lagde den forsigtigt på ballen med vore ting. Et par snefnug hvirvlede ind og forsvandt, idet den tynde, ukendte luft tog vor kugle i besiddelse. Jeg knælede ned, satte mig på kanten af lugen, og kiggede ud. Lige under mig, kun en meter fra mit ansigt, lå månens ubetrådte sne.

Vi sad stille nogen tid. Vore øjne mødtes.

"Det er ikke for anstrengende for Deres lunger?" sagde Cavor.

"Nej," sagde jeg. "Jeg kan godt udholde det."

Han rakte hånden ud efter sit tæppe, stak hovedet ud gennem hullet i det, og svøbte det omkring sig. Han satte sig på kanten af lugen, og stak benene ud, til de var omkring seks tommer fra måneoverfladen. Han tøvede et øjeblik, skubbede sig så fremad, faldt det lille stykke, og stod så, hvor intet menneske før havde sat sin fod.

Jeg kunne se hans forvrængede skikkelse gennem glasset. Han stod et øjeblik og så sig omkring. Så bøjede han sig – og sprang.

Glasset forvrængede alt, men det forekom mig, at det var et uhyre stort spring. I et spring var han pludselig umådelig langt væk. Tyve eller tredive fod borte. Han stod højt oppe på en klippeblok og svingede med armene imod mig. Måske råbte han også – men lyden nåede mig ikke. Men hvordan pokker havde han gjort dette? Jeg havde samme følelse, som når man netop har set en ny tryllekunst.

I en noget forvirret tilstand lod jeg mig falde ud gennem lugen. Jeg rejste mig. Lige foran mig var snedriven faldet sammen og havde dannet en slags grøft. Jeg tog et skridt frem og sprang.

Jeg følte, at jeg fløj gennem luften, så klippen, han stod på, komme imod mig, greb efter den og klyngede mig fast i en tilstand af umådelig forbløffelse.

Jeg brød ud i en gispende latter. Jeg var fuldstændig forvirret. Cavor bøjede sig ned og råbte med pibende stemme til mig, at jeg skulle være forsigtig.

Jeg havde glemt, at på månen, som kun er en ottendedel af jordens masse og en fjerdedel af dens diameter, var min vægt kun en sjettedel af, hvad den var på jorden. Men denne omstændighed trængte sig nu ind på mig.

"Vi er fri af Moder Jords favntag," sagde han.

Jeg hævede mig forsigtigt op til toppen af klippen, og idet jeg bevægede mig lige så forsigtigt som en gigtpatient, rejste jeg mig op ved siden af ham i solens skærende lys. Kuglen lå bag os på sin forsvindende snedrive, tredive fod borte.

Så langt øjet kunne skue ud over det uordentlige virvar af klipper, der udgjorde kraterbunden, så vi den samme slyngende gevækst brede sig, hist og her afbrudt af svulmende, kaktuslignende masser og røde og lilla laver, der voksede så hurtigt, at det nærmest så ud, som om de kravlede hen over klipperne. Det forekom mig, at hele krateret var ét stort vildnis af disse planter, helt hen til selve foden af den omgivende rand.

Klippeskrænten lod til at være fri for plantevækst, og var fyldt med søjler og terrasser og fremspring, som ikke dengang i synderlig grad tiltrak sig vor opmærksomhed. Den var mange miles fra os i alle retninger; vi befandt os åbenbart så nogenlunde i kraterets midte, og vi så det hele gennem en slags let tåge, der drev for vinden. For der var nu endog en vind, en bevægelse i den tynde luft, en hurtig, men svag blæst, der var overordentlig kølig, men uden noget særligt tryk. Den blæste rundt i krateret, fra den varme, oplyste side til det tågede mørke under den del, der lå i retning af solen. Det var svært at se gennem den østlige tåge; vi måtte skygge for det voldsomme lys over randen med hænderne og knibe øjnene sammen.

"Den lader til at være ubeboet," sagde Cavor, "fuldstændig øde."

Jeg så mig atter omkring. Jeg nærede selv i dette øjeblik et håb om at se tegn på en eller anden halvt menneskelig tilstedeværelse, et tårn, et hus eller en maskine, men over alt, hvor man så hen, var der kun klipper og bjerge, slyngende planter og svulmende kaktus, der voksede og voksede og syntes at modsige ethvert sådant håb.

"Det ser ud til, at disse planter har det hele for sig selv," sagde jeg. "Jeg kan ikke se noget spor af andre væsener."

"Ingen insekter – ingen fugle – nej! Ikke et eneste spor eller levning af dyreliv. Hvis der var det – hvad skulle de så gøre om natten? … Nej, der er kun disse planter."

Jeg skyggede for øjnene med hånden. "Det er som et landskab i en drøm. Disse tingester er mindre lig jordiske planter end dem, man forestiller sig mellem klipperne på havets bund. Se blot den derovre! Man kunne forestille sig, det var et firben, forvandlet til en plante. Og dette blændende lys!"

"Det er blot den friske morgendæmring," sagde Cavor.

Han sukkede og så sig omkring. "Dette er ikke en verden for mennesker," sagde han. "Og alligevel – forekommer den mig tiltrækkende."

Han sad tavs i nogen tid, så begyndte han sin velkendte, tænksomme summen.

Jeg fo'r sammen ved en let berøring, og opdagede, at en tynd flade af gustengrået lav var vokset ind over min ene sko. Jeg sparkede til det, og det blev til støv, der voksede videre, hvor det faldt.

Jeg hørte Cavor udstøde et skarpt råb, og så, at en af de stive torne på en slyngplante havde stukket ham.

Han tøvede, mens hans blik fo'r søgende rundt mellem klipperne omkring os. Noget blændende lyserødt var krøbet op på en forreven søjle. Det var den mest fantastiske lyserøde farve, nærmest gusten magentarød.

"Se!" sagde jeg, idet jeg vendte mig. Men Cavor var forsvundet.

Et øjeblik stod jeg som naglet til jorden. Så tog jeg et hurtigt skridt og kiggede ud over kanten af klippen. Men i min forbløffelse over hans forsvinden, havde jeg glemt, at vi befandt os på månen. Det skridt, jeg havde taget, ville have rykket mig en meter på jorden; på månen blev det seks – altså fem meter ud over kanten. Et øjeblik havde jeg den samme fornemmelse, som man føler i mareridt, når man falder og falder uendeligt. For når man falder med en hastighed af seksten fod i det første sekund på jorden, falder man blot to på månen, og kun med en sjettedel af sin normale vægt. Jeg faldt, eller rettere sprang ned, omkring en små ti meter, vil jeg tro. Det forekom mig at tage temmelig lang tid, fem eller seks sekunder måske. Jeg flød gennem luften og faldt som en fjer, indtil jeg stod i sne til knæene på bunden af en kløft med vægge af blågrå klippe med hvide årer.

Jeg så mig rundt. "Cavor!" råbte jeg; men der var ingen Cavor at se.

"Cavor!" råbte jeg højere, og klipperne sendte ekkoet af mit råb tilbage.

Jeg drejede mig om med en voldsom bevægelse og klatrede op til toppen af klippen igen. "Cavor!" råbte jeg. Min stemme

lød som et forladt lams brægen.

Jeg kunne heller ikke få øje på kuglen, og et øjeblik fik en rædselsfuld fornemmelse af øde og ensomhed mit hjerte til at snøre sig sammen.

Så fik jeg øje på ham. Han lo og svingede med armene for at tiltrække sig min opmærksomhed. Han stod på en nøgen klippeknude tyve-tredive meter borte. Jeg kunne ikke høre hans stemme, men hans bevægelser sagde "spring". Jeg tøvede; afstanden forekom mig enorm. Men jeg mente nok, at jeg skulle være i stand til at klare en længere afstand end Cavor.

Jeg tog et skridt bagud, samlede mig, og sprang så af alle kræfter. Det var, som jeg skød ret op i luften for aldrig at komme ned igen.

Det var rædselsfuldt og vidunderligt og vildt som et mareridt, sådan at flyve på denne måde. Jeg opdagede, at mit spring havde været alt for voldsomt. Jeg fløj lige over hovedet på Cavor og så en kløft fyldt med tornede vækster åbne sig for mine fødder. Jeg udstødte en klynkende lyd. Jeg strakte hænderne frem for mig og rettede benene ud.

Jeg ramte en vældig, svampeagtig masse, der sprang under mig og spredte en sky af orange sporer i alle retninger og dækkede mig med orange støv. Jeg rullede hostende og spyttende rundt, og lå endelig stille og lo, til jeg helt tabte vejret.

Jeg opdagede Cavors lille runde ansigt, der tittede frem over en tornet hæk. Han råbte et eller andet spørgsmål til mig. "Hvilket?" Jeg prøvede at svare, men kunne ikke af mangel på luft. Han begyndte at gå hen imod med forsigtige skridt mellem buskene.

"Vi er nødt til at være forsigtige," sagde han. "Denne her måne er noget uopdragen. Hun lader os uden videre få til at slå os selv fordærvede."

Han hjalp mig op. "De anstrenger Dem for meget," sagde han, mens han bankede det gule støv af mine klæder med hænderne.

Jeg stod stille og stønnede, mens jeg lod ham slå løs på mine knæ og albuer og belære mig om mine ulykker. "Vi er ikke vant til denne tyngdekraft. Vore muskler er ikke tilvænnede. Vi må øve os lidt, når De har fået vejret igen."

Jeg trak to-tre små torne ud af hånden, og sad nogen tid stille på en sten. Mine muskler skælvede, og jeg havde den samme følelse af skuffelse, som når man falder af under det første forsøg på at lære at cykle.

Det faldt pludselig Cavor ind, at den kolde luft i kløften efter solens varme måske vil give mig feber. Så vi klatrede tilbage i sollyset. Ud over nogle hudafskrabninger havde jeg ikke lidt nogen alvorlig skade ved mit fald, og efter Cavors forslag begyndte vi at lede efter et sikkert sted at øve vores spring. Vi valgte en flad klippe en ti meter borte, adskilt fra os af en lille tykning af olivengrønne pigge.

"Forestil Dem nu, at De skal derhen!" sagde Cavor, der nu antog sig rollen som lærer, og pegede på et sted omkring fire fod foran mig. Dette spring voldte mig ikke nogen vanskeligheder, og jeg må tilstå, at det var med en vis tilfredsstillelse, at jeg så Cavor ramme en fod eller deromkring ved siden af, så han landede i et tornekrat. "Man skal være forsigtig, kan De nok se," sagde han, idet han trak et par torne

ud. Så holdt han op med lege lærer og blev i stedet min medstuderende i kunsten at bevæge sig på månen.

Vi valgte et endnu lettere mål og nåede det uden besvær. Så sprang vi tilbage igen, og således fremdeles adskillige gange, så vi efterhånden fik vænnet vore muskler til de nye forhold. Jeg ville aldrig have troet det, hvis jeg ikke selv havde oplevet det, hvor hurtigt denne tilvænning skete. På ganske kort tid, ja, i mindre end tredive spring, var vi blevet i stand til at vurdere, hvor stor kraft der var nødvendig til en given afstand, med næsten samme sikkerhed som på jorden.

Og i al den tid voksede måneplanterne stadig rundt om os, højere og tættere og mere sammenfiltrede, stadig tykkere og længere, tornekrat, kaktus, svampe, kødfulde og lavagtige tingester, der strakte sig i de mest forunderlige, bugtede former. Men vi var så optaget af vore springøvelser, at vi i nogen tid ikke gav agt på deres uafladelige vækst.

En overordentlig opstemthed havde grebet os. Det var, tror jeg, til dels på grund af vor følelse af frihed efter at have været spærret inde i kuglen. Men det har nok også været på grund af den tynde luft, der sikkert indeholdt en større andel af ilt end den jordiske. På trods af de sære omgivelser følte jeg mig så eventyrlysten og opstemt som en londoner, der første gang befinder sig i Alperne, og jeg tror ikke, det faldt nogen af os ind at nære nogen særlig ængstelse, skønt vi befandt os midt i en ukendt verden.

Vi var grebet af en trang til virksomhed. Vi udvalgte os en lavdækket klippeblok omkring femten meter borte, og landede smukt på toppen af den, en ad gangen. "Glimrende!" råbte vi til hinanden, "glimrende!" og Cavor tog tre skridt og fløj så over på

en interessant udseende skråning over tyve meter væk. Jeg stod et øjeblik lamslået ved synet af hans groteske fremtoning der oppe i luften – hans beskidte crickethue og strittende hår, hans lille, runde krop, armene og de knæbukseklædte bøjede ben – mod det uendelige månelandskab. Lyden af hans latter nåede mig, og jeg satte af for at følge efter ham. Plump! faldt jeg ned ved siden af ham.

Vi tog nogle kæmpemæssige skridt, sprang tre-fire gange til, og satte os endelig ned i skyggen i en lavklædt hulning. Vore lunger gjorde ondt. Vi sad og trykkede hænderne i siden, mens vi fik vejret og så opmuntrende på hinanden. Cavor mumlede et eller andet om "fantastiske fornemmelser". Så faldt der mig noget ind. I øjeblikket virkede det ikke som nogen særlig rystende tanke, kun et naturligt spørgsmål, udsprunget af vor aktuelle situation.

"For resten," sagde jeg, "præcis hvor er vores kugle?"

Cavor så på mig. "Hvilket?"

Den fulde betydning af mine ord slog mig pludselig hårdt.

"Cavor!" råbte jeg, og greb ham i armen, "hvor *er* kuglen?"

10. Fortabt på månen

Hans udtryk antog noget af den samme forfærdelse, som jeg følte. Han rejste sig og stirrede rundt på krattet, der omgav os og rejste sig om os som en mur, stadig højere og højere. Han holdt den ene hånd op til munden med et tænksomt udtryk. Så sagde han med en stemme, der pludselig lød usikker: "Jeg mener," sagde han langsomt, "jeg mener, vi forlod den … et eller andet sted … *heromkring* …"

Han pegede tøvende – fingeren beskrev en stor bue.

"Jeg er ikke helt sikker." Hans udtryk af bestyrtelse voksede. "Men under alle omstændigheder," sagde han, mens han stirrede stift på mig, "kan den jo ikke være så langt borte."

Nu havde jeg også rejst mig. Vi udstødte usammenhængende lyde, mens vore blikke fo'r søgende rundt i den slyngende, sammenfiltrede jungle omkring os.

Hele vejen rundt var de solbeskinnede skråninger dækket med hastigt voksende krat, svulmende kaktus og kravlende, krybende lav, og hvor der endnu var skygge, kunne man stadig se en snedrive. Nord, syd, øst, vest – den sammen monotone udsigt. Og et eller andet sted, allerede begravet i det sammenfiltrede vildnis, lå vores kugle, vores hjem, alt hvad vi ejede af proviant og forsyninger, vort eneste håb om at kunne undslippe fra dette fantastiske vildnis, vi stod midt i.

"Ved nærmere eftertanke," sagde han og pegede, "så tror jeg, den nok er derovre."

"Nej," sagde jeg. "Vi har gået i en cirkel. Se! her er mærker af mine hæle. Den må ligge mere mod øst, meget mere mod øst. Nej! – kuglen må være derovre."

"Jeg *tror*," sagde Cavor, "at jeg hele tiden har haft solen på min højre side."

"Men det forekommer *mig*," sagde jeg, "jeg hele tiden har kunnet se min skygge foran mig."

Vi stirrede på hinanden. Krateret var vokset til enorme dimensioner i vores forestilling, og krattet var vokset til en uigennemtrængelig tæthed.

"Du gode Gud! Hvilke fjolser vi har været!"

"Det er jo indlysende, at vi er nødt til at finde den igen, " sagde Cavor, "og det ret snart. Solen bliver stærkere. Hvis her ikke var så tørt, ville vi allerede nu være besvimet af heden. Og … jeg er sulten."

Jeg stirrede på ham. Den side af sagen havde jeg ikke tænkt på før. Men nu indfandt sulten sig pludselig. "Ja," sagde jeg med eftertryk. "Det er jeg også."

Han rejste sig med et beslutsomt udtryk. "Vi er altså nødt til at finde kuglen."

Så roligt, som det var os muligt, undersøgte vi de uendelige masser af krat, der havde dannet sig i bunden af krateret, mens vi hver for sig tavse overvejede, hvor stor mulighed der mon var for at finde kuglen, før vi bukkede under af sult og hede.

"Den kan vel ikke være mere end halvtreds meter herfra," sagde Cavor med en ubestemt gestus. "Vi skal blot gå rundt i cirkler, indtil vi falder over den."

"Andet kan vi ikke gøre," sagde jeg, uden nogen særlig stor lyst til at begynde jagten. "Hvis bare ikke de forbandede tornebuske voksede så hurtigt!"

"Ja, det er netop sagen," sagde Cavor. "Men den lå på en snebanke."

Jeg stirrede omkring mig i et forfængeligt håb om at kunne genkende en eller anden klippe eller busk, der havde været i nærheden af kuglen. Men over alt var der kun den samme forvirrende ensformighed, over alt kun voksende buske, struttende svampe, smeltende snedriver; det hele under støt og vedvarende forandring. Solen sved, og vor pludselige, uforklarlige sult tærede sammen med uvisheden på vore kræfter. Og mens vi stod der, forvirrede og fortabte i en ukendt verden, blev vi for første gang opmærksomme på en lyd, der var anderledes end den raslende plantevækst, vindens sagte suk og de lyde, vi selv lavede.

Bom … Bom … Bom …

Den kom fra et sted under vore fødder – en lyd nede i jorden. Vi hørte den på en eller anden måde lige så meget med vore fødder som med vore øren. Dens dumpe resonans blev dæmpet af afstanden og den klippe, der lå mellem os og dens oprindelse. Jeg kan ikke forestille mig nogen lyd, der kunne have forbavset os mere, eller forandret vores opfattelse af omgivelserne mere fuldstændigt. For denne lyd, så stærk, langsom og bevidst, forekom os kun at kunne stamme fra slag på en eller anden gigantisk, underjordisk klokke.

Bom … Bom … Bom …

Det var en lyd, som klokker i et stille kloster, søvnløse nætter i en overbefolket by, vågenætter og en længe ventet time, alt, hvad der er ordentligt og metodisk i livet, – tung og mystisk i denne fantastiske ørken! For vore blikke var der ingen forandring at spore: buskene og kaktusserne bølgede tavse i vinden, strakte sig uden afbrydelse helt hen til den fjerne klippevæg, den mørkeblå himmel over os var tom, og den varme

sol brændte ned på os. Og over det hele, som en advarsel eller trussel, dunkede denne gådefulde lyd.

Bom ... Bom ... Bom ...

Vi spurgte hviskende hinanden:

"En klokke?"

"Det lyder som en klokke!"

"Hvad er det?"

"Hvad kan det være?"

"Tæl," foreslog Cavor til sidst, og i det samme hørte lyden op.

Stilheden, skuffelsen ved den pludselig tavshed, kom som et nyt chok. Et øjeblik kunne man blive i tvivl om, at man virkelig havde hørt nogen lyd. Eller om man ikke stadig kunne høre den. Havde jeg faktisk hørt en lyd?

Jeg mærkede Cavors hånd på min arm. Han talte dæmpet, som om han var bange for at vække et eller andet, der sov. "Vi må holde os sammen," hviskede han, "og holde udkig efter kuglen. Vi *må* finde tilbage til kuglen. Dette her går over vores forstand."

"Hvilken retning skal vi tage?"

Han tøvede. En intens følelse af tilstedeværelser, usete ting omkring os, overvældede os. Hvad kunne de være? Hvor kunne de være? Var denne tørre ødemark, skiftevis frossen og skoldhed, kun en overflade, et skjul for en eller anden underjordisk verden? Og hvis det var tilfældet, hvilken verden? Hvilke slags væsener kunne der ikke om et øjeblik strømme ud mod os?

Og så hørte vi, som en stikkende smerte gennem stilheden, pludselig som et tordenbrag, en raslende genklang som om vældige metalporte pludselig var blevet revet op.

Vi stod bomstille. Måbende, hjælpeløse. Cavor listede sig nærmere til mig.

"Jeg forstår det ikke!" hviskede han i mit øre. Han gjorde en vag bevægelse opad, en vag antydning af endnu mere vage tanker.

"Et skjulested! Hvis der kommer noget …"

Jeg så rundt omkring os. Så nikkede jeg samstemmende.

Vi begyndte at gå, forsigtigt, listende, med overdreven forsigtighed for ikke at give nogen lyd fra os. Vi bevægede hos hen mod et tykt krat. En klang som af en hammer, der slog på en kedel fik os til at sætte farten op. "Vi bliver nødt til at kravle," hviskede Cavor.

De nederste blade på bajonetplanterne, der allerede var overskyggede af de nyere højere op, var begyndt at visne og krølle sammen, så vi kunne bane os vej mellem de tykke stængler uden synderlige skader. Et stik i ansigtet eller en arm tog vi os ikke af. Midt inde i tykningen standsede jeg, og stirrede stønnende på Cavors ansigt.

"Underjordiske," hviskede han. "Under os."

"De kan måske komme ud."

"Vi *må* finde kuglen!"

"Ja," sagde jeg, "men hvordan?"

"Kravle videre, til vi når den."

"Men hvis vi ikke finder den?"

"Holde os skjulte. Se, hvad de er for nogen."

"Vi vil holde os sammen," sagde jeg.

Han tænkte sig om. "Hvilken retning skal vi tage?"

"Vi må prøve os frem."

Vi stirrede rundt i alle retninger. Derpå begyndte vi, langsomt og tøvende, at kravle gennem den jungleagtige underskov, idet vi, så vidt vi kunne skønne, beskrev en cirkel, gjorde holdt ved hver en bevægelse i vegetationen, ved hver en lyd, kun med den ene tanke: at finde kuglen, som vi så tåbeligt havde forladt. Atter og atter kom der fra jorden under os rystelser, slag, sære, uforklarlige, mekaniske lyde; og en gang imellem forekom det os, at vi hørte noget andet, en svag raslende støj i luften. Men vi turde ikke bestige et eller andet udsigtspunkt for at prøve at overskue krateret. I lang tid så vi ikke noget til de væsener, hvis lyde nåede os i så rigt mål. Men havde det ikke været for vor sult og vore stadig mere tørre struber, kunne den tur på knæ under krattet lige så godt være en, ganske vist meget livagtig, drøm. Det hele forekom fuldstændig uvirkeligt. Vor eneste forbindelse til virkeligheden var disse lyde.

Forestil Dem det! Omkring os den drømmeagtige jungle, med de tavse, bajonetlignende blade over os, og de lige så tavse, solplettede laver under vore hænder og knæ, mens de bevægede sig ved deres hurtige vækst, som et tæppe, der løftes op i bølger af et vindstød. Af og til skjulte en af de blæreagtige svampe solen for os. Eller en eller anden hidtil uset gevækst med lysende farver stak frem. Selve de celler, der dannede disse planter, var så store som min tommelfinger, og stænglerne lignede nærmest rækker af perler af farvet glas. Og alle disse ting var mættet af solens blændende lys, mod en himmel, der stod klar og blåsort, og trods solen stadig viste nogle få overlevende stjerner. *Mærkelige!* selve formen og overfladen af stenene var *mærkelige*. Alting føltes mærkeligt, selv ens egen

krop, og hver anden bevægelse endte på en uventet måde. Luften føltes tynd i halsen, blodet flød i ørene som et dunkende tidevand – dunk, dunk, dunk, dunk …

Og atter og atter som pludselige vindstød en støj som hamren, klirren, dunken af maskiner, og så – en brølen fra store dyr!

11. Månekalvenes græsgange

Vi to stakkels jordiske skibbrudne krøb sammen i rædsel i den vilde månejungle ved denne nye lyd. Det forekom os, at vi kravlede længe rundt, før vi så selenitten og månekalven, skønt vi kunne høre de brølende og gryntende lyde fra disse sidste komme stadig nærmere. Vi kravlede gennem stenede kløfter, over snedækkede skrænter, blandt svampe, der blev flået op som tynde blærer, når vi ramte dem og udsendte en slimet væske, over en fuldkommen brolægning af noget, der lignede støvbolde, og gennem uendelige buskadser og krat. Og stadig mere hjælpeløse søgte vore øjne efter vor forladte kugle. Støjen fra månekalvene lød sommetider som en gennemtrængende klynken, som fra en virkelig kalv, sommetider steg den til en slags spørgende, vred brølen, og blev så til en halvkvalt, dyrisk lyd, som om disse usynlige væsener havde forsøgt at brøle med munden fuld af mad.

Vort første glimt var kun et ufuldstændigt, kort glimt, men ikke mindre foruroligende netop ved, at det var ufuldstændigt. Cavor kravlede forrest dengang, og han var derfor den, der først blev opmærksom på deres nærhed. Han standsede brat, og fik også mig til at standse med en håndbevægelse.

En knagen og bragen i krattet lod til at have retning lige mod os, og da, netop som vi sad på hug og forsøgte at regne ud, hvor tæt på støjen var, og i hvilken retning den bevægede sig, lød der et frygteligt brøl bag os, så nært og så voldsomt, at toppene af bajonetplanterne over os svajede for det, og vi kunne føle den varme og fugtige ånde fra dyret. Og da vi vendte os om, så vi, utydeligt mellem en række svajede stængler, månekalvens

glinsende sider, og ryggens lange linje, der tegnede sig skarpt mod himlen.

Naturligvis er det svært for mig nu at huske, præcis hvor meget jeg så dengang, eftersom mit indtryk er blevet forbedret og tilrettet af, hvad jeg senere har set. Først og fremmest var der dens enorme størrelse: alene kroppens omkreds var vel nogle og firs fod, længden måske to hundrede. Dens flanker steg og faldt ved dens besværede åndedrag. Jeg opfattede, at dens enorme, posede legeme nærmest lå på jorden, og at dens hud havde en slags beskidt, hvid farve, der gik over i sort langs rygraden. Men dens fødder så vi ikke noget til. Jeg mener også, at vi da så profilen af dens næsten hjerneløse hoved, en fedtsvulmende hals, en savlende, altædende mund, små næsebor og tæt tillukkede øjne. (Månekalvene lukker altid øjnene for sollyset.) Vi fik et glimt af den vældige røde afgrund, da den åbnede munden for at brøle og bræge igen; vi mærkede ånden fra denne afgrund, og så vendte uhyret rundt som et skib, blev trukket frem langs jorden, så dens læderagtige hud trak sig sammen i rynker, rullede atter en gang, og væltede derpå forbi os, idet den efterlod en sti i det knuste krat. Så forsvandt den hurtigt for vore blikke, skjult af de tætte vækster. Endnu én kom til syne lidt længere væk, og én til, og så – det så ud, som om han førte disse bevægelige klumper af føde til deres græsgang – så vi et glimt af en selenit. Jeg greb krampagtigt fast om Cavors fod ved dette syn, og vi lå ubevægelige og stirrede efter ham, længe efter at han var forsvundet ud af syne.

I forhold til månekalven var han mere beskeden at se til: en slags myre, næppe fem fod høj. Han bar klæder af et eller andet læderagtigt stof, så at man ikke kunne se noget af hans

virkelige krop, men det var vi naturligvis dengang fuldstændig uvidende om. Vi så ham derfor som et tæt, kompakt væsen med en mængde strittende udvækster, meget lig et kompliceret insekt med piskelignende tentakler og en slags klirrende arm, der stak ud fra den skinnende, cylinderformede krop. Hans hovedform var skjult af en vældig hjelm fyldt med pigge – vi fandt senere ud af, at han benyttede disse pigge til at genne genstridige månekalve afsted med – og et par motorbriller med mørke glas, der sad på siderne af hovedet og gav hele det metalliske apparatur, der sad på hans hoved et fugleagtigt præg. Hans arme stak ikke uden for hans læderagtige krop, og han gik på nogle korte ben, som forekom os ud fra et jordisk synspunkt at være overordentlig spinkle, også selv om de var indhyllet i den tykke klædning. De havde meget korte lår, meget lange lægge, og små fødder.

Trods den tungt udseende klædning bevægede han sig med, hvad der fra et jordisk synspunkt forekom at være vældige skridt, og den klirrende arm var i fuld virksomhed. Hans bevægelse i det korte øjeblik, han passerede fordi os, tydede på travlhed og ligesom vrede, og lidt efter, da vi ikke mere kunne se ham, hørte vi brølet fra en månekalv pludselig skifte til et kort, skarpt hvin, og det lød, som om den satte farten op. Efterhånden aftog brølene, og standsede så helt, som om den eftersøgte græsgang var nået.

Vi lyttede. I nogen tid var der stille i måneverdenen. Men der gik lang tid, før vi genoptog vor kravlende søgen efter den forsvundne kugle.

Den næste gang vi så månekalve, befandt de sig i nogen afstand fra os, mellem nogle spredte klipper. De mindst

lodrette overflader på klipperne var tykt bevoksede med en plettet, grøn plante, der voksede i tætte, mosagtige klynger, og som disse væsener åd af. Vi standsede i udkanten af de siv, vi dengang kravlede rundt imellem, da vi fik øje på dem, og spejdede ud for at få et nyt glimt af selenitten. De lå ved siden af deres føde som kæmpemæssige snegle, fedtede skrog, der åd grådigt og støjende med en slags stønnende begærlighed. De forekom os som monstre af ren og skær fedme, klodsede og uformelige i en grad, der fik en Smithfield-okse til at virke som et ligefremt mønster på graciøs bevægelighed. Deres travle, vridende, kværnende munde og lukkede øjne, tillige med den appetitvækkende lyd af deres tyggen gav tilsammen et indtryk af dyrisk velvære, der virkede voldsomt stimulerende på vore tomme maver.

"Svin!" sagde Cavor med en for ham usædvanlig lidenskab. "Modbydelige svin!" og efter endnu et blik af vred misundelse kravlede han videre gennem buskene til højre for os. Jeg blev der længe nok til at se, at den plettede plante måtte være håbløs som menneskeføde; så kravlede jeg efter ham med et blad fra den mellem tænderne.

Lidt efter blev vi atter standset ved synet af en selenit i nærheden, og denne gang kunne vi iagttage ham nærmere. Nu så vi, at selenittens overflade i virkeligheden var en klædning, og ikke noget krebseagtigt yderskelet. Den var i øvrigt ganske lig det, vi tidligere havde fået et glimt af, bortset fra at der stak et eller andet, der lignede vat, ud fra hans nakke, og han stod på en klippeknude og bevægede hovedet frem og tilbage, som om han overvågede krateret. Vi lå ganske stille, idet vi frygtede for

at tiltrække hans opmærksomhed, hvis vi bevægede os, og lidt efter vendte han sig om og forsvandt.

Så mødte vi endnu en drift månekalve, der kom brølede gennem en kløft, og så passerede vi et sted med andre lyde, lyde af bankende maskiner, som om der lå en stor fabrikshal lige under overfladen. Stadig med disse lyde rundt om os nåede vi kanten af en stor, åben flade, vel omkring en to hundrede meter i diameter, og fuldstændig plan. Bortset fra noget lav, der hang i kanten af dette område, var det fuldstændig bart med en overflade af fint sand af en støvet, gul farve. Vi var bange for at komme ud på denne flade, men eftersom den var mere fremkommelig end at kravle rundt i krattet, gik vi alligevel ned på den og begyndte forsigtigt at bevæge os rundt langs randen.

En stund ophørte lydene nedefra, og alting, når undtages den lette susen fra den voksende vegetation, blev meget stille. Så begyndte der pludselig en vældig støj, højere, voldsommere og nærmere ved os end noget andet, vi hidtil havde hørt. Det var sikkert, at den kom nedefra. Instinktivt krøb vi så meget sammen, det var os muligt, rede til et hastigt tilbagetog ind i krattet ved siden af os. Hver eneste banken og slag gik os til marv og ben. Højere og højere blev den dunkende lyd, og de uregelmæssige slag voksede, indtil det var, som hele måneverdenen skælvede og pulserede.

"Gå i dækning," hviskede Cavor, og jeg vendte mig mod krattet.

I det øjeblik lød der slag som rekylen af et gevær, og så skete der noget – noget som endnu i dag plager mig i mine drømme. Jeg havde vendt mig om for at kigge efter Cavor, og strakte

samtidig min hånd ud foran mig. Min hånd fandt intet at støtte sig mod! Jeg styrtede pludselig ned i et bundløst hul!

Mit bryst ramte et eller andet hårdt, og jeg befandt mig med hagen i højde med kanten af en ufattelig afgrund, der pludselig havde åbnet sig under mig. Min hånd strakte sig stift ud i det tomme intet. Hele den runde flade var ikke andet end et gigantisk låg, der nu gled sidelæns væk fra den afgrund, det havde skjult, ind i en revne, der passede til det.

Hvis det ikke havde været for Cavor, tror jeg, at jeg ville være blevet hængende stiv ud over kanten og stirret ned i den enorme kløft under mig, indtil randen omkring låget nåede mig, skrabede mig af og kastede mig ned i dybet. Men Cavor havde ikke fået det samme chok, som havde lammet mig. Han havde været lidt på afstand fra kanten, da låget først var begyndt at åbne sig, og da han så den fare, der holdt mig hjælpeløs fanget, greb han mig i benet og holdt mig tilbage. Jeg kom op i siddende stilling, kravlede et stykke bort fra kanten på alle fire, kom så vaklende på benene og løb efter ham tværs over det buldrende, dirrende metaldæksel. Det syntes at dreje sig op med stadig større fart, og buskene foran mig bevægede sig sidelæns for mit blik, mens jeg løb.

Det var ikke et øjeblik for tidligt. Cavors ryg forsvandt i det tætte krat, og idet jeg vaklede efter ham, forsvandt det vældige dæksel på plads i sin spalte med et brag. I lang tid lå vi gispende på jorden, uden at turde nærme os afgrunden.

Men til sidst krøb vi forsigtigt og ganske langsomt nærmere, så vi kunne kigge derned. Krattet rundt om os raslede og bølgede frem og tilbage ved en kraftig vind, der blæste ned i skakten. Først kunne vi ikke se andet end de glatte, lodrette

vægge, der forsvandt ned i et uigennemtrængeligt mørke. Så blev vi gradvist opmærksomme på et antal af små og meget svage lys, der bevægede sig hid og did dernede.

For en tid holdt dette hemmelighedsfulde dyb vor opmærksomhed så fanget, at vi endog glemte alt om vores kugle. Efterhånden som vore øjne vænnede sig til mørket, kunne vi skelne nogle meget små, tågede skikkelser, der bevægede sig rundt blandt de nåletynde lyspunkter. Vi stirrede derned, forbløffede og vantro; vi forstod så lidt, at vi ikke kunne finde ord for det. Vi kunne ikke skelne noget som helst, der kunne sætte os på sporet af, hvad de vage former dernede kunne betyde.

"Hvad kan det være?" spurgte jeg, "hvad kan det være?"

"Hvilken teknik! … De må leve i disse huler om natten, og kommer kun ud om dagen."

"Cavor!" sagde jeg. "Kan det tænkes – at – det måske er noget, der ligner – mennesker?"

"*Det* var ikke noget menneske."

"Vi kan ikke risikere noget."

"Vi kan ikke gøre noget, før vi har fundet kuglen!"

"Vi *kan*ikke gøre noget, før vi har fundet kuglen."

Han gav sig med et suk, og satte sig i bevægelse. Han så sig omkring, sukkede og angav en retning. Vi fortsatte ind gennem junglen. I nogen tid kravlede vi videre, først hurtigt, siden med aftagende hastighed. Vi bevægede os gennem en tykning af svulmende, lilla vækster, da vi hørte en trampen og skrigen omkring os. Vi lå stille, og i lang tid vedblev lydene at gå frem og tilbage, ganske tæt ved os. Men denne gang så vi intet. Jeg prøvede at hviske til Cavor, at jeg ikke kunne fortsætte uden

føde ret meget længere, men min mund var blevet for tør til at kunne hviske.

"Cavor," sagde jeg, "Jeg må have noget at spise."

Han vendte sig om med et udtryk af forfærdelse. "Vi må bare holde ud," sagde han.

"Men jeg *må*" sagde jeg, "se blot mine læber!"

"Jeg har allerede været tørstig i nogen tid."

"Hvis blot der var noget tilbage af al den sne!"

"Den er helt forsvundet. Vi bevæger os fra arktisk til tropisk klima med en fart af en grad i minuttet …"

Jeg bed mig i knoerne.

"Kuglen!" sagde han. "Det eneste, der hjælper, er kuglen."

Vi tog os sammen til en ny kravletur. Mine tanker bevægede sig udelukkende om spiselige ting, om boblende, kølige sommerdrinks – især trængte jeg voldsomt til øl. Jeg var hjemsøgt af erindringen om et seksten gallons fad, der havde ligget i min kælder i Lympne. Jeg tænkte på spisekammeret ved siden af, og særligt på en steak-and-kidney postej – mørt kød og masser af nyre, og fyldt med tyk, saftig sovs. Uafladelig blev jeg grebet af en trang til at gabe. Vi kom til et sted, hvor der groede nogle kødfulde, røde, koralagtige gevækster; når vi skubbede til dem, bristede de. Jeg så på overfladen af bruddene. De forbandede tingester så ud til at have en konsistens, så de kunne tygges. Og det forekom mig desuden, at de duftede temmelig godt.

Jeg tog et stykke op og snusede til det.

"Cavor," sagde jeg hæst.

Han så på mig med et forfærdet udtryk. "Lad være," sagde han. Jeg lagde stykket fra mig, og vi kravlede videre gennem de

kødfulde fristelser.

"Cavor," spurgte jeg, "hvorfor *ikke*?"

"Gift," hørte jeg ham sige, men han så sig ikke omkring.

Vi kravlede et stykke videre, før jeg besluttede mig.

"Jeg vil vove det," sagde jeg.

Han gjorde en bevægelse som for at standse mig – for sent. Jeg havde stoppet munden fuld. Han sad sammenkrøben og iagttog mit ansigt, mens hans eget antog et højst mærkværdigt udtryk. "Det smager godt," sagde jeg.

"Åh Gud!" råbte han.

Han så mig gumle, hans ansigtsudtryk skiftede mellem lyst og misbilligelse, så gav han pludselig efter for sulten og begyndte at brække store mundfulde af. I nogen tid gjorde vi intet andet end at æde.

Det var ikke ganske uligt en jordisk svamp eller champignon, men meget løsere i strukturen, og når man slugte det, varmede det i halsen. Til at begynde med oplevede vi en blot og bar mekanisk tilfredsstillelse ved at spise; så begyndte vort blod at løbe hurtigere, vores læber og fingre fik en slags prikkende fornemmelse, og vore tanker bevægede sig ad stier, der ikke ganske havde forbindelse med virkeligheden.

"Det er godt," sagde jeg. "Forbandet godt! Hvilket hjem for jordens overbefolkning! Jordens stakkels overbefolkning." Jeg brækkede endnu en stor portion af.

Det fyldte mig med en sært velvillig tilfredshed, at der fandtes så glimrende føde på månen. Min sultne nedtrykthed gav plads for en irrationel opstemthed. Den angst og det ubehag, jeg havde følt, forsvandt fuldstændig. Jeg så nu ikke længere månen som en planet, jeg desperat ønskede at komme

væk fra, men som et tilflugtssted mod menneskelig fattigdom. Jeg tror, jeg helt glemte selenitterne, månekalvene, det store dæksel og alle lydene fuldstændig, i samme øjeblik, jeg tog en bid af den svamp.

Cavor svarede mig, da jeg tredje gang gentog ordet "overbefolkning" med nogle anerkendende bemærkninger. Jeg følte det, som mit hoved svømmede, men det forklarede jeg mig med den stimulerende virkning af føde efter en lang periode af sult. "Schtorartet opda'lse, denher, Cavor," sagde jeg, "bæst' si'en ka'toflen."

"Ahva si'r du?" spurgte Cavor. "Opda'lse a månen – bæst si'en 'toflen?"

Jeg så på ham, chokeret ved hans pludseligt hæse stemme og hans dårlige udtale. Det slog mig i et glimt, at han var beruset, muligvis af svampen. Det faldt mig også ind, at han tog fejl, når han mente at have opdaget månen; han havde ikke opdaget den, kun nået frem til den. Jeg forsøgte at røre ved hans arm for at forklare ham dette, men spørgsmålet var for subtilt til, at hans hjerne i øjeblikket kunne kapere det. Det var forresten også uventet svært af forklare. Efter et kort øjeblik at have forsøgt at forstå mig – jeg husker, at jeg tænkte over, om svampen havde gjort mine øjne lige så fiskeagtige, som hans så ud – begyndte han at fremsætte nogle iagttagelser for egen regning.

"Vi er," bekendtgjorde han med et højtideligt hik, "schkabt a' hva' vi spiser å drik'r!"

Han gentog dette, og da jeg nu var i en alvorlig stemning, var jeg fast besluttet på at imødegå hans påstand. Muligvis kom jeg en smule bort fra emnet. Men Cavor så virkelig ikke tingene i et

korrekt lys. Han stod oprejst efter bedste evne, lagde en hånd på mit hoved som støtte, hvilket jeg fandt respektløst, og stod og stirrede ud i luften, nu ganske blottet for enhver frygt for måneværesenerne.

Jeg forsøgte at gøre opmærksom på, at det var farligt, af årsager, der ikke stod mig ganske klart, men ordet "farligt" blev på en eller anden måde blandet sammen med "upassende" og endte med at blive til "skadeligt" eller noget i den retning, og efter at have gjort et forsøg på at rede disse tråde ud, vendte jeg tilbage til mit oprindelige argument, idet jeg fortrinsvis henvendte mig til de ukendte, men meget opmærksomme koralvækster på begge sider af mig. Jeg følte, at det var nødvendigt at få opklaret denne sammenblanding af månen og en kartoffel straks – jeg fortabte mig i en lang parentes angående det vigtige i at udtrykke sig præcist i en sådan diskussion. Jeg gjorde mit bedste for at ignorere det faktum, at mine legemlige følelser og fornemmelser ikke længere forekom mig behagelige.

På en eller måde, som jeg har glemt, vendte mine tanker tilbage til mit koloniseringsprojekt. "Vi må erobre denne her måne," sagde jeg. "Der må ikke være nogen vaklen. Det er en del af den hvide mands byrde. Cavor – vi er – hik – satap – satraper, ville jeg sige! 'Ejerrige, som end ikke Cæsar kunne drømme om. Kommer i alle bladene. Cavorecien. Bedfordacia. Bedfordacia ApS. Begrænset anschvar! – Ubegrænset kapitsal! Virkelig."

Jeg var helt sikkert beruset.

Jeg indledte en diskussion for at påvise de uendelige fordele, som vor ankomst ville give månen. Jeg engagerede mig i en

temmelig vanskelig bevisførelse for, at Columbus' ankomst i det store og hele havde været gavnlig for Amerika. Jeg opdagede, at jeg havde glemt den linje, jeg havde tænkt mig at anlægge i min bevisførelse, og vedblev at gentage ordene "lissom C'lumbus" for at udfylde tiden.

Fra det øjeblik er min erindring om denne afskyelige svamps påvirkning kun tåget. Jeg husker vagt, at vi erklærede vore intentioner om ikke at ville finde os i noget som helst fra nogen forbandede insekters side, at vi vedtog, at det klædte os mennesker ilde at skjule os på skammelig vis på en simpel måne, at vi forsynede os med vældige favnfulde af svampen – om det var til brug som kastevåben eller noget andet, ved jeg ikke – og at vi, ligegyldige over for bajonetplanternes stik, begav os ud i sollyset.

Vi må næsten straks have mødt selenitterne. Der var seks, og de marcherede i gåsegang over en stenet plads, medens de udstødte underlige pibende og hvinende lyde. De lod alle seks til at blive opmærksomme på os i samme øjeblik; stod straks tavse og ubevægelige, ligesom dyr, med ansigterne vendt mod os.

På et sekund var jeg pludselig ædru.

"Insekter," mumlede Cavor, "insekter! Og de tror, jeg har tænkt mig at krybe for dem – krybe for dem på min hvirveldyrs-mave!

Mave," gentog han langsomt, som om han tyggede på denne tort.

I en slags raseri gjorde han pludselig tre vældige skridt og sprang hen imod dem. Det var et dårligt spring; han slog nogle saltomortaler gennem luften, hvirvlede hen over dem, og

forsvandt med et plask ned i de blæreagtige kaktus. Hvad selenitterne fik ud af denne forbløffende, og efter min opfattelse temmelig uværdige opførsel af et væsen fra en anden planet, har jeg ikke mulighed for at gætte. Jeg mener at kunne huske et syn af deres rygge, idet de løb i alle retninger, men jeg er ikke sikker. Alle disse sidste begivenheder, før jeg besvimede, står kun vagt i min erindring. Jeg ved, at jeg tog et skridt for at følge efter Cavor, og at jeg snublede og faldt næsegrus om mellem klipperne. Jeg var – det er jeg sikker på – blevet pludseligt og voldsomt syg. Jeg synes, jeg kan huske noget om en voldsom kamp og at jeg blev grebet af nogle metalagtige kløer.

Min næste klare erindring er, at vi var fanger, Gud ved hvor langt nede under månens overflade, at vi befandt os i mørke midt blandt en mængde sære, forvirrende lyde; at vore legemer var oversåede med sår og skrammer, og at vore hoveder pintes af en voldsom smerte.

12. Selenittens ansigt

Jeg befandt mig en sammenkrøben stilling, fortumlet og i fuldstændigt mørke. I lang tid forstod jeg ikke, hvor jeg var, eller hvordan jeg var kommet her. Jeg tænkte på det skab, jeg nogen gange var blevet lukket inde i, dengang jeg var barn, og derefter på et meget mørkt og støjfyldt soveværelse, jeg havde sovet i, engang jeg var syg. Men lydene omkring mig var ikke lyde, jeg før havde kendt, og luften havde en anelse af den samme duft som i en stald. Så tænkte jeg, at vi vist stadig måtte være i færd med at arbejde med kuglen, og at jeg på en eller anden måde var kommet ned i kælderen i Cavors hus. Jeg kom så i tanker om, at vi var blevet færdige med kuglen, og tænkte, at jeg stadig var inde i den, i fuld fart på vej gennem himmelrummet.

"Cavor," sagde jeg, "kunne vi ikke få noget lys?"

Der kom intet svar.

"Cavor!" sagde jeg igen, højere.

Jeg hørte ham stønne. "Mit hoved!" hørte jeg ham sige; "mit hoved!"

Jeg ville trykke hænderne mod min pande, som gjorde ondt, og opdagede, at de var bundet sammen. Dette forskrækkede mig meget. Jeg løftede dem op til munden og mærkede den glatte, kølige overflade af metal. Mine hænder var lænket sammen. Jeg prøvede at sprede benene, og opdagede, at de var lænket på samme måde; jeg fandt også ud af, at jeg var lænket til jorden med en langt kraftigere kæde omkring livet.

Jeg var mere bange, end jeg på noget tidspunkt tidligere havde været over alle vore mærkelige oplevelser. I nogen tid sad

jeg og hev og sled i mine lænker uden at sige noget. "Cavor!" råbte jeg højt. "Hvorfor er jeg bundet? Hvorfor har du bundet mine hænder og fødder?"

"Jeg ikke har bundet dig," svarede han. "Det er selenitterne."

Selenitterne! Jeg tyggede på ordet i nogen tid. Så vendte alle mine erindringer tilbage: sneørkenen, luften, der tøede, planterne, der voksede, vores mærkelige hoppen og kravlen rundt mellem klipperne og vegetationen i krateret. Så huskede jeg vor hektiske, men forgæves søgen efter kuglen … Og til sidst låget, der dækkede afgrunden!

Da jeg anstrengte mig for at huske de sidste bevægelser, der havde bragt os i vor nuværende situation, blev smerten i mit hoved uudholdelig. Jeg stødt mod en uoverstigelig barriere, en fuldstændig tomhed.

"Cavor!"

"Ja?"

"Hvor er vi?"

"Hvor skulle jeg vide det fra?"

"Er vi døde?"

"Sikke noget vrøvl!"

"De har altså fanget os?"

Han svarede kun med et grynt. De tilbageværende spor af den giftige svamp lod til at gøre ham temmelig irritabel.

"Hvad har De tænkt at gøre nu?"

"Hvordan skulle jeg vide, hvad der er at gøre?"

"Åh, så må De virkelig meget undskylde!" sagde jeg, og tav så. Lidt efter blev jeg vækket af en slags døs. "Åh Gud!" råbte jeg, "så hold dog op med den summen!"

Vi faldt hen i tavshed igen; vi lyttede til de dumpe, forvirrede lyde, som de dæmpede lyde fra en gade eller en fabrik, der fyldte vore øren. Jeg kunne ikke få noget ud af dem, jeg forsøgte at følge først én rytme, så en anden, men intet lignede noget, jeg kunne genkende. Efter lang tids forløb opdagede jeg en ny og kraftigere lyd, som ikke blandede sig på samme måde med de andre, men ligesom hævede sig over den øvrige, sammenflydende baggrund af lyde. Det var en serie af bittesmå, afgrænsede lyde, slag og gnubben, som en løs gren mod en vinduesrude eller en fugl, der hoppede rundt inde i en æske. Vi lyttede og stirrede rundt om os, men mørket dækkede alt som et sort fløjlstæppe. Så fulgte en lyd som bevægelsen af en nøgle i en velsmurt lås. Og så viste der sig foran mig, ligesom hængende i luften foran alt det sorte, en tynd, lys linje.

"Se!" hviskede Cavor meget sagte.

"Hvad er det?"

"Det ved jeg ikke."

Vi stirrede.

Den tynde, lyse linje blev til et bånd, stadig bredere og blegere. Nu lignede den nærmest et blåligt lysskær, der faldt på en hvidkalket mur. Den holdt op med at være lige bred over alt; der viste sig en dyb revne i den ene side. Jeg vendte mig om for at gøre Cavor opmærksom på dette, og blev forbavset ved at opdage, at hans ene øre var strålende oplyst, mens resten af ham befandt sig i mørke. Jeg drejede hovedet, så langt som mine lænker tillod mig. "Cavor," sagde jeg, "det er bag os!"

Hans øre forsvandt – og gav plads for et øje!

Pludselig blev lysstriben bredere, og viste sig at være sprækken i en dør, der blev åbnet. Bag den var et stærkt

safirblåt lys, og i døråbningen stod en grotesk skikkelse aftegnet mod det blændende skær.

Vi gjorde begge voldsomme forsøg på at vende os, faldt om, og endte med at sidde og stirre bagud over skulderen. Mit første indtryk var et slags klodset, firbenet væsen med sænket hoved. Så opfattede jeg, at det var det slanke, spinkle legeme med de korte og latterligt tynde ben af en selenit, med et hoved, der var placeret langt nede mellem skuldrene. Han bar ikke hjelmen og den læderagtige klædning, som de havde på ude på overfladen.

Han stod for os som en glat, sort skikkelse, men rent instinktivt forlenede vor fantasi ham med træk, der svarede til hans ret menneskelige omrids. Jeg fandt straks, at han måtte være noget pukkelrygget, havde en høj pande og langagtige ansigtstræk.

Han kom tre skridt nærmere og stod så stille nogen tid. Hans bevægelser lod til at være fuldstændig lydløse. Så gik han atter et par skridt frem. Han gik ligesom en fugl, den ene fod faldt lige foran den anden. Han kom bort fra lysstrålen fra døren, og det var, som han forsvandt fuldstændig i skyggerne.

Et øjeblik ledte jeg efter ham i en forkert retning, men opdagede så, at han stod med det fuldt oplyste ansigt vendt mod os. Men de menneskelige træk, jeg havde tillagt ham, fandtes slet ikke!

Det burde jeg naturligvis nok have forventet, men det gjorde jeg altså ikke. Det slog mig som et fuldstændigt overvældende chok. Det var, som om det slet ikke var et ansigt, som om det nødvendigvis måtte være en maske, en rædsel, noget deformt, der om et øjeblik ville forsvinde eller blive forklaret. Han havde

ingen næse, og udstående, udtryksløse øjne, der sad på hver side af hovedet – jeg havde tænkt, det måtte være ører. Men der fandtes ingen ører … Jeg har forsøgt at tegne et af disse hoveder, men jeg kan ikke. Der var en mund, med nedadvendte mundvige, som en menneskelig mund i et vildt stirrende, ondskabsfuldt ansigt.

Halsen, som dette hoved hvilede på, havde tre sammenføjninger, næsten som de korte led i benene hos en krabbe. Leddene i hans lemmer kunne jeg ikke se på grund af de bandageagtige hylstre eller gamacher, de var indhyllet i, og som var den eneste beklædning, han havde på.

Og dér stod tingesten så og stirrede på os!

Dengang var jeg helt opfyldt af dette væsens sindssyge umulighed! Jeg vil tro, at han også var forbløffet, og måske med mere grund end os. Men det lod han sig slet ikke mærke med. Vi vidste i det mindste, hvad der havde medført dette møde mellem så forskellige skabninger. Men forestil Dem, hvordan det ville forekomme en anstændig londoner, hvis han for eksempel mødte et par levende væsener, lige så store som mennesker, men ellers fuldstændig ulig noget jordisk dyr, løbende rundt mellem fårene i Hyde Park! Det må være på den måde, han opfattede os.

Forestil Dem os! Vi var bundet på hænder og fødder, lasede og beskidte, med skæg, der var to tommer langt, og skrammede og blødende ansigter. De må forestille Dem Cavor i sine knæbukser – flere steder revet i stykker af bajonetplanterne – hans jægerskjorte og den gamle cricket-hue, med det kraftige hår uredt og strittende i alle retninger. I det blå lys virkede hans ansigt ikke rødt, men meget mørkt, hans læber og blodet på

mine hænder var næsten sort. Jeg var om muligt i en endnu værre tilstand end han på grund af den gule svamp, jeg var faldet ned i. Vore jakker stod åbne, og vore sko var blevet taget af og lagt ved siden af os. Og nu sad vi der med ryggen til det underlige blå lys og stirrede på et monster, som kun en Dürer kunne have udtænkt.

Cavor brød først tavsheden, begyndte at tale, blev hæs, og rømmede sig. Udenfor hørtes nu en voldsom brølen, som om en månekalv var kommet i knibe. Lyden endte i et skrig, og så var alt stille igen.

Selenitten vendte sig om, forsvandt i skyggerne, stod så et øjeblik ligesom tænksom i døren, og lukkede den så. Atter befandt vi os i det mumlende, mystiske mørke, hvori vi var vågnet.

13. Mr. Cavor fremsætter nogle antagelser

En tid lang sagde ingen af os noget. At få samling på alt det, vi havde udsat os for, gik over min forstand.

"De har os," sagde jeg til sidst.

"Det var den svamp."

"Nå ja – men hvis jeg ikke havde spist af den, ville vi være besvimet af sult."

"Vi havde måske fundet kuglen."

Jeg tabte tålmodigheden ved hans stædighed, og bandede sagte. En tid sad vi og hadede hinanden i tavshed. Jeg trommede med fingrene på gulvet mellem mine ben og slog klirrende mine lænker mod hinanden. Så blev jeg nødt til at sige noget.

"Nuvel da, hvad tænker De om alt det her?" spurgte jeg ydmygt.

"Det er tænkende væsener – de kan fremstille ting og gøre ting. De lys, vi så ..."

Han holdt inde. Det var tydeligt, at han ikke anede, hvad han skulle stille op med et alt sammen.

Da han talte igen, var det en indrømmelse: "De er jo trods alt mere menneskelige, end vi kunne have forventet. Jeg tror –"

Han standsede brat.

"Ja?"

"Jeg tror – ja – på enhver planet, hvor der findes nogen form for intelligent dyr – så vil den bære hjernekassen opad, have hænder, og gå oprejst."

Så bevægede hans tanker sig i en anden retning.

"Vi er vist temmelig dybt nede," sagde han. "Jeg mener – måske et par tusind fod eller mere."

"Hvorfor det?"

"Her er køligere. Og vore stemmer er meget tydeligere. Den tågede, dæmpede lyd – den er næsten borte. Og fornemmelsen i ørene og halsen."

Det havde jeg ikke bemærket før, men det gjorde jeg nu.

"Luften er tættere. Vi må være dybt nede i månens indre – måske en hel mile."

"Vi havde aldrig forestillet os en verden inden i månen."

"Nej."

"Hvordan skulle vi også kunne det?"

"Åh, det kunne vi måske nok. Men vi har jo visse tilvante forestillinger."

Han tænkte sig om.

"*Hør*," sagde han, "det forekommer jo så indlysende. – Naturligvis! Månen må være fyldt med huler, med en atmosfære inden i, og dybest nede i den centrale hule må der være et hav.

Vi vidste jo godt, at månen havde en lavere tiltrækningskraft end jorden, vi vidste, at der ikke fandtes synderlig meget i retning af vand eller luft på overfladen, vi vidste også, at det var en slags søsterplanet til jorden, og at det var utænkeligt, at den skulle være så ret meget anderledes i sin sammensætning. Den slutning, at den måtte være hul, lå altså lige for. Og alligevel er der aldrig nogen, der har opfattet det. Ja, der var jo Kepler –"

Hans stemme lød nu interesseret, som en mand, der pludselig aner en smuk sammenhæng.

"Ja," sagde han, "Kepler havde alligevel ret med sine *subvolvani*."

"Jeg ville ønske, De havde gjort Dem den ulejlighed at regne det ud, før vi kom herop," sagde jeg.

Han svarede ikke, men summede lidt for sig selv, mens han fortsatte i sin tankerække. Jeg var ved at sprænge i luften.

"Hvad tror De egentlig, der er blevet af vores kugle?" spurgte jeg.

"Forsvundet," sagde han i en tone, som om det var et ganske uinteressant spørgsmål.

"Mellem planterne?"

"Hvis ikke de finder den."

"Og så?"

"Hvordan skulle jeg vide det?"

"Cavor," sagde jeg med en slags hysterisk bitterhed, "det ser jo fint ud med min virksomhed …"

Han svarede ikke.

"Gode Gud!" udbrød jeg. "Tænk på alt det besvær, vi har haft, blot for at komme i den her knibe! Hvad kom vi overhovedet for? Hvad skal vi her? Hvad var månen for os – eller vi for månen? Vi ville alt for meget, prøvede for meget. Vi skulle være startet i det små. Det var Dem, der absolut ville til månen! Disse fjederdrevne cavoritpersienner! Jeg er sikker på, vi kunne have fundet en måde at anvende dem på til jordiske formål. Helt sikker! Fattede De overhovedet, hvad det var, jeg ville? En stålcylinder –"

"Vrøvl!" sagde Cavor.

Vi holdt op med at tale sammen.

I nogen tid opretholdt Cavor en slags afbrudt monolog uden synderlig hjælp fra mig.

"Hvis de finder den," begyndte han, "hvis de finder den … hvad vil de så gøre med den? Se, det er jo et spørgsmål. Måske er det *spørgsmålet*. De vil i hvert fald ikke kunne forstå den. Hvis de forstod sig på den slags, ville de for længe siden være kommet til jorden. Ville de ikke? Ja, hvorfor skulle de ikke det? De ville i hvert fald have sendt et eller andet – de kunne ikke lade være at udnytte sådan en mulighed. Nej! Men de vil undersøge den. Det står klart, at de er intelligente og nysgerrige. De vil undersøge den – skaffe sig adgang til den – rode med kontakterne. Afsted! … Det ville betyde, at vi skulle blive her på månen resten af livet. Mærkelige væsener, forunderlig viden …"

"Hvad angår forunderlig viden –" sagde jeg; så svigtede stemmen mig.

"Hør nu her, Bedford," sagde Cavor, "De tog med på denne ekspedition af Deres egen fri vilje."

"De sagde til mig, at vi kunne kalde det *udforskning*."

"Der er altid en risiko ved at udforske."

"Ja, især når man foretager den ubevæbnet og uden at overveje enhver tænkelig mulighed."

"Jeg var så optaget af kuglen. Vi blev grebet af den, og den tog os med."

"Tog *mig* med, mener De."

"Åh, den greb mig lige så meget. Hvordan skulle jeg have vidst, dengang jeg begyndte at studere molekylær-fysik, at det ville ende med at føre mig hertil – af alle steder?"

"Det er den forbandede videnskab," råbte jeg. "Det er Djævelen selv. Præsterne og inkvisitorerne i middelalderen havde ret, og vi moderne mennesker tager fuldstændig fejl. Man piller ved noget – og det giver én en masse løfter. Og i samme øjeblik man tager imod dem, så smadrer det én til ukendelighed på en eller anden uforudset måde. Gamle lidenskaber får nye våben – så ødelægger det religionen, undergraver det sociale system, slynger én ud i fortvivlelse og elendighed!"

"Der er ingen grund til at skændes med mig nu. Disse skabninger – disse selenitter, eller hvad vi nu skal vælge at kalde dem – har os bundet på hænder og fødder. Ligegyldigt hvordan vi vælger at tage det, så er der ingen vej uden om … Vi står foran noget, der vil kræve al vor koldblodighed."

Han tav, som om han ønskede mit samtykke. Men jeg sad tavs og muggen. "Gid Fanden havde Deres videnskab!" sagde jeg.

"Problemet er kommunikation. Jeg er bange for, at fagter og gestus vil være meget forskellige. At pege, for eksempel. Der er ingen andre skabninger, som peger, end aber og mennesker."

Det lød fuldstændig forkert i mine øren. "Men så at sige alle dyr," udbrød jeg, "peger med deres øjne eller snuder."

Cavor tænkte lidt over det. "Ja," sagde han, "og det gør vi ikke. Der er så mange forskelle – så mange forskelle!"

"Man kunne måske … Men hvordan skulle jeg kunne vide det? Der er sproget, talen. De lyde, de laver, ligesom fløjten og piben. Jeg kan ikke se, hvordan vi skulle kunne efterligne det. Er det måske deres sprog? De har måske anderledes indrettede sanser, andre måder at kommunikere. Selvfølgelig er de tænkende

væsener, ligesom os. Der må være noget, vi har til fælles. Hvem ved, om det er så svært at komme til at forstå hinanden?"

"De tingester er meget fjernt fra os," sagde jeg. "De er mere forskellige fra os end selv de mest mærkelige dyr på jorden. Gjort af et andet stof. Hvad skal det nytte med al denne snak?"

Cavor tænkte sig om. "Det kan jeg ikke indse. Hvor der findes tanker, vil der være et sammenfald, noget, der *ligner* – også selv om de er udviklet på forskellige planeter i verdensrummet. Hvis det kun var et spørgsmål om instinkter, hvis vi eller de alligevel *kun* er dyr –"

"Nuvel, er de da ikke det? De ligner meget mere myrer, efter deres bagben at dømme, end menneskelige væsener, og hvem kunne nogen sinde tænke sig at komme til en forståelse med myrer?"

"Men deres maskiner og tøj! Nej, jeg kan ikke give dig ret, Bedford. Forskellen er stor –"

"Uoverstigelig!"

"Lighederne må slå bro. Jeg husker, jeg engang læste en afhandling af den afdøde professor Galton angående muligheden for kommunikation mellem planeterne. Uheldigvis forekom det dengang så usandsynligt, at jeg ikke mente, jeg kunne bruge det til noget, og jeg er bange for, at jeg ikke gav det den opmærksomhed, som jeg burde – set i lyset af vor nuværende situation. Og dog … Lad mig se!"

Hans idé var at starte ved de store, grundlæggende sandheder, som må være grundlaget for ethvert tænkende væsen, og lad det danne en basis. Man kunne begynde med de geometriske grundprincipper. Han foreslog, at man kunne begynde med nogle af Euklids formler, og vise, at det var

principper, som var kendte for os: for eksempel ved at vise, at vinklerne ved grundlinjen i en ligebenet trekant er lige store, eller at hypotenusens kvadrat i en retvinklet trekant er lig summen af kateternes kvadrater. Ved at demonstrere vort kendskab til disse ting ville vi vise, at vi var i besiddelse af en vis intelligens. "Forestil Dem altså, at jeg ... jeg kunne tegne den geometriske figur med en våd finger, eller måske endog fremstille omridset i luften ..."

Han tav. Jeg sad og tænkte over, hvad han havde sagt. En tid holdt hans vilde forhåbninger om kommunikation, forståelse med disse sære væsener, mig fanget. Så tog den rasende fortvivlelse, der var en del af min udmattelse og fysiske elendighed igen over. Jeg fattede med en pludselig klarhed den store dårskab i alt, hvad jeg havde foretaget mig i hele mit liv. "Idiot!" sagde jeg; "åh, idiot, store idiot ... Det lader til, at jeg kun eksisterer med det formål at foretage mig tåbelige ting. Hvorfor forlod vi nogensinde kuglen? ... Hoppede rundt og ledte efter patenter og koncessioner i månens kratere! ... Hvis vi dog blot havde været så fornuftige at sætte et lommetørklæde på en stang, så vi kunne se, hvor vi havde efterladt kuglen!"

Jeg overgav mig til et dumpt raseri.

"Det står klart," tænkte Cavor højt, "at de er intelligente. Man kan forudsætte visse ting. Siden de ikke har slået os ihjel omgående, må de have nogle forestillinger om barmhjertighed. Hm, barmhjertighed! eller i hvert fald en form for selvbeherskelse. Måske også om fællesskab. De er måske i stand til at komme os i møde. Og dette værelse og de få glimt, vi har fået af vores vogter. Disse lænker! En høj grad af intelligens ..."

"Jeg ville ved Gud ønske," råbte jeg, "at jeg havde tænkt mig om, bare én gang! Den ene dumhed efter den anden. Den ene tilfældighed efter den anden. Jeg stolede på Dem! *Hvorfor* holdt jeg mig ikke til mit skuespil? Det var, hvad jeg kunne have drevet det til. Det var min verden og det liv, jeg var skabt til. Jeg kunne have fuldendt det skuespil. Det er jeg sikker på … det var et godt stykke. Jeg havde næsten scenebeskrivelsen færdig. Og så … Tænk bare! at springe helt op til månen! Jeg har kastet mit liv bort for ingenting! Den gamle kone på kroen ved Canterbury havde bedre forstand."

Jeg så op, og standsede midt i en sætning. Mørket var atter veget for det blålige lys. Døren åbnede sig, og adskillige selenitter kom lydløst ind i kammeret. Jeg blev rolig, og sad og stirrede på deres groteske ansigter.

Så skiftede min følelse af ubehagelig fremmedartethed pludselig til interesse. Jeg så, at de to forreste bar på nogle skåle. Ét grundlæggende behov havde vi altså dog til fælles. Det var skåle af en slags metal, der ligesom vore lænker så sort ud i det blå lys; hver af dem indeholdt et antal hvidlige klumper. Al den tågede smerte og fortvivlelse, som trykkede mig, samlede sig og antog skikkelse af en voldsom sult. Jeg kastede et grådigt blik på skålene, og – skønt jeg senere har haft mareridt om det – det forekom mig dengang ikke som noget særlig bemærkelsesværdigt, at dette noget for enden af armene, der rakte en af dem frem mod mig, ikke var menneskelige hænder, men en slags klump og en tommelfinger, noget lignende enden af en elefantsnabel. Indholdet af skålen var løst i substansen og hvidlig-brunt af farve – nærmest ligesom en slags kold soufflé, og det lugtede svagt af svampe. Efter et delvist opskåret

månekalv-kadaver, vi senere så, vil jeg tro, at det må have været månekalvekød.

Mine hænder var så fast sammenlænkede, at jeg kun akkurat var i stand til at gribe skålen, men da de så, hvor meget besvær det voldte mig, løste en af dem hurtigt den ene lænke om mit håndled. Deres tentakel-hænder var bløde og kolde mod min hud. Jeg tog straks en mundfuld af maden. Det havde den samme slaphed i substansen som alle organiske strukturer lod til at have på månen; det smagte som fugtig marengs, men var dog ikke på nogen måde ubehageligt. Jeg tog to nye mundfulde. "Jeg *var* – sul'en!" sagde jeg, og tog et endnu større stykke.

I nogen tid spiste vi ganske mekanisk. Vi åd og drak som vagabonder i et folkekøkken. Aldrig hverken før eller siden har jeg været i den grad glubende sulten, og hvis det ikke havde været for denne oplevelse, ville jeg ikke nu kunne tro, at jeg dér, en kvart million miles fra vor verden sad omgivet, overvåget og berørt af væsener, der var mere groteske og umenneskelige, end selv det værste mareridt kunne have skabt dem, sad og spiste, fuldkommen ligeglad med alt andet. De stod omkring os og så til, mens de af og til udstødte disse små, flygtige, pibende lyde, der tjente dem – tror jeg – til tale. Jeg skælvede end ikke ved deres berøring. Og da min første mad-iver var ovre, bemærkede jeg, at Cavor ligeledes havde spist med samme skamløse, alt forglemmende grådighed.

14. Kommunikations-eksperimenter

Da vi endelig havde gjort os færdige med at spise, lænkede selenitterne vores hænder tæt sammen igen, og justerede derpå lænkerne om vores ben, så vi fik en smule bevægelsesfrihed. Derpå fjernede de lænken om livet på os. For at kunne gøre dette, var de nødt til at håndtere os temmelig ugenert, og fra tid til anden kom et af deres mærkværdige hoveder tæt på mit ansigt, eller en blød tentakelhånd berørte mit hoved eller min hals. Jeg kan ikke huske, at jeg på noget tidspunkt blev bange eller frastødt ved denne nærhed. Jeg tror, at vores uhelbredelige trang til at se alting fra et menneskeligt synspunkt fik os til at forestille os, at der var menneskeansigter bag ved deres masker. Huden havde, som alt andet, et blåligt skær, men det skyldtes lyset; og den var hård og skinnende, på samme måde som en billes vinger, ikke blød, eller fugtig, eller behåret, som et hvirveldyrs. Langs issen havde de en lav bræmme af hvidlige pigge, der gik fra nakken til panden, og en betydeligt kraftigere bræmme på begge sider af øjnene. Den selenit, der løste min lænke, tog munden til hjælp for sine hænder.

"De lader til at være ved at løse os," sagde Cavor. "Husk, vi er på månen! Gør ingen pludselige bevægelser!"

"Har De tænkt Dem at forsøge med det der geometri?"

"Hvis jeg får mulighed for det. Men det er selvfølgelig muligt, at de gør det første skridt."

Vi forholdt os rolige, og da selenitterne var blevet færdige, trak de sig lidt tilbage fra os og lod til at iagttage os. Jeg siger "lod til", for da deres øjne sad på siderne af hovedet og ikke foran, var det lige så svært at afgøre, i hvilken retning de

egentlig så, som det er med en høne eller en fisk. De talte indbyrdes med deres pibende stemmer, som forekom mig umulige at efterligne eller forstå. Døren bag os åbnedes nu noget mere, og da jeg kiggede over skulderen, så jeg et stort rum, hvor der havde samlet sig en lille skare selenitter. Det så ud til at være en mærkelig blandet forsamling.

"Tror De, de vil have os til at efterligne deres lyde?" spurgte jeg Cavor.

"Det tror jeg ikke," sagde han.

"Men det forekommer mig, at de forsøger at gøre os et eller andet forståeligt."

"Jeg kan ikke få noget ud af deres bevægelser. Kan De se ham der, der ryster på hovedet, ligesom en mand, der er generet af en ubehagelig krave?"

"Lad os ryste på hovedet ad ham."

Det gjorde vi, men uden virkning. Vi forsøgte derpå at efterligne selenitternes bevægelser. Det lod til at interessere dem. I hvert gjorde de alle sammen den samme bevægelse. Men da det ikke rigtig førte til noget, opgav vi det, og det samme gjorde de, hvorefter de optog en pibende samtale med hinanden. Så var der en af dem, som var mindre og meget tykkere end de øvrige, og havde en ekstraordinært bred mund, som satte sig ned ved siden af Cavor og anbragte sine hænder og fødder i samme stilling som hans. Så rejste den sig op med en smidig bevægelse.

"Cavor," råbte jeg, "de vil have os til at rejse os!"

Han stirrede på mig med åben mund. "De har ret!" sagde han.

Og det lykkedes os – med en del besvær, eftersom vore hænder var bundet – gryntende og stønnende at komme op at stå. Selenitterne gjorde plads for vore klodsede bevægelser, og deres kvidrende samtale blev tydeligt højere. Så snart vi var kommet på benene, kom den førladne selenit hen og klappede vore ansigter med sine tentakler, og gik så hen i retning af den åbne dør. Det var jo let nok at forstå, og vi fulgte efter ham. Vi så, at fire af de selenitter, der stod i døråbningen, var meget højere end de øvrige, og klædt på samme måde som dem, vi havde set oppe i krateret, dvs. med spidse runde hjelme og cylinderformede harnisker, og at hver af de fire bar på en pigstav og en slags skjold fremstillet af det samme matte metal som skålene. De fire samlede sig om os, foran og bagved, og en på hver side. Derpå bevægede vi os ud fra kammeret ud i hulen, som lysskæret kom fra.

Det tog nogen tid, før vi fik noget samlet indtryk af denne hule. Lige straks var vor opmærksomhed henvendt på bevægelser og holdninger hos de selenitter, der var umiddelbart rundt om os, og af nødvendigheden af at kontrollere vore bevægelser, så at vi ikke kom til at overraske eller ophidse dem ved et eller andet overdrevent langt skridt. Foran os gik den lave, førladne skabning, der havde løst problemet med at få os gjort forståeligt, at vi skulle rejse os. Han gjorde nogle gestus, som næsten alle virkede forståelige, og som åbenbart gik ud på, at vi skulle følge med ham. Hans langagtige ansigt vendte sig fra den ene af os til den anden med en hast, der tydede på, at han ville spørge os om noget. Som sagt, alt dette optog vores opmærksomhed i nogen tid.

Men til sidst trængte det store rum omkring os sig på. Det blev klart for os, at oprindelsen til en stor del af de forvirrede lyde, der havde fyldt vores øren, lige siden vi var vågnet af bedøvelsen efter svamperusen, var et vældigt maskineri i fuld bevægelse, hvis snurrende og hvirvlende dele kunne ses utydeligt over vore hoveder og mellem de selenitter, der gik rundt om os. Og ikke kun lydene, der fyldte luften, men også det mærkelige blå lys, kom fra denne mekanisme. Det forekom os ganske naturligt, at en underjordisk hule nødvendigvis måtte være oplyst ad kunstig vej; først da vi gik ind i mørket opdagede jeg, hvor vigtigt dette lys egentlig var. Jeg kan ikke den dag i dag forklare opbygningen af denne maskine; vi fik aldrig noget at vide om, hvad dens formål var, eller hvordan den virkede. Vældige metalstænger bevægede sig ud og ind fra midten af den, i noget der lignede en elliptisk bevægelse; hver af dem lod en slags leddeløs arm falde ned, idet den bevægede sig opad; denne blev så drevet ned i en lodret cylinder og presset i bund. Rundt om den bevægede sig små skikkelser, der forekom mig at være noget forskellige fra de væsener, der omgav os. Når de dinglende arme på maskinen kastedes ned, lød der et brag og en brølende lyd, og ud fra toppen af den lodrette cylinder vældede den selvlysende substans, der oplyste rummet; den løb over lige som kogende mælk fra en gryde, og dryppede ned i en lysende beholder nedenunder. Det var et koldt, blåt lys, nærmest en slags fosforescerende skær, men langt stærkere, og fra beholderen, væsken blev opsamlet i, løb den videre gennem kanaler tværs gennem hulen.

Bump, bump, bump, lød det fra de fejende arme på dette uforståelige apparatur, og den lysende substans sydede og flød

over, igen og igen. Til at begynde med forekom maskinen os at være ret stor og tæt på os, men så bemærkede jeg, hvor uendeligt små selenitterne på den så ud, og indså pludselig, hvor enorm både hulen og maskinen i virkeligheden var. Jeg så fra den vældige tingest hen på selenitternes ansigter med mere respekt. Jeg standsede, og Cavor standsede, og vi stirrede på det tordnende maskineri.

"Men det er jo fantastisk!" sagde jeg. "Hvad mon det gør godt for?"

Cavors blålige ansigt fyldtes med respekt. "Det aner jeg ikke! Disse væsener … Mennesker kunne ikke lave sådan en tingest som denne! Se blot de stænger – er det mon en slags plejlstænger, eller hvordan kan de være forbundet?"

Den førladne selenit var kommet nogle skridt foran, uden at vi havde lagt mærke til det. Nu kom han tilbage og stod mellem os og den store maskine. Jeg undgik at se på ham, da jeg tænkte, at han nok ville prøve at få os til at gå videre. Han gik igen afsted i den retning, han ville have os til at gå, vendte sig og kom tilbage, og berørte vore ansigter for at få vores opmærksomhed.

Cavor og jeg så på hinanden.

"Kan vi ikke på en eller anden måde vise ham, at vi er interesserede i maskinen?" sagde jeg.

"Jo," sagde Cavor. "Vi vil forsøge." Han vendte sig om mod vor fører og smilede, og pegede på maskinen, og pegede igen, så på sit hoved, så på maskinen. Af en eller grund lod han til at mene, at nogle engelske brokker kunne hjælpe med forståelsen af hans bevægelser. "Mig kigge ham," sagde han, "mig synes, ham meget. Ja."

Hans opførsel lod til at dæmpe selenitternes lyst til at få os til at gå videre. De vendte sig mod hinanden, deres sære hoveder bevægede sig og de kvidrende stemmer gik hurtigt og flydende. Så greb en af dem, en mager, høj skikkelse klædt i en slags kappe ud over de gamacher, de øvrige havde på, med sin tykke, snabelagtige arm rundt om livet på Cavor, og skubbede ham forsigtigt i retning af vor fører, der igen var begyndt at gå videre. Cavor gjorde modstand. "Vi kan lige så godt begynde at prøve at forklare os nu. De tror måske, vi er en ny slags dyr, måske en ny art af månekalv! Det er meget vigtigt, at vi udviser en intelligent adfærd lige fra begyndelsen."

Han begyndte at ryste voldsomt på hovedet. "Nej, nej," sagde han, "mig ikke komme straks. Mig se på ham!"

"Er der ikke en eller anden geometrisk læresætning, du kan bruge til at understrege det med?" foreslog jeg, mens selenitterne atter rådslog indbyrdes.

"Måske en ellipse ..." begyndte han.

Han gav et højt udråb og sprang seks fod eller mere i vejret.

En af de fire bevæbnede månemænd havde prikket til ham med sin pigstav!

Jeg vendte mig mod den bevæbnede fyr bag mig med en truende bevægelse, og han fo'r baglæns. Dette, og Cavors pludselige råb og spring var tydeligvis overraskende for selenitterne. De trak sig hastigt tilbage og vendte front mod os. I et af disse øjeblikke, der synes at vare en evighed, stod vi i harmfuld protest med en adspredt halvcirkel af disse umenneskelige væsener omkring os.

"Han stak mig!" sagde Cavor med skælvende stemme.

"Det så jeg godt," svarede jeg.

"For pokker!" sagde jeg til selenitterne, "det finder vi os ikke i! Hvad i alverden regner I os for?"

Jeg kastede et hurtigt blik til højre og venstre. Langt borte, på den anden side af hulens blå vildnis, så jeg en flok selenitter komme løbende mod os, de var tykkere og højere, og den ene af dem havde et bredere hoved end de øvrige. Hulen udbredte sig omkring os og over os, og forsvandt i alle retninger i et uigennemtrængeligt mørke. Jeg kan huske, at loftet forekom mig at slå en bule nedad, som om det tyngedes af de vældige klippemasser oven over vort fængsel. Der var ingen vej ud … ingen vej ud. Over os, under os, i alle retninger, fandtes kun det ukendte, og her stod vi to forsvarsløse mennesker ansigt til ansigt med disse umenneskelige væsener med deres pigstave og bevægelser.

15. Den svimlende bro

Dette fjendtlige ophold varede dog kun et øjeblik. Jeg tror, at både vi og selenitterne gjorde nogle hurtige overvejelser. Det, jeg husker bedst er, at jeg ikke havde noget at vende ryggen op imod, og at vi uden tvivl ville blive omringet og dræbt. Den overvældende tåbelighed i, at vi overhovedet var her, formørkede mine tanker. Hvorfor var jeg dog nogensinde taget med på denne gale, umenneskelige ekspedition?

Cavor kom hen til mig og lagde hånden på min arm. Hans blege, forfærdede ansigt så spøgelsesagtigt ud i det blå lys.

"Der er ikke noget, vi kan gøre," sagde han. "Det hele er en fejltagelse. De forstår ingenting. Vi må gå med. Sådan som de vil have det."

Jeg så på ham, og derpå på den nye flok selenitter, der kom løbende for at hjælpe deres fæller. "Hvis jeg bare havde hænderne fri –"

"Det nytter ikke noget," stønnede han.

"Nej."

"Vi vil gå med."

Og han vendte sig omkring og førte an i den retning, man havde angivet os.

Jeg fulgte efter, idet jeg søgte at se så underkuet ud som muligt. Jeg følte lænkerne om mine håndled. Mit blod kogte. Jeg så ikke mere af den hule, skønt det lod til at tage lang tid før vi var nået gennem den, eller hvis jeg så noget, så har jeg i hvert tilfælde glemt det igen. Mine tanker var, tror jeg, fuldstændig koncentreret på mine lænker og selenitterne, især dem med hjelmene og pigstavene. Til at begynde med gik de ved siden af

os i respektfuld afstand, men så blev de indhentet af tre andre og kom nærmere, indtil de igen var inden for en arms længde fra os. Jeg fo'r til side som en sky hest, idet de nærmede sig. Den lavstammede, tykke selenit gik til at begynde med på vor højre side, men kom så op foran os igen.

Hvor tydeligt står ikke dette billede indgraveret i min hjerne: Cavors bøjede nakke lige foran mig, og hans modløst hængende skuldre, vor førers gabende fjæs, som han hele tiden drejede mod os, og de fire selenitter med pigstavene på hver side med det samme måbende udtryk og åbne munde, men stadig på vagt – som en radering i blåt. Men jeg husker dog én ting ud over mine rent personlige indtryk, og det er, at der pludselig var en slags rende tværs over hulens gulv, der drejede af og fulgte stien, vi gik på. Den var fuld af det samme lyseblå, selvlysende stof som det, der flød fra den store maskine. Jeg gik lige ved siden af den, og jeg er sikker på, at den ikke udstrålede den mindste smule varme. Den udsendte et strålende lys, men var alligevel hverken varmere eller koldere end noget andet i hulen.

Klang, klang, klang – vi passerede nu lige under de hamrende stænger på en anden vældig maskine, og nåede endelig en bred tunnel, hvor vi kunne høre den klaskende lyd fra vore bare fødder, og hvor der ikke var andet lys end den skinnende blå tråd på vor højre side. Skyggerne kastede vældige, groteske fremstillinger af vore skikkelser på tunnellens ujævne vægge og lofter. Af og til glitrede et krystal i tunnelvæggen som en diamant, fra tid til anden udvidede tunnellen sig til en drypstenshule eller forgrenede sig i sidegange, der fortabte sig i mørket.

Vi gik gennem denne tunnel i lang tid. "Dryp, dryp," lød det flydende lys dæmpet, og vore skridt og deres ekko frembragte en uregelmæssig klaskende lyd. Jeg tænkte atter på mine lænker. Hvis jeg kunne vride den om i den stilling *sådan*, og dreje den *sådan* …

Jeg prøvede at gøre det meget langsomt og gradvist; ville de opdage, at jeg fik håndleddet frigjort? Hvis de gjorde, hvad ville de så gøre?

"Bedford," sagde Cavor, "det går nedad. Det går hele tiden nedad."

Hans bemærkning vækkede mig af mine grublerier.

"Hvis de ville dræbe os," sagde han, idet han sagtnede farten og kom hen ved siden af mig, "så er der ikke nogen som helst grund til, at de ikke allerede skulle have gjort det."

"Nej," indrømmede jeg, "det er sandt nok."

"De forstår os ikke," sagde han, "de tror bare, at vi er en slags mærkelige dyr, en udartet form for månekalve, måske. Det er først, når de har iagttaget os i længere tid, at de vil komme på den idé, at vi kan tænke –"

"Når De begynder på Deres geometriske øvelser," sagde jeg.

"Måske."

Vi gik tavse videre.

"Ser De," sagde Cavor, "disse her kan muligvis være selenitter af en lavere klasse."

"Forbandede idioter!" sagde jeg ondskabsfuldt, idet jeg kastede et blik mod deres åndssvage, måbende ansigter.

"Hvis vi finder os i, hvad de gør ved os –"

"Det er vi nødt til," sagde jeg.

"Der kan måske være andre, som er mindre dumme. Dette her er blot ydergrænserne af deres verden. Den må fortsætte, ned og ned, gennem huler, passager, tunneller, helt ned til havet – hundreder af miles nede."

Hans ord fik mig til at tænke på den mile eller så af klippe og tunneller, der allerede lå over vore hoveder. Det var som en tung vægt, der lagde sig på mine skuldre. "Væk fra solen og luften," sagde jeg. "På jorden er en mine allerede beklumret en halv mile nede."

"Men det er disse ikke. De har sikkert en eller anden form for ventilation! Luften blæser fra den mørke side af månen til den, der er belyst af solen, og al kulsyren farer ud dér og gøder planterne. Op gennem denne tunnel står der jo for eksempel en temmelig stiv brise. Og hvilken verden må det ikke være! Det imponerende arbejde med låget over skakten, og disse maskiner –"

"Ja, og pigstavene," sagde jeg. "Glem ikke pigstavene!"

Han gik en tid lidt foran mig.

"Ja, også pigstavene –" sagde han.

"Nå?"

"Jeg var ophidset og vred. Men – det var sikkert nødvendigt, for at vi skulle komme videre. De har en anden slags hud og sikkert et andet slags nervesystem. De forstår måske ikke vores protester – det er lige som en skabning fra Mars, der måske ikke ville bryde sig om vores jordiske måde at skubbe til hinanden på i sjov."

"De skal nu tage og passe på, hvordan de skubber til *mig*."

"Og så det med geometrien. Der er dog trods alt en slags forståelse i den måde, de opfører sig på. De begynder med livets

grundbestanddele og ikke med tanker. Føde. Tvang. Smerte. Grundlæggende begreber."

"*Det* er der ingen tvivl om," sagde jeg.

Han fortsatte med at tale om den vældige og vidunderlige verden, vi blev ført ned til. Jeg indså lidt efter lidt efter hans tonefald, at han ikke var så ganske fortvivlet ved udsigten til at komme dybere og dybere ned i denne umenneskelige planet-myretue. Hans tanker bevægede sig om maskiner og opfindelser, og udelukkede på den måde de tusinde mørke tanker, der bemægtigede sig mig. Det var ikke, fordi han havde nogen forestilling om at gøre brug af alle disse ting, han ville bare vide, hvad de var og hvordan de virkede.

"Det er jo trods alt," sagde han, "en fantastisk lejlighed. To verdener, der mødes! Hvad vil vi få at se? Tænk på, hvad der kan være under os."

"Vi får vist ikke så meget at se, hvis ikke lyset bliver bedre," bemærkede jeg.

"Åh, det er kun den ydre skorpe. Der nede – der findes alting. Har De bemærket, hvor forskellige de er fra hinanden? Åh, hvilken historie vi vil have med os hjem!"

"Et eller andet sjældent dyr," sagde jeg, "kunne måske finde trøst i den samme tanke, når man bragte det til den zoologiske have … Der er ingen garanti for, at de vil vise os alle disse ting."

"Når de finder ud af, at vi kan tænke," sagde Cavor, "så vil de ønske at vide alt om jorden. Selv om de måske ikke har følelser på samme måde som os, så vil de lære fra sig for selv at lære … Og tænk, hvad de ikke må vide! Alverdens uventede ting!"

Han fortsatte med spekulationer over muligheden for, at de kendte til ting, som han aldrig kunne håbe at finde ud af på

jorden – på trods af, at han allerede havde et åbent sår efter en af deres pigstave! Jeg har glemt det meste af, hvad han sagde, for jeg blev nu opmærksom på, at tunnellen, vi gik i, åbnede sig og blev bredere og bredere. Efter følelsen af den omgivende luft lod det til, at vi var på vej ind i et enormt stort rum. Men hvor stort det kunne være, var der ingen mulighed for at afgøre, for der var intet lys. Vor lille lysstrøm svandt hen til en lillebitte tråd og forsvandt helt et sted langt forude. Nu var klippevæggene helt skjulte i mørket på begge sider af os. Der var intet andet at se end stien lige foran os og den rislende stribe af selvlysende blåt. Jeg kunne se omridsene af Cavor og selenitternes anfører foran mig; den side af deres ben og hoveder, der vendte mod lysstriben var klart synlig og lyseblå, deres mørke side blandede sig med og blev usynlig i mørket, da der nu ikke mere var en oplyst klippevæg til at afgrænse dem.

Og snart opdagede jeg, at vi nærmede os en skrænt eller revne af en eller anden slags, for den tynde blå strøm forsvandt pludselig ud af syne.

Et øjeblik efter lod det til, at vi havde nået kanten. Den skinnende strøm slog en tøvende bugt og faldt så ud over kanten. Den faldt ned i et dyb, hvor lyden af dens fald fortabte sig fuldstændig. Langt nede – uendelig langt nede – anedes en blåligt glødende tåge. Og mørket, som strømmen forsvandt i, blev fuldkommen tomt og sort, bortset fra et eller andet ligesom en planke, der stak ud fra kanten af klippen og forsvandt i det tomme rum. Der stod en strøm af varm luft op fra afgrunden.

Et øjeblik stod Cavor og jeg så tæt på kanten, som vi turde, og stirrede ned i det blålige dyb. Så trak vores fører mig i armen.

Han forlod mig og gik hen til planken, gik ud på den og så sig tilbage. Så opfattede han, at vi så på ham, vendte sig om og gik længere ud, så sikkert som om han bevægede på en fuldkommen fast grund. Et øjeblik var hans skikkelse fuldt synlig, så blev han til en blå tåge og forsvandt så helt i intetheden. Jeg blev opmærksom på en vag form, der stak truende og mørk ud fra det sorte.

Der var et ophold. "Jamen –" sagde Cavor.

En af de andre selenitter tog et par skridt ud ad planken, vendte sig så om og så upåvirket tilbage på os. De andre stod rede til at følge efter os. Vor førers forventningsfulde skikkelse kom atter til syne. Han kom tilbage for at se, hvorfor vi ikke var kommet videre.

"Hvad er der på den anden side?" spurgte jeg.

"Det aner jeg ikke."

"Vi kan ikke komme over her for nogen pris," sagde jeg.

"Jeg kunne ikke tage tre skridt derud," sagde Cavor, "end ikke, hvis mine hænder var fri."

Vi så på hinandens bekymrede ansigter, fuldkommen bestyrtede.

"De ved næppe, hvad det vil sige at være svimmel," sagde Cavor.

"Det er ganske umuligt for os at gå ud ad den planke."

"Jeg tror ikke, deres syn fungerer på samme måde som vores. Jeg har holdt øje med dem. Jeg har spekuleret på, om de ved, at dette er fuldstændigt mørke for os. Hvordan kan vi få dem til at forstå?"

"Ligemeget, vi *må* få dem til at forstå."

Jeg tror, vi sagde disse ting højt i det vage håb, at selenitterne måske på en eller anden måde ville forstå det. Jeg var fuldstændig klar over, at alt hvad der behøvedes, var en forklaring. Men da jeg så på deres ansigter, indså jeg, at en forklaring var umulig. Det var her, at vore ligheder ikke på nogen måde kunne slå bro over vore forskelle. Nuvel, jeg skulle ikke ud på den planke, under nogen som helst omstændigheder! Jeg lod mit håndled glide ud af den løkke, jeg havde fået løsnet, og begyndte så at dreje håndleddene i hver sin retning. Jeg stod nærmest ved broen, og i samme øjeblik jeg gjorde dette, greb to af selenitterne fat i mig og skubbede mig langsomt hen imod den.

Jeg rystede voldsomt på hovedet. "Ikke gå," sagde jeg, "kan ikke. I ikke forstå."

Endnu en selenit begyndte at skubbe på. Jeg blev tvunget et skridt fremad.

"Jeg har en idé," sagde Cavor; men jeg kendte efterhånden hans ideer.

"Hør nu her!" udbrød jeg til selenitterne. "Tag det nu lige med ro! Det kan være godt nok for jer –"

Jeg drejede hurtigt om på hælen. Jeg bandede højlydt. En af de bevæbnede selenitter havde stukket mig bagfra med sin stav.

Jeg rev mine håndled fri af de små tentakler, der havde grebet fat i dem. Jeg vendte mig mod fyren med staven. "Gid Fanden havde dig!" råbte jeg. "Jeg har advaret dig. Hvad i alverden tror du, jeg er lavet af, sådan at stikke den dér i mig? Hvis du rører mig én gang til –"

Som svar prikkede han til mig igen.

Jeg hørte Cavors ophidsede, bedende stemme. Jeg tror, at han stadig ville prøve at gå på kompromis med disse væsener. "Jamen Bedford," råbte han, "jeg kender en måde!" Men dette andet stik lod til at frigøre en eller anden indestængt energi-reserve i mig. I et nu knækkede lænken om håndleddet, og samtidig med den brast enhver tanke og overvejelse, der havde gjort os modstandsløse i hænderne på disse måneværsener. I det øjeblik var jeg fuldstændig gal af frygt og vrede. Jeg havde ingen som helst tanke for konsekvenserne. Jeg slog direkte mod ansigtet på fyren med pigstaven. Kæden lå stadig rundt om min knyttede næve.

Så indtraf der endnu en af disse modbydelige overraskelser, som måneverdenen er så fuld af.

Min pansrede næve syntes at gå lige tværs igennem ham. Han smadrede ligesom – ligesom et eller andet blødt stykke chokolade med flydende fyld. Han smadrede simpelthen! Noget blødt og vådt sprøjtede omkring ham. Det var lige som at slå i en fugtig svamp. Den spinkle krop slyngedes 10-12 meter væk og faldt så ned med et slasket bump. Jeg var forbløffet. Jeg kunne ikke tro, at noget levende væsen kunne være så skrøbeligt. Et øjeblik kunne jeg have anset det hele for en drøm.

Men så blev det virkeligt og nærværende igen. Hverken Cavor eller de øvrige selenitter lod til at have foretaget sig noget som helst, fra det øjeblik, jeg drejede mig rundt og indtil den døde selenit ramte jorden. De trak sig alle sammen tilbage fra os, vagtsomme og ophidsede. Stilstanden syntes at vare mindst et helt sekund efter at selenitten var faldet. Alle skulle vist lige sunde sig. Jeg husker, at jeg selv stod med armen halvt udstrakt, mens jeg selv prøvede at fatte, hvad der var sket.

"Hvad nu?" bankede det i min hjerne, "hvad nu?" Og så begyndte alle at bevæge sig på samme tid!

Jeg indså, at vi måtte befri os for lænkerne, og at selenitterne måtte holdes i skak, indtil vi kunne få gjort det. Jeg vendte mig mod de tre med pigstavene. Den ene af dem kastede sin stav imod mig. Den fo'r hvislende over mit hoved, og jeg tænker, den faldt ned i afgrunden bag mig.

Jeg sprang lige på ham i samme øjeblik, staven fløj over mig. Han vendte sig for at flygte, idet jeg sprang, og jeg kastede ham til jorden, landede lige oven på ham, gled på hans smadrede krop og faldt. Det forekom mig, at han vred sig under min fod.

Jeg satte mig op, og kunne se selenitternes blå rygge forsvinde i mørket. Jeg bøjede en lænke med de bare hænder, fik den kæde, der havde ligget om mine ankler, vredet af, og kom på benene, stadig med kæden i hånden. Endnu en stav kom som et kastespyd hvislende forbi mig, og jeg gjorde et udfald i retning af det mørke, den var kommet fra. Så vendte jeg mig mod Cavor, der stadig stod i lyset af den lille strøm tæt på kanten, ivrigt optaget af at forsøge at frigøre sine håndled, samtidig med at han rablede et eller andet nonsens af sig om sin idé.

"Kom!" råbte jeg.

"Mine hænder!" svarede han.

Han indså, at jeg ikke turde løbe tilbage til ham, fordi et uberegnet skridt ville have kastet mig ud over kanten af afgrunden, og kom vraltende hen imod mig med hænderne holdt frem for sig.

Jeg tog et greb om hans kæder for at løsne dem.

"Hvor er de?" stønnede han.

"Flygtet. De kommer tilbage. De kaster med ting! Hvilken vej skal vi tage?"

"Følg lyset. Hen til den tunnel. Ikke sandt?"

"Jo," sagde jeg, og så var hans hænder fri.

Jeg faldt ned på knæ og gik i gang med hans fodlænke. Smæk! kom der et eller andet – jeg ved ikke hvad – ud af mørket og slog sprøjtende ned i den gustne lysstrøm ved siden af os. Langt borte til højre for os begyndte en voldsom piben og fløjten.

Jeg fik kæden af hans ankler og gav ham den i hånden. "Slå med den!" sagde jeg, og uden at vente på noget svar fo'r jeg afsted i lange spring ad det samme spor, vi var kommet. Jeg havde en grim følelse af, at disse tingester kunne komme springende ud af mørket bag min ryg. Jeg kunne høre Cavor komme springende efter mig.

Vi løb med vældige skridt. Men dette løb, forstår De nok, var fuldstændig anderledes end et løb på jorden. På jorden springer man, og er næsten straks nede på jorden igen, men på månen skyder man gennem luften i flere sekunder, før man atter falder ned, på grund af den ringere tyngdekraft. Trods vor voldsomme fart gav det et indtryk af lange pauser, så lange, at man snildt kunne nå at tælle til syv eller otte. "Hop!" og man fløj afsted! Alle mulige spørgsmål fo'r gennem min hjerne: "Hvor er selenitterne? Hvad vil de gøre? Vil vi nogensinde nå den tunnel? Er Cavor langt bagude? Kan de måske afskære ham vejen?" Så bump, et skridt og afsted igen.

Jeg så en selenit løbe foran mig, hans ben gik på samme måde som et menneskes på jorden, jeg så ham kaste et blik over skulderen, og hørte ham skrige, idet han løb til siden, ud i mørket, for at komme af vejen for mig. Det var, tror jeg, vores

fører, men jeg er ikke sikker. Og så ved det næste vældige skridt opdagede jeg, at klippevæggene var kommet til syne på begge sider, og efter endnu to skridt var jeg inde i tunnellen og måtte afpasse farten efter dens lave loft. Jeg fortsatte til en bøjning af gangen, standsede og vendte mig om, og bump, bump, bump, kom Cavor til syne, plaskende i den blå strøm ved hvert skridt, blev større og stødte så ind i mig. Vi klamrede os til hinanden. Vi havde rystet vore forfølgere af os, for en tid i det mindste, og var alene.

Vi var begge meget forpustede. Vi talte i stønnende, brudte sætninger.

"Du har ødelagt det hele!" stønnede Cavor. "Vrøvl," råbte jeg. "Det var det eller døden!"

"Hvad skal vi gøre?"

"Skjule os."

"Hvordan?"

"Her er da mørkt nok."

"Ja, men hvor?"

"I en af de sidegange."

"Og så?"

"Tænke os om."

"Udmærket. Lad os komme videre."

Vi gik videre, og kom til en mørk sidegang. Cavor gik forrest. Han tøvede et øjeblik, og valgte så et sort hul, der så ud til at kunne yde os et godt skjulested. Han gik hen imod det, og vendte sig så om.

"Det er mørkt," sagde han.

"Deres ben og fødder vil lyse for os. De er helt gennemblødte af det der lysende stof."

"Men –"

En mængde lyde, blandt dem især en lyd som en klirrende gongong, lød op gennem hovedtunnellen. Det lød foruroligende meget som flok forvirrede forfølgere. Vi flygtede hastigt ind i den uoplyste sidegang. Cavors ben gav os lys nok, mens vi løb afsted. "Det er heldigt," stønnede jeg, "at de tog vores støvler af, ellers havde de kunnet høre os på lang afstand." Vi styrtede afsted med så små skridt det var os muligt, for at undgå at ramme loftet i hulen. Lidt efter forekom det os, at støjen bag os blev svagere. Den dæmpedes, svandt ind, døde så helt hen.

Jeg standsede og så mig tilbage. Jeg kunne høre den klaskende lyd af Cavors fødder, der trak sig tilbage. Så standsede han også. "Bedford," hviskede han, "der er et eller andet lys forude."

Jeg så frem for mig, men opdagede til at begynde med intet. Så opfattede jeg hans hoved og skuldre som et vagt omrids mod et svagere mørke. Jeg så også, at denne dæmpning af mørket ikke var blå, sådan som alt andet lys herinde i månen havde været, men bleggrå, en meget vag, afdæmpet hvid, dagslysets farve. Cavor opdagede denne forskel samtidig, eller måske lidt før mig, og jeg tror, at det fyldte ham med noget af det samme vilde håb, som havde grebet mig.

"Bedford," hviskede han med skælvende stemme. "Det lys – kan det være muligt –"

Han turde ikke udtale det, han håbede. Så opstod der en pause. Pludselig hørte jeg af lyden af hans fødder, at han var vej mod det blege lysskær. Jeg fulgte ham med bankede hjerte.

16. Synspunkter

Lyset blev stærkere, efterhånden som vi kom længere frem. Efter en tid var det næsten lige så stærkt som skæret fra Cavors ben. Vor tunnel udvidede sig til en hule, og dette nye lys kom fra den anden ende af den. Jeg så noget, som fik mine håb til at hoppe og danse.

"Cavor," sagde jeg, "det kommer oppefra! Jeg er sikker på, at det kommer oppefra!"

Han svarede ikke, men skyndte sig videre.

Det var uden tvivl et gråt lys, et sølvgråt lys.

Et øjeblik efter stod vi lige under det. Det trængte ned gennem en revne i hulens loft, og idet jeg stirrede op mod det, mærkede jeg en vanddråbe på mit ansigt. Jeg fo'r sammen og sprang til side – dryp, faldt endnu en dråbe ganske højlydt ned på stengulvet.

"Cavor," sagde jeg, "hvis den ene af os løfter den anden, så kan han nå den revne!"

"Jeg løfter Dem," sagde han, og løftede mig uden videre, som om jeg blot var et barn.

Jeg stak en arm ind i revnen, og lige inden for mine fingres rækkevidde fandt jeg en lille afsats, jeg kunne gribe fat i. Det hvide lys var meget stærkere nu. Jeg trak mig selv op med to fingre uden at anstrenge mig særligt, på trods af jeg på jorden vejer omkring 70 kg, rakte ud og fik fat i et fremspring højere oppe, hvorved jeg kunne trække mine ben op på den første smalle afsats. Jeg rejste mig og fulgte klippen med fingrene; revnen udvidede sig opefter. "Man kan godt klatre op her,"

sagde jeg til Cavor. "Kan De springe op og nå min hånd, hvis jeg rækker ned efter Dem?"

Jeg kilede mig fast i revnen, støttede med knæ og fødder på afsatsen og rakte hånden ud. Jeg kunne ikke se Cavor, men jeg kunne høre ham bevæge sig, idet han gjorde sig rede til at springe. Så hop! – hang han i min arm; han vejede ikke mere end en kattekilling! Jeg trak ham op, indtil han kunne få fat i kanten af min afsats og slap min hånd.

"For pokker!" sagde jeg, "her på månen kunne alle og enhver blive bjergbestiger." Jeg gjorde mig klar til at klatre videre. I et par minutter klatrede jeg støt opefter, så kiggede jeg op igen. Kløften blev ved at udvide sig, og lyset blev stadig stærkere. Men –

Det var alligevel ikke dagslys!

Lidt efter kunne jeg se, hvad det var, og synet fik mig næsten til at banke hovedet mod klippen af skuffelse. For hvad jeg så var kun en uregelmæssig, åben skråning, og spredt ud over den var en skov af små kølleformede svampe, der alle skinnede med et blegt, sølvgråt lys. Et øjeblik stirrede jeg på det bløde lys, så sprang jeg op og landede midt iblandt dem. Jeg plukkede et halvt dusin og kastede dem mod klippevæggen; så satte jeg mig ned og lo bittert. Cavors rødmossede ansigt kom til syne over kanten.

"Det er kun fosforescens igen!" sagde jeg. "De behøver ikke skynde Dem. Sid ned og lad som De var hjemme." Og mens han gav sin ærgrelse luft, begyndte jeg at smide flere af disse gevækster ned gennem kløften.

"Jeg troede det var dagslys," sagde han.

"Dagslys!" råbte jeg. "Morgengry, skumring, skyer og blæst og blå himmel! Får vi nogensinde sådanne ting at se igen?"

Mens jeg talte, forekom det mig som et lille billede af vor verden stod for mig, lys og lille og klar, ligesom baggrunden i et eller andet gammelt italiensk maleri. "Himlen og havet, der stadig forandrer sig, og høje og bakker og grønne træer og byer og stæder, der ligger strålende i solen. Tænk på et vådt tag i aftensolen, Cavor! Tænk på vinduerne i et hus, der vender mod vest!"

Han svarede ikke.

"Her roder vi rundt i denne uhyrlige verden, som slet ikke er en verden, med dens blæksorte ocean skjult i det rædsomme mørke der langt nede under os, og udenfor kun glødende dag og nattens dødsstilhed. Og alle disse – ting – der forfølger os i dette øjeblik, menneskedyr af læder – insektmennesker, der er som taget ud af et mareridt! Men de er jo i deres fulde ret! Hvad har vi her at bestille; komme og smadre dem og forstyrre deres verden! Hele kloden er måske på jagt efter os i dette øjeblik. Om et øjeblik kan vi måske høre deres klynken og deres gongonger. Hvad skal vi gøre? Hvor skal vi vende os hen? Vi sidder fast her, lige så hyggeligt og net som et par slanger, der er flygtet fra et menageri og gemmer sig i en forstadsvilla!"

"Det var Deres fejl," sagde Cavor.

"*Min* fejl!" råbte jeg. "Gode Gud!"

"Men jeg havde en idé!"

"Fanden tage Deres ideer!"

"Hvis vi havde nægtet af røre os –"

"Og hvad med deres pigstave?"

"Ja. Så ville de have båret os!"

"Over broen?"

"Ja. De må jo have båret os ned fra overfladen."

"Jeg ville hellere slæbes rundt af en flue tværs over et loft."

"Sludder!"

Jeg genoptog min ødelæggelse af svampene. Så opdagede jeg pludselig noget, der slog mig, selv i dette øjeblik. "Cavor," sagde jeg, "disse kæder er af guld!"

Han havde fordybet sig tanker, og sad tavs med hånden under hagen. Han vendte hovedet langsomt og stirrede på mig, og da jeg havde gentaget ordene, vendte han blikket mod den snoede kæde om det højre håndled. "Det er de," sagde han, "ja, det er de." Hans ansigt mistede allerede sit udtryk af en forbigående interesse. Han tøvede et øjeblik, men sank så atter hen i sin afbrudte tankefølge. Jeg sad i nogen tid forundret over det faktum, at jeg først nu havde opdaget dette, indtil jeg kom i tanker om den blå belysning, vi hidtil havde befundet os i, og som drænede enhver farve ud af metallet. Og ved den opdagelse drog mine tanker ud på en vandring, der førte mig langt omkring. Jeg glemte, at jeg for et øjeblik siden havde spurgt, hvad vi egentlig havde at bestille her på månen. Guld –

Det var Cavor, der først talte. "Det forekommer mig, at der står to veje åbne for os."

"Nå?"

"Enten kan vi forsøge at komme op til overfladen igen – kæmpe os vej, om nødvendigt – og så lede efter vores kugle til vi enten finder den, eller til nattekulden kommer og slår os ihjel, eller –"

Han holdt inde. "Ja?" sagde jeg, skønt jeg vidste, hvad han ville sige.

"Vi kunne forsøge endnu en gang at komme til en forståelse med månefolket."

"Ellers tak – jeg foretrækker det første."

"Jeg er i tvivl."

"Det er jeg ikke."

"Jeg skal sige Dem," sagde Cavor, "jeg tror ikke vi kan dømme selenitterne ud fra den smule, vi har set til dem indtil nu. Deres centrale verden, deres civiliserede verden, findes langt ned nede i de dybeste huler omkring deres hav. Den del af måneskorpen, hvor vi befinder os, er et yderdistrikt, en slags landbrugsområde. Eller sådan tror jeg i det mindste, det er. De selenitter, vi hidtil har set, svarer måske kun til sådan nogle som cowboys og maskinpassere. Den måde, de bruger pigstavene – som sikkert er beregnet på at drive månekalvene rundt med – den mangel på fantasi de viste ved at gå ud fra, at vi kunne gøre de samme ting som de selv; deres uomtvistelige brutalitet – alting peger i den retning. Men hvis vi holdt ud –"

"Ingen af os kunne klare at balancere på et bræt på seks tommers bredde over en bundløs afgrund i ret lang tid."

"Nej," sagde Cavor, "men så –"

"Jeg *vil* ikke," sagde jeg.

Han opdagede en ny række af muligheder. "Nuvel, lad os antage, at vi fandt en stilling, et hjørne, hvorfra vi kunne forsvare os mod disse arbejdere og droner. Hvis vi for eksempel kunne holde ud en uge eller deromkring, så ville det være sandsynligt, at nyheden om vores tilstedeværelse ville nå ned til de mere intelligente og befolkede egne –"

"Hvis de findes."

"De må findes, hvor skulle ellers disse enorme maskiner været kommet fra?"

"Måske, men jeg mener stadig, der er det værste alternativ."

"Vi kunne lave inskriptioner på klippevæggene –"

"Hvordan skulle vi vide, om deres øjne kan opfatte de mærker, vi laver?"

"Hvis vi hugger dem ind –"

"Det er naturligvis muligt."

Jeg gik ind på hans nye tankegang. "De mener vel ikke," sagde jeg, "at disse selenitter skulle være så meget klogere end mennesker?"

"De må da vide en masse mere – eller i hvert fald en masse *andre* ting."

"Ja, men –" sagde jeg tøvende. "Jeg tænker, at De vil medgive mig, Cavor, at De er en temmelig enestående mand," fortsatte jeg så.

"Hvordan det?"

"Jo, De – De er en temmelig ensom mand – eller har i det mindste været det. De er ikke gift."

"Jeg har aldrig næret noget ønske om det. Men hvorfor –"

"Og De har aldrig været rigere end De nu tilfældigvis var?"

"Det har jeg heller aldrig ønsket."

"De har kun forsøgt at skaffe Dem stadig større viden?"

"Nå ja, en vis nysgerrighed er vel kun naturlig –"

"Det er noget, De tror. Ikke andet. De *tror*, at alle tænkende mennesker ønsker at vide mere. Jeg kan huske, da jeg spurgte Dem om, hvorfor De drev Deres forskning, og De svarede, at De ønskede at blive medlem af Det kgl. Videnskabernes Selskab, og få Deres opfindelse benævnt cavorit og den slags. De ved

udmærket godt, at det slet ikke var den virkelige årsag, men dengang overraskede jeg Dem med mit spørgsmål, og De mente, De måtte finde på et eller andet, der kunne være en god grund. Men i virkeligheden forskede De, fordi De *ikke kunne lade være*. Sådan er De bare."

"Måske er det –"

"Der findes ikke et menneske ud af en million, der er indrettet sådan. De fleste mennesker vil – nå ja, forskellige ting, men det er kun få, der ønsker viden for dens egen skyld. *Jeg* for eksempel ikke, det er jeg udmærket klar over. Nuvel, disse selenitter lader til at være en flittig og fremadstræbende race, men hvordan kan De vide, at endog blot de mest intelligente af dem ville være interesserede i vores verden? Jeg tror ikke, de er i stand til at fatte, at vi overhovedet *har* vores egen verden. De kommer jo aldrig ud om natten – de ville fryse ihjel, hvis de gjorde. De har antagelig aldrig set noget som helst andet himmellegeme end den blændende sol. Hvordan skulle de vide, at der overhovedet findes andre verdener? Og hvad skulle det have af betydning for dem, hvis de gjorde? Nå ja, selv om de *skulle* have fået et glimt af et par stjerner, måske endda jordens "halvmåne" – hvad så? Hvorfor skulle et folk, der tilbringer deres liv i en planets *indre*, ulejlige sig med at holde øje med den slags? Menneskene ville have været ligeglade, hvis det ikke var for årstiderne og navigation til søs, hvorfor skulle selenitterne så beskæftige sig med det?

Måske findes der enkelte filosofisk anlagte selenitter, ligesom De selv – Det ville netop være dem, der aldrig ville høre om vores eksistens. Antag, at en selenit kom til jorden, mens De befandt Dem i Lympne – De ville være det sidste menneske i

verden, der hørte om det. De læser jo aldrig en avis! Indse dog, hvor små mulighederne er! Og det er for dén minimale muligheds skyld, at vi sidder her og gør ingenting, mens vores kostbare tid flyver. Jeg siger Dem, vi er i en køn knibe. Vi er ubevæbnede, vi kan ikke finde vores kugle, vi har ingen mad, vi har afsløret vores tilstedeværelse for selenitterne og overbevist dem om, at vi er mærkværdige, stærke, farlige dyr; og hvis ikke selenitterne er fuldstændige idioter, så jager de efter os nu og indtil de får fundet os; og når de finder os, vil de prøve at fange os levende, eller slå os ihjel, hvis de ikke kan. Det er det hele. Hvis de fanger os, vil de sandsynligvis slå os ihjel alligevel på grund af en eller anden misforståelse. Når vi så er færdige, vil de måske diskutere, hvad vi var for nogen, men det får vi jo ikke megen fornøjelse af."

"Fortsæt."

"På den anden side, så flyder det med guld her som med jernaffald derhjemme. Kan vi få noget af det med hjem – altså hvis vi kan finde vores kugle før dem, og slippe afsted, så –"

"Ja?"

"Så kunne vi måske skaffe os et bedre grundlag næste gang. Komme tilbage i en større kugle, og med våben."

"Gode Gud!" råbte Cavor, som om det var en forfærdelig tanke.

Jeg sendte endnu en lysende svamp ned i kløften.

"Hør nu her, Cavor," sagde jeg, "jeg udgør halvdelen af de stemmeberettigede i dette her foretagende, og dette er en sag for en praktisk mand. Jeg er den mest praktiske af os to. Jeg har ikke tænkt mig at sætte alt ind på selenitter og geometriske diagrammer, hvis jeg kan blive fri. Sådan er det. Komme tilbage

til jorden. Glemme alt hemmelighedskræmmeriet – eller i hvert fald det meste af det. Og så komme igen."

Han tænkte sig om. "Da jeg tog til månen," sagde han, "burde jeg nok være taget afsted alene."

"Det spørgsmål, der i øjeblikket er til behandling," sagde jeg, "er, hvordan vi finder tilbage til kuglen."

Vi sad nogen tid og krøb sammen i tavshed. Så lod han til at give efter for mine grunde.

"Jeg tænker," sagde han, "at man kan skaffe sig data. Det er klart, at så længe solen befinder sig på denne side af månen, vil luften strømme gennem planeten fra den mørke side og hertil. Og på denne side vil luften udvide sig og flyde ud fra månehulerne op i kraterne … Altså, det trækker her."

"Det gør det."

"Og det beviser, at det ikke er en blindgyde; et eller andet sted bag os fortsætter kløften videre op. Trækvinden går opefter, og det er den vej, vi må følge. Hvis vi prøver at komme op gennem en slags skorsten eller skakt, kommer vi ikke blot bort fra disse gange, hvor de jagter os –"

"Men hvis skakten er for smal?"

"Så går vi tilbage."

"Ssh!" sagde jeg pludselig, "hvad var det?"

Vi lyttede. Først var det en utydelig mumlen, og så kunne man skelne lyden af en gongong. "De må tro, vi er månekalve," sagde jeg, "og bliver forskrækkede ved den lyd."

"De kommer op gennem passagen," sagde Cavor.

"Det gør de sikkert."

"Men de vil ikke tænke på kløften. De vil gå forbi."

Jeg lyttede igen i nogen tid. "Denne gang," hviskede jeg, "har de sandsynligvis medbragt en eller anden slags våben."

Pludselig sprang jeg op. "Gud i Himlen, Cavor!" råbte jeg. "Det *gør* de! De vil opdage alle de svampe, jeg har kastet ned. De vil –"

Jeg gjorde ikke min sætning færdig. Jeg vendte mig om og tog et spring over svampene i retning af den øverste ende af hulen. Jeg så hulen dreje opefter og blive til en kløft igen, der fortsatte ind i et uigennemtrængeligt mørke. Jeg skulle til at klatre videre op igennem denne kløft, men efter en lykkelig indskydelse vendte jeg mig om.

"Hvad gør De?" spurgte Cavor.

"Kom nu!" sagde jeg, idet jeg vendte tilbage og tog et par af de lysende svampe og stak en af dem i brystlommen, så den kunne stikke frem og oplyse vor vej. Jeg gik hen og ville give Cavor den anden. Støjen fra selenitterne var nu så høj, at de måtte være lige under vor kløft. Men måske havde de svært ved at klatre op i den, eller de tøvede måske med at bestige den i forventning om en mulig modstand fra vor side. Under alle omstændigheder var det en trøst for os at vide, at vi var i besiddelse af en enorm, overlegen styrke, som vor fødsel på en anden planet havde givet os. Et øjeblik efter klatrede jeg energisk afsted efter det blå lys fra Cavors hæle.

17. Kampen i måneslagternes hule

Jeg ved ikke, hvor langt vi klatrede, før vi nåede til risten. Måske var det kun et par hundrede fod, men dengang forekom det mig, at vi havde kravlet og klatret og sprunget og klemt os igennem mindst en mile lodret op. Når jeg tænker tilbage, erindrer jeg hele tiden den tunge, raslende lyd fra vores gyldne lænker, der fulgte med enhver af vores bevægelser. Snart var mine knoer og knæ fyldt med hudafskrabninger og sår, og jeg havde også en skramme på kinden. Efter nogen tid satte vi farten ned, og vores bevægelser blev mere overvejede og mindre smertefulde. Lyden af vores selenitforfølgere var forsvundet fuldstændig. Det lod næsten til, at de alligevel ikke havde opdaget, at vi var krøbet op gennem kløften, trods den afslørende bunke af ødelagte svampe, der måtte have ligget under den. Til tider snævrede kløften sig så meget ind, at vi næppe kunne klemme os igennem, andre gange udvidede den sig til vældige huler, fyldt med skarpe krystaller eller tæt besatte med blege, skinnende svampegevækster. Sommetider antog den spiralform, og til andre tider blev den næsten vandret. Fra tid til anden kunne vi høre vand, der dryppede og løb tæt ved siden af os. En eller to gange forekom det os, at vi hørte lyden af små levende væsener, som fo'r af vejen for os med en raslen, men hvad det var så vi aldrig. De kan udmærket have været giftige, men under alle omstændigheder gjorde de os ikke noget, og vi befandt os nu i en tilstand, hvor en mystisk, kravlende ting mere eller mindre var uden betydning. Til sidst opdagede vi endelig igen det velkendte, blålige skær langt over

os, og vi så, at det strømmede ned gennem en rist, som spærrede vejen for os.

Vi udpegede hviskende risten for hinanden, og fortsatte med større forsigtighed. Endelig var vi lige under risten, og ved at presse ansigtet mod dens stænger kunne jeg skaffe mig et overblik over en begrænset del af hulen over den. Det var tydeligvis et stort rum, og uden tvivl oplyst af en strøm af det samme blåligt skinnende stof, vi havde set flyde fra den pumpende maskine. En lille strøm af vand dryppede mellem stængerne ned ved siden af mit ansigt.

Jeg forsøgte naturligvis at komme til at se, hvad der kunne være i hulen, men risten lå i en fordybning, hvis kanter skjulte den fra vore øjne. Vi vendte derfor opmærksomheden mod de lyde, der kom deroppefra, og mit blik fangede nogle vage skygger, der bevægede sig på det dunkle loft over os.

Der var uden tvivl en del selenitter i hulen, måske endog et betydeligt antal, for vi kunne høre støjen fra deres samtale og svage lyde, som jeg mente måtte stamme fra deres fødder, når de bevægede sig omkring. Der var også en række regelmæssigt gentagne lyde – schid, schid, schid – som begyndte og holdt inde igen, nærmest som lyden af en kniv eller en spade, der blev stukket ind i en eller anden blød substans. Så var der en klirren som af kæder, en fløjten og en rumlen, som når en lastbil kører over en bro, og så atter dette schid, schid, schid. Skyggerne viste figurer, der bevægede sig hurtigt omkring i takt med den regelmæssige lyd, og som holdt inde, når den standsede.

Vi stak hovederne sammen og begyndte at drøfte disse ting i en lydløs hvisken.

"De er beskæftiget," sagde jeg, "de er beskæftiget med et eller andet."

"Ja."

"De leder ikke efter os – tænker overhovedet ikke på os."

"Måske har de ikke hørt om os."

"De andre jagter os nedenunder. Hvis vi pludselig dukkede frem her –"

Vi så på hinanden.

"Det kunne være en mulighed for at forhandle," sagde Cavor.

"Nej," sagde jeg. "Ikke i vores tilstand."

En tid sad vi stille, hver for sig optaget af vore egne tanker.

Schid, schid, schid vedblev den skærende lyd, og skyggerne bevægede sig frem og tilbage.

Jeg så på risten. "Den er ret spinkel," sagde jeg. "Vi kan måske bare bøje et par af stængerne til side og kravle igennem."

Vi spildte et par minutter med en hviskende diskussion. Så greb jeg fat i en af stængerne med begge hænder, stemte fødderne op mod klippen, indtil de kom i højde med mit hoved, og spændte til. Metallet bøjede sig så pludseligt, at jeg næsten gled. Jeg kravlede op og bøjede stangen ved siden af i den modsatte retning, og tog så den lysende svamp op af lommen og lod den falde ned gennem revnen.

"Gør nu ikke noget forhastet," hviskede Cavor, idet jeg klemte mig op gennem den åbning, jeg havde dannet. Jeg fik et glimt af travle skikkelser, idet jeg kom gennem risten, og bukkede mig straks, så at kanten af den fordybning, risten sad i, skjulte mig fra deres blikke; så lagde jeg mig fladt ned og gjorde tegn til Cavor om at gøre det samme, idet han gjorde sig klar til at

komme op. Nu befandt vi os side om side i fordybningen, og kiggede over kanten på hulen og dens beboere.

Det var en langt større hule end vi havde antaget efter det første glimt, og vi befandt os på det laveste sted af dens skrånende gulv. Den udvidede sig i retning bort fra os, og loftet sænkede sig og skjulte den fjerneste del fuldstændig. Liggende på en række i hele hulens længde, lige så langt vi kunne se, lå en mængde væld ige skabninger, væld ige, blege skrog, som selenitterne var i fuld gang med at bearbejde. Først så det ud som en række store, hvide cylindre. Så bemærkede jeg hovederne på dem, der lå i retning af os, øjenløse og hudløse som fårehoveder i et slagtervindue, og så, at det var døde kroppe af månekalve, der var ved at blive skåret ud, nogenlunde på samme måde som mandskabet på en hvalbåd ville skære en fanget hval op. De skar kødet af i strimler, og man kunne skimte ribbenene på nogle af de ådsler, der lå længst borte. Det var slagterøkserne, der gav denne lyd af schid, schid, schid. Noget borte stod noget, der lignede en vognrække, og som blev trukket bort, efterhånden som vognene blev fyldt med klumper af råt kød. Denne væld ige række af månekalveskrog, der var bestemt til føde, gav os en fornemmelse af, hvor stor månebefolkningen måtte være. Det var næsten lige så overvældende som første gang vi så ned i den væld ige afgrund i månekrateret.

Det forekom mig, at selenitterne måtte stå på en slags stilladser, og jeg opdagede, at stilladsets brædder og stænger og økserne havde den samme blygrå farve som mine lænker havde haft, før vi traf på det hvide lys. Nogle kraftigt udseende brækjern lå rundt om på gulvet, og havde åbenbart været

benyttet til at vende den døde månekalv om på siden. De var vel en seks fod lange med tildannede håndtag, og forekom mig at være et særdeles fristende våben. Hele hulen blev oplyst af tre tværgående strømme af den blå væske.

[Note: Jeg husker ikke at have set noget som helst af træ på månen; døre og borde, alt hvad der svarede til noget, der på jorden ville være frembragt af en snedker, var af metal, og jeg tror, det fortrinsvis var af guld, et metal, der naturligt bød sig til – alt andet lige – på grund af den lethed, hvormed det lod sig forarbejde, og sin styrke og holdbarhed.]

Vi lå i lang tid tavse og iagttog alle disse ting. "Nå?" sagde Cavor til sidst.

Jeg krøb hen og vendte mig mod ham. Jeg havde fået en glimrende idé. "Hvis de har sænket disse dyrekroppe herned ved hjælp af en kran," sagde jeg, "må vi være tættere på overfladen, end jeg troede."

"Hvorfor det?"

"Månekalve springer ikke, og de har ikke vinger."

Han kiggede over kanten igen. "Jeg spekulerer på –" begyndte han. "Vi er vel egentlig aldrig kommet ret langt bort fra overfladen –"

Jeg standsede ham ved at gribe hans arm. Jeg havde hørt en støj fra kløften under os!

Vi drejede os rundt og lå dødstille, med alle sanser spændte. Lidt efter var jeg ikke mere i tvivl om, at et eller andet bevægede sig tyst op gennem kløften. Meget langsomt og næsten lydløst tog jeg et fast greb om min lænke, og ventede på at dette "noget" skulle vise sig.

"Hold øje med de fyre med økserne," sagde jeg.

"De er stadig i fuld gang," sagde Cavor.

Jeg tog sigte efter hullet i risten. Jeg kunne nu tydeligt høre den bløde kvidren fra de opstigende selenitter, lyden af deres hænder mod klippen, og grus, der løsnede sig og faldt ned bag dem, mens de klatrede.

Så kunne jeg se noget bevæge sig i mørket under risten, men hvad det var, kunne jeg endnu ikke skelne. Det syntes at brænde et øjeblik, og så – smæld! Jeg sprang op; noget skød ud mod mig med stor voldsomhed. Det var den skarpe ende af et spyd. Jeg tænkte sidenhen, at det måtte være dets længde og den smalle kløft i forening, der havde forhindret det i at ramme mig. I hvert fald skød det op gennem risten som en slanges tunge, ramte ved siden af, fløj tilbage og glimtede igen. Men den næste gang greb jeg ud efter det og fik fat i det og vred det løs, men samtidig skød et nyt ud imod mig, dog uden at ramme.

Jeg gav et triumferende udråb, da jeg følte selenitten stritte imod mit træk et øjeblik og så slippe, og derpå stak jeg spyddet tilbage ned mellem tremmerne og under højlydte skrig nede fra mørket, og Cavor havde fået fat i det andet spyd, og sprang rundt og fægtede med det ved siden af mig. Klang, klang lød det op gennem risten, og så fløj en økse gennem luften og slog imod klipperne omkring os. Jeg huskede på slagterne ved skrogene i hulen.

Jeg vendte mig om, og så dem alle sammen komme løbende i en stor forvirret flok, mens de svingede med deres økser. Det var nogle lavstammede, tykke småfyre med lange arme, markant forskellige fra dem, vi hidtil havde haft med at gøre. Hvis de ikke havde hørt om os i forvejen, måtte de have opfattet stillingen med utrolig hurtighed. Jeg stirrede et øjeblik på dem, mens jeg stod med spyddet i hånden. "Hold De øje med risten,

Cavor," råbte jeg, hvorpå jeg udstødte et hyl og vendte front mod dem. To af dem ramte ved siden af med deres økser, og resten flygtede i vild uorden. Så fo'r de to også afsted op gennem hulen, med knyttede næver og dukkede hoveder. Jeg har aldrig set noget menneske løbe som dem!

Jeg vidste, at det spyd, jeg havde i hånden, ikke var til nogen nytte for mig. Det var tyndt og spinkelt, kun anvendeligt til at stikke med, og for langt til at trække hurtigt tilbage. Altså jagtede jeg kun selenitterne så langt som til det første kadaver, hvor jeg stoppede og tog et af de brækjern op, som lå spredt omkring. Det føltes behageligt tungt, og i stand til at smadre et hvilket som helst antal selenitter. Jeg kastede spyddet fra mig og tog et brækjern op i den anden hånd. Jeg havde det mange gange bedre nu end med spyddet. Jeg rystede de to truende i retning af selenitterne, som var standset i en lille gruppe langt borte i den anden ende af hulen, og vendte mig så om for at se, hvad Cavor bestilte.

Han sprang fra side til side over risten, mens han gjorde truende bevægelser og stak ned i hullet med det knækkede spyd. Det var glimrende. Det ville holde selenitterne nede – i hvert fald for en tid. Jeg så op gennem hulen igen. Hvad i alverden skulle vi nu gøre?

Vi var på en måde allerede trængt op i en krog. Men disse slagtere i hulen var blevet overraskede; de var sandsynligvis skræmte, og de havde ikke noget særligt i retning af våben, kun deres små økser. Det var altså i den retning, vores flugtvej lå. Deres kraftige små skikkelser – så meget kortere og tykkere end månekalve-hyrderne – stod spredte op ad skråningen på en måde, der tydeligt fortalte om deres ubeslutsomhed. Jeg havde

den samme moralske fordel som en gal tyr på en hovedgade. Men der lod til at være en forbandet mængde af dem. Det *var* der efter al sandsynlighed. Og disse selenitter nede i kløften havde nogle allerhelvedes lange spyd. Måske havde de også andre overraskelser at byde os på … For fanden da også! hvis vi fo'r op gennem hulen, ville vi give dem mulighed for at komme op og følge efter os, og hvis vi ikke gjorde det, ville de små bæster oppe i hulen sandsynligvis få forstærkninger. Himlen alene måtte vide, hvilke vældige krigsmaskiner – kanoner, bomber, overfladetorpedoer og hvad ved jeg – der måtte skjule sig i den ukendte verden under os; den udstrakte verden, som vi kun havde strejfet overfladen af, og som endnu kunne sendes ud mod os for at ødelægge os. Det blev mig i stigende grad klart, at det eneste der var at gøre, var at gå til angreb! Og det blev endnu mere tydeligt, da en ny flok selenitter viste sig i fuldt løb ned gennem hulen imod os.

"Bedford!" skreg Cavor, og på et øjeblik var han halvvejs mellem mig og risten.

"Gå tilbage!" råbte jeg. "Hvad er det, De gør –"

"De har – det ligner en pistol!"

Og op af hullet i risten mellem angribernes spydspidser viste sig nu hovedet og skuldrene af en usædvanlig mager og kantet selenit, som bar på et eller andet kompliceret apparat.

Jeg indså, at Cavor var fuldstændig ude af stand til at deltage aktivt i den kamp, der forestod os. Et øjeblik stod jeg tøvende. Så fo'r jeg forbi ham, mens jeg svingede med brækjernene, råbende og skrigende for at forvirre selenitten. Han tog sigte på den mest forunderlige måde med tingesten støttet mod maven.

"Schuschh!" Tingesten var ikke en pistol, det gik af nærmest som en armbrøst og slog mig ned midt i et spring.

Jeg faldt ikke, jeg ramte simpelthen jorden lidt før jeg ellers ville have gjort det, hvis jeg ikke var blevet ramt, og så vidt jeg kunne mærke på min skulder, havde tingesten strejfet mig og var faldet til jorden. Men så ramte min venstre hånd et skaft, og jeg opdagede, at der stak en slags spyd ud af min skulder. Et øjeblik efter slog jeg ud med brækjernet i min højre hånd, og ramte selenitten med et lige slag. Han faldt sammen – blev knust og krøllede sammen – hans hoved smadrede som skallen på et æg.

Jeg smed det ene brækjern fra mig, trak spyddet ud af min skulder og begyndte at støde med det ned i mørket gennem risten. Ved hvert stød lød der et skrig og en kvidren. Til sidst kastede jeg spyddet ned mod dem af alle kræfter, sprang op og greb atter mit brækjern, og fo'r så af sted i retning af flokken oppe i hulen.

"Bedford!" råbte Cavor. "Bedford!" idet jeg fløj forbi ham.

Jeg mener, jeg kan huske hans fodtrin bag mig.

Et skridt, et spring … et bump, et skridt, et spring … Hvert spring forekom mig at tage en evighed. Og for hvert spring blev hulen større, og det samme blev antallet af selenitter. Til at begynde med lod de alle sammen til at rende forvirrede rundt som myrer i en oprodet tue, et par stykker af dem svingede med deres økser og løb imod mig, endnu flere løb i den modsatte retning, og nogle flygtede til siden ind mellem kadaverne. Så viste der sig nogle andre med spyd og derpå endnu flere. Jeg så noget mærkeligt, der tilsyneladende kun bestod af arme og ben, mens jeg flygtede for at komme dækning. Hulen blev mørkere

længere borte. Swish! Der fløj et eller andet hen over hovedet på mig. Swish! Midt i et spring så jeg et spyd ramme og stå dirrende i et af kadaverne til venstre for mig. Idet jeg nåede gulvet, ramte et jorden foran mig, og jeg hørte det fjerne shusch, der kom, når de affyrede deres tingester. Swish, swish! Det var en hel byge. De fyrede den ene salve efter den anden.

Jeg standsede brat.

Jeg tror ikke, jeg tænkte klart i det øjeblik. Det forekommer mig, at jeg husker en slags ensformig sætning, der gang på gang fo'r mig gennem hovedet: "Ildlinje, søg dækning!" Jeg ved, at jeg fo'r ind mellem to af kadaverne, og stod der stønnende og rasende.

Jeg så mig om efter Cavor, og et øjeblik forekom det mig, som om han var forsvundet ud af denne verden. Så kom han frem fra mørket mellem rækken af kadavere og hulens klippevæg. Jeg så hans lille ansigt, mørkt og blåt, og skinnende af sved og bevægelse.

Han sagde et eller andet, men hvad det end var, tog jeg mig ikke af det. Jeg havde indset, at vi måtte kunne arbejde os frem fra det ene kadaver til det andet, indtil vi var nær nok på hulens udmunding til at kunne slippe væk. Det var det eller ingenting. "Kom!" sagde jeg, og førte an.

"Bedford," råbte han, men uden virkning.

Mine tanker var optaget, mens vi bevægede os op gennem den snævre gang mellem de døde kroppe og hulens væg. Klippevæggen var buet, og de kunne ikke komme til at angribe os. Men i det snævre rum kunne vi ikke springe, omend vi med vor jordfødte styrke trods alt kunne gå langt hurtigere end selenitterne. Vi ville snart være midt iblandt dem. Når vi kom

over dem, ville de være nogenlunde lige så farlige som en flok sorte biller. Men først ville der komme en salve. Jeg udtænkte en krigslist. Jeg flåede min flannelsjakke af, mens jeg løb.

"Bedford!" stønnede Cavor bag mig.

Jeg så mig tilbage. "Hvad?" sagde jeg.

Han pegede opad over kadaverne. "Hvidt lys!" sagde han. "Det hvide lys igen!"

Jeg så i samme retning, og det var rigtigt: man kunne ane et hvidt lys på den fjerneste del af hulens loft. Det fordoblede mine kræfter.

"Hold Dem tæt ved mig," sagde jeg. En flad, lang selenit kom farende ud af mørket, hvinede og flygtede igen. Jeg standsede og holdt Cavor tilbage med hånden. Jeg satte min jakke fast på brækjernet, dukkede mig bag det næste kadaver, lod jakken og brækjernet falde, viste mig et øjeblik, og sprang så tilbage.

"Shusch-swish," der kom kun én pil. Vi var tæt på selenitterne, og de stod i en stor flok, høje og lave mellem hinanden, og med et lille batteri af deres skydevåben stillet op foran sig, rettet ind i hulen. Tre eller fire pile fulgte på den første, så standsede ilden.

Jeg stak hovedet frem og undgik den næste med en hårsbredde. Denne gang tiltrak jeg et helt dusin skud eller flere, og jeg kunne høre selenitterne råbe og kvidre, som om de var ophidsede, mens de skød. Jeg tog jakken og brækjernet op igen.

"*Nu!*" sagde jeg, og stak jakken frem.

"Shusch-sch-sch! Schusch!" På et øjeblik havde min jakke fået anlagt sig et tykt skæg af pile, og de stod dirrende over hele kadaveret bag os. Omgående trak jeg brækjernet ud af jakken,

lod den falde til jorden – efter alt hvad jeg ved, så ligger den stadig deroppe på månen – og fo'r ud mellem dem.

I et øjeblik var det en ren massakre. Jeg var for ophidset til at gøre forskel, og selenitterne var vel for skræmte til at kæmpe. I hvert fald prøvede de ikke på nogen måde at kæmpe imod mig. Jeg så rødt, som man siger. Jeg kan huske, at jeg vist vadede gennem disse læderagtige, tynde tingester på samme måde som man vader gennem vådt græs, slog og ramte, først til højre, så til venstre – klask. Det fløj omkring mig med små våde dråber. Jeg trådte på ting, som knasede og knustes og blev glatte. Mængden syntes at åbne og lukke sig og flyde omkring mig som vand. De lod ikke til at have nogen som helst samlet plan. Der fløj spyd rundt om mig – jeg blev strejfet af et over øret. Jeg blev én gang stukket i armen, og en gang i kinden, men det fandt jeg først ud af bagefter, da blodet havde fået tid til at løbe og blive koldt og vådt.

Hvad Cavor bestilte, havde jeg ingen anelse om. I nogen tid forekom det mig, som om denne kamp havde varet en evighed, og sikkert ville fortsætte for evigt. Så var det pludselig forbi, og der var intet andet at se end bagsiden af en mængde hoveder, der hoppede op og ned, mens deres ejermænd løb i alle retninger … Jeg selv var i det store og hele uskadt. Jeg løb et par skridt fremad, mens jeg råbte; så vendte jeg mig om. Jeg var forbløffet.

Jeg havde løbet tværs igennem dem med vældige, flyvende skridt, de var alle sammen bag mig, og flygtede hid og did for at krybe i skjul.

Jeg følte en enorm forbavselse, da denne store kamp var overstået, og samtidig ikke så lidt stolthed. Det faldt mig ikke

ind, at jeg havde opdaget, at selenitterne var uventet skrøbelige, men at jeg var uventet stærk. Jeg lo dumt. Denne fantastiske måne!

Jeg så et øjeblik ud over de knuste kroppe, der lå spredt over hulens gulv og vred sig i konvulsiviske trækninger, med en vag forventning om at det skulle komme til yderligere voldshandlinger, og ilede så efter Cavor.

18. I sollyset

Hulen foran os åbnede sig ud mod et tåget tomrum. I næste øjeblik kom vi ud i en slags skrånende galleri, som fortsatte til et vældigt cirkelformet rum, en cylinderformet skat, der fortsatte både opad og nedad. I denne skakt løb det skrånende galleri langs væggen, uden nogen form for rækværk eller anden beskyttelse, halvanden gang rundt, før det atter forsvandt ind i en tunnel i væggen højt over os. På en eller anden måde mindede det mig om en af tunnellerne på St. Gotthard-jernbanen. Det hele var af umådelige dimensioner. Jeg kan næppe gøre mig håb om at give Dem noget virkeligt indtryk af det titaniske omfang af dette sted. Vort blik fulgte skaktens væg, og langt oppe så vi en rund åbning besat med blege stjerner, og langs den ene side af randen en blændende halvcirkel – det var solen. Ved dette syn udstødte vi begge et glædesråb.

"Kom!" sagde jeg, og begyndte allerede at gå foran.

"Men hvad med det der?" sagde Cavor, og nærmede sig forsigtigt til kanten af galleriet. Jeg fulgte hans eksempel og bøjede mig ud over kanten og så ned, men var så blændet af sollyset ovenover, at jeg kun så et bundløst mørke fyldt med røde og lilla pletter. Men selv om jeg ikke kunne se noget, så kunne jeg høre. Ud fra mørket kom en lyd, en lyd ligesom den vrede summen, man kan høre, hvis man lytter til en bikube. Lyden kom op til os fra den vældige hule under os, måske fire miles nede.

Et øjeblik lyttede jeg, tog så et fastere greb om mit brækjern og begyndte at gå i forvejen op gennem galleriet.

"Det må være den skakt, vi så ned i," sagde Cavor. "Under dækslet."

"Og dernede, det er der lysene kom fra."

"Lysene!" sagde han. "Ja – lysene fra den verden, vi nu aldrig får at se."

"Vi kommer tilbage," sagde jeg, for vi havde nu så stort et forspring, at jeg – temmelig optimistisk – troede, vi ville kunne nå vores kugle uden flere forhindringer.

Jeg hørte ikke hans svar.

"Hvilket?" spurgte jeg.

"Lige meget," svarede han, og vi skyndte os videre uden at sige mere.

Jeg tror, den skrånende gang var en fire-fem miles lang, og den var så stejl, at den ville have været umulig at forcere på jorden, men som vi under månens anderledes forhold gik ganske bekvemt op ad. Vi så kun to selenitter på hele dette stykke, og de flygtede hovedkulds, så snart de fik øje på os. Det var tydeligt, at rygtet om vor styrke og voldsomhed havde nået dem. Vor vej videre op til overfladen var uventet nem. Det spiralformede galleri forsvandt ind i en stejl tunnel, hvis gulv bar tydelige spor efter månekalvene. Den var ganske kort i forhold til sin omkreds, og var ingen steder fuldstændig mørk. Lyset blev stærkere for hvert skridt, og højt oppe så vi i et blændende lysskær åbningen til overfladen, omgivet af de bajonetformede planter, vi havde set tidligere. Deres høje stængler var nu for størstedelen knækket og visnet, og stod som skarpe silhuetter mod sollyset.

Det er mærkeligt, at vi to mennesker, som denne vegetation for ikke så længe siden havde forekommet så mærkelig og

frygtelig, nu så den med samme følelse som en, der genser sit fødeland efter lang tids eksil. Vi hilste endog den tynde luft velkommen, som gav os åndenød, mens vi løb, og som bevirkede, at det ikke mere gik så nemt at tale som før, men krævede, at man måtte anstrenge sig for at kunne høres. Større og større bliv den sollyse cirkel over os, mens tunnellen forsvandt bag os i et uigennemtrængeligt sort mørke. Vi så, at de visne bajonetplanter ikke længere var den mindste smule grønne, men brune og tørre, og at skyggerne fra de grene, der sad højere oppe, ude af syne, dannede et filigranagtigt mønster på klipperne. Rundt om tunnellens åbning var der et stort, nedtrampet område, hvor månekalvene havde gået.

Vi kom ud i det fri på denne plads, og i det samme ramte lyset og varmen os med et ligefrem fysisk pres. Vi bevægede os besværede over det nedtrampede område og klatrede op ad en skrænt mellem plantestænglerne. Der satte vi os endelig stønnende ned på en klippehylde i skyggen af en forvreden lavaformation. Selv i skyggen føltes klippen varm.

Luften var brændende varm, og vi havde det ikke så godt, rent legemligt, men trods alt befandt vi os ikke mere midt i et mareridt. Vi syntes, vi var kommet ud i vores egen verden igen, under stjernerne. Al den frygt og spænding, vi havde udstået under vor flugt gennem de dunkle gange og sprækker under os, var borte. Vor sidste kamp havde opfyldt os med en vældig selvtillid i forhold til selenitterne. Vi så næsten vantro ned i det sorte hul, vi netop var kommet op af. Dernede var det, i et blåt skær, der nu forekom os at være nærmest fuldstændigt mørke, at vi havde mødt disse tingester, der nærmest forekom som sindssyge fremstillinger af mennesker, dyr med hoveder som

hjelme, var blevet drevet foran dem i frygt, og havde underkastet os dem, så langt vi havde været i stand til. Og så havde de ladet sig smadre som voksklumper, sprede som avner for vinden, og var flygtet og forsvundet som skabninger i en drøm!

Jeg gned mine øjne, og kom pludselig i tvivl, om vi ikke havde sovet og drømt disse ting som en eftervirkning af de svampe, vi havde spist, men opdagede så blodet på mit ansigt, og at min skjorte klæbede smertefuldt til min skulder og arm.

"For pokker!" sagde jeg, idet jeg følte efter på mine skader med hånden. Pludselig forekom den fjerne tunnelåbning mig at være et iagttagende øje.

"Cavor!" sagde jeg, "hvad tror du, de nu vil gøre? Og hvad skal vi gøre?"

Han rystede på hovedet, mens han stirrede stift på tunnelåbningen. "Hvor skal man kunne vide, hvad de vil gøre?"

"Det kommer an på, hvad de tænker om os, og jeg kan ikke indse, hvordan vi overhovedet skulle have en anelse om det. Det kommer også an på, hvad de har i baghånden. Det er, som De siger, Cavor, vi har kun berørt den alleryderste skal af denne verden. De kan have alt muligt dernede. Med de der skydetingester kunne de godt gøre os helvede hedt …

Men trods alt," vedblev jeg, "selv om vi måske ikke finder kuglen med det samme, har vi dog en chance. Vi kunne måske holde ud i længere tid. Selv gennem en nat. Vi kunne gå derned igen og kæmpe at overleve."

Jeg kastede et tænksomt blik rundt om mig. Omgivelsernes karakter havde ændret sig næsten fuldkommen på grund af den hurtige vækst og efterfølgende henvisnen af vegetationen. Den

top, vi befandt os på, var temmelig høj, og gav os en vid udsigt over kraterlandskabet, og vi kunne se, at alting nu var vissent og udtørret i måneeftermiddagens sene efterår. Man så lange skråninger og områder af knuste brune planterester, hvor månekalvene havde græsset, og langt bort lå en flok af dem og døsede dovent i solskinnet, spredte former, der hver for sig kastede en plet af skygge, ligesom en flok får på en græsskråning. Men ikke den mindste anelse af en selenit at se! Om de var flygtet ved vor opstigen fra tunnellerne, eller de måske havde for vane at trække sig tilbage igen, når de havde drevet månekalvene ud, ved jeg ikke. Dengang tænkte jeg, at det nok var det første.

"Hvis vi satte ild til alt dette her," sagde jeg, "kunne vi nok finde kuglen i asken."

Cavor lod ikke til at høre, hvad jeg sagde. Han skyggede med hånden for øjnene, medens han så op på stjernerne, som trods det intense sollys tydeligt var at se på himlen. "Hvor længe tror De, vi har været her?" spurgte han endelig.

"Været hvor?"

"På månen."

"Vel omkring to jorddage."

"Snarere ti. Se, solen er forbi zenith, og på vej ned i vest. Om fire dage eller mindre er det nat."

"Men – vi har kun spist én gang!"

"Det ved jeg. Og – Men se på stjernerne!"

"Men hvorfor skulle tiden føles anderledes, fordi vi befinder os på en mindre planet?"

"Det ved jeg ikke. Men sådan er det!"

"Hvordan bestemmer man tiden?"

"Sult – træthed – alle disse ting er anderledes. Alting er anderledes – alting. Det forekommer mig, at det kun har været timer, siden vi første gang kom ud af kuglen – lange timer ganske vist – men …"

"Ti dage," sagde jeg, "det giver os –" Jeg så op mod solen et øjeblik, og så, at den ganske rigtigt var halvvejs forbi sit højdepunkt ned mod den vestlige horisont. "Fire dage! … Cavor, vi kan ikke sidde her og drømme. Hvor skal vi begynde?"

Jeg rejste mig. "Vi må finde et fast punkt, som vi kan genkende – vi kan hejse et flag, eller et lommetørklæde, hvadsomhelst – opdele hele området, og arbejde os systematisk frem."

Han havde rejst sig og stod ved siden af mig.

"Ja," sagde han, "der er ikke andet at gøre end søge efter kuglen. Intet. Måske finder vi den – måske kan vi virkelig finde den. Og hvis ikke –"

"Vi må bare fortsætte med at søge."

Han så først i en retning, så i en anden, kastede et blik på himlen og ned i tunnellen, og overraskede mig så pludselig ved at gøre en utålmodig bevægelse. "Åh! Sikke nogle fjolser, vi har været! At være kommet hertil. At tænke på, hvordan det kunne have været, hvad vi kunne have gjort!"

"Vi kan da stadig gøre noget."

"Ikke alt det, vi kunne have gjort. Her, under vore fødder, findes en hel verden. Tænk Dem, hvilken verden det må være! Tænk på den maskine, vi så, på dækslet og skakten! Det var kun de mest yderlige ting, og de skabninger, vi har kæmpet med, er ikke andet end uvidende bønder, forstadsbeboere, sjovere og arbejdere, der ikke er meget bedre end dyr. Men under dem!

Den ene hule under den anden, tunneller, konstruktioner, veje … De må blive større og bredere og mere befolkede, jo længere ned man kommer. Ganske sikkert. Og allernederst det centrale hav, hvis bølger slår mod månens kerne. Tænk Dem blot de blæksorte vande i det sparsomme lys – hvis deres øjne da overhovedet *behøver* lys! Tænk på de floder, der fosser ned gennem tunnellerne til dette hav. Tænk på tidevandet dernede, på ebbe og flod! Måske har de skibe, der besejler det, måske er der vældige byer og trafikerede veje, alt sammen ordnet og ledet med en visdom, der overgår enhver menneskelig forestilling. Og vi vil måske dø her, og aldrig få de herskere at se, der må styre alt dette! Vi vil måske fryse ihjel her, og luften vil fryse og tø omkring os, og så –! Så vil de finde os, finde vore stive og tavse lig, og finde den kugle, vi ikke kan finde, og de vil endelig – for sent – indse, hvilke tanker og hvilken kraftanstrengelse, der endte her, forgæves!"

Hans stemme lød under hele denne tale som en, der talte i telefon, svag og langt borte.

"Men mørket," sagde jeg.

"Det kunne man vel komme over."

"Hvordan det?"

"Det ved jeg ikke. Hvordan skulle jeg vide det? Man kunne have en fakkel – en lygte – De andre – ville måske kunne forstå –"

Han stod et øjeblik med armene hængende slapt ned og et bekymret udtryk, mens han stirrede ud over den ødemark, der var ham imod. Så vendte han sig om med en resigneret gestus og foreslog, at vi gik i gang med en systematisk søgning efter kuglen.

"Vi kan jo komme igen," sagde jeg.

Han så sig omkring. "Først skal vi tilbage til jorden."

"Vi kunne tage lygter og klatreudstyr med os; alle mulige nødvendige ting."

"Ja," sagde han.

"Her er i hvert tilfælde guld nok til at gøre det umagen værd."

Han så på mit gyldne brækjern og tav i nogen tid. Han stod med hænderne på ryggen og stirrede ud over krateret. Endelig sukkede han og sagde: "Det var mig, der fandt vejen hertil, men at finde en vej er ikke altid det samme som at være herre over den. Hvis jeg tager min hemmelighed med mig tilbage til jorden, hvad vil der så ske? Jeg kan ikke se, hvordan jeg skulle kunne holde det hemmeligt blot et år, ja selv endnu mindre. Før eller siden må det komme ud, eller andre vil genopfinde det. Og så … Regeringer og magtfulde mænd vil kæmpe om at komme herop, de vil slås mod hinanden, og mod disse månefolk; min opfindelse vil kun sprede krig og skabe endnu flere muligheder for krig. Om ikke så lang tid vil denne planet være overstrøet med døde mennesker helt ned i de nederste gallerier, hvis jeg offentliggør min hemmelighed. Meget andet kan være tvivlsomt, men denne ene ting er sikker. Det er jo ikke fordi mennesket egentlig har brug for månen. Hvad skulle månen gavne det? Hvad har de fået ud af deres egen planet ud over en vældig krigsskueplads og en scene for deres uendelige tåbeligheder? Så lille end menneskets verden er, så kort hans livsspand, er der stadig mere end nok at gøre dernede. Nej! Videnskaben har alt for længe slavet med at opfinde nye våben til tåberne. Det er på tide, den holder inde. Lad dem selv finde ud af det – en anden gang, om tusind år."

"Der findes dog måder at hemmeligholde –" sagde jeg.

Han så op på mig og smilede. "Men når alt kommer til alt," sagde han, "hvorfor så bekymre sig? Der er alligevel kun ringe mulighed for, at vi finder kuglen. Det er bare denne menneskelige tendens til at håbe til det sidste, der får os til at tænke på at vende tilbage. Vores besværligheder er kun lige begyndt. Vi har vist disse månefolk, hvor voldelige vi er; vi har givet dem en smagsprøve på, hvad vi er for en race, og vi har lige så mange chancer for at undslippe, som en tiger, der er sluppet ud af buret og har dræbt en mand i Hyde Park. Nyheden om os må i dette øjeblik løbe fra hule til hule, ned til månens centrum … Intet fornuftigt væsen vil nogensinde lade os finde kuglen og slippe tilbage til jorden, efter det, de har set til os."

"Vi forbedrer ikke ligefrem vores chancer," sagde jeg, "ved at sidde stille her."

Vi rejste os og stod ved siden af hinanden.

"Nå," sagde han, "vi må nødvendigvis skilles. Vi vil sætte et lommetørklæde fast på en af disse høje klipper, og med det som centrum gennemgå krateret minutiøst. De går mod vest, bevæger Dem udad i halvcirkler frem og tilbage i retning af den nedgående sol. De må bevæge Dem, så De først har Deres skygge på højre side, indtil der står i en ret vinkel i forhold til lommetørklædet, og derefter vende om, så skyggen ligger på Deres venstre side. Jeg vil gøre det samme mod øst. Vi vil se efter i hver eneste kløft, undersøge enhver klippe; vi vil gøre vort yderste for at finde min kugle. Hvis vi ser nogle selenitter, vil vi skjule os for dem, så godt vi overhovedet kan. Vi må drikke af sneen, og skulle vi føle sult, må vi dræbe en månekalv, hvis vi kan, og æde af det rå kød."

"Og hvis en af os finder kuglen?"

"Så må han vende tilbage til det hvide lommetørklæde, og signalere med det til den anden."

"Og hvis ingen af os finder den?"

Cavor så op mod solen. "Vi vil blive ved at søge, indtil natten og kulden indhenter os."

"Og hvad hvis selenitterne har fundet kuglen og skjult den?"

Han trak på skuldrene.

"Eller hvis de nu kommer og jager os?"

Han svarede ikke.

"De må hellere tage en kølle med Dem," sagde jeg.

Han rystede på hovedet og stirrede ud over sletten.

Men der gik nogen tid, før han begyndte at gå. Han så forlegent på mig, tøvende. "På gensyn," sagde han så.

Jeg følte et underligt stik i hjertet. Jeg blev overfaldet af en følelse af, hvor vi havde irriteret hinanden, og især af, hvor *jeg* måtte have irriteret *ham*. "For pokker da," tænkte jeg, "vi kunne have gjort det bedre!" Jeg var på nippet til at spørge, om vi ikke skulle give hinanden hånden – sådan havde jeg det i det øjeblik – da han samlede sig og sprang afsted, bort fra mig mod nord. Han forekom mig at glide gennem luften som et vissent blad, faldt blidt ned og sprang igen. Jeg stod et øjeblik og så efter ham, så vendte jeg mig modstræbende mod vest, tog mig sammen, og med samme følelse som én, der springer ud i et iskoldt hav, valgte jeg mig et mål, og kastede mig ud i udforskningen af min ensomme halvdel af måneverdenen. Jeg faldt temmelig klodset mellem nogle klipper, rejste mig og så mig omkring, klatrede så op på en høj klippeknude og sprang igen …

Jeg så efter Cavor, men han var skjult for mit blik; lommetørklædet var derimod tydeligt at se på sin klippetop, blændende hvidt i sollyset.

Jeg besluttede mig for ikke under nogen omstændigheder at tabe det af syne, hvad der så end skete.

19. Mr. Bedford alene

Efter nogen tid forekom det mig, som om jeg altid havde været alene på månen. Jeg ledte i nogen tid med en vis iver, men det var stadig meget varmt, og den tynde luft gav en følelse, som om man havde et stramt reb om brystet. Jeg kom til en lavning med en mængde høje, brune, tørre blade langs kanten, og satte mig under dem for at hvile mig og køle mig lidt. Jeg ville kun hvile mig i kort tid. Jeg lagde mine køller ved siden af mig, og satte mig med hovedet i hænderne. Jeg så med en slags farveløs interesse, at klipperne i lavningen alle sammen havde årer og klumper af guld, hvor lavet havde trukket sig tilbage, så man kunne se det; og at der hist og her stak ligefremme spidser af guld op fra grunden. Hvad betød det nu? En slags mathed havde grebet mig. Jeg troede ikke et øjeblik, at vi nogen sinde ville finde kuglen i dette udtørrede vildnis. Det var, som om jeg manglede en grund til at foretage mig noget, før selenitterne kom. Så tænkte jeg, at jeg hellere måtte gøre en kraftanstrengelse, adlydende dette urimelige naturens bud, der tvinger et menneske til, før alt andet, at opretholde og forsvare sit liv, også selv om det kun er for at kunne dø så meget mere smertefuldt lidt senere.

Hvorfor var vi kommet til månen?

Dette spørgsmål stod for mig som en uløselig gåde. Hvad er det i mennesket, der tvinger ham til for altid at skille sig fra lykke og sikkerhed, til at slide og slæbe, sætte sig i fare, ja endog risikere en næsten sikker død? Det faldt mig ind deroppe på månen, som noget, jeg egentlig altid burde have vidst, at mennesket ikke er lavet til ganske enkelt at gå omkring og være

sikker og mæt og glad. Næsten ethvert menneske vil, hvis man stiller ham overfor valget – ikke nødvendigvis i ord, men som en mulighed – prøve at vise, at han er mand for at udnytte det. Mod sin egen interesse, uden hensyn til sin sikkerhed og velvære, bliver han uafladeligt drevet til at forsøge urimeligheder. En eller anden magt, ikke ham selv, ansporer ham, og han *må* gøre det. Men hvorfor? Hvorfor? Som jeg sad der midt blandt alt dette ubrugelige måneguld, midt i denne fremmede verden, opgjorde jeg mit liv. Når jeg tænkte på, at jeg sikkert ville dø som en skibbruden på månen, kunne jeg ikke se, hvilket formål min tilværelse havde haft. Jeg nåede ikke til nogen konklusion, hvad det angik, men i hvert fald stod det mig mere klart end nogen sinde før i mit liv, at jeg ikke kun tjente mit eget formål, at jeg gennem hele mit liv aldrig havde været til nogen gavn for mig selv. Hvis formål – hvilket formål – tjente jeg så egentlig …? Jeg holdt inde med at spekulere over, hvorfor vi kommet til månen, og tog et bredere udgangspunkt. Hvorfor var jeg kommet til jorden? Hvorfor havde jeg overhovedet et liv? … Jeg fortabte mig i endeløse spekulationer …

Mine tanker blev vage og tågede, førte ikke længere nogen steder … Jeg havde ikke følt mig tung eller udmattet – jeg kan slet ikke forestille mig, at man kunne det på månen – men jeg vil tro, jeg var fuldstændig udmattet. I hvert fald faldt jeg i søvn.

Jeg blev helt udhvilet af denne slummer, og mens jeg sov, dalede solen og den frygtelige varme forsvandt. Da jeg endelig vågnede ved en fjern støj, følte jeg mig styrket og i fuld vigør igen. Jeg gned øjnene og strakte mig. Jeg rejste mig – jeg følte mig en smule stiv – og gjorde mig straks klar til at fortsætte

min søgen. Jeg lagde mine gyldne køller over skuldrene, en over hver, og forlod kløften, hvor stenene havde årer af guld.

Solen stod helt sikkert lavere, betydeligt lavere end den før havde gjort; og luften var meget køligere. Jeg indså, at jeg måtte have sovet temmelig længe. Det forekom mig, at der hang en vag antydning af blå tåge over klipperne mod vest. Jeg sprang op på et lille fremspring og så ud over krateret. Jeg kunne ikke finde spor af månekalve eller selenitter, ejheller kunne jeg se Cavor, men jeg kunne se mit lommetørklæde langt borte over tornekrattet. Jeg så omkring mig, og sprang så fremad til det næste udkigspunkt.

Jeg gennemførte min halvcirkel og begyndte tilbagevejen i en lidt større bue. Det var meget trættende og håbløst. Luften var virkelig meget køligere, og det forekom mig, at skyggerne langs den vestlige klippevæg blev stadig bredere. Nu og da standsede jeg og så mig om, men der var stadig intet spor af Cavor, intet spor af selenitter; og jeg tænkte, at månekalvene måtte være blevet drevet ned i månens indre igen – jeg kunne i hvert fald ikke se nogen af dem. Jeg følte for hvert øjeblik et større og større ønske om at se Cavor igen. Solen stod nu så lavt, at dens afstand til horisonten næppe var så stor som dens egen diameter. Den tanke greb mig, at selenitterne nu snart ville lukke deres låg og ventiler, og lukke os ude i den strenge, ubønhørlige månenat. Det var på høje tid, han opgav sin søgen, og vi drøftede vor situation. Jeg følte, hvor vigtigt det var, at vi meget snart tog en beslutning om, hvad vi skulle gøre. Det var ikke lykkedes os at finde kuglen, vi havde ikke mere tid til at søge efter den i, og når først dækslerne var lukket, og vi var udenfor, var vi fortabte. Rummets store nat ville sænke sig over

os – det sorte intet, der er den eneste absolutte død. Alting i mig vendte sig imod dette. Vi var nødt til at komme ind i månen igen, selv om det betød, at vi ville blive dræbt. Jeg hjemsøgtes af en forestilling om, hvordan vi frøs ihjel, mens vi med vore sidste kræfter hamrede løs på dækslet over den store skakt.

Jeg tænkte ikke mere på kuglen. Jeg tænkte kun på at finde Cavor igen. Jeg tænkte på at gå ind i månen igen uden ham, hellere end at spilde tid med at søge efter ham, indtil det var for sent. Jeg var allerede halvvejs på vejen tilbage til vort lommetørklæde, da pludselig –

Dér lå kuglen!

Det var ikke så meget mig, der fandt den, som den, der fandt mig. Den lå meget længere mod vest, end jeg havde været, og de skrå stråler fra synkende sol reflekterede i dens glas med en pludselig, blændende stråle. Et øjeblik troede jeg, at det var en eller anden ny list, selenitterne havde fundet på mod os, men så forstod jeg.

Jeg slog ud med armene, udbrød i et spøgelsesagtigt jubelskrig, og fo'r afsted i vældige spring mod den. En gang landede jeg forkert og faldt ned i en kløft og forstuvede min ankel, og efter det snublede jeg i næsten hvert eneste spring. Jeg befandt mig i en tilstand af hysterisk ophidselse, skælvede voldsomt over det hele og var ganske åndeløs, da jeg endelig nåede den. Mindst tre gange måtte jeg standse for at presse hænderne mod siden, og trods den tynde, tørre luft stod sveden i dråber på min pande.

Jeg tænkte kun på kuglen, lige til jeg havde nået den; glemte endog mine bekymringer over, hvor Cavor var blevet af. Mit

sidste spring fik mig til at lande på selve kuglen med hænderne mod glasset; så lå jeg stønnende på dens overflade og prøvede uden held at råbe: "Cavor! Jeg har fundet kuglen!" Da jeg var kommet lidt til mig selv, kiggede jeg ind gennem det tykke glas. Det forekom mig, at der var flyttet rundt på vores ting derinde. Jeg bøjede mig ned for at kigge nærmere efter. Så prøvede jeg at komme ind i den. Jeg var nødt til at skubbe lidt til den for at få mit hoved ind gennem mandehullet. Dækslet lå inde i den, og jeg kunne nu se, at intet havde været rørt eller var blevet ødelagt. Det lå alt sammen præcis som vi havde efterladt det, dengang vi sprang ud af den i sneen. En tid var jeg fuldstændig optaget af at se efter, om det hele var der. Jeg skælvede voldsomt. Hvor det var godt at se dette velkendte, mørke rum igen! Jeg kan slet ikke beskrive for Dem, hvor godt det føltes. Så kravlede jeg ind i den og satte mig ned mellem vores ting. Jeg så ud gennem glasset på måneverdenen og gøs. Jeg lagde mine guldkøller fra mig, ledte efter og fandt noget mad; ikke så meget fordi jeg havde brug for det, bare fordi det var der. Så faldt det mig ind, at det var på tide, jeg gik udenfor og prøvede at signalere til Cavor. Men jeg gik ikke ud og signalerede til Cavor med det samme. Noget holdt mig tilbage i kuglen.

Alting var nu ved at gå i orden igen. Vi havde stadig tid til at skaffe os noget mere af det magiske metal, der giver én magt over sine medmennesker. Lige derude lå der mængder af guld, lige til at samle op; og kuglen ville flyve lige så godt, når den var halvt fuld af guld, som hvis den var tom. Vi kunne tage tilbage nu, blive herrer over os selv og vor verden, og så –

Jeg vågnede af mine drømmerier, og tog mig sammen til komme ud af kuglen. Jeg rystede, da jeg kom udenfor, for

aftenluften var blevet meget kold. Jeg stod i hullet og stirrede omkring mig. Jeg undersøgte buskene rundt om kuglen nøje, inden jeg sprang op på en klippehylde tæt på, og gentog derved det spring, der havde været mit første skridt her på månen. Men nu gjorde jeg det uden nogen som helst anstrengelse.

Vegetationens vækst og forfald var gået med hastige skridt, og hele udsigten var forandret, men det var dog stadig muligt at skelne den skråning, hvor de første frø var spiret, og den klippeknude, hvorfra vi første gang havde skuet ud over krateret. Men de stive buske på skråningen stod brune og visne nu, tredive fod høje, og kastede lange skygger, der strakte sig helt uden for synsvidde, og de små frø, der sad i klynger i dens øverste grene var brune og modne. Dens opgave var fuldført, og den var tør og klar til at falde sammen og blive til intet i den frysende luft, så snart natten indtrådte. Og de vældige kaktus, der var svulmet op, mens vi stod og så på det, var for længe siden eksploderet og havde spredt deres sporer til alle verdenshjørner. Et fantastisk lille hjørne af universet – menneskets første landingsplads i verdensrummet!

En dag, tænkte jeg, vil jeg få rejst en støtte med en inskription lige her, midt i krateret. Det faldt mig, at hvis blot denne myldrende verden under overfladen anede, hvor vigtigt dette øjeblik var – hvilket raseri, hvilken uro ville der så ikke blive!

Men endnu kunne de næppe så meget som drømme om betydningen af vor ankomst. Hvis de havde haft en anelse, så ville krateret nu have været fyldt med skrålende forfølgere, og ikke som nu stille som døden. Jeg så mig om efter et sted, hvorfra jeg kunne signalere til Cavor, og fik øje på den selv

samme klippe, han var sprunget hen på fra min nuværende plads, stadig nøgen og gold i solen. Et øjeblik tøvede jeg med at gå så langt væk fra kuglen. Så mærkede jeg et stik af skam ved denne tøven, og sprang …

Fra dette udsigtspunkt kastede jeg igen et undersøgende blik ud over krateret. Langt borte, på toppen af den enorme skygge, jeg kastede, så jeg det lille hvide lommetørklæde vifte over buskene. Det var meget lille og meget langt borte, og Cavor var ikke at se nogen steder. Jeg mente, at han nu burde være på udkig efter mig. Det var i hvert fald vores aftale. Men han var intetsteds at se.

Jeg stod og ventede og stirrede, skyggede med hånden for øjnene, ventende hvert øjeblik at se ham. Jeg stod der vistnok i temmelig lang tid. Jeg prøvede at råbe, hvilket blot mindede mig om, hvor tynd luften var. Jeg tog et tøvende skridt tilbage mod kuglen. En lurende frygt for selenitterne fik mig til at tøve med at bekendtgøre mit opholdssted ved at hejse et af vore tæpper i det nærliggende krat. Jeg stirrede søgende ud over krateret igen.

Det gav mig en følelse af tomhed, der fik det til at gyse i mig. Og der var stille! Alle lyde fra selenitterne i verden nedenunder var døet bort. Der var stille som døden. Bortset fra en svag skælven i buskene rundt om mig, fra den svage brise, der var ved at rejse sig, var der ikke en lyd at høre, end ikke skyggen af en lyd. Og brisen blev koldere.

Fanden tage Cavor!

Jeg tog en dyb indånding. Jeg lagde hænderne som en tragt for munden. "Cavor!" skrålede jeg, og det lød som en lille dukke, der råbte langt borte.

Jeg så på lommetørklædet, jeg så den stadig længere skygge af kratervæggen mod vest, og jeg skyggede med hånden for øjnene og så op mod solen. Det forekom mig, at dens bevægelse var næsten synlig, som den faldt mod horisonten.

Jeg følte, at jeg måtte handle omgående, hvis jeg skulle gøre mig noget håb om at redde Cavor. Jeg flåede min vest af og satte den op som et mærke på de visne blade af en bajonetplante, hvorpå jeg satte af i en ret linje mod lommetørklædet. Det var vel et par miles borte – blot nogle få hundrede spring. Jeg har allerede fortalt, hvordan man nærmest hang i luften, når man tog disse springende skridt på månen. I hvert spring så jeg efter Cavor, mens jeg undrede mig over, hvor han kunne gemme sig. For hvert spring følte jeg, hvordan solen sank bag mig. Hver gang jeg rørte jorden, følte jeg mig fristet til at vende om.

Et sidste spring, og jeg stod i hulningen under vort lommetørklæde, endnu et, og jeg stod på vort tidligere udsigtspunkt lige ved siden af det. Jeg stod oprejst og stirrede ud over verdenen omkring mig, ud mellem de stadig længere skygger. Langt borte, neden for en lang skrænt, var den åbning, vi var flygtet op fra, og min skygge strakte sig mod den, stadig længere, og nåede den, som en nattens udstrakte finger.

Intet tegn på Cavor, ikke en lyd brød stilheden, alt hvad der var at se var de svage bevægelser af krattet og skyggerne, der blev længere. Pludselig gøs jeg voldsomt. "Cav-" begyndte jeg, og indså endnu engang, hvor ubrugelig den menneskelige stemme var i den tynde luft.

Stilhed. Dødens stilhed.

Så var det, at mit øje fangede noget – en lille genstand, der lå måske fyrre meter bort på skråningen, i en bunke af bøjede og

knækkede grene. Hvad var det? Jeg vidste det, men på en eller anden måde ønskede jeg ikke at vide det.

Jeg gik nærmere hen imod det. Det var Cavors lille kricket-hue. Jeg rørte den ikke, stod blot og så på den.

Så så jeg, at de spredte grene rundt om den bar spor efter en kamp. Jeg tøvede, tog et skridt frem, og samlede den op.

Jeg stod der med Cavors hue i hånden og stirrede på det nedtrampede buskads omkring mig. På nogle af dem var der små pletter af et eller andet mørkt, noget, jeg ikke turde berøre. Femten-tyve meter derfra blæste den voksende brise et eller andet afsted, et eller andet småt og skinnende hvidt.

Det var et lille stykke papir, tæt sammenkrøllet, som om nogen havde sluttet det i et fast greb. Jeg tog det op; det var fyldt med røde pletter. Jeg fangede nogle svage blyantstreger. Jeg glattede det ud, og så et par ujævne, afbrudte linjer, der endte i en skæv streg opad.

Jeg prøvede at tyde det.

"Jeg har fået sår over knæet, jeg tror, min knæskal er ødelagt, og jeg kan ikke løbe, eller blot kravle," begyndte det – indtil videre temmelig tydeligt.

Så blev det mindre læseligt: "De har jagtet mig i nogen tid, og det er kun et spørgsmål om" – ordet "tid" syntes at være skrevet her, men visket ud igen til fordel for noget, jeg ikke kunne tyde – "før de får fat i mig. De kommer fra alle sider."

Så blev skriften mere stiv og krampagtig. "Jeg kan høre dem," gættede jeg på, der skulle stå; derefter var det nærmest ulæseligt. Så kom en kort sætning, der stod temmelig klart: "en helt anden slags selenit, der lader til at lede de –" Skriften blev igen ulæselig.

"De har større hjernekasser – meget større, og slankere kroppe, og meget korte ben. De udstøder små, blide lyde, og bevæger sig med velovervejede bevægelser …

Og skønt jeg er såret og hjælpeløs, så giver deres udseende mig nyt håb." Hvor det lignede Cavor! "De har ikke skudt på mig, eller forsøgt … at skade … Jeg agter –"

Så kom den pludselige, opadgående streg tværs over papiret, og langs dets rand og på bagsiden – blod!

Og jeg stod der, rådløs og forvirret, med dette besynderlige efterladenskab i hånden, da noget meget blødt og let og køligt berørte min hånd et øjeblik, før det ophørte at eksistere; derpå blæste et eller andet, en lille hvid plet, hen over min skygge. Det var et lillebitte snefnug, det første snefnug, et forvarsel om natten.

Jeg fo'r sammen og så op, og opdagede, at himlen næsten var sort og fyldt med en voksende skare af kolde, vagtsomme stjerner. Jeg så mod øst, og den indtørrede verden lys var falmet til en dyster, mørk bronze; derpå mod vest, hvor solen dæmpedes af en tiltagende hvid tåge; nu berørte dens skive kraterranden og forsvandt ud af syne, og silhuetter af buskene og de takkede, spredte klipper stod mod den som et uordentligt vildnis af sorte former. I denne store sø af mørke under den vestlige kraterrand sank en væld ig krans af tåge. En kold vind fik hele krateret til at gyse. Et øjeblik stod jeg i en tæt sky af faldende sne, og verden omkring mig blev grå og utydelig.

Og da var det, at jeg hørte – til at begynde med ikke særlig højt eller gennemtrængende, men svag og utydelig som en døendes røst – lyden af en klokke, den samme lyd, som havde forkyndt dagens komme: Boom! … Boom! … Boom! …

Den gav genlyd ud over krateret, syntes at banke i takt med de største stjerner, og solens blodrøde skive sank, mens den stadig slog: Boom! … Boom! … Boom! …

Hvad var der sket med Cavor? Jeg stod som naglet til jorden under alle disse klokkeslag, indtil de endelig standsede.

Og pludselig lukkede tunnellens åbne mund sig ligesom et øje, og var forsvundet.

Da var jeg virkelig alene.

Over mig, omkring mig, stadig tættere på mig, var Evigheden, den evighed, som fandtes før begyndelsen, og som vil triumfere efter afslutningen; det enorme tomrum, hvori alt lys og liv og eksistens blot er en tynd, forsvindende glans af en faldende stjerne, verdensrummets kulde, stilhed, tavshed – den uendelige og endelige Nat.

Følelsen af ensomhed og fortvivlelse gik over i en fornemmelse af et vældigt, overvældende væsen, som bøjede sig imod mig og næsten berørte mig.

"Nej," råbte jeg. "*Nej!* Ikke endnu! Ikke endnu! Vent! Vent! Åh, vent!" Min stemme voksede til et skrig. Jeg kastede den krøllede papirstump fra mig, kravlede tilbage op på toppen af klippen for at lægge min kurs, og så sprang jeg, med al den viljestyrke, jeg var i besiddelse af, afsted mod det mærke, jeg havde efterladt mig, som nu kun var en tåget og fjerne plet i yderkanten af skyggen.

Spring, spring, spring – hvert spring var en evighed.

Foran mig sank den blege solskive, omgivet af spillende slangetunger af lys, og den fremrykkende skygge fejede frem for at nå kuglen før mig. Jeg var to miles fra den, måske hundrede spring eller mere, og luften omkring mig blev stadig

tyndere, som om den blev suget bort, og kulden gik mig til marv og ben. Men hvis jeg var død, ville det have været midt i et spring. Igen og igen gled min fod på sneen, når jeg satte af, og gjorde mine spring kortere; en gang faldt jeg hovedkulds ind i et buskads, der splittedes ad til støv og ingenting, og en anden gang snublede jeg i faldet og rullede ned i en hulning, hvorfra jeg rejste mig såret og blødende og i tvivl om, hvilken retning jeg skulle tage.

Men dette var intet imod de mellemrum, de frygtelige mellemrum, hvor jeg drev gennem luften med retning mod nattens mørke syndflod. Mit åndedrag gav en pibende lyd, og det var, som om mine lunger var fyldt med hvirvlende knive. Mit hjerte syntes at slå mod min hjerne. "Vil jeg nå det? O Himmel! Vil jeg nå det?"

Angsten greb mig.

"Læg dig ned," skreg min smerte og fortvivlelse til mig, "læg dig ned!"

Jo nærmere jeg kom, jo mere frygtelig fjern forekom kuglen mig. Jeg var følelsesløs, jeg snublede, slog mig, skar mig, men blødte ikke.

Nu var den i syne.

Jeg faldt om på alle fire, og mine lunger var ved at sprænges.

Jeg kravlede. Mine læber frøs til is, der hang istapper fra mit overskæg, jeg var hvid af rimfrost.

Jeg var nu kun en snes meter fra den. Mine øjne blev slørede. "Læg dig ned," skreg min fortvivlelse, "læg dig ned!"

Jeg rørte ved kuglen, og standsede. "For sent," vedblev fortvivlelsen, "læg dig ned!"

Jeg kæmpede imod. Jeg var nu ved kanten af mandehullet, en halvt bedøvet, halvdød skabning. Sneen føg omkring mig. Jeg trak mig ind. Luften derinde var en anelse varmere.

Snefnuggene – luftfnuggene – dansede omkring mig, mens jeg med iskolde hænder fik dækslet sat på plads og drejede det tæt til. Jeg hulkede. "Jeg *vil*," klaprede jeg mellem tænderne. Og så, med fingre der sitrede og føltes som glas, drejede jeg på knapperne til skodderne.

Mens jeg famlede efter knapperne – jeg havde aldrig prøvet at styre dem før – kunne jeg ane den synkende sols blodrøde tunger, der dansede og flimrede gennem snestormen, og de sorte skygger af krattet, der bøjede sig og faldt sammen under de voksende snedriver. Tykkere og tykkere blev snefoget, sort mod det røde svindende lys. Hvis jeg nu ikke fik lukket skodderne rigtigt? Så lød der et klik under mine hænder, og i et øjeblik var det sidste syn af måneverdenen forsvundet fra mit blik. Jeg sad alene i kuglens tavshed og mørke.

20. Mr. Bedford i det uendelige rum

Det føltes næsten, som om jeg var blevet slået ihjel. Jeg kunne virkelig forestille mig, at et menneske, der netop var blev slået ihjel på en brutal og pludselig måde, måtte føle sig på samme måde som jeg. Det ene øjeblik: en kvælende angst, det næste: mørke og stilhed, hverken lys eller liv eller sol, måne eller stjerner, kun den tomme uendelighed. Skønt det var mig selv, der havde gjort det, og jeg havde oplevet det før i selskab med Cavor, følte jeg mig overvældet og lamslået. Det var, som om jeg blev båret opad i et vældigt mørke. Mine fingre gled bort fra knapperne, jeg hang i luften som tilintetgjort, og til sidst flød jeg, meget blidt og forsigtigt, imod ballen og guldkæden og de to gyldne brækjern, der havde samlet sig i midten af kuglen.

Jeg ved ikke, hvor lang tid det varede. Inde i kuglen forsvandt ens jordiske fornemmelse af tid i endnu højere grad end på månen. Berøringen med ballen gav mig en fornemmelse af være vågnet af en drømmeløs søvn. Det forekom mig, at hvis jeg ville forblive vågen og i live, blev jeg nødt til at skaffe mig noget lys eller åbne en skodde, for at få et eller andet at fæstne blikket ved. Og desuden frøs jeg. Jeg sparkede mig fri af ballen, greb fat i de tynde reb i glasset, kravlede rundt til jeg nåede randen af mandehullet, og kunne beregne, hvor kontakterne til lyset og skodderne måtte være, stødte fra og fløj en gang rundt om ballen. Jeg blev forskrækket ved at ramme et eller andet stort, der drev omkring, men fik så fat i ledningen ved siden af kontakterne. Jeg rakte ud efter dem. Det første, jeg gjorde, var at få tændt den lille lampe for at se, hvad jeg var stødt ind i, og opdagede, at det var det gamle nummer af *Lloyd's News*, der

drev rundt i det tomme rum. Det bragte mig ud af uendeligheden og tilbage i mine egne rette omgivelser. Jeg lo og stønnede i nogen tid, hvilket fik mig til at tænke på at lukke lidt ilt ud af en af beholderne. Derpå tændte jeg for den elektriske ovn, indtil jeg havde fået varmen, og fandt noget mad. Så gik jeg forsigtigt i gang med cavoritskodderne for at prøve at finde ud af, hvor kuglen var på vej hen.

Den første skodde, jeg åbnede, lukkede jeg straks igen, og hang nogen tid ganske blændet af det sollys, der havde ramt mig. Efter at have tænkt mig om, forsøgte jeg mig med de skodder, der sad i en ret vinkel i forhold til den første, og så månen som en vældig segl i det ene, og jordens noget mindre bag den. Jeg blev forbløffet over, hvor langt jeg allerede var fra månen. Jeg havde regnet med, at siden jeg ikke havde fået det ekstra "spark" som jordens atmosfære havde givet os første gang, ville min fart være langt mindre. Jeg havde ventet, at jeg stadig hang over vort krater, på randen af natten, men alt det var nu kun en lille del af omridset af den hvide halvmåne, der udfyldte himlen. Og Cavor –?

Han var allerede forsvindende lille.

Jeg prøvede at forestille mig, hvad der kunne være sket med ham. Men dengang kunne jeg ikke tænke på andet end døden. Jeg syntes at se ham for mig, lemlæstet og blødende ved foden af en umådelig høj kaskade af blåt lys. Og hele vejen rundt om ham stod de åndssvage insekter og stirrede …

Ved det inspirerende strejf af den omkringdrivende avis vendte jeg altså atter tilbage til virkeligheden. Det stod temmelig klart for mig, at jeg måtte se at komme tilbage til jorden, men så vidt jeg kunne se, var jeg på vej bort i den stik

modsatte retning. Hvad der så end var sket med Cavor – selv om han måske stadig var i live, hvilket forekom mig umuligt efter at have set den blodplettede papirslap – så var jeg under alle omstændigheder ude af stand til at hjælpe ham. Der var han, levende eller død under denne kappe af mørk nat, og der måtte han forblive, i hvert fald indtil jeg kunne finde nogen til at ledsage mig og komme ham til hjælp. Ville jeg gøre det? Det var i hvert fald noget i den retning, jeg havde i tankerne: at komme tilbage til jorden, hvis det var muligt, og dér efter nærmere overvejelse måske vise et par pålidelige personer kuglen og fortælle dem, hvordan den virkede og vende tilbage til månen sammen med dem, eller holde hemmeligheden for mig selv, sælge mit guld, skaffe mig våben og forsyninger, og vende tilbage alene for på mere lige vilkår at forhandle med månens beboere, at redde Cavor, hvis det endnu var muligt, og under alle omstændigheder skaffe mig så rigelige forsyninger af guld, at jeg kunne fortsætte min virksomhed på et mere solidt grundlag. Men det lå endnu fjernt ude i fremtiden; først og fremmest skulle jeg tilbage til jorden.

Jeg satte mig ned og prøvede at regne ud, hvordan dette kunne lade sig gennemføre. Og imens jeg kæmpede med dette problem, holdt jeg op med at bekymre mig om, hvad jeg skulle gøre, når jeg nåede frem. Til sidst var min eneste tanke at komme tilbage.

Jeg regnede ud, at det bedste, jeg kunne gøre, var at falde tilbage mod månen, så tæt jeg turde komme, for at øge hastigheden, derpå at lukke alle skodder og flyve bag om den, og så, når jeg var forbi, at åbne skodderne i retning mod jorden, og på den måde komme hjemad i en vis fart. Men om jeg

nogensinde ville nå jorden på den måde, eller jeg måske endte i en eller anden uendelig hyperbolsk eller parabolsk kurve frem og tilbage, vidste jeg ikke. Senere fik jeg en lykkelig indskydelse, og ved at åbne nogle bestemte skodder i retning af månen, der stod på himlen foran jorden, fik jeg drejet kursen så tilpas, at jeg skød afsted mod jorden, i stedet for at beskrive en cirkel rundt om bagsiden af månen, sådan som jeg først havde tænkt mig. Det krævede en hel del kompliceret tænkning – jeg er jo ikke matematiker – og jeg er overbevist om, at det i langt højere grad er mit held end min tankevirksomhed, der har fået bragt mig tilbage til jorden. Havde jeg vidst dengang, hvad jeg ved nu, hvor små chancer jeg efter en matematisk beregning havde, tvivler jeg på, at jeg overhovedet ville have forsøgt. Da jeg altså havde regnet ud, hvad jeg mente var det rigtige at gøre, åbnede jeg alle skodderne i retning af månen og satte mig på hug – eller rettere hang i denne stilling nogle fod over kuglens glas – og ventede på, at halvmånen skulle vokse sig større og større, indtil jeg var så tæt på, som jeg turde. Så ville jeg lukke skodderne, flyve forbi månen ved hjælp af den fart, jeg havde fået på ved dens tiltrækning – hvis jeg ikke blev knust mod dens overflade – og så fortsætte i retning af jorden.

Og det er, hvad jeg gjorde.

Endelig følte jeg, at mit afsæt fra månen var tilstrækkeligt. Jeg lukkede skodderne for månelyset, og med en mærkelig følelse – husker jeg – af fuldkommen frihed for angst eller tryk, satte jeg mig til at vente på det øjeblik, da min lille kugleformede plet i det uendelige rum ville ramme jorden. Ovnen havde fået opvarmet kuglen til en behagelig temperatur, luften var blevet frisket op med tilførsel af ilt, og bortset fra et

svagt tryk i hovedet, som aldrig forlod mig, så længe jeg ikke var på jorden, følte jeg mig fuldkommen vel tilpas. Jeg havde slukket lyset igen, for at det ikke skulle svigte mig til sidst; jeg sad i mørke, bortset fra glansen fra jordskinnet og de glitrende stjerner under mig. Alting var så fuldstændig tavst og stille, at jeg meget vel kunne være det sidste levende væsen i universet, og dog havde jeg sært nok slet ingen fornemmelse af ensomhed eller frygt, mere end hvad der ville have været tilfældet, hvis jeg lå i min seng nede på jorden. Nu forekommer alt dette mig endnu mere mærkeligt, eftersom ensomheden i de sidste timer i krateret på månen havde været en ligefrem fysisk smerte …

Utroligt som det kan synes, har det spænd af tid, jeg tilbragte alene i rummet, intet som helst forhold til nogen anden del af mit liv. Somme tider forekommer det mig, at jeg sad der i en umådelig, umålelig evighed som en eller anden guddom på et lotusblad, og til andre tider er det, som om det blot var et kort øjeblik, mens jeg sprang fra månen til jorden. I virkeligheden var det vel nogle uger i jordisk tid. Men i det tidsrum var jeg fri for bekymringer og ængstelse, sult og frygt. Jeg flød i rummet og gennemtænkte med en for mig uvant bredde og frihed på alt, hvad der var hændt os, på hele mit liv og mine forskellige bevæggrunde, og selve tilværelsens gåde. Det forekom mig, at jeg voksede mig større og større, mistede enhver fornemmelse af bevægelse, som om jeg flød omkring blandt stjernerne, og hele tiden lå følelsen af jordens lidenhed og mit eget livs uendelige lidenhed på den, i mit baghoved.

Jeg kan ikke påstå, at jeg kan forklare, hvad der egentlig skete i mit sind i den periode. Uden tvivl var det alt sammen direkte eller indirekte følger af de mærkværdige fysiske forhold, jeg

befandt mig under. Jeg beskriver dem her som de var og som jeg opfattede dem, og uden nogen kommentarer eller forklaringer. Den altoverskyggende tanke var en gennemtrængende tvivl om min egen identitet. Jeg blev, hvis man kan udtrykke det sådan, adskilt fra Bedford; jeg så ned på Bedford som en triviel, almindelig, tilfældig genstand, jeg havde været forbundet med. Jeg så Bedford i mange forskellige sammenhænge: som en tumpe eller en stakkels åndssvag, hvor jeg før havde været tilbøjelig til med en vis stilfærdig stolthed at anskue ham som en meget åndfuld og betydningsfuld person. Nu så jeg ham ikke blot som en idiot, men som den seneste efterkommer af en lang række af idioter. Jeg gennemgik hans skoletid og hans tidlige ungdom, hans første møde med kærligheden, på nogenlunde samme måde, som man ser ned på en myre, der går rundt i sandet … Jeg er bange for, at noget af den periodes klarsyn stadig hænger ved, og jeg tvivler på, at jeg nogensinde igen vil opnå min ungdoms fulde selvtilfredshed. Men dengang var det ikke den mindste smule smerteligt, fordi jeg havde den mærkværdige overbevisning, at jeg faktisk ikke var mere Bedford end jeg var alle mulige andre, men kun en bevidsthed, der flød rundt i verdensrummets uendelige, afklarede ro. Hvorfor skulle jeg dog bekymre mig om denne Bedfords mangler? Jeg var jo hverken ansvarlig for ham eller dem.

Jeg kæmpede mod denne egentlig temmelig groteske illusion i nogen tid. Jeg forsøgte at genkalde mig erindringer om levende øjeblikke, om blide eller intense følelser: jeg følte, at hvis jeg kunne genkalde mig en ægte snert af følelse, ville jeg kunne standse denne stigende grad af adskilthed. Men jeg

kunne ikke. Jeg så Bedford haste ned ad Chancery Lane, med hatten skudt om i nakken og flagrende frakkeskøder, på vej til sin eksamen. Jeg så ham undvige og støde ind i, ja endog hilse på, andre lignende små skabninger i vrimlen. Mig? Jeg så Bedford den selvsamme aften i en vis dames dagligstue; hans hat lå på bordet ved siden af ham i en noget ramponeret tilstand, og han græd hjerteskærende. Mig? Jeg så ham i forskellige stillinger sammen med denne dame – jeg havde aldrig før følt mig så fjern … Jeg så ham ile afsted til Lympne for at skrive et teaterstykke, så ham møde Cavor og så ham i skjorteærmer, mens han arbejdede på kuglen, og så ham spadsere ud til Canterbury, fordi han var bange for at tage med! Mig? Jeg troede det ikke.

Jeg mente stadig, at alt dette måtte være hallucinationer, der skyldtes min ensomhed, og det faktum, at jeg havde mistet enhver fornemmelse af vægt og modstand. Jeg prøvede at genoprette denne fornemmelse ved at støde mig rundt i kuglen, ved at knibe mig i armene og slå hænderne sammen. Blandt andet tændte jeg også lyset, fik fat i det lasede eksemplar af *Lloyd's* og læste atter de overbevisende realistiske annoncer om Cutaway-cyklen og den bemidlede herre, og damen i nød, der solgte sine gafler og skeer. Der var ingen tvivl om, at de faktisk eksisterede, og jeg sagde til mig selv: "Dette er din verden, og du er Bedford, og du er på vej tilbage til et liv blandt ting som disse for resten af din tilværelse." Men tvivlen i mit indre ville stadig hævde: "Det er ikke dig, der læser, det er Bedford, og du er ikke Bedford, ved du nok. Det er dér, fejlen opstår."

"For pokker!" råbte jeg, "og hvis jeg ikke er Bedford, hvad er jeg så?"

Men der kom intet lys fra den retning, skønt andre sælsomme forestillinger kom drivende ind i min hjerne, mærkeligt fjerne mistanker, skygger, som anedes på lang afstand. Ved De, at jeg på et tidspunkt havde en idé om, at jeg var et væsen, der ikke alene befandt mig uden for min egen verden, men uden for alle verdener, og uden for tid og rum, og at denne sølle Bedford blot var et kighul, hvorigennem jeg så på livet? …

Bedford! Lige meget hvor meget jeg fornægtede ham, så var jeg forbundet med ham, og jeg vidste, at ligegyldigt hvad eller hvor jeg var, måtte jeg nødvendigvis bære på trykket af hans behov og ønsker, alle hans glæder og sorger, indtil hans liv nåede sin afslutning. Og når Bedford var død – hvad så? …

Men nok om denne mærkværdige fase af mine oplevelser! Jeg fortæller den kun her for at vise, hvordan isolation og fravær fra denne planet havde indflydelse ikke alene på funktionerne og følelserne i hvert eneste af kroppens organer, men også på selve sindets, tankens struktur, med sære og uventede forstyrrelser til følge. Hele vejen under størstedelen af denne vældige rumrejse hang jeg og filosoferede over sådanne uvirkelige emner, hang isoleret og apatisk, et tåget væsen med storhedsvanvid, midt blandt stjernerne og planeterne i verdensrummets tomme intet, og ikke blot den verden, jeg var på vej tilbage til, men også selenitternes blå huler, deres hjelmagtige hoveder, deres gigantiske, vidunderlige maskiner, og Cavors skæbne, hjælpeløs slæbt ned i deres verden, forekom mig som uendeligt små og hverdagsagtige ting.

Indtil jeg endelig begyndte at mærke jordens træk i mig, som bragte mig tilbage til det liv, der er menneskets virkelighed. Og

så blev det atter, lidt efter lidt, fuldkommen klart for mig, at jeg virkelig var Bedford, som vendte hjem til vor verden efter et utroligt eventyr, med et liv, som jeg meget vel kunne miste ved denne tilbagevenden. Jeg gik i gang med at prøve at regne ud, hvordan jeg skulle bære mig ad med at falde ned på jorden.

21. Mr. Bedford i Littlestone

Min bane var næsten parallel med jordoverfladen, da jeg kom ind i den ydre atmosfære. Kuglens temperatur begyndte med det samme at stige. Jeg vidste, at jeg måtte forsøge at lande straks. Langt nede under mig strakte sig et stort hav i aftenskumringen. Jeg åbnede alle de skodder, jeg kunne, og faldt – fra solen ind i skumringen, fra skumringen ind i natten. Jorden blev større og større, opslugte stjernerne, og dens sølverne skyslør bredte sig ud for at fange mig. Den gamle verden forekom ikke mere at være en kugle, den blev fladere og mere konkav. Det var ikke længere en planet på himlen, men menneskets verden. Jeg lukkede alt på nær en tomme af skodderne mod jorden, og faldt med stadig lavere hastighed. Vandfladen var nu så tæt på, at jeg kunne skelne bølgernes mørke toppe, der kom imod mig. Kuglen blev meget varm. Jeg lukkede den sidste skodde og satte mig med armene om knæene, mens jeg bed mig i mine knoer og ventede på nedslaget …

Kuglen ramte vandet med et væld igt plask: den må have sendt det flere meter i vejret. Ved lyden af plasket åbnede jeg alle cavoritskodderne på en gang. Ned og ned gik det, men stadig langsommere, så kunne jeg føle kuglens væg presse mod mine fødder, og begyndte atter at stige opad ligesom en boble. Og endelig flød jeg hoppende og dansende på havets overflade, og min rejse i verdensrummet var til ende.

Natten var mørk og overskyet. To gule prikker langt borte fortalte mig, at et skib passerede forbi, og tættere på var der et rødt skær, som kom og gik. Hvis ikke elektriciteten, der drev

min glødelampe, havde været opbrugt, ville jeg sikkert være blevet samlet op den nat. Trods den voldsomme udmattelse, jeg nu begyndte at mærke, var jeg meget ophidset, og håbede på en feberagtig, utålmodig måde, at min rejse snart måtte være til ende.

Endelig faldt jeg til ro, og satte mig med hænderne på knæene og stirrede ud på et fjernt rødt lys. Det gyngede op og ned, vuggede, vuggede. Min ophidselse svandt. Jeg indså, at jeg var nødt til at tilbringe mindst en nat endnu i kuglen. Jeg opdagede, at jeg følte mig uendelig tung og udmattet. Og så faldt jeg i søvn.

En forandring i kuglens rytmiske bevægelser vækkede mig. Jeg kiggede ud gennem glasset og så, at jeg var drevet på grund på en stor lavvandet sandbanke. Langt bort mente jeg at kunne se huse og træer, og ude på havet et buet, forvrænget billede af et skib, der hang mellem havet og himlen.

Jeg kom vaklende på benene. Mit eneste ønske var at komme ud. Mandehullet vendte opad, og jeg baksede nogen tid med dækslet. Langsomt fik jeg det åbnet. Endelig hvislede luften ind igen, som den engang var hvislet ud. Men denne gang ventede jeg ikke, til trykket var udlignet. Et øjeblik efter stod jeg med dækslet i hånden, og intet, slet intet, skilte mig længere fra jordens gamle, velkendte himmel.

Lufttrykket slog så hårdt imod mit bryst, at jeg gispende krummede mig sammen. Jeg kastede glasdækslet fra mig. Jeg råbte, knugede hænderne mod brystet, og satte mig ned. I nogen tid led jeg frygteligt. Så tog jeg nogle dybe indåndinger. Og endelig kunne jeg rejse mig op og bevæge mig omkring igen.

Jeg prøvede at stikke hovedet op gennem mandehullet, og kuglen vendte sig. Det føltes, som om nogen havde slået mig ned, i samme øjeblik jeg stak hovedet ud. Jeg trak hovedet til mig, ellers ville jeg være blevet klemt fast med hovedet under vand. Efter nogen vrikken og masen lykkedes det mig at kravle ud på sandet, hvor bølgerne stadig kom og gik i det lave vand.

Jeg forsøgte ikke at rejse mig. Det føltes, som om mit legeme pludselig var blevet forvandlet til bly. Moder Jord havde atter taget sit greb i mig – uden nogen cavorit imellem. Jeg satte mig op, ligegyldig for det vand, der skyllede over mine fødder.

Det var morgen, en grå, temmelig skyet himmel, men hist og her med lange, grønlige striber. Langt ude lå et skib for anker, en bleg silhuet af et skib med en enkelt gul lanterne. Vandet skvulpede ind mod kysten i lange, lave bølger. Ude til højre buede kysten sig, en stenet banke med et par forfaldne huse, og længere borte et fyrtårn, et sømærke og et forbjerg. Den flade sandbanke strakte sig indefter, hist og her brudt af en lavvandet pyt, og afgrænset måske en mile borte af en bræmme af lave buske. Mod nordøst kunne jeg se et afsidesliggende badested med en række små kulørte huse, der stod mørke mod den gryende dags lysere himmel. Hvilke sære mennesker, der kan have fundet på at opstille disse lodrette pæle midt ude i det store intet, har jeg ingen anelse om. Det var ligesom små stumper af Brighton, der var blevet borte i en affaldsbunke.

Jeg sad der i lang tid, mens jeg gabte og gned øjnene. Endelig kæmpede jeg mig på benene. Det føltes som at løfte en tung vægt. Jeg rejste mig.

Jeg stirrede på de fjerne huse. For første gang siden vi var ved at omkomme af sult i månekrateret tænkte jeg på jordisk mad.

"Bacon," hviskede jeg, "æg! Et godt stykke ristet brød og god kaffe … Og hvordan fanden skal jeg få alt dette her bragt til Lympne?" Jeg spekulerede på, hvor jeg var. Det var en østvendt kyst, og jeg havde set Europa, før jeg begyndte at falde.

Jeg hørte fodtrin knase i sandet, og en lille, venligt udseende mand med et rundt ansigt, iført flannelstøj, med et badehåndklæde om skuldrene og sin badedragt over armen, viste sig på stranden. Jeg vidste straks, at jeg måtte være i England. Han stirrede intenst på kuglen og på mig. Han kom nærmere, stadig stirrende. Jeg tror, jeg lignede en blodtørstig vildmand – beskidt, usoigneret i ubeskrivelig grad – men det faldt mig ikke ind dengang. Han standsede omkring tyve meter borte. "Hal-løj, De der!" sagde han i en betænkelig tone.

"Selv halløj!" sagde jeg.

Han kom nærmere, øjensynlig beroliget af min hilsen. "Hvad i alverden er det for en tingest?" spurgte han.

"Kan De sige mig, hvor jeg er?" spurgte jeg.

"Det dér er Littlestone," sagde han og pegede på den lille klynge huse; "og det er Dungeness! Er De lige kommet ind? Hvad er det for en tingest, De har der? En eller anden slags maskine?"

"Ja."

"Er De drevet i land? Er De skibbruden eller sådan noget? Hvad er det dér?"

Jeg tænkte mig hurtigt om. Jeg tog mål af den lille mand, idet han kom nærmere. "For pokker!" sagde han, "De har da vist været ude for lidt af hvert! Jeg ville have troet – Nuvel – Hvor er De forlist? Er den der tingest en eller anden flydende livredder-ting eller sådan noget?"

Jeg besluttede, at jeg i hvert fald for øjeblikket ville snakke ham efter munden. Jeg gjorde nogle vage, bekræftende gestus. "Jeg har brug for hjælp," sagde jeg hæst. "Jeg må have nogle ting ind på stranden – noget, jeg ikke så godt kan lade ligge her og flyde." Jeg blev nu opmærksom på tre andre nydelige unge mænd med håndklæder, blazere og stråhatte, der kom gående hen ad stranden imod mig. Det var åbenbart det tidlige badehold fra Littlestone.

"Hjælp!" sagde den unge mand: "Ja, naturligvis!" Han begyndte langsomt at bevæge sig. "Hvad er det præcis, De ønsker, jeg skal gøre?" Han vendte sig om og svingede med armene. De tre unge mænd satte farten op. Et øjeblik efter var de hos mig, og overdængede mig med spørgsmål, jeg ikke var i stand til at besvare. "Jeg skal fortælle alt det senere," sagde jeg. "Jeg er fuldstændig udmattet. Jeg orker det ikke nu."

"Kom med hen på hotellet," sagde den lille mand, der var kommet først. "Vi skal nok holde øje med tingesten der."

Jeg tøvede. "Det kan jeg ikke," sagde jeg. "Inde i den kugle ligger der to store stænger af guld."

De så vantro på hinanden, derpå kiggede de undersøgende på mig. Jeg gik hen til kuglen, bøjede mig ned, kravlede ind i den, og lidt efter lå selenitternes brækjern og den knækkede kæde foran dem. Hvis jeg ikke havde været så rædsomt udmattet, ville jeg have lét ad dem. De stod som fire kattekillinger rundt om en bille. De anede simpelthen ikke, hvad de skulle stille op med de ting. Den tykke lille mand bøjede sig og løftede på en af stængerne; så slap han den med et grynt. De prøvede alle sammen.

"Det er rigtig nok bly, eller guld!" sagde en.

"Åh, det er *guld*!" sagde en anden.

"Ja, det er rigtigt, guld," sagde den tredje.

Så stirrede de alle sammen på mig, og så stirrede de ud på skibet, der lå for anker.

"Det må jeg sige!" råbte den lille mand. "Hvor i alverden har De fået fingre i det?"

Jeg var for træt til at lyve. "På månen."

Jeg så dem stirre på hinanden.

"Hør nu her!" sagde jeg, "jeg har ikke tænkt mig at skændes med jer lige nu. Hjælp mig med at få båret disse her guldklumper op på hoteller – jeg vil tro, at hvis De hviler Dem lidt undervejs, kan to af jer vel nok klare en stang, og jeg kan nok slæbe kæden med mig – så skal jeg fortælle jer noget mere, når jeg har fået noget at spise."

"Og hvad så med tingesten?"

"Den kan ikke gøre nogen skade, hvor den ligger," sagde jeg. "Under alle omstændigheder, så flytter den sig ikke nu. Hvis det bliver flod, vil den nok flyde."

Og i en tilstand af vældig forundring lagde disse unge mænd uden protest mine skatte på skuldrene, og med lemmer, der føltes som var de af bly, førte jeg an i en slags procession med retning mod det lille badested. På halvvejen fik vi forstærkning af to forskræmte småpiger med skovle, og lidt efter kom en tynd lille dreng til, der hele tiden snøftede gennemtrængende. Jeg kan huske, han trak en cykel, og han fulgte os på vor højre side en hundrede meter, før han opgav os som uinteressante, satte sig op på cyklen og spurtede hen over den flade sandstrand i retning af kuglen.

Jeg vendte mig og så efter ham.

"Åh, *han* vil ikke røre den," sagde den ranke unge mand beroligende, og jeg var kun alt for villig til at lade mig berolige.

Der lå i begyndelsen noget af morgenens grå over mit sind, men så frigjorde solen sig fra horisontens lave skydække og oplyste verden, og gjorde det blygrå hav til en glitrende, levende flade. Mit humør steg. En følelse af den vældige betydning af de ting, jeg havde gjort, og endnu skulle gøre, steg op i mig sammen med sollyset. Jeg lo højt, da den mand, der gik forrest, vaklede under mit guld. Når jeg først indtog den plads i verden, jeg havde ret til, hvor ville ikke verden blive forbløffet!

Hvis det ikke havde været for min overordentlige træthed, ville jeg have fundet værten på hotellet i Littlestone morsom, som han stod vaklende mellem synet af mit guld og mine respektable ledsagere og min egen møgbeskidte fremtoning. Men endelig befandt jeg mig igen i et jordisk badeværelse med varmt vand at vaske mig i og et nyt sæt klæder, ganske vist ret små, men i hvert tilfælde rene, som den venlige lille mand havde lånt mig. Han lånte mig også en barberkniv, men jeg kunne ikke tage mig sammen til at gå til angreb selv på forposterne af det strittende skæg, der dækkede mit ansigt.

Jeg satte mig derpå til et engelsk morgenbord, og spiste med en slags mat appetit – en appetit, der var mange uger gammel, og meget affældig – og tog mig nu sammen til at svare på de unge menneskers spørgsmål. Og jeg fortalte dem sandheden.

"Nuvel," sagde jeg, "siden De presser mig sådan – jeg har fået det på månen."

"På månen?"

"Ja, den måne, der hænger oppe på himlen."

"Men hvordan –?"

"Det er som jeg siger, for pokker!"

"De er altså netop kommet ned fra månen?"

"Præcis! gennem rummet – i den bold." Og jeg tog en uendelig lækker mundfuld æg. Jeg bemærkede for mig selv, at når jeg vendte tilbage til månen, ville jeg huske at tage en kasse æg med.

Jeg indså klart, at de ikke troede et ord af, hvad jeg fortalte, men åbenbart anså de mig for at være en af de mest respektable løgnhalse, de nogensinde havde truffet på. De så på hinanden, og rettede derpå deres blikke intenst mod mig. Jeg tror, de ledte efter et spor i den bevægelse, hvormed jeg rakte ud efter saltet. De lod til at finde noget betydningsfuldt i den måde, hvorpå jeg dryssede peber på mit æg. Tanken om de mærkeligt formede guldstænger, de vaklende havde båret for mig, havde grebet dem. Der lå klumperne foran mig, hver af dem tusindvis af pund værd, og lige så umulige at stjæle som et hus eller et stykke jord. Jeg så på deres nysgerrige ansigter over kanten af min kaffekop, og blev klar over, at jeg skulle igennem et enormt vildnis af forklaringer, før jeg kunne gøre mig håb om at blive forstået.

"Men De mener da ikke *virkelig* –?" begyndte den yngste af de tre unge mænd, i samme tonefald som man bruger overfor et stædigt barn.

"Giv mig lige det ristede brød," sagde jeg, og han tav.

"Men hør nu, jeg må virkelig sige –" begyndte en af de andre. "Vi har altså ikke tænkt os at hoppe på den skrøne."

"Nå," sagde jeg og trak på skuldrene.

"Han vil ikke fortælle os noget," sagde yngste af mændene, idet han holdt hånden for munden i en teatralsk gestus. Derpå

udbrød han med en oprømt mine: "Har De noget imod, at jeg ryger?"

Jeg viftede samtykkende med hånden, og fortsatte med min morgenmad. To af de andre gik hen og kiggede ud af vinduet, mens de talte dæmpet sammen. Der faldt mig pludselig noget ind. "Tidevandet," sagde jeg, "falder det?"

Der blev en pause, som om de var i tvivl om, hvem der skulle svare.

"Det er næsten ebbe," sagde den tykke lille mand.

"Nå, skidt," sagde jeg, "den vil nok ikke flyde så langt."

Jeg huggede hovedet af mit tredje æg, og indledte en lille tale. "Hør nu," sagde jeg. "De må ikke tro, jeg er gnaven eller fortæller Dem nogle løgnehistorier, eller sådan noget. Jeg er tvunget til at være lidt kortfattet og mystisk lige nu. Jeg forstår så udmærket, at det lyder som noget af det mest mærkelige, De har hørt, og der skal da også en vis fantasi til at forestille sig det. Jeg forsikrer Dem, at De lever i en mindeværdig tid. Men det kan jeg ikke forklare fuldstændigt for Dem nu – det er umuligt. Jeg giver Dem mit æresord på, at jeg kommer fra månen, og det er alt, hvad jeg kan fortælle Dem … Ikke desto mindre, så er jeg Dem voldsomt forbundet, voldsomt forbundet … Jeg håber, at min opførsel ikke har været til anstød for nogen af Dem."

"Nej, slet ikke!" sagde den yngste af de unge mænd affabelt. "Vi forstår Dem helt." Han stirrede stift på mig hele tiden, mens han vippede sin stol bagud, indtil den næsten væltede. "Bestemt ikke," sagde den tykke unge mand. "Tro endelig ikke det!" De rejste sig alle sammen op og spredte sig og gik rundt og tændte cigaretter og forsøgte efter bedste evne at vise, hvor elskværdige og uanfægtede de var; helt fri fra den mindste smule

nysgerrighed angående mig og min kugle. "Jeg tror, jeg vil gå ud og holde øje med det skib derude," hørte jeg en af dem bemærke. Hvis de havde kunne få sig selv til det, tror jeg, de alle sammen var gået ud og havde forladt mig. Jeg fortsatte med mit tredje æg.

"Vejret," bemærkede den tykke lille mand, "har været temmelig enestående på det sidste, ikke sandt? Jeg kan ikke huske, hvornår vi sidst havde sådan en sommer."

Fui-whizz! Det lød som en kæmpemæssig raket.

Og et eller andet sted blev en rude knust.

"Hvad er det?" sagde jeg.

"Det er da ikke –" sagde den lille mand, og fo'r hen til hjørnevinduet.

De øvrige gjorde det samme. Jeg sad og stirrede på dem.

Pludselig sprang jeg op og fo'r også hen til vinduet, idet jeg væltede mit æg. Jeg var netop kommet i tanker om noget. "Ikke noget at se her," råbte den lille mand, og ilede hen mod døren.

"Det er den dreng!" skrålede jeg hæst, "det er den forbandede dreng!" Idet jeg vendte mig om, skubbede jeg tjeneren til side – han kom netop ind med mere ristet brød til mig – og styrtede voldsomt ud af stuen og ned og ud på den sære lille terrasse foran hotellet.

Havet, der før havde været jævnt og glat, var nu oprørt og der gik ilinger over vandet; hvor kuglen havde været, stod der en bølge, som om et skib netop var passeret. Over den hvirvlede en lille sky ligesom røg, der spredte sig, og tre eller fire mennesker nede på stranden stirrede opad med undersøgende blikke. Og det var alt! Tjeneren og de fire unge mænd med blazere kom

farende ud bag mig. Der lød råb fra vinduer og døre, og en mængde bekymret udseende, måbende ansigter kom til syne.

En tid stod jeg som naglet til stedet, alt for overvældet af denne nye udvikling til at tage mig af omgivelserne.

Til at begynde med var jeg for lammet til at tænke på det som nogen egentlig katastrofe – jeg var blot lammet, som en mand bliver det, når han tilfældigt udsættes for et voldsomt slag. Først bagefter begynder han at opfatte den skade, han har lidt.

"Gode Gud!"

Jeg følte mig, som om nogen stod og hældte et eller andet koldt og slimet ned ad ryggen på mig. Mine ben forsvandt under mig. Jeg havde fået den første anelse om, hvad denne katastrofe betød for mig. Der var den forbandede knægt på vej ud i rummet! Jeg var fuldstændig fortabt. Der var naturligvis guldet inde i restauranten – det var alt, hvad jeg ejede her på jorden. Hvordan skulle det gå? Det hele var pludselig blevet overvældende, uoverskueligt.

"Hør," lød den lille mands stemme bag mig. "*Hør* nu her."

Jeg vendte mig, og der stod tyve eller tredive mennesker, en uensartet forsamling, som alle stirrede stumt spørgende på mig, uendelig mistænksomme og tvivlende. Jeg kunne ikke holde disse spørgende øjne ud. Jeg stønnede højt.

"Jeg *kan* ikke," råbte jeg. "Jeg siger Dem, jeg kan ikke! Det er for meget! De kan tro, hvad De vil – og fanden ellers tage Dem!"

Jeg gestikulerede vildt. Den lille mand trak sig et skridt tilbage, som om jeg havde truet ham. Jeg tog flugten gennem flokken og ind i hotellet. Jeg fo'r ind i restauranten og ringede rasende med klokken. Jeg greb fat i tjeneren, da han kom ind.

"Kan De høre det?" råbte jeg. "Skaf hjælp og få båret disse stænger op på mit værelse straks."

Han forstod mig ikke, og jeg råbte og skreg ad ham. En forskrækket udseende, lille gammel mand iført et grønt forklæde kom ind, og derpå to af de unge mænd. Jeg forlangte, at de hjalp mig. Så snart guldet var inde i mit værelse, steg mit mod. "Skrub så ud," råbte jeg, "alle sammen, ud – hvis De ikke ønsker at se et menneske blive vanvittig for øjnene af Dem!" Og jeg skubbede til tjeneren, da han tøvede i døren. Og så snart jeg havde fået døren låset bag dem, flåede jeg den lille mands klæder af igen, kastede dem til højre og venstre, og gik i seng. Der lå jeg i meget lang tid og svor og bandede og stønnede, mens jeg kølede af.

Endelig blev jeg rolig nok til at stå ud af sengen og ringe på den skræmte tjener for at bede ham skaffe mig en natskjorte, whisky og soda, samt nogle gode cigarer. Disse ting blev fremskaffet, skønt det tog en uendelig tid, som fik mig til at ringe flere gange af bare irritation. Så lukkede jeg døren igen og begyndte at overveje hele min situation grundigt.

Nettoresultatet af hele dette store eksperiment viste sig altså at være en stor og fuldstændig fiasko. Det var et angreb på verdensrummet, og jeg var den eneste overlevende. Og dette sidste havde været den endelige katastrofe. Der stod intet andet tilbage end at sørge for mig selv, og redde, hvad reddes kunne, fra vores undergang. Alle mine vage forestillinger om at vende tilbage til månen var forsvundet. Mine intentioner om at vende tilbage, om at fylde kuglen med guld, og senere få en stump cavorit analyseret og finde den store hemmelighed ved det –

måske til sidste endda hente Cavors lig hjem – det var alt sammen væk.

Jeg var den eneste overlevende – det var det hele.

Jeg tror, at den idé at gå i seng var et af de lykkeligste indfald, jeg nogensinde har fået, når jeg har været i knibe. Jeg tror virkelig, at jeg ellers ville være blevet vanvittig eller have gjort et eller andet tåbeligt. Men der, i et aflåst værelse og sikker mod enhver afbrydelse, kunne jeg gennemtænke min stilling og alle dens konsekvenser, og lægge planer.

Det var mig naturligvis ganske indlysende, hvad der var sket med drengen. Han var kravlet ind i kuglen, havde rodet med kontakterne, fået lukket cavoritskodderne og var gået til vejrs. Det var højst usandsynligt, at han havde skruet dækslet på, og selv om det skulle være tilfældet, ville hans chancer for at komme tilbage være minimale. Det var temmelig indlysende, at han ville forsamles med resten af bagagen i midten af kuglen og forblive der, og ophøre med at være af nogen som helst interesse for jorden, omend han måske ville vække en vis opsigt hos beboerne af en eller anden fjern planet. Jeg fik hurtigt overbevist mig om denne side af sagen. Hvad angik et eventuelt ansvar, jeg kunne have i sagen, så blev det mig stadig mere klart, at hvis jeg blot tav om det hele, så behøvede jeg ikke at bekymre mig. Hvis jeg skulle blive stillet over for sørgende forældre, der forlangte at få deres mistede dreng udleveret, kunne jeg blot forlange at få min kugle tilbage – eller måske hellere bare spørge dem, hvad de mente. I starten forestillede jeg mig grædende forældre og værger, og alle mulige andre besværligheder, men så indså jeg, at det eneste jeg behøvede at gøre, var at holde min mund lukket, og der ville ikke ske noget

som helst. Og jo mere jeg lå der og røg og tænkte, jo mere indlysende blev det indlysende i dette faktum.

Enhver britisk borger har ret til, når han blot ikke skader nogen eller opfører sig uanstændigt, at dukke op hvor som helst det passer ham, lige så laset og beskidt, det passer ham, og medbringende så store mængder umøntet guld, han gider slæbe rundt med, og ingen har nogen som helst ret til at forhindre ham i hans forehavender. Det gentog jeg for mig selv gang på gang, som en slags privat og personligt frihedsbrev.

Da jeg havde afhandlet dette problem, var jeg i stand til på lignende vis at overveje visse implikationer, jeg ikke havde vovet at tænke på tidligere, nemlig problemet med mine fraværende økonomiske midler. Men når jeg nu så roligt på sagen, indså jeg, at hvis jeg blot midlertidigt skjulte min identitet ved at antage et mindre velkendt navn, og hvis jeg bevarede det to måneder gamle skæg, jeg havde anlagt, ville risikoen for at blive fundet af en eller anden ondskabsfuld kreditor være meget, meget lille. Og derefter stod det mig temmelig klart, hvad jeg ellers havde at gøre. Det var utrolig tarveligt, men hvad skulle jeg ellers gøre?

Lige meget hvilken kurs, jeg anlagde, var jeg fast besluttet på at holde mig selv oppe og undgå enhver form for besværligheder.

Jeg fik bragt skrivematerialier op, og skrev et brev til New Romney Bank – det var den nærmeste, efter hvad man fortalte mig – hvori jeg meddelte direktøren, at jeg ønskede at åbne en konto hos ham, og anmodede ham om at sende to troværdige personer med passende akkreditiver, samt en hest og en vogn for at hente nogle hundrede kilo guld, som jeg tilfældigvis var

bebyrdet med. Jeg underskrev mig med navnet "Blake", hvilket forekom mig at være et rimelig anstændigt og respektabelt navn. Da det var besørget, skaffede jeg mig en lokal vejviser, hvori jeg fandt en skrædder, som jeg bad om at sende mig en tilskærer for at tage mål til et mørkt jakkesæt, og sendte samtidig bud efter en kuffert, en klædepose, et par brune støvler, nogle skjorter, en passende hat osv., og desuden et ur. Da disse breve var afsendt, fik jeg bragt så god en frokost op, som hotellet formåede, og lå så og røg min cigar så roligt, som det var mig muligt, indtil der i følge mine anvisninger dukkede to bankfunktionærer op, som vejede mit guld og tog det med sig. Derefter trak jeg natskjorten op om ørene for at dæmpe en mulig banken, og lagde mig så roligt til at sove.

Jeg faldt altså i søvn. Det vil måske forekomme Dem at være en temmelig prosaisk ting at gøre for det første menneske, der netop er kommet tilbage efter en tur til månen, og jeg kan forestille mig, at yngre, fantasifulde læsere finder min opførsel noget skuffende. Men jeg var forfærdelig udmattet og bekymret, og hvad fanden skulle jeg ellers foretage mig? Der var ikke en skygge af chance for, at man ville have troet mig, hvis jeg dengang havde fortalt min historie, og det ville kun have indbragt mig en utålelig mængde ubehageligheder. Jeg faldt altså i søvn. Da jeg endelig vågnede igen, var jeg klar til at se verden i øjnene, sådan som jeg altid har gjort det, lige siden jeg kom til skels år og alder. Så rejste jeg til Italien, og det er her, jeg nu sidder og skriver på denne historie. Hvis verden ikke vil anerkende den som fakta, så kan den vel læse den som en roman. Det kommer ikke mig ved.

Og nu, da min beretning er fuldendt, sidder jeg og er en smule forundret over, hvordan dette eventyr er foregået og uden videre afsluttet. Alle mennesker mener, at Cavor var en – ikke særlig fremragende – eksperimenterende videnskabsmand, som sprængte sig selv og sit hus i Lympne i stumper og stykker, og man forklarer det brag, der fulgte på min ankomst til Littlestone med en henvisning til nogle eksperimenter med sprængstoffer, som regeringen løbende foretager to miles borte i Lydd. Jeg må tilstå, at jeg hidtil ikke har bekendt min andel i den unge hr. Tommy Simmons' – det var drengens navn – forsvinden. Det ville måske også vise sig at være temmelig vanskeligt at forklare. Man forklarer min tilsynekomst, iført beskidte og lasede klæder og medbringende to stænger guld på stranden ved Littlestone på mange sindrige måder – jeg er fuldstændig ligeglad med, hvad man mener om mig. Man siger, at jeg har strikket hele min historie sammen for at undgå alt for nærgående spørgsmål angående kilden til min rigdom. Jeg gad nok se den mand, der kunne spinde en ende, som hænger så godt sammen som denne. Nå, men de kan jo læse det som en roman – andet er der ikke at sige til det.

Jeg har fortalt min historie – og nu er det så tid, tænker jeg – til at se de bekymringer, der er forbundet med livet her på jorden, i øjnene igen. Selv om man har været på månen, skal man jo stadig tjene til livets ophold. Så jeg arbejder altså her i Amalfi, på scenebeskrivelsen til det skuespil, jeg havde udkastet, dengang Cavor kom vandrende ind i min verden, mens jeg prøver at stykke mit liv sammen til noget, der ligner det, jeg førte, før jeg mødte ham. Jeg må indrømme, at jeg finder det svært at holde tankerne ved skuespillet, når månen

skinner ind gennem vinduet. Det er fuldmåne, og i går nat stod jeg ude i pergolaen i timevis og stirrede op på den skinnende tomhed, der skjuler så meget. Tænk Dem! borde og stole og stilladser og guld! For fanden da også! – tænk hvis man kunne falde over opskriften på cavorit! Men sådan noget sker ikke to gange i livet. Her sidder jeg, ikke hverken værre eller bedre aflagt end jeg var dengang i Lympne, og det er det hele. Og Cavor har begået selvmord på en langt mere indviklet måde end noget andet menneske nogensinde før. Så min historie slutter altså blot som en slags drøm. Den passer så dårligt sammen med alt andet i livet, så meget af den ligger så langt fra menneskelige erfaringer: springene, svamperusen, den tynde luft og vægtløsheden, at der faktisk er øjeblikke, hvor jeg trods alt mit måneguld selv kommer mere end halvt i tvivl om, at det hele ikke var en drøm …

22. Mr. Julius Wendigees forbløffende meddelelse

Da jeg havde afsluttet min beretning om, hvordan jeg kom tilbage til jorden i Littlestone, skrev jeg "Slut", lavede en elegant krusedulle og lagde min pen til side i den sikre overbevisning, at hele historien om de første mænd på månen var skrevet. Og ikke alene havde jeg gjort dette, jeg havde også overgivet mit manuskript til en forlægger, havde givet tilladelse til, at historien blev trykt og solgt, havde set det meste af den i *Strand Magazine*, og havde atter sat mig til at arbejde på scenebeskrivelsen til det skuespil, jeg var begyndt på dengang i Lympne, før jeg fandt ud af, at der var mere. Jeg fik nemlig i Algier, hvor jeg nu opholdt mig, et brev, der var omadresseret fra Amalfi (det er nu vel omkring en seks måneder siden) – en af de mest forbløffende meddelelser, jeg nogensinde har modtaget. I al korthed meddelte det mig, at en mr. Julius Wendigee, en hollandsk elektroingeingenør, der havde eksperimenteret med noget apparatur i stil med det, mr. Tesla havde opfundet i Amerika, i håb om at opdage en måde til at kunne kommunikere med Mars, i den senere tid hver dag havde modtaget en underlig, afbrudt meddelelse, som uden al tvivl måtte komme fra mr. Cavor på månen.

Først troede jeg, at det bare var en fortænkt morsomhed af en eller anden, der havde læst manuskriptet til min fortælling. Jeg svarede derfor mr. Wendigee i spøgefulde vendinger, men han svarede mig på en måde, der ikke lod nogen tvivl mulig, og i en tilstand af voldsom spænding ilede jeg fra Algier til det lille

observatorium ved St. Gothard, hvor han arbejdede. Stillet over for hans grundige notater og hans apparatur, og ikke mindst alle de meddelelser fra Cavor, som han gav mig, forsvandt enhver smule mistanke, jeg endnu måtte have næret. Jeg besluttede straks at tage imod hans tilbud om at blive hos ham og hjælpe ham med at registrere meddelelserne fra månen hver dag, og med at finde en måde, hvorpå vi kunne sende en besked tilbage. Vi fik at vide, at Cavor ikke alene var i live, men også havde sin frihed, og befandt sig i et fantastisk samfund af disse myrelignende væsener, disse myremænd, i månehulernes blå mørke. Hans ben var lammede, lod det til, men ellers var han ved udmærket helbred – ja, han havde det endog, efter hvad han fortalte, bedre end han nogensinde havde haft det på jorden. Han havde haft noget feber, men uden nogle ubehagelige eftervirkninger. Sært nok mente han åbenbart, at jeg var enten død af kulde ude i månekrateret eller var fortabt i rummets fjerne dybder.

Da mr. Wendigee første gang modtog hans meddelelser, var han optaget af ganske andre ting. Læseren vil uden tvivl erindre den opstandelse, der opstod, da mr. Nikola Tesla, den berømte amerikanske opfinder indenfor elektricitetens område, bekendtgjorde, at han havde modtaget en meddelelse fra Mars. Denne bekendtgørelse skabte fornyet opmærksomhed på en omstændighed, der længe havde været kendt i videnskabelige kredse, nemlig, at der fra en eller anden ukendt kilde i rummet udsendes elektromagnetiske bølger, fuldstændig lig dem, signor Marconi benytter til sin trådløse telegraf. Foruden Tesla har en mængde andre forskere involveret sig i fremstillingen af et apparat, der kan modtage og registrere disse bølger, omend

der dog kun er få, der går så langt som til at mene, der er tale om egentlige meddelelser fra en udenjordisk sender. Blandt disse få må vi dog ganske sikkert regne mr. Wendigee. Lige siden 1898 havde han anvendt næsten al sin tid til dette formål, og da han besad en vis formue, havde han bygget et observatorium på Monte Rosa, hvor forholdene er yderst ideelle for den slags observationer.

Min videnskabelige uddannelse er ikke særlig omfattende, må jeg indrømme, men jeg var dog i stand til at bedømme, at mr. Wendigees opfindelser til at opdage og registrere enhver form for elektromagnetiske forstyrrelser i verdensrummet er enestående originale og geniale. Og ved en lykkelig kombination af omstændighederne havde han netop stillet sit udstyr op og sat det i drift omkring to måneder før Cavor havde iværksat sit første forsøg på et skabe kontakt med jorden. Derfor har vi brudstykker af hans meddelelser helt fra den allerførste. Desværre er der kun tale om fragmenter, og den mest betydningsfulde meddelelse, han kunne give menneskeheden – nemlig opskriften på cavorit – er forsvundet i verdensrummet, hvis han da nogen sinde har afsendt den. Det lykkedes os aldrig at sende noget svar tilbage til Cavor. Han kunne derfor ikke vide, hvad vi havde modtaget og hvad vi var gået glip af; ja han vidste jo endog ikke, om der overhovedet var nogen på jorden, der kendte til hans bestræbelser for at kommunikere med os. Den vedholdenhed, han udviste ved at sende atten lange beskrivelser af forholdene på månen – det ville det være, hvis vi havde haft dem fuldstændig intakte – viser, hvor meget hans tanker må have været optaget af hans hjemplanet, siden han forlod den to år tidligere.

De kan sikkert forestille Dem, hvor forbløffet mr. Wendigee måtte have været, da han i sine optagelser af elektromagnetiske forstyrrelser opdagede Cavors ligefremme engelsk. Mr. Wendigee kendte ikke noget til vor sindssyge udflugt til månen, og så kom der pludselig, ud af det tomme intet – disse meddelelser på engelsk!

Disse meddelelser må være blevet afsendt under særdeles vanskelige omstændigheder: Et eller andet sted inde i månen må Cavor have fået adgang til en del forskelligt elektrisk udstyr, og – måske hemmeligt – have fået opstillet en sender af samme type som Marconis. Denne sender kunne han komme til at benytte med forskellige mellemrum, sommetider kun for en halv time eller der omkring ad gangen, andre gange helt op til tre-fire timer i træk. Ved disse lejligheder udsendte han sine meddelelser, rettet mod jorden, uden hensyn til den omstændighed, at månens relative stilling i forhold til jordens overflade konstant skifter. Dette forhold, sammen med de naturlige mangler ved vore instrumenter til at modtage hans signaler, medførte at hans meddelelser kommer og går meget uregelmæssigt: signalet bliver sløret, det falder ud på en mystisk og helt igennem utilfredsstillende måde. Dertil kom, at Cavor aldrig havde været nogen øvet telegrafist; han havde glemt, eller aldrig fuldstændig lært, morsekoden, og når han blev træt, glemte han ord og lavede mærkelige stavefejl.

I det hele er vi vel gået glip af henved halvdelen af hans meddelelser, og meget af det, vi har, er beskadiget, ødelagt og forvansket. I det sammendrag, her følger, må læseren derfor være forberedt på en betydelig mængde huller og pludselige emneskift. Mr. Wendigee og jeg er i fællesskab i færd med at

udarbejde en fuldstændig og kommenteret udgave af alle optagelserne af Cavors meddelelser, som vi håber at kunne udgive, sammen med en fuldstændig beskrivelse af det benyttede udstyr, omkring januar næste år. Dette vil være den fulde, videnskabeligt underbyggede rapport, som nærværende kun er et populært sammendrag af. Men det er nok til danne en afslutning på den historie, jeg allerede har fortalt, og til i store træk at give et indtryk af denne anden verden, der ligger så nær ved og dog er så forskellig fra vor.

23. Sammendrag af de første seks meddelelser fra mr. Cavor

De to allerførste meddelelser fra mr. Cavor bliver forbeholdt den førnævnte komplette udgave. De fortæller, i al deres korthed og med visse forskelle i detaljerne, der vel nok er interessante, men ikke af afgørende betydning, de forskellige omstændigheder ved fremstillingen af kuglen og vor afrejse fra jorden. Cavor omtaler mig konsekvent som en død, men med en underlig forandring i hans måde at omtale mig på, efterhånden som vi nærmer os månen. "Stakkels Bedford," siger han om mig, og "denne stakkels unge mand"; og han giver sig selv skylden for at overtale et ungt menneske, "som på ingen måde er rustet til sådanne eventyr", til at forlade den planet, "hvor han uden tvivl ville været blevet noget stort", og drage ud på en så usikker mission. Det forekommer mig, at han undervurderer den betydning, min energi og mine praktiske evner spillede i realiseringen af hans teoretiske kugle. "Vi ankom," siger han derpå, uden yderligere beskrivelse af vor overfart gennem rummet, som om det havde været en ganske almindelig rejse med jernbane her på jorden.

Derefter bliver han stadig mere uretfærdig i sin omtale af mig. Så uretfærdig, at jeg ikke havde forventet noget sådant af en mand, der er uddannet til at søge efter sandheden. Når jeg ser på min tidligere beretning om disse begivenheder, mener jeg bestemt, at jeg har været adskilligt mere retfærdig i min omtale af Cavor, end han har været det mod mig. Jeg har ikke

besmykket noget og ikke skjult noget. Men i hans beretning hedder det:

"Det blev snart klart, at de fuldstændig fremmede omgivelser og omstændigheder – det store vægttab, den tyndere, men meget iltholdige atmosfære, vedvarende overdrevne virkninger af enhver muskelbevægelse, den hurtige udvikling af mærkelige planter fra usynlige sporer, den mørke himmel – alt sammen ophidsede min ledsager unødvendigt. Hans karakter syntes at smuldre under vort ophold på månen. Han blev impulsiv, hidsig og stridbar. I løbet af kort tid førte hans tåbelige opførsel ved at indtage kødet af nogle store svampe og derpå følgende forgiftning til, at vi blev fanget af selenitterne – endnu før vi havde haft den mindste lejlighed til at studere deres liv og vaner ..."

(Som man kan se, omtaler han intet om, at han selv blev påvirket af de selv samme svampe.)

Og han fortsætter med at bemærke, at "Vi kom til en vanskelig overgang med dem, og Bedfords misforståelse af visse af deres bevægelser" – ja, det var nogle kønne bevægelser! – "ledte til paniske og uovervejede voldshandlinger. Han gik amok, dræbte tre af dem, og jeg blev nødt til at flygte sammen med ham efter denne skærmydsel. Senere kæmpede vi med et større antal, som forsøgte at hindre os vejen, og slog syv eller otte mere ned. Det fortæller meget om disse væseners store tolerance, at jeg ikke omgående blev dræbt, da jeg atter blev fanget. Da vi atter kom op på overfladen, skiltes vi for at forøge vore muligheder for at genfinde vor kugle. Jeg mødte under eftersøgningen en trop selenitter, anført af to, der var mærkværdigt anderledes, selv i kropsform, fra dem, vi hidtil

havde mødt, med større hoveder og mindre kroppe, og en langt mere kunstfærdig påklædning. Efter at have undveget dem i nogen tid faldt jeg i en klippespalte, sårede mit hoved temmelig slemt, og beskadigede knæskallen. Da jeg nu fandt det temmelig smertefuldt at kravle omkring, besluttede jeg af overgive mig – hvis de da ville tillade mig det. Det gjorde de, og da de så min hjælpeløse tilstand, bar de mig med sig ned i månen. Bedford har jeg hverken hørt eller set mere til, ejheller lader det til, at nogen af selenitterne har set ham. Enten må natten have overrasket ham ude i krateret, eller, hvad der er mere sandsynligt, han har fundet kuglen og besluttet at stjæle den fra mig, er lettet med den – dog kun, er jeg bange for, for at finde, at han ikke var i stand til at manøvrere den, og finde en langsommere og mere pinefuld død i verdensrummet."

Og dermed ophører Cavor med at omtale mig og går videre til mere interessante emner. Jeg er ikke så glad ved at udnytte min stilling som redaktør af hans meddelelser til i egen interesse at ændre hans historie, men jeg føler mig forpligtet til her at protestere mod den drejning, han giver disse hændelser. Han fortæller intet om sin afsnuppede meddelelse på det blodplettede papir, hvor han fortalte, eller forsøgte at fortælle, en ganske anden historie. Den værdige overgivelse er en ganske ny vinkel at anskue hele affæren på, som må være faldet ham ind, efter at han er begyndt at føle sig sikker hos månefolket, og hvad angår det at "stjæle kuglen", så vil jeg overlade til læseren dømme mellem min og hans fremstilling. Jeg ved udmærket, at jeg ikke er noget perfekt menneske – det foregiver jeg heller ikke. Men en *tyv*?

Nuvel, det er så altså min forbrydelse. Herfra kan jeg videregive Cavors beretning uden bitterhed, for han omtaler mig ikke mere.

Det lader til, at de selenitter, der fandt ham, transporterede ham ned månens indre gennem "en stor skakt" ved hjælp af noget, han beskriver som "en slags ballon". Fra det temmelig forvirrede afsnit, hvori han beskriver dette, og fra et antal tilfældige hentydninger og antydninger i de efterfølgende meddelelser, kan man udlede, at denne "store skakt" er én af mange i et system af kunstigt frembragte skakter, der fra hvert af månens kratere fører ned til månens centrum. Disse skakter står i forbindelse med hinanden ved vandrette tunneller, og langs med disse findes afgrundsdybe huler og store runde udvidelser; hele månen er i virkelighed nærmest én stor svamp af sten. "Til dels," siger Cavor, "er denne svampeagtige dannelse naturlig, men også i høj grad resultatet af selenitternes virksomhed gennem tiden. De vældige, runde dynger af udgravet materiale er det, der danner de store cirkler rundt om tunnelåbningerne, som af de jordiske astronomer (vildledt af en falsk lighed) er blevet beskrevet som vulkaner."

Ned gennem denne skakt førte de ham, i denne "ballon", han taler om, først ned i et blæksort mørke, derpå i områder med stadig mere lys. Af en videnskabsmand at være lader Cavor til at være mærkværdig ligegyldig for detaljer, men vi kan læse, at lyset frembringes af strømme af vand, som "uden tvivl indeholder en eller anden form for selvlysende organisme" og flyder i stadig større mængder ind mod det centrale hav. Og efterhånden som han kommer dybere ind månen, fortæller han, at "selenitterne selv synes også at blive lysende". Og

endelig så han dybt nede en sø af ild uden varme, det centrale hav, der glødede og bølgede i mærkelige former, "som lysende mælk, der er lige ved at koge".

"Dette månehav," fortæller Cavor i et senere afsnit, "er ikke noget stillestående ocean; påvirkning fra solen sender det i en stadig strøm rundt om månens centrum, og mærkelige storme og strømme og hvirvler bevæger dets overflade, og somme tider opstår der kolde vinde og torden, som trænger op i det travle samfund i myretuen over det. Det er kun, når vandet er i bevægelse, at det afgiver lys; ved de sjældne lejligheder, hvor det er fuldkommen i ro, er det kulsort. Som regel stiger og falder dets vand i langsomme, ligesom fedtede bølger, og store klumper af skinnende, boblende skum driver afsted på den træge, svagt lysende overflade. Selenitterne besejler dets stræder og laguner i små, flade både, som ligner kanoer; og jeg fik lov at tage på en kort udflugt med en af disse.

Hulerne og passagerne er meget bugtede af naturen. En stor del af denne labyrint er kun kendt af de bedste af deres lodser blandt de lokale fiskere, og det sker ikke sjældent, at en selenit farer vild og forsvinder derinde. I de fjerneste afkroge lurer mærkelige skabninger, fortæller man mig, nogle af dem frygtelige og farlige skabninger, som ikke al månefolkets videnskab har været i stand til at udrydde. Der findes f.eks. *rapha*'en, en sammenslynget masse af fangarme, som formerer sig, når man hugger dem af; og *tzee*'en, et hurtigt væsen, som man aldrig når at se, så hurtigt og pludseligt slår det til ..."

Vi får en kort beskrivelse fra ham:

"Jeg mindedes ved denne udflugt, hvad jeg engang havde læst om Mammut-hulerne i Kentucky; hvis jeg havde haft en gul

fakkel i stedet for det altgennemtrængende blå lys og en kraftig bådfører med en åre i stedet for en selenit med et ansigt som en kulskovl bag i båden, kunne jeg godt tro, jeg atter befandt mig på jorden. Klipperne over os var meget varierede, somme tider sorte, somme tider lyseblå med årer, og en gang glinsede og glitrede de, som om vi var kommet ind i en safir-mine. Og under os så vi spøgelsesagtige, selvlysende fisk skinne og forsvinde i det ikke mindre lysende dyb. Så skiftede udsigten til en lang, ultramarin passage med en voldsom bådtrafik, og en landingsplads, og derefter fik jeg et glimt op gennem en skakt til en stor, stærkt befolket hule.

I en stor hule, hvis loft var fyldt med glinsende stalaktitter, lå der en stor mængde fiskerbåde. Vi gled op langs siden af en af dem og så, hvordan de langarmede selenitter trak deres net ind. Det var små, pukkelryggede insekter, med meget stærke arme, korte, senede ben og rynkede ansigtsmasker. Det net, de trak ind, forekom mig at være noget af det tungeste, jeg hidtil havde set på månen, det var forsynet med en mængde lodder, uden tvivl af guld, og det tog lang tid at tage ind, for det var et farvand, hvor de største, spiselige fisk stod i stimer helt nede ved bunden. Fiskene i garnet skinnede som den opstående måne – en masse af strålende, blå flammer.

Imellem fangsten var der et dyr med en mængde tentakler, sorte øjne og i stadig bevægelse, hvis tilsynekomst de hilste med skrig og kvidren, og som de ved hjælp af små økser huggede i småstykker med hurtige, nervøse bevægelser. Alle de sønderhuggede lemmer vedblev at vende og vride sig på en højst uhyggelig måde. Da jeg senere var angrebet af feber, drømte jeg atter og atter om dette væmmelige, rasende væsen,

der var blevet trukket op af det ukendte hav. Det var den mest livlige og ondskabsfulde tingest af alle de levende væsener, jeg hidtil har set her inde i månen …

Havets overflade må befinde sig næsten to hundrede engelske mil – hvis ikke mere – under månens overflade; alle månens byer ligger, fortæller man mig, umiddelbart over dette centrale hav i sådanne rummelige huler og kunstige gallerier, jeg tidligere har beskrevet, og de har forbindelse med overfladen med vældige lodrette skakter, der alle åbner ud mod, hvad de jordiske astronomer kalder månens 'kratere'. Jeg havde jo allerede set låget på en sådan åbning under mine vandringer på overfladen forud for min tilfangetagelse.

De mellemste lag af månens indre har jeg endnu ikke nogen præcis viden om. Der findes et væld igt system af huler, hvor månekalvene opholder sig om natten; og der findes slagtehaller og den slags – det var i en af disse, Bedford og jeg kæmpede med selenit-slagterne – og jeg har senere set balloner ladet med kød komme ned gennem de mørke skakter. Men foreløbig ved jeg kun lige så meget om disse ting som en zulu-neger i London kan tænkes at vide om de britiske kornlagre efter et ophold af samme varighed som mit her. Det står imidlertid klart, at disse lodrette skakter sammen med plantevæksten på månens overflade spiller en væsentlig rolle ved udluftningen og vedligeholdelsen af månens indre atmosfære. Jeg har flere gange mærket en kold vind, som blæste *ned* gennem skakterne, og senere har jeg følt en slags storm den modsatte vej. Efter omkring tre uger blev jeg syg af en ukendt form for feber, og trods rigelig søvn og de kinin-tabletter, jeg heldigvis havde med i lommen, blev jeg ved at være syg, næsten lige til det tidspunkt,

hvor jeg blev ført for den Store Lunars åsyn – han, der er månens herre.

Jeg skal ikke udbrede mig om, hvor elendigt jeg havde det, mens jeg var syg," bemærker han. Og han fortsætter derpå med at beskrive sygdommen i detaljer, som her skal udelades. "Min temperatur," slutter han, "vedblev at være unormalt høj i lang tid, og jeg havde mistet enhver madlyst. Der var perioder af søvnløshed, og søvn, plaget af drømme, og jeg husker, der var en periode, hvor jeg længtes voldsomt efter jorden og blev nærmest hysterisk. Jeg nærede en næsten uudholdelig længsel efter farver til at bryde det evindelige blå ..."

Han giver sig derpå til at beskrive den svampe-inficerede måne-atmosfære. Astronomer og fysikere fortæller mig, at alt hvad han beskriver er i fuldkommen overensstemmelse med, hvad man hidtil har vidst om forholdene på månen. Hvis jordiske astronomer havde modet og fantasien til at drage mere vidtgående slutninger, end tilfældet er, ville de, siger mr. Wendigee, kunne have forudsagt alt, hvad Cavor har fortalt om månens indre struktur. Man ved med nogenlunde sikkerhed, at månen og jorden ikke så meget er planet og drabant som to søstre af forskellig størrelse, oprindelig skabt af den samme masse, og derfor lavet af de samme materialer. Og eftersom månens tæthed kun er omkring tre femtedele af jordens, må det skyldes, at den er gennemtrængt af et større system af tunneller og huler. Det var ikke nødvendigt, sagde sir Jabez Flap, medlem af det kongelige videnskabernes selskab, at rejse til Månen for at finde ud af noget så selvfølgeligt, og han spøger med månens lighed med en ost, men han kunne i så fald godt have meddelt sit kendskab til månens hulhed noget før. Og når

månen er hul, er dens tilsyneladende mangel på vand og luft ganske let at forklare. Havet ligger på bunden af hulen, og luften føres gennem den vældige svamp af klippehuler og gange i overensstemmelse med simple fysiske love. Der blæser faktisk en stadig vind i de fleste af månens huler. Når sollyset bevæger sig rundt om månen, bliver luften i de ydre gallerier på den oplyste side opvarmet, dens tryk stiger, noget af den flyder ud på overfladen og blander sig med den optøede luft i kraterne (hvor planterne trækker kulsyren ud), og en stor del af den flyder tilbage gennem gallerierne for at erstatte den afkølede luft på den side, solen har forladt. Der står derfor en konstant østlig brise i de ydre gallerier, og en opadgående strøm mod solsiden gennem skakter, omend de forskellige størrelser huler og selenitternes indviklede maskiner naturligvis gør det lidt mere kompliceret end det er muligt at beskrive her …

24. Selenitternes naturhistorie

Cavors meddelelser fra den sjette og indtil den sekstende er så fragmentariske og fyldt med gentagelser, at de næppe nok danner en sammenhængende fortælling. De vil naturligvis blive gengivet i deres fulde omfang i vor videnskabelige rapport, men det vil her være mest praktisk at foretage et uddrag med enkelte citater i lighed med det foregående kapitel. Vi har underkastet hvert eneste ord en skarp kritisk granskning, og i den sammenhæng har mine egne erindringer og indtryk fra mit ophold på månen været til uvurderlig hjælp i tolkningen af passager, der ellers ville have været fuldkommen uforståelige. Som levende væsener har vor interesse været koncentreret om det mærkelige samfund af måneinsekter, han befandt sig i, tilsyneladende som en æret gæst, frem for blot på måneverdenens grundlæggende fysiske forhold.

Jeg tror, jeg allerede har gjort det klart, at de selenitter, jeg så, lignede mennesket ved deres oprette gang og ved at have fire lemmer, og jeg har også tidligere sammenlignet deres hoveders almindelige form og deres leddelte lemmer med insektets. Jeg har også nævnt deres skrøbelige og spinkle kroppe, utvivlsomt en følge af månens lavere tyngdekraft. Cavor bekræfter mine iagttagelser på alle disse punkter. Han kalder dem for "dyr", skønt de naturligvis ikke passer ind i noget klassificeringssystem for jordiske skabninger, og han påpeger, at "insekter af denne type – heldigvis for mennesket – aldrig har opnået andet end ganske ringe størrelse på jorden." De største jordiske insekter, levende eller uddøde, er højst seks tommer lange; "men her, lader det til at et væsen, der er lige så

meget insekt som hvirveldyr, på grund af månens lavere tyngde har været i stand til at opnå en menneskelig eller overmenneskelig størrelse."

Han nævner ikke myren direkte, men alt hvad han fortæller, leder tanken hen på denne: dens uafladelige aktivitet, dens intelligens og sociale organisering, dens legemsbygning, og især det faktum, at den ud over de to almindelige køn, det mandlige og kvindelige, som næsten enhver anden skabning er opdelt i, har et antal kønsløse klasser, arbejdere, soldater og lignende, som afviger indbyrdes i legemsbygning, karakter, styrke og virksomhed, men som dog alligevel alle tilhører den samme art. For disse selenittyper er ligeledes opdelt i et stort antal forskellige former. Naturligvis er de ikke blot enormt meget fysisk større end myrer, men, efter Cavors opfattelse, også langt større end mennesket, hvad angår intelligens, moral og social dannelse. Og i stedet for de fire-fem forskellige former for myrer, der findes her på jorden, er der en næsten uendelig mængde forskellige former for selenitter. Jeg har søgt at antyde de meget betydelige forskelligheder, der sås i de selenitter fra den ydre verden, jeg traf på; forskellene i størrelse og proportioner var mindst lige så store som mellem de fjernest beslægtede af menneskeracen. Men de forskelle, jeg fik at se, var for intet at regne i sammenligning med de enorme forskelle, Cavor beretter om. Åbenbart var de overflade-selenitter, jeg så, fortrinsvis beskæftiget med beslægtede håndværk – månekalvehyrder, slagtere og andet lignende. Men inde i månen lader det til, at der findes en del andre former for selenitter, som jeg ingen anelse havde om, forskellige i størrelse, i kropsdelenes indbyrdes forhold, i fysisk styrke og

udseende, og dog alligevel ikke forskellige arter, men kun forskellige former af den samme art, der i alle sine variationer deler nogle fælles træk, der er kendetegnende for deres fælles afstamning. Månen er i virkeligheden én kæmpemæssig myretue, men i stedet for at der kun findes fire-fem forskellige former af myrer, er der mange hundrede forskellige former af selenitter med utallige variationer.

Cavor gjorde tilsyneladende denne opdagelse ret hurtigt. Han fortæller det ikke direkte, men jeg slutter af hans beretning, at han blev fanget af en gruppe hyrder, der blev anført af disse andre selenitter, der "har større hjernekasser (hoveder?) og meget kortere ben." Da han ikke kunne gå, end ikke når de prøvede at tvinge ham, bar de ham ned i mørket, krydsede en smal, plankelignende bro, som meget vel kunne have været den samme, jeg havde nægtet at passere, og anbragte ham i noget, der havde set ud som en form for elevator. Det var en ballon – den havde været fuldstændig usynlig for os i mørket dengang – og det, der havde forekommet mig at være en smal planke, der førte ud i det tomme intet, var i virkeligheden en landgangsbro. I denne ballon steg han ned mod de stadig mere oplyste huler i månens indre. Til at begynde med foregik nedstigningen i stilhed – bortset fra selenitternes kvidren – men efterhånden hørtes en susen af vinden op gennem skakten. Efterhånden vænnede Cavors øjne sig til det dybe mørke, han begyndte at ane mere og mere af sine omgivelser, og til sidst begyndte han at kunne skelne enkeltheder.

"Forestil Dem en vældig, cylinderformet skakt," siger Cavor i sin syvende besked, "måske en kvart engelsk mil i tværmål;

meget mørk i begyndelsen, men efterhånden lysere, med store afsatser langs væggen, der snoede sig nedefter i en spiral og forsvandt i et blåt dyb, der bliver stadig mere oplyst – hvordan er det ikke muligt at afgøre. Tænk på den største vindeltrappe eller elevatorskakt, De nogen sinde har kigget ned i, og forstør dette billede hundrede gange. Forestil Dem det i skumringen, set gennem blåt glas. Forestil Dem at kigge ned i det ovenfra; men forestil Dem samtidig, at De er overordentlig let og ikke lider af nogen form for svimmelhed, som De ellers ville gøre på jorden, og De vil have et vagt indtryk af den følelse, jeg havde. Forestil Dem videre langs væggen af denne vældige skakt et bredt galleri, der løber i en langt stejlere spiral, end man kunne forestille sig det muligt på jorden, en stejl vej, der kun er afgrænset fra afgrunden ved en forsvindende lille forhøjning langs kanten, og som forsvinder i perspektivet et par miles længere nede.

Når jeg kiggede opad, så jeg det samme syn som når jeg kiggede nedad; det var nærmest som at se op i stor kegle. Der blæste en stiv vind ned gennem skakten, og det forekom mig, at jeg højt oppefra kunne høre de stadig svagere brøl fra månekalvene, der blev drevet ned efter deres "græsning" på overfladen. Og over alt på det spiralformede galleri sås en mængde månefolk, blege, svagt lysende væsener, der kiggede efter os eller ilede afsted i for mig ukendte ærinder.

Måske var det kun noget, jeg forestillede mig, men jeg syntes jeg så et snefnug komme drivende ned med den iskolde brise. Men så opdagede jeg, at det var en lille skikkelse, et lille menneskeinsekt i en faldskærm, der ligesom et snefnug drev hurtigt nedad mod månens centrum.

Selenitten med det store hoved, der sad ved siden af mig, bemærkede at jeg bevægede hovedet som en der *så*; pegede med sin snabellignende "hånd" mod en afsats, der lå langt, langt nede: det var en landingsplads, der stak ud i det tomme rum. Idet den kom op imod os, blev vor fart hurtigt mindre, og efter hvad der forekom mig at være et par korte øjeblikke lagde vi os til ro ud for den. Der blev kastet et fortøjningstov ud til os, det blev grebet og fastgjort, og jeg befandt mig på en slags kaj mellem en vældig mængde af selenitter, der trængtes for at komme til at se mig.

Det var en utrolig mængde. Og pludselig slog det mig, hvor store forskelle der er mellem disse månevæsener.

Der syntes virkelig ikke at være to i den mængde, der var ens. De var forskellige i form, de var forskellige i størrelse, de fremviste alle de mest rædselsfulde afvigelser af den selenitiske grundform. Nogle var runde og overfede, nogle så små, at de løb rundt mellem benene på deres artsfæller. Men de havde alle denne groteske og foruroligende form af et insekt, det på en eller anden måde er lykkedes for at efterligne mennesket; men alle syntes at vise en voldsom overdrivelse af ét bestemt træk: en havde et højre forlem af vældige dimensioner, en havde en lang, antenneagtig arm, en syntes kun at bestå af ben og gik ligesom på stylter, hos endnu en anden var ansigtets maske forlænget til et næselignende organ, der fik ham til at se næsten menneskelig ud, indtil man opdagede hans udtryksløse, gabende mund. Det mærkelige, og (når man så bort manglen på kæber og palper) meget insektlignende hoved, som jeg kendte fra månehyrderne, undergik her de mest utrolige forandringer: her var det bredt og fladt, der højt og smalt; hos en var det

læderagtige bryn trukket ud i horn og andre sære træk, hos en anden var det ligesom opdelt i lange hår, og af og til opdagede jeg noget som en slags grotesk menneskelig profil. En misdannelse var især påfaldende. Der var flere med hjerneskaller, der var ligesom udvidet som blærer til en vældig størrelse, medens ansigtet var tilsvarende meget lille. Der var en mængde fantastiske former; med hoveder der var reduceret til mikroskopiske former og blævrende, fede legemer; og fantastiske, spinkle tingester, der tilsyneladende kun fungerede som basis for lange, trompetlignende fremspring på den lavere del af ansigtsmasken. Og det mest mærkelige, forekom det mig i øjeblikket, var, at to eller tre af disse underlige indbyggere i en underjordisk verden, en verden, der var i beskyttet mod sol og regn af utallige mil af klipper, *gik rundt med paraplyer* i deres tentakelarme – rigtige paraplyer, der så ud ligesom på jorden! Men så kom jeg i tanker om selenitten i faldskærmen, jeg havde set.

Disse månefolk opførte sig præcis som en menneskemængde på jorden ville have gjort det under lignende omstændigheder: de skubbede og trængtes, skød hinanden til side, kravlede endog op på hinanden for at få et glimt af mig. Der blev stadig flere og flere, og de pressede stadig kraftigere på mine vogteres skiver" – Cavor forklarer ikke, hvad han mener med dette – "hvert øjeblik dukkede der nye former frem af skyggerne og tiltvang sig min forbavsede opmærksomhed. Så gjorde man tegn til mig, og hjalp mig over på en slags båre, der blev løftet op på skuldrene af nogle stærke bærere, og på denne måde blev jeg båret gennem denne sydende mængde gennem halvmørket til den bolig, man anviste mig her på månen. Over alt omkring

mig var der øjne, ansigter, masker, en læderagtig støj ligesom raslen af billevinger, og den brægende, fårekyllingagtige kvidren, der var selenitternes stemmer."

Vi antager, at han blev bragt til "et sekskantet værelse", hvor han i nogen tid blev holdt indespærret. Efterhånden fik han dog en langt større frihed; ja vel næsten lige så stor frihed, som man har i en civiliseret by på jorden. Det lader også til, at det mystiske væsen, som hersker over månen, havde udpeget to selenitter "med store hoveder" til at vogte og studere ham, og om muligt at etablere en eller anden form for kommunikation med ham. Og, hvor fantastisk og utroligt det end lyder, så kommunikerer disse to skabninger, disse fantastiske menneske-insekter, disse væsener fra en anden verden, med Cavor ved hjælp af almindelig jordisk tale!

Cavor omtaler dem som Phi-oo og Tsi-puff. Phi-oo, fortæller han, er omkring fem fod høj, han har små, slanke ben på omkring 18 tommers længde, og smalle fødder af den form, der er almindelig hos månefolkene. På disse ben balancerede en lille krop, der dunkede i takt med hans hjertes slag. Han havde lange, bløde arme med flere led, som endte i en tentakelformet finger, og hans hals havde ligeledes flere led, men var i øvrigt usædvanlig tyk og kort. "Hans hoved," siger Cavor, idet han åbenbart hentyder til en tidligere beskrivelse, der er gået tabt i verdensrummet – "er af den sædvanlige månetype, men med nogle ejendommelige forandringer. Hans mund er af den sædvanlige udtryksløse, måbende form, men det er usædvanligt lille og spidst nedadtil, og selve ansigtsmasken er ligesom indskrumpet. På hver side af hovedet sidder et lille øje.

Resten af hovedet er udspilet til en vældig kugle og den læderagtige hud hos månehyrderne er hos ham udspilet til en tynd membran, som hjernens pulserende bevægelser er tydeligt synlige igennem. Han er en skabning med en voldsomt overdimensioneret hjerne, og resten af hans organisme er i enhver henseende dværgagtig."

Et andet sted sammenligner Cavor ham – set bagfra – med Atlas med jordkuglen på skuldrene. Tsi-puff lader til at være et meget lignende insekt, men hans "ansigt" var ligesom trukket ud og meget langt, og det var andre dele af hans hjerne, der var overudviklede, hans hoved var ikke rundt, men pæreformet, med stilkenden vendt nedad. Til Cavors følge hørte desuden bærestols-bærere, skævtbyggede skabninger med enorme skulderpartier, edderkoppeagtige tjenere og en firskåren opvarter.

Måden, hvorpå Phi-oo og Tsi-puff løste sprogproblemet, er temmelig indlysende. De gik ind i denne "sekskantede celle", som Cavor var lukket inde i, og begyndte at efterligne enhver lyd, som Cavor lavede – begyndende med en hosten. Tilsyneladende var han ikke længe om at opfatte deres hensigt, og var begyndt at gentage ord for dem og pege for at angive betydningen. Det var sikkert det samme hver gang: Phi-oo iagttog Cavor i nogen tid, pegede så også og sagde det ord, han havde hørt.

Det første ord, han fik fat på, var "menneske" og det næste "måneboer" – den betegnelse, som Cavor åbenbart brugte til at betegne de indfødte med i stedet for "selenit". Så snart Phi-oo var sikker på betydningen af et ord, gentog han det for Tsi-puff,

som derefter huskede det fuldstændig ufejlbarligt. De lærte over hundrede engelske navneord alene ved det første møde.

Senere lader det til, at de tog en kunstner med til at hjælpe med forklaringerne med skitser og diagrammer – Cavors tegninger var temmelig ubehjælpsomme. "Han var," fortæller Cavor, "en skabning med én fungerende arm og et opmærksomt øje," og han tegnede med en utrolig hurtighed.

Den ellevte besked er utvivlsomt kun et brudstykke af en længere meddelelse. Efter nogle afbrudte sætninger, hvis betydning er uforståelig, fortsætter den:

"Men det vil kun være af interesse for sprogforskere og tage for lang tid, at gengive detaljer om de mange intense samtaler, som dette kun var begyndelsen til, og som jeg tvivler meget om ville kunne give et billede af alle de sidespring og krogveje vi gennemgik i vore bestræbelser for at opnå gensidig forståelse. Med verberne gik det snart udmærket – i hvert fald dem, hvis betydning jeg kunne beskrive ved hjælp af tegninger; nogle adjektiver gik det også nemt med, men hvad angik substantiver, præpositioner og det billedsprog, vi ofte benytter os af på jorden, var det nærmest som at forsøge at dykke iført korkbælte. Disse vanskeligheder forekom at være uoverstigelige, indtil de ved den sjette seance medbragte en fjerde assistent, en skabning med et vældigt, fodboldformet hoved, hvis særlige talent åbenbart var udredning af indviklede analogier. Han kom ind i cellen med en distræt optaget mine, faldt over en stol, og når vi nåede et vanskeligt sted, måtte vi prikke og støde til ham for at opnå hans opmærksomhed. Men når vi først havde fået ham interesseret, var hans slutningsevne fantastisk. Når der opstod behov for tænkning ud over Phi-oos

på ingen måde begrænsede evner, blev denne rundhovedede personage bragt ind; han meddelte ufejlbarligt sin konklusion til Tsi-puff, så at den kunne blive husket; Tsi-puff var altid vort forråd af fakta. Og på den måde kom vi stadig videre.

Det forekom mig at tage lang tid, men det varede dog kun et par dage, før jeg var i stand til at tale næsten flydende med disse måneinsekter. Naturligvis var samtalerne i begyndelsen uendelig kedelige og langsommelige, men efterhånden blev vi bedre til at forstå hinanden. Og min tålmodighed er også vokset. Phi-oo er den eneste, der taler. Det foregår med en vældig mængde tænksomme "M'm – m'm'" og han har fanget et par faste vendinger: "Hvis jeg må udtrykke det sådan" – "Hvis De forstår", og bruger dem ustandselig.

Han kunne f.eks. tale således, hvis man forestiller sig, han skulle beskrive kunstneren.

"M'm-M'm, han – hvis jeg må udtrykke det sådan – han tegner. Spiser lidt – drikker lidt – tegner. Elsker tegne. Kun det. Hader alle, der ikke tegne ligesom ham. Sur. Hader alle, der tegner som ham, bedre. Hader de fleste andre folk. Hader alle, der ikke mener, tegne er det vigtigste i verden. Sur. M'm. Alting betyder ikke noget for ham – kun tegne. Han lide Dem … Hvis De forstå … Ny ting at tegne. Grim-enestående. Ja?

Han" – han vendte sig mod Tsi-puff – "elske huske ord. Huske vidunderlig bedre end alle andre. Ikke tænke, ikke tegne – huske. f.eks." – han spurgte sin assistent om et ord – "historier – alt muligt. Han høre en gang – sige altid."

Det er mere vidunderligt for mig, end jeg kunne have drømt om, noget nogen sinde igen kunne blive det; i dette stadige halvmørke at høre på disse mærkelige skabninger – jeg har

vænnet mig til dem, men selv denne tilvænning kan ikke afsvække det umenneskelige ved dem – der piber og kvidrer sig frem til en stadig mere sammenhængende jordisk tale – stiller spørgsmål og besvarer mine. Jeg følger mig nærmest hensat til den tid i min barndom, da jeg hørte eventyret om myren og græshoppen, der talte sammen, og hvordan bien dømte dem imellem."

Samtidig med at disse sproglige øvelser skred frem, lader det til, at Cavor nød en betydelig lempelse i sit fangenskab. "Den første frygt og mistro, vort uheldige sammenstød havde medført, udviskedes efterhånden ved den bevidste fornuft i alt, hvad jeg foretager mig," sagde Cavor. "Jeg kan nu komme og gå, som jeg har lyst til; de begrænsninger, man pålægger mig, er kun for mit eget bedste. Jeg har været i stand til at komme til dette udstyr, og ved hjælp af et heldigt fund blandt alt det, der ligger spredt rundt i denne enorme oplagshule, er det lykkedes mig at afsende disse meddelelser. Indtil nu er der ikke gjort noget forsøg på at forhindre mig i det, skønt jeg har gjort Phi-oo det fuldkommen klart, at jeg signalerer til jorden.

"De tale til andre?" spurgte han, mens han iagttog mig.

"Andre," sagde jeg.

"Andre," sagde han. "Åh ja – mennesker?"

Og jeg vedblev at sende."

Cavor kom stadig med rettelser til sine tidligere beretninger om selenitterne, efterhånden som nye kendsgerninger kom for dagen, der fik ham til at revidere sine slutninger; og det er derfor med et vist forbehold, at jeg meddeler det følgende. Det er uddrag af den niende, trettende og sekstende meddelelse,

og, vage og usammenhængende som de er, vil de formodentlig give et så sammenhængende billede af det sociale samkvem i dette mærkelige samfund, som mennesket kan håbe på at få i lang tid fremover.

"På månen," siger Cavor, "kender enhver borger sin plads. Han er født til den, og det veludviklede system af træning og uddannelse og fysiske operationer, han undergår, er tilpasset den enkelte så fuldkomment, at han til sidst hverken kan forestille sig eller er fysisk i stand til noget som helst andet. "Og hvorfor skulle han også det?" spørger Phi-oo. Hvis f.eks. en selenit er bestemt til at blive matematiker, vil hans lærere og trænere straks begynde at danne ham til dette formål. De søger at hæmme en hvilken som helst begyndende disposition i andre retninger, og opmuntrer hans matematiske tilbøjelighed med perfekt psykologisk indsigt. Hans hjerne vokser, dvs. de matematiske centre i hans hjerne vokser, og resten af ham vil kun følge med i så høj grad, som det er nødvendigt for at opretholde denne den vigtigste del af ham. Og til sidst er hans eneste glæde, bortset fra søvn og føde, at udvikle og vise denne ene evne, hans eneste interesse er at bruge den i praksis, og hans eneste omgang er andre specialister inden for hans eget område. Hans hjerne bliver ved at vokse sig større, i hvert fald hvad angår de dele, der beskæftiger sig med matematik; de svulmer op og synes at suge alt liv og kraft fra resten af hans legeme. Hans lemmer visner, hjertet og fordøjelsesorganerne svinder ind, hans insektansigt forsvinder under hjernens svulmende vækst. Hans stemme bliver et simpelt redskab til at udtale formler; han synes at blive døv for alt andet end korrekt formulerede matematiske problemstillinger. Evnen til at le, når

man ser bort fra ved opdagelsen af et eller andet paradoks, går tabt for ham; hans dybeste følelse er tilfredsstillelsen ved udviklingen af en hidtil ukendt beregning. Og således opfylder han sit formål.

Eller et andet tilfælde: En selenit, der skal være månekalvehyrde, tvinges til fra sine tidligste år kun at tænke på månekalve, leve med månekalve, finder sine fornøjelser ved at lytte til historier om månekalve, og opøver sig i at passe og pleje dem. Han trænes op til at være hurtig og aktiv, hans øjne opøves til at se og interessere sig for, hvad der gavner månekalvene. Han interesserer sig ikke for de dybereliggende dele af månen; han ser på enhver selenit, der ikke er lige så kyndig hvad angår månekalve som han selv, med ligegyldighed, hån eller ligefrem fjendtlighed. Hans tanker beskæftiger sig med græsgange; han taler udelukkende om månekalve og benytter derved en mængde indviklede månekalvs-fagudtryk. Han elsker sit arbejde, og udfører fuldstændig lykkelig de pligter, der retfærdiggør hans eksistens. Og på samme måde er det med alle selenitter – enhver af dem er en perfekt del af deres verdens maskine.

Disse skabninger med store hoveder, som er beskæftiget med åndsarbejde, danner en slags overklasse i dette sære samfund, og øverst blandt dem, selve indbegrebet af månesamfundet, er denne vidunderlige, kæmpemæssige hjernecelle, den Store Lunar, for hvis åsyn jeg nu endelig skal stedes. Den ubegrænsede udvikling af den intellektuelle klasses hjernekapacitet er gjort mulig ved fraværet af et hårdt kranium i måneboernes anatomi, denne sære æske af knoglemasse, der begrænser hjernens udvikling hos mennesket og påtvinger det

sine snævre grænser med et "hertil og ikke længere". De kan opdeles i tre hovedgrupper, som afviger meget indbyrdes hvad angår indflydelse og respekt. Der er administratorerne, som Phi-oo, selenitter, der er i besiddelse af betydeligt initiativ og alsidighed, hver for sig ansvarlig for en vis del af månens masse; der er eksperterne som tænkeren med fodboldhovedet, der er trænet til at udføre bestemte, særlige opgaver, og de lærde, der er trænet til at opsamle og bevare al viden. Til denne sidste klasse hører Tsi-puff, månens første professor i jordiske sprog. I forbindelse med disse er det ejendommeligt at tænke på, at måneboernes ubegrænsede vækstmulighed har gjort opfindelsen af alle disse mekaniske hjælpemidler til hjernens arbejde, som udmærker menneskets udvikling, overflødige. Her findes ingen bøger, ingen optegnelser, ingen biblioteker eller mindeinskriptioner. Al viden er oplagret i overdimensionerede hjerner, noget lignende den måde honningmyrerne i Texas opbevarer honning i deres udspilede underliv. Somerset House og British Museum her på månen er ansamlinger af levende hjerner …

Jeg har bemærket, at de mindre specialiserede administratorer for de flestes vedkommende er meget interesserede i min person, når de træffer på mig. De står stille og stirrer på mig og stiller spørgsmål, som Phi-oo besvarer. Jeg ser dem gå hid og did med deres følge af bærere, tjenere, udråbere, faldskærmsbærere og så videre – ganske mærkværdige grupper at se til. De fleste eksperter ignorerer mig fuldstændig, ligesom de også ignorerer hinanden, eller bemærker mig kun for at kunne begynde at udstille deres særlige talent på en pralende og opblæst måde. De lærde er som

oftest fortabt i en uigennemtrængelig og apoplektisk selvtilfredshed, som kun kan afbrydes ved, at nogen tillader sig at rejse tvivl om deres lærdom. Som regel føres de omkring af små vogtere og tjenere, og er ofte omgivet af små, livlige væsener, som regel små hunner, som jeg er tilbøjelig til at tro er en slags hustruer for dem; nogle af de mest lærde er for store til at bevæge sig selv, og bliver båret rundt i en slags badekar, blævrende geleklumper af kundskaber, der aftvinger mig respektfuld forundring. Jeg kom netop forbi en af dem på vej til dette sted, hvor det er mig tilladt at underholde mig med mit elektriske legetøj, et vældigt, glat, rystende hoved, skaldet og tyndhudet, der blevet båret rundt på sin groteske båre. Foran og bagved ham gik hans bærere, og mærkværdigt udseende nyhedsudråbere med nærmest trompetformede ansigter udskreg hans berømmelse.

Jeg har allerede nævnt det følge, der ledsager de fleste af de intellektuelle: opvartere, bærere, tjenere med overudviklede tentakler og muskler, som tjener til erstatning for de manglende fysiske evner hos disse overdimensionerede hjerner. De ledsages næsten altid af dragere. Der er også ekstremt hurtige budbringere med edderkopagtige ben og "hænder", der er indrettet til at holde fast i faldskærme, og tjenere med stemmer, der er i stand til at opvække de døde. Fjerner man dem fra deres ledende hjerne, bliver disse underordnede lige så ubevægelige og hjælpeløse som paraplyer i et stativ. De eksisterer kun for de ordrer, de skal adlyde, og de opgaver, de skal udføre.

De fleste af de insekter, der bevæger sig op og ned ad spiralgallerierne, som fylder de opstigende balloner og falder

forbi mig, klamrende sig til deres spinkle faldskærme, er den arbejdende klasse, tror jeg. "Maskin-hænder", kan man vel kalde nogle af dem, uden at det blot skal opfattes billedligt: månekalvehyrdens ene veludviklede tentakel er skabt til deres arbejde, og andre har på samme måde legemer, hvis eneste funktion er at være støtteorganer for en eneste vigtig funktion: Vældige lytteorganer hos nogle, der så vidt jeg kan forstå tilhører en form for efterretningsvæsen; andre, hvis arbejde ligger i den kemiske industri, har et kæmpemæssigt lugteorgan, og atter andre har flade fødder med stive led, der er egnede til at betjene en pedal eller trædemølle, og nogle – man fortæller mig, at det er en slags glaspustere – er nærmest udviklet til store blæsebælge. Men hver eneste af disse almindelige selenitter er fuldstændig tilpasset til den stilling i samfundet, de skal udfylde. Finere arbejde udføres af forfinede arbejdere, bitte små og ganske nydelige. Nogle af dem så små, at de kan ligge på min hånd. Der findes endda en slags selenitter, hvis pligt og eneste fornøjelse det er at sætte små maskiner i bevægelse. Og til at herske over alt dette og sætte enhver vildfarende opførsel på plads, der måtte opstå hos visse afvigende naturer, findes der de mest muskuløse skabninger, jeg nogen sinde har set på månen, en art månepoliti, der må være blevet trænet fra deres tidligste år til at indgyde respekt og lydighed hos de opsvulmede hoveder.

Fremstillingen af alle disse forskellige former må være en mærkelig og interessant proces. Jeg ved ikke meget om det, men for nylig faldt jeg over et antal unge selenitter, der var lukket inde i krukker, hvorfra kun forlemmerne stak ud; de blev tildannet til at blive en slags specialiserede maskinarbejdere.

De særligt udviklede hænder hos disse specialiserede arbejdere stimuleres ved særlige stoffer og næres af injektioner, medens resten af kroppen udsultes. Phi-oo forklarede mig, hvis jeg da har forstået ham ret, at disse mærkelige små væsener i deres tidligste stadier viser tegn på at lide ved deres forskellige tvungne stillinger, men de vænner sig snart til deres lod; han tog mig med til et sted, hvor man tildannede og uddannede budbringere. Det er naturligvis urimeligt, det ved jeg nok, men de glimt, jeg har fået af disse væseners uddannelsesmetoder er mig ubehagelige. Det vil forhåbentlig gå over, så jeg kan blive i stand til at se mere af deres vidunderlige sociale system. Den ynkeligt udseende lille hånd-tentakel, der stak ud af krukken forekom mig at udtrykke en bøn om hjælp og spildte muligheder; den forfølger mig stadig, skønt det i virkeligheden måske er en langt mere human fremgangsmåde end vor jordiske metode, hvor vi lader børn vokse op til menneskelige væsener, og først derefter gør dem til maskiner.

For nylig – jeg tror det var på den ellevte eller tolvte udflugt til dette apparat – fik jeg et mærkværdigt indblik i disse arbejderes liv. Jeg blev ledet ad en genvej hertil, i stedet for at benytte spiralen, gennem kajerne ved det centrale hav. Fra de skumle gange i et langt, mørkt galleri, kom vi ud i en stor, lavloftet hule, der var gennemtrængt af en jordslået luft, og i forhold til de fleste af disse mørke steder temmelig stærkt oplyst. Lyset kom fra en gruppe af blegt lysende, svampeagtige vækster – de lignede vore jordiske champignon, men var lige så høje eller højere en et menneske.

"Måneboere spiser dem her?" sagde jeg til Phi-oo.

"Ja, mad."

"Du godeste!" udbrød jeg så, "hvad er dog det?"

Jeg havde fået øje på omridset af en usædvanlig stor og klodset selenit, der lå ubevægelig mellem svampene med ansigtet vendt nedad. Vi standsede.

"Død?" spurgte jeg. (Jeg har endnu ikke set nogen døde på månen, og det har gjort mig nysgerrig.)

"Nej!" svarede Phi-oo. "Ham – arbejder – ikke noget at lave. Får lidt at drikke så – får ham til at sove – til vi brug for ham får. Hvorfor han være vågen, hva'? Ikke have ham til at gå rundt."

"Der er en til!" råbte jeg.

Og i hele dette vældige champignonbed lå der over alt udstrakte skikkelser, bedøvet af et eller andet sovemiddel, indtil månesamfundet fik brug for dem. Der var snesevis af dem af alle mulige slags; vi kunne vende nogle af dem om og jeg kunne undersøge dem mere indgående end jeg før havde haft mulighed for. Deres åndedræt blev kraftigere og støjende, men de vågnede ikke. En af dem husker jeg meget tydeligt; jeg tror han efterlod et så stærkt indtryk, fordi lyset og hans holdning fik ham til at se meget menneskelig ud. Hans forlemmer var lange, bløde tentakler – han var en slags finmekaniker – og hans sovende stilling antydede en slags underdanig lidelse. Det var uden tvivl en fejl af mig at fortolke hans udtryk på den måde, men det gjorde jeg altså. Og da Phi-oo rullede ham tilbage ind mellem de lysende svampe, mærkede jeg en tydeligt ubehagelig følelse, selv om insektet i ham igen blev tydeligt, da han rullede rundt.

Det tjener vel til at illustrere den ubevidste måde, hvorpå vore følelser dannes ved vanetænkning. At bedøve arbejderen, når man ikke har brug for ham og lægge ham til side, er jo

ganske sikkert langt bedre end at smide ham ud af fabrikken og lade ham vandre sultende om i gaderne. I ethvert kompliceret samfund er der naturnødvendigt omskiftelser i behovet for specialiseret arbejdskraft, og på denne måde imødegås hele problemet med arbejdsløshed. Og alligevel – så urationelt er selv en videnskabeligt uddannet hjerne – holder jeg stadig ikke af erindringen om disse udstrakte skikkelser, liggende mellem de tavse, lysende svampevækster, og jeg har siden undgået denne genvej, trods ubehagelighederne ved det længere, mere støjende og overfyldte alternativ.

Denne alternative rute fører mig hertil gennem en stor, dunkel hule, der er meget overbefolket og støjende, og der har jeg set måneverdenens mødre – kubens dronningebier, så at sige – ligge og kigge ud af de sekskantede åbninger i en bikageagtig mur, eller vandre rundt på en stor åben plads bag ved den, eller udvælge sig smykker og legetøj hos de fingerfærdige juvelerer, der arbejder i hulerne under dem. Det er ædelt udseende skabninger, fantasifuldt og ofte ganske smukt pyntede, med stolt holdning, og – når man ser bort fra deres munde – nærmest mikroskopiske hoveder.

Om forholdene for kønnene på månen, om ægteskab og giftermål, og om fødsler og så videre, har jeg foreløbig kun været i stand til at finde ud af ganske lidt. Men med Phi-oos stadig fremskridt i engelsk vil min uvidenhed uden tvivl formindskes tilsvarende. Jeg tror, at, ligesom hos myrer og bier, størsteparten af medlemmerne af månesamfundet er kønsløse. På jorden er der jo nu om stunder også en mængde, som aldrig får mulighed for at leve det liv som forældre, der er det naturlige for mennesket. Her er det, ligesom hos myrerne,

blevet den naturlige tilstand, og hele formeringen varetages af en særlig, ikke særlig talrig klasse af matroner, måneverdenens mødre, store og kraftige skabninger, der er smukt tilpassede til at føde og opfostre selenitlarverne. Hvis jeg ikke har misforstået Phi-oos forklaring, er de helt ude af stand til at tage sig af det afkom, de bringer til månen; deres liv veksler mellem perioder af tåbelig overbærenhed og ligegyldighed og perioder, hvor de er besat af en voldsom ødelæggelsestrang, og så snart det er muligt flytter man de små væsener, der er bløde og slaskede og farveløse, til andre hunlige selenitter, der lever i cølibat: kvindelige "arbejdere", der i nogle tilfælde har hjerner af næsten mandlige dimensioner."

På dette sted er beskeden desværre blevet afbrudt. Dette afsnit giver, trods sin mangelfuldhed, et vagt, overordnet indtryk af en mærkelig og forunderlig verden – en verden, som vor egen snart må indstille sig på at konkurrere med; måske før vi forestiller os det. Denne afbrudte strøm af meddelelser, som en hvisken af en grammofonstift i bjergenes stilhed, er den første advarsel om en forandring i menneskets vilkår, der er mere omfattende end nogen, menneskeheden tidligere har set. På denne vor drabant deroppe findes nye værktøjer, nye apparater, nye skikke, en overvældende lavine af nye ideer; og en fremmed race, som vi uundgåeligt vil komme til at kæmpe med om herredømmet – en verden, hvor guld er lige så almindeligt som jern eller træ …

25. Den Store Lunar

Den næstsidste meddelelse beskriver, til tider i meget udførlige detaljer, mødet mellem Cavor og den Store Lunar, der er månens hersker og herre. Det ser ud til, at Cavor har fået sendt det meste af den uden afbrydelser, men er blevet afbrudt i den afsluttende del. Hans sidste meddelelse kom en uge senere.

Den første af disse sidste meddelelser begynder således: "Endelig kan jeg komme til at genoptage denne –" hvorefter den bliver uforståelig i nogen tid; derpå genoptages den midt i en sætning.

Det manglende ord i den følgende sætning er sandsynligvis "folkemængden". Det følgende går ganske klart igennem: "blev stadig tættere, idet vi nærmede os den Store Lunars palads – hvis man kan kalde en række udgravninger for et palads. Over alt så jeg ansigter, der stirrede på mig – tomme, måbende, stive masker, øjne, der stirrede frem over vældige lugteorganer, øjne under monstrøse pandeskaller; en mængde små væsener, der med en slags klynken skubbedes og trængtes. Hjelmklædte ansigter, der var stukket på senede, langagtige halse, stak frem over mængden. Til at holde mængden på afstand af mig marcherede en afdeling vagter med hoveder som kulskovle ved min side; de havde sluttet sig til os, da vi steg ud af den båd, der havde bragt os gennem det centrale havs kanaler. Kunstneren med de levende øjne og den lille hjerne kom nu også med, og en stor flok magre bærer-insekter kæmpede med den mængde af tilbehør og bekvemmeligheder, der ansås for at være afgørende for mit velvære. Jeg blev båret i en bærestol det sidste stykke. Denne bærestol var fremstillet af et meget blødt, mørkt metal,

der var flettet og vævet sammen, og med bærestænger af et lysere metal. Efterhånden som vi kom frem, dannede der sig et langt og indviklet følge omkring mig.

Forrest, ligesom en slags herolder, marcherede fire skabninger med trompetformede ansigter, der lavede en øresønderrivende støj; derpå kom der firskårne betjente, der gik med afmålte, resolutte bevægelser foran og bag mig, og på begge sider en sand stjernehob af lærde hoveder, en slags levende leksikon, som efter hvad Phi-oo forklarede, skulle bistå den Store Lunar med deres viden. (Der fandtes næppe den ting indenfor månens videnskab, næppe noget synspunkt eller nogen tænkemåde, som disse vidunderlige væsener ikke havde i deres hoveder!) Derpå fulgte vagter og bærere, og endelig Phi-oos blævrende hjerne, som ligeledes blev båret i en bærestol. Så kom Tsi-puff i en lidt mindre imponerende bærestol, og så mig selv i en bærestol, der var mere elegant end nogen af de øvrige, omgivet af de tjenere, der sørgede for min mad og drikke. Flere trompetere fulgte, hvis øredøvende skrål fyldte luften, og adskillige store hjerner, vel en slags "særlige korrespondenter", eller historiografer, hvis opgave var at iagttage og huske hver eneste detalje i dette epokegørende møde. En gruppe selenitter, der bar på bannere og mærkelige symboler og velduftende svampe, afsluttede processionen i mørket bagude. Langs vejen stod opstillet betjente og officerer i dragter, der glimtede som stål, og bag dem så jeg, så langt mit blik rakte i halvmørket, hovederne af den enorme mængde.

Jeg må indrømme, at jeg endnu ikke på nogen måde er blevet vant til det indtryk, selenitternes sære fremtoninger giver; og at befinde mig midt i dette vældige hav af begejstrede insekter var

mig på ingen måde behagelig. Et øjeblik havde jeg en følelse af det, som jeg tror menes med udtrykket "rædsel". Jeg havde haft denne følelse før her i månens huler, når jeg havde befundet mig værgeløs midt i en flok selenitter, men aldrig før så voldsom og overvældende. Det er naturligvis en fuldkommen urationel følelse, og jeg håber, jeg efterhånden vil kunne undertrykke den. Men, selv om det så blot var for et kort øjeblik, da jeg bevægede mig frem midt blandt denne væld ige mængde, var det kun ved at tage et fast greb i min bærestol og samle al min viljestyrke, at det lykkedes mig at lade være med at skrige eller noget lignende. Det varede i måske tre minutter, så genvandt jeg herredømmet over mig selv igen.

Vi steg ned ad en spiral i en af skakterne, og passerede derefter gennem en række af væld ige huler med hvælvede lofter og kunstfærdige dekorationer. Vejen til den Store Lunar var virkelige udtænkt til at give et levende indtryk af hans storhed. Hver hule, man kom ind i, syntes at være større og mere dristigt hvælvet end den forrige. Effekten af dette blev forstærket af et tyndt slør af selvlysende blå røgelse, som blev tættere, jo nærmere vi kom, og som fik selv de nærmeste skikkelser til at fremstå i en tåget aura. Det forekom mig, at jeg hele tiden nærmede mig noget større, vagere og mindre fast.

Jeg må indrømme, at hele denne folkemængde fik mig til at føle mig meget lurvet og uværdig. Jeg var ubarberet og usoigneret; da jeg ikke havde medbragt en barberkniv, havde jeg nu et groft skæg om munden. På jorden har jeg altid været tilbøjelig til at anse al personlig pleje, når man undtager almindelig renlighed, med en vis foragt; men under de overordentlige omstændigheder, jeg nu befandt mig i, hvor jeg

på en måde repræsenterede hele min planet og min art, og hvor så meget afhang af min personlige fremtoning, ville jeg have givet meget for at kunne fremvise noget lidt mere elegant og værdigt end de strittende stubbe, jeg havde. Jeg havde været så overbevist om, at månen var ubeboet, at jeg helt havde undladt den slags forholdsregler. Jeg var klædt i en flannelsjakke, knæbukser og golfsokker, plettet af stort set enhver form for skidt, der eksisterede på månen, et par tøfler, hvor den ene hæl manglede, og et tæppe med et hul, jeg stak mit hoved ud af. (Det er for øvrigt de samme klæder, jeg stadig har på.) Skægstubbe er alt andet end en forbedring af mine træk, og mit ene ben stak frem af en revne i buksebenet, jeg ikke havde fået repareret; den højre sok insisterede på at hænge i ål ned om anklen. Jeg er fuldt ud bevidst om, hvor uretfærdig og urepræsentativ min fremtoning var for menneskeheden, og hvis jeg på nogen måde havde kunnet forbedre den på, ville jeg have gjort det. Men jeg kunne ikke finde på noget. Jeg gjorde, hvad jeg kunne, for at få lagt mit tæppe i nogle folder, der kunne ligne en toga, og forresten søgte jeg at holde mig så rank og oprejst, som bærestolens svajen tillod det.

Forestil Dem den største hal, De nogensinde har været i, ufuldkomment oplyst med blåt lys og fyldt med en gråblå tåge, pakket med metalliske eller gusten-grå væsener i en sådan vanvittig mangfoldighed, som jeg har antydet det. Forestil Dem, at denne hal ender i en åben buegang, på hvis anden side der er en endnu større hal, og længere fremme endnu en, endnu større, og så fremdeles. For enden af alle disse haller anes en trappe, ligesom trappen foran *Santa Maria in Aracoeli* i Rom. Højere og højere synes denne trappe at gå, efterhånden

som man nærmer sig den. Men til sidst nåede jeg under den sidste, vældige bue og kunne se den øverste del af trappen, og allerøverst sad den Store Lunar ophøjet på sin trone.

Han sad i, hvad der så ud som en glødende, blå flamme. Dette og mørket omkring ham gav et indtryk af, at han flød i et blåsort tomrum. Til at begynde med så han ud som en lille, selvlysende sky, der rugede på en dyster trone; hans hoved og hjerneskal må have målt mange meter i diameter. Af en eller anden grund, som jeg ikke forstår, udstråler et antal blå projektører deres stråler fra et sted bag tronen, han sad på, og han var også ligesom omgivet af en glorie. Rundt om ham fo'r en mængde små tjenere rundt, utydelige i det skarpe lys, støttede og hjalp ham på forskellig vis. I hans skygge stod i en stor halvcirkel under ham alle hans intellektuelle underordnede, hans huskere og beregnere og søgere og tjenere, og alle de fornemste insekter ved månehoffet. Endnu lavere stod betjente og budbringere, og hele vejen ned langs alle de utallige trin til tronen stod vagter. For foden af trappen fandtes en utallig mængde af forskelligartede mindre honoratiores, der bredte sig ind det fuldstændige mørke i hulens yderkanter. Deres fødder gav en vedvarende, hviskende, skrabende lyd fra sig, når de bevægede sig.

Idet jeg kom ind i den næstsidste hal, steg musikken til en voldsom, kejserlig pragt, mens nyhedsudråbernes skrig døde hen.

Jeg kom ind i den sidste, og største, hal …

Mit følge bredte sig ud som en vifte. Mine betjente og vagter gik til højre og venstre, og de tre bærestole med mig selv, Phi-oo og Tsi-puff blev båret over gulvets skinnende mørke til foden af

den gigantiske trappe. Så hørtes en vældig, bankende, rytmisk nynnen, som blandede sig med musikken. De to selenitter satte bærestolen ned, men man betegnede mig, at jeg skulle blive siddende – jeg tror, det var en slags særlig ære. Musikken holdt inde, men ikke den nynnende lyd, og ved en samtidig bevægelse af ti tusinde respektfulde hoveder blev min opmærksomhed henledt på den glorieomstrålede øverste intelligens, der svævede over mig.

Til at begynde med lignede dette hjernevæsen i det strålende lys en stor, uigennemsigtig, ansigtsløs blære, hvor man under den tynde hud kunne se spøgelsesagtige bølger bevæge sig i dens vindinger. Men så opdagede jeg under den, lige over kanten af tronen, et par bittesmå, elveragtige øjne, der stirrede ud gennem lysskæret. Intet ansigt, men øjne, der ligesom stirrede ud gennem et par huller. Først så jeg kun disse to stirrende, bittesmå øjne, så opdagede jeg under dem en dværgagtig krop med hvide, uudviklede insektben. Øjnene stirrede ned på mig med et mærkværdigt intenst blik, og den nederste del af den opsvulmede bold rynkede sig. Småbitte, tilsyneladende ubrugelige hånd-tentakler holdt denne skikkelse fast til tronen.

Den var stor. Den var ynkelig. Man glemte alt omkring sig, hallen og folkemængden.

Jeg besteg trappen i ryk. Det forekom mig, at denne mørkt glødende hjernemasse udbredte sig om mig og tiltrak sig al min opmærksomhed, efterhånden som jeg nærmede mig. De forskellige tjenere og hjælpere, der stod rundt om deres herre syntes at falme og forsvinde i natten. Jeg kunne se, at skyggeagtige tjenere flittigt oversprøjtede den vældige hjerne

med kølig væske, og klappede og støttede den. Selv sad jeg og holdt godt fast i min bærestol og stirrede på den Store Lunar, ude af stand til at vende blikket bort. Til sidst nåede jeg en lille afsats, kun omkring ti trin fra det ophøjede sæde. Musikken nåede et klimaks og hørte så op, og jeg stod ligesom nøgen i det store intet under den Store Lunars forskende blik.

Han undersøgte det første menneske, han nogensinde havde set.

Mit blik sænkede sig endelig fra Hans Storhed til de myrelignende væsener i den blå tåge under ham, derfra langs trappen ned til mængden af selenitter, der stod pakket på gulvet langt nede, tavse og forventningsfulde. Endnu engang var jeg ved at blive grebet af denne urimelige følelse af rædsel … Men den forsvandt straks.

Efter et ophold hilste vi på hinanden. Man hjalp mig ned fra min bærestol, og jeg stod kejtet og akavet, mens et antal mærkværdige og uden tvivl uhyre symbolske gestus blev udført for mig af to slanke embedsmænd. Den encyklopædiske horde af lærde, der havde fulgt mig til indgangen af den sidste hal, kom nu til syne to trin over mig og på min højre og venstre side, rede til at hjælpe den Store Lunar, når han fik brug for dem, og Phi-oos blege hjerne placerede sig omkring halvvejs mellem mig og tronen, således at han kunne kommunikere med os begge uden at komme til at vende ryggen til hverken den Store Lunar eller mig. Tsi-puff indtog pladsen lige bag ham. Behændige betjente krabbede sidelæns hen imod mig, så de hele tiden vendte ansigtet mod den Ophøjede. Jeg satte mig i skrædderstilling og Phi-oo og Tsi-puff knælede ligeledes. Der opstod en pause. De nærmeste hoffolks blikke vendte sig på

skift mellem den Store Lunar og mig, og forventningsfulde lyde hørtes fra mængden nedenunder. Så blev der stille.

Den nynnende sang ophørte.

For første og sidste gang i den tid, jeg har været på månen, var der fuldstændig stille.

Jeg blev opmærksom på en svag, hvæsende lyd. Den Store Lunar talte til mig. Det lød som finger, der gnides mod en vinduesrude.

Jeg så opmærksomt på ham i nogen tid, og kiggede så derpå på Phi-oo. Mellem alle disse slanke skabninger følte jeg mig latterlig tyk og kødfuld og massiv; mit hoved var en stor formation af kæber og sort hår. Mit blik gled atter hen på den Store Lunar. Han var ophørt at tale; hans tjenere havde travlt, og hans skinnende, glatte hjerne glinsede og glitrede af det kølende vand.

Phi-oo tænkte sig om nogen tid. Han henvendte sig til Tsi-puff. Så begyndte han på sit pibende, men genkendelige engelsk – til at begynde med en smule nervøs, så han ikke udtrykte sig helt klart.

"M'm – den Store Lunar – vil gerne sige – vil gerne sige – han har forstået, at du er – m'm – menneske – at du er et menneske fra planeten jorden. Han vil gerne sige, at han – at han ønsker dig velkommen – og gerne vil lære om – lære om, hvis jeg må bruge det udtryk – indretningen af din verden, og grunden til, at du er kommet hertil."

Han standsede. Jeg skulle lige til at svare, da han fortsatte. Han fremkom med nogle bemærkninger, som ikke var særligt gennemskuelige; jeg mener dog, at de skulle være forekommende. Han fortalte mig, at jorden var for månen hvad

solen er for jorden, og at selenitterne nærede et meget stort ønske om at lære om jorden og menneskene. Derefter fortalte han mig, hvad der uden tvivl ligeledes var venligt ment, om det indbyrdes størrelsesforhold mellem jorden og månen, og hvordan selenitterne altid havde tænkt og undret sig over, hvordan forholdene på vor planet mon kunne være. Jeg tænkte mig om med nedslagent blik, og besluttede så at svare, at også mennesket har undret sig over, hvad der mon kunne findes på månen, og havde ment, at det var en død verden, hvor det var vanskeligt at forestille sig en sådan storhed og pragt, som jeg havde æret vidne til i dag. Den Store Lunar fik derved sine lange, blå lysstråler til at rotere på en højst forvirrende måde, og over alt i den store hal hørtes piben og hvisken og raslen ved mit svar. Så fortsatte han med at stille en række spørgsmål gennem Phi-oo, som var lettere at svare på.

Han havde forstået, forklarede han, at vi levede på jordens overflade, at vor luft og vore have befandt sig på ydersiden af kloden, hvilket sidste han i øvrigt allerede havde fået at vide af sine astronomer. Han var meget ivrig efter at få mere detaljerede oplysninger om, hvad han kaldte "denne ekstraordinære tingenes tilstand", for jordens massive tæthed havde man på månen altid opfattet som et tegn på, at den var ubeboelig. Han fortsatte med at spørge om, hvilke temperaturer, vi jordvæsener var udsat for, og han var dybt interesseret af mine beskrivelser af skyer og regn. Hans forestillinger understøttedes af hans viden om, at måneatmosfæren i de ydre gallerier på natsiden ikke sjældent er opfyldt af tåge. Han var forbløffet over, at vi ikke fandt sollyset for intenst for vore øjne, og var meget interesseret i mit

forsøg på at forklare, at himlen på jorden forekom os at være blå på grund af luftens brydning af lyset, omend jeg tvivler på, han forstod dette helt. Jeg forklarede, hvorledes det menneskelige øjes iris kan sammentrække pupillen og derved beskytte dets fintmærkende indre struktur mod påvirkning af for stærkt sollys, og det blev mig tilladt at nærme mig den Store Lunar så meget, at han kunne se mine øjne på nært hold. Dette førte til en sammenligning mellem selenitternes og menneskenes øjne. De førstnævnte er ikke alene overordentlig følsomme for det samme lys, vi mennesker kan se, men de kan også *se* varme, og enhver forskel i temperaturen inde i månen er synlig for dem.

Det menneskelige øjes iris var et nyt og ukendt organ for den Store Lunar. I nogen tid morede han sig med at lade sine lysstråler falde lige ind i ansigtet på mig og iagttage, hvorledes mine pupiller trak sig sammen. Som følge heraf blev jeg blændet og blindet en kort tid …

Men trods denne ubehagelighed fandt jeg noget forholdsvis beroligende og rationelt ved den udveksling af spørgsmål og svar. Jeg kunne lukke øjnene, tænke over mine svar, og næsten glemme, at den Store Lunar ikke har noget ansigt …

Da jeg atter var vendt tilbage til min forrige plads, spurgte den Store Lunar, hvordan vi beskyttede os mod varme og storme, og jeg forklarede ham, hvordan vi byggede huse og indrettede os. Her stødte vi på en del misforståelser, som væsentligst skyldtes mine upræcise beskrivelser. Jeg havde længe store vanskeligheder med at få ham til at forstå, hvad et hus er. Det forekom åbenbart ham og hans ledsagere den mest forunderlige ting i verden, at mennesket skulle finde på at bygge huse, når de lige så godt kunne grave sig ned i jorden; og

jeg bragte yderligere forvirring i begreberne ved et forsøg på at forklare, at mennesket i tidernes morgen faktisk havde haft deres boliger i huler, og at vi selv nutildags ofte anlagde f.eks. vore jernbaner under overfladen. Jeg tror, det var et ønske om en så fuldstændig og indgående beskrivelse hos mig, der fik det til at gå galt. Der opstod ligeledes en betydelig forvirring ved mit lige så ukloge forsøg på at forklare, hvad minedrift gik ud på. Den Store Lunar affærdigede emnet, før vi blev færdige med det, og spurgte så, hvad vi gjorde med vor klodes indre.

En bølge af kvidren og piben hørtes fra de fjerneste udkanter af den store forsamling, da det endelig blev klart for dem, at vi mennesker ved absolut ingenting om det indre af den verden, hvor vi og utallige generationer af vore forfædre har udviklet sig. Tre gange måtte jeg gentage, at af alle de 4000 miles, der lå mellem jordens overflade og dens centrum, kendte mennesket højst den øverste mile, og det tilmed kun i meget ringe grad. Jeg forstod derfor udmærket, at den Store Lunar spurgte mig om, hvorfor jeg var kommet til månen, når vi næppe havde undersøgt vor egen planet til bunds endnu, men han insisterede ikke på noget svar, da han i øjeblikket var alt for ivrig efter at få flere detaljer om tilstandene på jorden, der var så absolut modsatte alt, hvad han kendte til.

Så vendte han tilbage til spørgsmålet om vejret, og jeg prøvede at beskrive for ham den evigt skiftende himmel, og sne, og frost, og orkaner. "Men når det bliver nat," spurgte han, "er det så ikke koldt?"

Jeg fortalte ham, at det var koldere end om dagen.

"Og fryser jeres atmosfære så ikke til is?"

Jeg fortalte, at den ikke gjorde det; at det aldrig blev koldt nok, fordi vore nætter var så korte.

"Den bliver ikke engang flydende?"

Jeg skulle til at sige nej, men så faldt det mig ind, at i hvert tilfælde en vis del af vore atmosfære, nemlig vanddampene, sommetider fortætter sig til dug, og sommetider fryser til rim – en proces, der er fuldstændig analog til, når månens ydre atmosfære fryser til is i den længere månenat. Jeg forklarede ham alt dette, og derpå gik den Store Lunar over til at tale med mig om fænomenet søvn. For den trang til at sove, der kommer over os med så regelmæssige mellemrum af et døgn, er også en del af vor jordiske arv. På månen hviler man kun med lange mellemrum, og da kun, hvis man har udsat sig for usædvanlige anstrengelser. Så prøvede jeg at beskrive en sommernats blide skønhed, og derfra gik jeg over til en beskrivelse af de dyr, der strejfer rundt om natten og sover om dagen. Jeg fortalte ham om løver og tigre, men nu lod det til, at vi var kommet ind i en blindgyde. For når man så bort fra deres have, fandtes der intetsteds på månen nogen skabning, der ikke var velkendt og underlagt hans vilje, og sådan havde det været i umindelige tider. De har farlige havmonstre, men ikke nogen egentlige rovdyr, og tanken om noget stort og stærkt, der levede "udenfor" i natten, var meget vanskelig for dem at kapere.

(Her bliver meddelelsen for brudt til at kunne transkriberes. Der mangler vel omkring en tyve ord eller mere.)

Jeg tror, at han talte med sine omgivelser om den mærkværdige overfladiskhed og urimelighed hos disse mennesker, der kun bebor overfladen af deres verden, en vindenes og havenes skabning, som end ikke kan forene sig om

at overvinde de rovdyr, der angriber dem, og som dog alligevel vover at invadere en anden planet. Imens sad jeg og tænkte, og da han derpå spurgte, fortalte jeg ham om de forskellige menneskeracer. Han overøste mig med spørgsmål om dette emne. "Og til alle mulige forskellige slags arbejde har I den ene og samme slags menneske. Men hvem tænker? Hvem regerer?"

Jeg gav ham et omrids af vort demokratiske system.

Da jeg havde gjort det, befalede han at lade sin hjerne overrisle med kølende væske, og derpå bad han mig gentage min forklaring, da han mente, der måtte mangle noget, eller han havde misforstået noget.

"Laver de så ikke forskellige ting?" spurgte Phi-oo.

Jeg indrømmede at nogle var tænkere og andre embedsmænd, nogle var jægere, mekanikere, kunstnere eller arbejdere. "Men *alle* bestemmer," sagde jeg.

"Og de har ikke forskellig form, der gør dem bedre i stand til at udføre deres forskellige beskæftigelser?"

"Ikke noget, der er til at se," sagde jeg, "måske bortset fra klæderne. – Og deres måde at tænke på kan være lidt forskellig," tilføjede jeg efter at have tænkt mig lidt om.

"Deres måde at tænke på må være *meget* forskellig," sagde den Store Lunar, "ellers ville de jo alle sammen ønske at lave det samme."

For at nærme mig hans forudfattede opfattelser, sagde jeg, at hans formodning var korrekt. "Det er alt sammen skjult i hjernen," sagde jeg, "men forskellene findes. Måske, hvis man kunne skue ind menneskenes indre sjæl og sind, ville de være lige så forskellige og varierede som selenitterne. Der var store ånder og små ånder, mænd, hvis indflydelse rakte vidt og bredt,

mænd, der kunne gå hurtigt; støjende, råbende, trompetagtige mennesker, og mennesker, der kunne huske alting uden at tænke nærmere over det. ..."

(Her bliver meddelelsen atter utydelig, denne gang mangler omkring tre ord.)

"Han afbrød mig for at vende tilbage til noget, jeg tidligere havde sagt. "Men du sagde, at alle mennesker bestemmer?" pressede han på.

"Til en vis grad," sagde jeg, og bibragte derved mine forklaringer en endnu større uklarhed end før, er jeg bange for.

Han ledte efter et fast holdepunkt. "Mener du," spurgte han, "at der ikke findes nogen Stor Jordisk?"

Jeg tænkte på flere forskellige, men måtte til sidste forsikre ham, at der ikke fandtes nogen sådan. Jeg forklarede, at de autokrater og kejsere, vi hidtil havde forsøgt os med på jorden, som regel var endt i druk, usædelighed eller vold, og at den store, indflydelsesrige del af jordens befolkning, som jeg tilhørte – angelsakserne – ikke havde til hensigt at forsøge sig med den slags igen. Det forbløffede kun den Store Lunar endnu mere.

"Men hvordan bevarer I da den smule visdom, I besidder?" spurgte han, og jeg forklarede, hvordan vi hjalp på vor begrænsede *(her mangler et ord, sandsynligvis "hjernekapacitet")* ved hjælp af biblioteker og store bogsamlinger. Jeg forklarede ham, hvorledes vor videnskab udviklede sig ved små menneskers forenede indsats, hvilket han ikke kommenterede, bortset fra en ytring om, at vi vist havde nået en del trods vort underudviklede sociale barbari, ellers ville vi ikke have kunnet nå til månen. Men forskellene mellem jorden og månen var

meget udprægede. Selenitterne voksede og forandrede sig med større viden; menneskene opbevarede deres kundskaber uden for sig selv og forblev grundlæggende dyr. Han bemærkede her ..."

(Her er meddelelsen atter utydelig.)

"Han fik mig nu til at beskrive, hvordan vi bevægede os rundt i vores verden, og jeg beskrev vore jernbaner og skibe for ham. I nogen tid forstod han ikke, at vi kun havde kendt til at udnytte dampen i omkring hundrede år, men da han endelig fandt ud af det, var han tydeligt overrasket. (Jeg skal bemærke som en besynderlig ting, at selenitterne bruger år til at måle tiden med, præcis som vi gør på jorden, men jeg har ikke kunnet finde ud af deres talsystem. Men det betyder heller ikke så meget, da Phi-oo forstår vores.) Derfra fortsatte jeg med at fortælle ham, at menneskene kun havde boet i bysamfund i ni eller ti tusinde år, og vi endnu ikke havde forenet os i et samlet broderskab, men var opdelt i en mængde forskellige samfund. Det forbløffede den Store Lunar overordentligt, da jeg fik det gjort klart for ham. I begyndelsen troede han, at jeg blot mente forskellige administrative inddelinger.

Vore stater og imperier er endnu kun rå skitser til den orden, der vil komme engang," sagde jeg, og så fortalte jeg ham om ..."

(Her er meddelelsen fuldstændig uforståelig. Det manglende andrager antagelig tredive til fyrre ord.)

"Den Store Lunar var tydeligt rystet ved at høre om menneskets tåbelige klyngen sig til en mængde forskellige sprog. "De vil kommunikere, tale sammen, men alligevel ikke," sagde han, og vedblev derpå i lang tid at udspørge mig om, hvad krig var for noget.

Han lyttede først forvirret og vantro på mig. "Du mener," spurgte han, "at I farer omkring på overfladen af jeres verden – den verden, hvis rigdomme I endnu kun har skrabet overfladen af – og slår hinanden ihjel som føde for dyrene?"

Jeg fortalte ham, at det var fuldkommen korrekt.

Han bad om detaljer for bedre at kunne forestille sig det.

"Men bliver jeres skibe og jeres sørgelige små byer ikke ødelagt?" spurgte han, og det lod til, at ødelæggelsen af ejendomme og alle de andre ulemper, en krig medførte, gjorde lige så stort indtryk på ham som myrderierne. "Fortæl mig mere," sagde den Store Lunar, "så jeg bedre kan se det for mig. Jeg kan ikke ret godt fatte disse ting."

Derpå fortalte jeg ham, omend ugerne, om de jordiske kriges historie.

Jeg fortalte om, hvilke ceremonier og ritualer, der går forud for en krig, om advarsler og ultimatummer, om mobilisering og opmarch. Jeg gav ham en idé om manøvrer og stillinger og om kampens gang. Jeg fortalte ham om belejring og angreb, om sult og nød i skyttegravene, om vagtposter, der frøs ihjel i sneen. Jeg fortalte ham om strejftog og overraskelsesangreb, om desperate kampe til sidste mand og svage håb, om den nådeløse forfølgelse af fanger og om de døde på slagmarkerne. Jeg fortalte ham også om fortidens invasioner og massakrer, om hunnerne og tatarerne, og Muhammeds og kalifatets krige, og om korstogene. Og som jeg fortalte, og Phi-oo oversatte, mumlede og kvidrede og kurrede selenitterne i stigende oprør og sindsbevægelse.

Jeg fortalte dem, hvordan et panserskib kunne affyre et projektil på et ton over tolv miles, og sende det gennem et tyve

fods skjold af jern, og hvordan vi var i stand til at styre torpedoer under vandet. Jeg fortsatte med at beskrive et maskingeværs anvendelse, og alt, hvad jeg kunne komme i tanker om vedrørende slaget ved Colenso. Den Store Lunar var så vantro, at han afbrød Phi-oos oversættelse for at få bekræftet, hvad han hørte. De betvivlede især min beskrivelse af, hvordan mændene jublede og glædede sig, når de gik i *(? kamp)*.

"Men de kan da ikke virkelig *synes om* det!" oversatte Phi-oo.

Jeg forsikrede dem, at mennesker af min egen race anså krig og kamp for livets herligste erfaring, hvorved hele forsamlingen blev slået af forbavselse.

"Men hvad skal denne krig gøre godt for?" spurgte den Store Lunar, idet han fortsatte dette tema.

"Åh," sagde jeg, "om ikke andet, så holder det befolkningstallet nede!"

"Men hvor skulle der være behov for –?"

Der indtrådte atter en pause, mens man kølede den Store Lunars hjerne. Så talte han atter."

(På dette sted blev en række af forstyrrelser, der havde forstyrret transmissionen lige siden Cavors beskrivelse af den stilhed, der var indtrådt lige før den Store Lunar første gang talte, fremherskende i meddelelsen. Disse forstyrrelser er åbenbart resultat af en udstråling fra en eller anden kilde på månen, og den måde, de stadig forsøger at nærme sig signalet fra Cavor ligner meget et forsøg på fra en anden kilde med vilje at blande sig i hans meddelelse og gøre den uforståelig. I begyndelsen var de små og regelmæssige, således at vi med få tab har været i stand til at genskabe Cavors meddelelse; så blev de længere og kraftigere, og pludselig blev de uregelmæssige, som om nogen forsøger at

skrive en række sammenhængende ord. I lang tid er det ikke muligt at få noget ud af denne vilde zigzagkurs, men så ophører forstyrrelsen brat, lader nogle ord slippe klart igennem, og bliver så genoptaget for at vedvare under resten af transmissionen, således at alt, hvad Cavor forsøger at sende, er udslettet. Hvis dette virkelig er et bevidst forsøg på at standse Cavors transmission, så fatter jeg ikke hvorfor. De kunne jo have ladet ham fortsætte med sine sendinger, lykkeligt uvidende om, at de blev opsnappet og tilintetgjort. Og desuden stod det jo i deres magt at standse hans virksomhed på en langt mere effektiv måde, hvis de ønskede det. Men i hvert tilfælde var det dét, der skete, og det er alt, hvad jeg kan sige. Det sidste fragment af hans beskrivelse af mødet med den Store Lunar begynder midt i en sætning:)

"... forhørte mig meget indgående om min hemmelighed. Jeg var i stand til i løbet af kort tid at nå til en forståelse med dem, og endelig få opklaret, hvad der havde undret mig lige siden jeg fattede, hvor højtudviklet deres videnskab var, nemlig hvorfor de aldrig selv havde opdaget "cavorit". Det ser ud til, at de kender til det i teorien, men de har altid anset det for at være en praktisk umulighed, eftersom der ikke findes helium på månen, og helium ..."

(De sidste bogstaver af ordet helium forsvinder i forstyrrelserne. Læg mærke til ordet "hemmelighed", som jeg lægger til grund for min tolkning af det, der følger, nemlig det, som mr. Wendigee og jeg er enige om, må være den sidste meddelelse, Cavor nogensinde vil komme til at sende til os.)

26. Cavors sidste meddelelse til jorden

Cavors næstsidste meddelelse blev altså afbrudt på denne utilfredsstillende måde. Man kan næsten se ham for sig i det blå halvmørke foran sit apparatur, ivrigt telegraferende til det sidste, uvidende om det tæppe af forstyrrelser, der er blevet nedsænket mellem os; og ligeledes uvidende om de sidste farer, der på dette tidspunkt må have sneget sig ind på ham. Hans katastrofale mangel på almindelig sund fornuft var det, der til sidst forrådte ham. Han havde talt om krige, han havde talt om menneskenes styrke og deres utilregnelige voldsomhed, deres umættelige aggressivitet, deres utrættelige, nytteløse konflikter. Han havde opfyldt hele måneverdenen med dette indtryk af vor race, og jeg tror, at han ganske sikkert har gjort den fatale indrømmelse, at han var det eneste menneske, der – i hvert tilfælde for lang tid fremover – ville kunne gøre det muligt for andre mennesker end ham selv at komme til månen. Den retning, månebeboernes kolde, umenneskelige tænkemåde ville tage efter denne indrømmelse, forekommer mig at være enkel nok, og han må selv have fået mistanke om det, måske endog en pludselig, fuldstændig erkendelse. Man kan forestille sig ham, som han sidder der på månen og fortryder sin fatale afsløring. Jeg vil tro, at den Store Lunar har overlagt situationen i nogen tid, og i hele den tid har Cavor haft lige så stor frihed, som han hidtil havde haft. Men en eller anden form for hindring har afholdt ham fra at komme til sit elektromagnetiske apparatur efter den meddelelse, jeg netop har refereret. I nogle dage modtog vi intet. Måske havde han fået et nyt publikum, og

forsøgte at unddrage sig sine tidligere indrømmelser. Hvem kan vide det?

Og så pludselig, som et skrig i natten, som et skrig, der brød en lang stilhed, kom den sidste meddelelse. Det er kun et kort fragment, de afbrudte begyndelser af to sætninger.

Den første var: "Jeg var afsindig at lade den Store Lunar få at vide –"

Så var der et ophold på omkring et minut. Man kan forestille sig en udefra kommende afbrydelse. Han har måttet forlade apparatet – en pinefuld tøven midt blandt maskinerne i det halvmørke, blålige lys i hulen – så pludselig nogle hurtige skridt tilbage, fuld af en beslutsomhed, der desværre kom for sent. Og så kom, som om det blev sendt i al hast: "Cavorit fremstilles således: tag –"

Der fulgte kun ét ord, et ord, som ikke giver nogen mening i sig selv: "gsløs."

Og det er alt.

Måske har han forsøgt at skrive "meningsløs", idet øjeblik, hvor han blev indhentet af skæbnen. Hvad det end var, der foregik omkring hans apparat, så har vi ingen mulighed for at finde ud af det. Men uanset hvad der skete, er jeg fuldstændig sikker på, at vi aldrig mere vil modtage nogen meddelelser fra månen. Selv har jeg en drøm, som hjælper mig, hvori jeg ser, lige så tydeligt som om jeg selv var til stede, en skyggeagtig, laset Cavor, der i det dunkle, blå lys kæmper imod disse selenit-insekters greb, kæmper stadig mere desperat og håbløst, mens de omringer og overvælder ham, råbende, protesterende; ja, til sidst slår han måske endog fra sig, idet han bliver tvunget baglæns ud af hulen, skridt for skridt bort fra den eneste

mulighed for kontakt med sin egen race, stadig længere ind i det ukendte – ind i mørket, ind i den stilhed, der er uden ende …

Om "De første mænd på månen"

Forfatter: H. G. Wells (1866-1946).
Originaludgave: Føljeton i "*The Strand*" december 1900-august 1901. Bogudgave Bowen-Merrill, Indianapolis 1901 (illustreret af Emil Hering). Den engelske bogudgave udkom en måned senere på forlaget George Newnes, London 1901 (med Claude Sheppertons illustrationer fra *The Strand*).
Denne udgave: *De første mænd på månen* af H. G. Wells. Oversat af Kim N. Jensen efter H. G. Wells: *The First Men in the Moon*, George Newnes, Ltd., London 1901.
Oversætter: Kim N. Jensen (1955-). Oversættelsen af citatet på titelbladet fra Lukians "*Icaromenippos*" er hentet i M. C. Gertz (1844-1919): *Udvalgte Skrifter af Lukianos fra Samosata*.
Forside: Efter illustration af Emil Hering (1872-1917).

ISBN 978-87-7628-334-6
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-586-0 (Ølstykke 2018).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk